GOVERNMENT OF INDIA.
IMPERIAL LIBRARY, CALCUTTA.

TELUGU

Class No. 176. F.

Book No. 199.

RARE BOOK

I. L. 38.
MGIPC—84—III-3-28-15-2-43—5,000.

Presented by C. Brooke Esq. July 21 1818.

A

VOCABULARY

OF

GENTOO AND ENGLISH,

Composed of Words in Current Use, and Illustrated by Examples

APPLICABLE TO THE

FAMILIAR SPEECH AND WRITINGS,

OF THE

MIDDLE ORDERS AND MORE ELEVATED RANKS

OF THE

MODERN GENTOO PEOPLE.

BY A SENIOR MERCHANT,

On the Madras Establishment many Years Resident in the

NORTHERN CIRCARS.

MADRAS:

Printed by Constantine Sampie, at the Commercial Press,

1818.

176 E. 19.

1825

1869

PREFACE.

THE present Volume comprehending a part of the Work originally proposed for publication, under the title of a Grammar and Vocabulary of the Gentoo Language, is now offered to the Public in a detached and insulated form. It comprises a selection of words, with the English Translation of them, remarkable only for the familiar and approved use of them in the conversation and diction of the people, amongst whom the Gentoo Language of the present day is current. Why a separation and double use has been made of the work, and how it has happened to be so exceedingly tardy in making its appearance, a very few words will explain. The other observations which the present occasion calls for, will not take up much of the Reader's time in perusing; nor will the time so bestowed, it is hoped, appear to have been fruitlessly induced.

At the period, when in the midst of my labours for bringing the work forward in print, I had reached the conclusion of the sheets comprehending the Grammar only, a rival work issued from another Press; also purporting to be a Gentoo Grammar. Unwilling that a predilection, often as hastily formed as it is too often erroneous, should be adopted in favour of that production, the resolution of making the two Works appear together compelled me to separate my Grammar (which possessed the stamp of priority over the other work by about seven years) from its natural and avowed attachment to the Vocabulary. There was at least so much of principle in the violence committed by this separation, that it was dictated by a consciencious opinion of advancing the interests of the service by the measure, which had been an object of my avowed attention from the earliest period of the undertaking. A portion of self-pride, I am free to confess, intermingled it's influence in the decision; and, if there was any thing of wounded feeling in the sensation, it arose from the reflection of seeing a work spring up so like my own in what it professed, and so unlike it in all the essential materials of which it was constructed.

In regard to the other question, I have to explain, that, called away from Madras upon official duties which prevented a daily revisal of the Press, the necessity of having the proof sheets transmitted to a distance for correction, may sufficiently account for the great deviation from the promised period of publication. Had I remained in Madras, there is no doubt the publication would have appeared in August last, as promised. I fear this explanation brings on another of a more delicate and important nature, as regarding the errors in print, which this mode of examining the proof sheets may unfortunately have caused. All I can say on this head is, to hope from the attention uniformly and assiduously bestowed on this part of my duty towards the public, as far as circumstances would admit, that the errors which may have crept in will neither be too numerous to give offence, nor yet so material as to call for censure.

Of the remaining points regarding the construction of the essential parts of the Vocabulary, I need make but a cursory mention; because, so much has already been said in my Preface to the Grammar, on every needful point connected with the Language, as to render any

observations in this place superfluous. In the Preface, the construction of the Grammar and the principle on which it has been framed, are fully laid open; and it is only necessary to say here, that the Vocabulary is formed on exactly the same model. The one professes to teach the Language spoken and written at the present day; the other, in like manner, displays the words and expressions and familiar phrases inherent in the Language most commonly in present use. It has also embraced those words of the Shanscrit or of any other Language, decidedly adopted and brought into use by habitual choise, either in speech or in writing: for it was recommended to the Learner in the Preface to the Grammar, that "he make frequent reference to the Vo- "cabulary, in which few Shanscrit words of undoubted "use and currency have been omitted."

It must be confessed, that those who fastidiously delight in an abstract consideration of words, for ever pausing in order to determine whether it be an adopted or an original word from any particular Language, will be disappointed in their search for the distinctions throughout the pages of the Vocabulary, to set them

right. No indicative S. or P. or E. is to be met with at the side of any words in the Vocabulary, to enable the leisure and lax attention of the Gentoo proficient to satisfy his curiosity, whether the word be Shanscrit, Persian or English; whether it be an adoption or a derivation. On this head I have said something in my former Preface, in the two second paragrahs of the fourteenth page. I could not find room for these initials and at the same time place the Substantive word in a prominent situation, so as easily to be discerned from the explanations of it which immediately followed. I conceived of the two points, the latter to be the most material; and the initial letters were discarded.

Many words are of Persian or other derivation and adoption, greatly corrupted in the mode of speaking and writing them in the Gentoos, which, perfectly unimportant when referred to their original rank in any particular foreign Language, are essentially requisite to be introduced and highly proper to be known in their Gentoo form. They are used in all writings, and in all Revenue transactions, as explanatory of particular branches of the Revenue, or as phrases of a polite or

political signification. Some might also be referred to in this respect, as adopted from our own Language, though these have not, until of late years, been so generally brought into use. They are now, however, coming into daily practice; and there cannot be a doubt, as our Indian Empire extends itself or as it increases in importance and stability, and as our policy may lead us to encourage the measure, these adoptions from our own Language will daily become more prevalent and more habitual. In this latter branch (I mean, the selection of words from the English) the Vocabulary will be found rather sparing; because, having in contemplation the framing of a counterpart work, to be a *Vocabulary* of *English* into *Gentoos*,* it necessarily must compel me to introduce in that work a very great variety of words of this description, from the impossibility of finding Native Gentoo words to express an adequate and corresponding meaning.

In regard to quantity, I freely admit, that the aim of the Vocabulary never imagined more than such a selection of words, as would contribute readily to assist the assiduity of the student in acquiring a competent know-

* This never appeared.

ledge of the Language. It was never meant to be so entire a collection as the strict rules of a Dictionary may demand; in which there ought perhaps not to be a single word omitted, of which the Language is susceptible. I lament that time, no less than the original plan of the work, did not permit me to do more. I lament that it should have compelled me to discard many very useful and highly important words of the language, both in science and in the arts and manufactures, as well as in the Commercial branches of the Hindoo people which, though principally drawn from foreign sources, are adoptions which have now become the ingrafted and legitimate terms and acceptations of the Gentoo Language. I am not, however, without some resource in this dilemma, if I can within any reasonable period after the present publication, contrive to bring forward the Volume in contemplation of English into Gentoos. It is obvious, that in all those specific omissions to which I now advert, the Native Translation of every useful and every refined term, and every familiar phrase and expression in the English, may have its denoted meaning annexed to it in that work. By this means, the defect

of brevity and the lack of expressive and significant terms, if observable in the present work, will be remedied in the most effectual and most satisfactory manner.

With a view to qualify the nature of that brevity which has been noticed as a defect in this Volume, it may be proper to develop so much of the plan as relates to this subject. Under any particular word such as I distinguish as a *primary* word, others will frequently be introduced as *collateral* words, which will afterwards be wholly omitted in any other place. For example, under the primary word. ಗುಂಡು. *Gundhum*, understood for a pleasant smell, will be found ದುರ್‌ಗುಂಡು *Doorgundhum*, bad smell. Now the word ದುರ್‌ಗುಂಡು being here introduced in a compound sense, will probably not be found in any place of the Vocabulary as a primary word. In this manner, a great variety of words will be found in the body of the work, which should be searched for according to the rule now pointed out; and perhaps, the brevity apparent on a first sight, will be found, on a closer inspection, to possess a very ample and effectual corrective.

It may also be remarked, that there is a vast number of words and technical terms, though perhaps not introduced as primary or leading words, which are to be found scattered over the Vocabulary, in the variety of examples introduced to shew the way in which any principal or primary word should be used. The great assistance which these examples will afford, to those who may be doubtful of the application of any particular word, will induce a perpetual reference to them; and by that reference new words will occasionally develop themselves and become casually known, which may perhaps not have found their rank in the general scale of principal words.---Since the Gentoo literature is so deficient, that scarce any approved author can be named from whom to draw any appropriate quotation, and in the modern state of the Language not a single one,* it has followed as a necessary expedient to introduce sentences on maters most familiar in common life. There is an advantage to be derived from this alternative, I think, much superior in a work of the nature here professed; which does not pretend to a vain and fallacious attempt

* An unlucky assertion! The Dictionary I published in 1852 has more than 10,000 quotations collected from about 200 native poems. C.P. And in preparing a 2d Edition I have doubled that number.

to teach the Language as a study, with a view to understand the writings in poetry or history. This I apprehend, would become rather an unavailable research and an idle attempt; for, with every assiduity and talent devoted to the object, will any one seriously tell me, that the result would repay his labour or justify the inconvenience of mis-spent time! But, to instruct the scholar in the current acceptation of the Language, in all it's decisive and peculiar changes, both as the *Caapoo* and the *Dhorra* speaks it at this day, that is to say, both the *Vulgar* and the *Polished* uses of it amongst the moderns; these are the great and justifiable advantages to be anticipated from a work of the nature now offered to the service.

It occurs to me to mention in this place, that, in whatever local information of Castes, of the manners and habits of the native Gentoos, of the religious ceremonies of the Hindoos, in short of all such casual information as the opportunity of introducing the subject has given rise to, the particulars have been collected from the best and most authentic authorities in my power to obtain; they are also recorded in the fairest and most

unbiassed colours in my power to describe. Though nothing very elaborate has been offered on these topics, there is something of interest attached to it; and, as opinion will frequently waver on abstruse enquiries, and the reader may feel a doubt in fixing his judgment, I have thought it might be satisfactory under such an impression, to give him a solemn assurance, that the information displayed in this work on matters of this nature, was not the casual production of indifferent communication, gathered without further pains, and meant merely to fill the space intended for it. On the contrary, every article of this description has been carefully examined, stands corroborated by the most impartial testimony of it's truth and propriety, and will bear the test of the strictest scrutiny.

In the arrangement of the Initial Letters under which the words of the Vocabulary are classed, I have chosen the order of the Gentoo Alphabet, as most suitable to the genius of the work. Very few of the Letters have been rejected, as the native Alphabet stands displayed, in the Grammar which has preceded the Vocabulary. The

Letters preserved for the purpose, are as follows; అఆకఖ గఘచఛజఝటఠడఢతథదధనపఫబభమయరలవశషసహళఱ making altogether thirty in number; which excludes the number of Six Letters, inserted in the Alphabet, incapable of being made leading letters at the head of any of the columns. I lament being compelled in this place to mention, that with all the precaution and care possible, there has been no attainable mode devised that could overcome the defective type with which many of the Letters have been impressed. Those letters in particular which require the *attachment* or *detachment* of the symbolic Vowel, to render their signification noted and understood, are miserably imperfect. It is proper therefore to guard the Student against a too hasty perusal of the words, in which the following letters are comprized; Viz. నపవహ *na; sa; pa; va; sha; ha.*

The distinction in these letters has already been sufficiently adverted to in the Grammar, even as it regards words in which they occur in their perfect state; when, in the unfortunate predicament which they labour under from a defective type, they assume a false appearance in the manner of applying the distinguishing

mark of the Vowel, it would be unpardonable not to draw the attention of the Reader to the circumstance. After the eye is become habituated to the letter, however, the distinction will by degrees be conceived without difficulty; and, after all, we cannot be altogether unmindful of the peculiar cast of the Language itself, which, in the manner of writing it and particularly in the broken and current hand, rejects almost entirely the symbolical marks of the Vowels. It is indeed to be lamented, that for the express purpose of shewing the different modes of writing and of explaining more minutely this peculiarity of the Language, we are totally destitute of types to produce the examples, in the manner of most philological works. In progression of time, and as attention to the subject becomes more earnest and more warmly applied, this defect may probably be supplied. For there cannot be a doubt of it's use, fully as much as the display made in the different Characters of the Niskhi, the Talik, and the Shekest of the Persian writing.

There is but one remaining observation to make, but it is one of peculiar Interest, and with that, I leave the Reader in posession of the Volume, as it is now offered

for his inspection. This communication regards the sound of some of the letters, which cannot in any other way be taught, than by some such method as has been here adopted.

The letters so formed are the చ the ఙ and the శ the two former of which admit of two changes in their sound, and the latter of three. These various distinctions, with a view to perspicuity, have been placed in a separate Index below, and will admit of an easy reference from the Vocabulary.

By observing, for example, in the Vocabulary the word ^{b}చల్లడం to *sprinkle*, having the initial *b* over it; I refer to the Index below and I observe the ^{b}చ to be pronounced *tsa;* consequently the word ^{b}చల్లడం will sound *tsalladum.* On the contrary; if I turn to the word ^{a}చరపడం to *spoil* or *corrupt*, I find the ^{a}చ has an initial *a* placed over it, which on reference to the Index is made to sound *cha.* The word must therefore be sounded *charrapadum.* It is needless to remark, that to pronounce either of these words differently, that is to say, to pronounce the one *tsarrapadum* and the other *challadum*, would be as ridiculous, as if we were in English to call it *sheese*, instead of *cheese;*

or *shop*, instead of *chop*. The same importance in the sound is attached to the two other letters శ and ష as particularly pointed out in regard to all of them in the Grammar.

INDEX OF GENTOO LETTERS CHANGEABLE IN THEIR PRONUNCIATION.

చ a sounds *cha* - in చక్రం *chackrum*, a wheel.

చ b sounds *tsa* - in చన్ను *tsannoo*, the breast.

జ a sounds *dja* - in జవ్వాది *djavaady*, civet.

జ b sounds *za* - in జబ్బ *zabba*, the arm.

వ a sounds *va* - in వయసు *vyassoo*, age.

వ b sounds *wa* - in వత్తి *wattee*, a wick.

ఊ c sounds *oo* - in ఊందడం *oondadum*, to be.

William Brown was the author or partial translator of this book - which was chiefly compiled by ఆకుల మన్నాడి నరసన్న Akula mannadi Narasaiya, at his native place Masulipatam.

This English preface gives a fair specimen of Mr WB's ignorance. He went to India in 1783 and he died in Madras in 1837. He was first known at Kochy which we call Cochin in Malabar. And hence the natives called him కొచ్చి బ్రౌన్ Cochi Brown which the English changed into Coachy.

A

VOCABULARY

OF THE

GENTOO LANGUAGE.

అక్క *sub.* అక్క|అక్కలు Elder Sister. vide అప్ప.

అక్కట *int.* Alas! It is also expressed by అయ్యో.

అక్కడ *adv.* There. అక్కడచూడు. Look *there.* అక్కడినుంచి. From *there* or *thence.* అక్కడినుంచివచ్చినాను. I came from *thence.* When అక్కడ is joined to a word terminating in *ee*, it is written అక్కడి such as అక్కడిగుడి The Pagoda of *that place.*

అక్కర *sub.* అక్కర|అక్కరలు. Need; necessity; want; occasion. అక్కరలేదు. No *need;* no *occasion.* It is generally used in the same sense, as by *no means.* నాకుఅక్కరలేదు I *by no means* want it. vide అఱత్యం.

అఱత్యం *sub.* అఱత్యపు|అఱత్యాలు. Necessity; need; want. యీవస్తువులతోనాకుఅఱత్యంలేదు I have no *need* of these things. vide నిమిత్తం.

అఱత్యమైన *adv.* Necessary; needful. యిదిఅందరికిచాలాఅఱత్యమైనపని. This is a very *useful* business for every body.

అఱపడడం *v.n.* అఱపడుతూ|అఱపడి. To observe; to appear; to seem. అతనికిఅక్కడఅఱపడ్డారుకారు. He did not *discover* them there; that is, they did not appear to him there. అతనుచెప్పినమాటలలోఆలాగునఅఱపడలేదు, It did not *appear* so from what he said. ఱనపడడం Item.

అకపరచడం v. a. అకపరుస్తూ|అకపరిచి. To make appear; to disclose; to develope. ఆ లెక్క అతనికిఅకపరిచినాను. I made the particulars of that account *appear* to him. యిప్పుడునీకుచెప్పినమాటయె వరికీఅకపరచ పద్దు. You must not *disclose* to any one, what I have now told you.

అగ్ని *sub.* అగ్ని|అగ్నులు. Fire. vide నిప్పు.

అగ్నిహోత్రం *sub.* అగ్నిహోత్రవు|అగ్నిహోత్రాలు. Fire. vide అగ్ని.

అచ్చు *adj.* Pure; clear; unadulterated. అచ్చువెండి. *Pure* silver. అచ్చుబి య్యం *unmixed* rice. అచ్చుతెనుకు *Pure* Gentoos.

అచ్చు *sub.* అచ్చు|అచ్చులు. A stamp; a mark; impression. అక్షరాల అచ్చు. An *impression* of letters. కెల్లపుఅచ్చు. These are thick pieces of clammy sugar, or jaggery (as it is termed in India) with Images stamped upon them, like the Gingerbread cakes in England.

అర్జీ *sub.* అర్జీ|అర్జీలు. A Petition; usually termed *Arzee*. అర్జీదాస్తు Item.

అటకాయించడం v. a. అటకాయిస్తూ|అటకాయించి. To hinder; to stop.

అటకావు *sub.* అటకావ|అటకావులు. Hinderance; prevention; stop. అటకావుచెయ్యడం. To *hinder* or *prevent*. మనుష్యులనుఆతోటలోపలకుండా అటకావుచేస్తాడు. He *prevents* People from going into that Garden.

అట్లా *adv.* So; thus అట్లాకు Item. అట్లాచెయ్యి. Do so. అట్లాచెప్పండి Speak in *that manner*.

అటు *adv.* That way; in that direction. అటుకు Item. అటువెళ్లినాడు He went in *that direction*. అటువంటి. *Such* a *one*. అటువంటిమనిషి *such* a *sort* of person. The word అమువంటి is frequently used in the same sense. అటుతరువాత. *After that*; *then*, *since* then.

అడకత్తి *sub.* అడకత్తి|అడకత్తులు. The name given to an Instrument

used for breaking the Beetel nut, something in the shape of nut-crackers, with two sharp edges near the joint.

అడగడం *v. a.* అడుగుతూ|అడిగి. To ask; to require; to demand. నిన్ను యేవైనాఅడిగినాడా Did he *ask* you for any thing? అక్కడికివెళ్లి అడుగు. You may go there and *ask*. నాబాకినిమ్మనిఅడిగినాను. *I demanded* the payment of my balance.

అడ్డగించడం *v. a.* అడ్డగింపస్తూ|అడ్డగించి. To oppose; to cause hinderance, అడ్డగించుకోవడం Item.

అడ్డబాస *sub.* అడ్డబాస|అడ్డబాసలు. A *Trinket* worn by Hindoo women between the Nostrils. vide బులాకి.

అడ్డం *sub.* అడ్డ|అడ్డాలు An obstacle; or any thing opposed to you, అడ్డంరావడం To *oppose;* To *front.* అడ్డంపడడం or వుండడం To be *opposed.* అతనునామాటకుఅడ్డంవచ్చినాడు He came and *took up* my word. నేనువెళ్లుతూవుండ్డగాదారిలోఅడ్డంవచ్చినన్నుకొట్టినారు. As I was going along, they *came up to* me and beat me. అక్కడికివెళ్లడావకుగోడ అడ్డంవున్నది. To go to that place, a wall *is in my way.*

అడ్డీ *sub.* అడ్డీ|అడ్డీలు A deposite. vide అడువు.

అడవి *sub.* అడవి|అడువులు Wild, uncultivated country, covered with bushes, commonly called *Jungle.* అడివిలోనుంచిమహాచెడ్డపెద్దపులివచ్చినది A mischievous Royal Tyger, has come out of the *Jungle.* అడివిపంది. A wild Hog, అడివిదేశం. A *wild* or *jungly* country.

అడుక్కోవడం. *v. a.* అడుక్కుంటూ|అడుక్కుని To beg; To supplicate. యీవి చ్చువాండ్లుకానాఅడుక్కుంటున్నారు These beggars are very persevering in *begging.*

అడుగు *sub.* అడుగు|అడుగులు A Foot measure. ఆమేనుగపడిఅడుగులలో

డుగువున్నది. That Elephant is ten *feet* high. This word also means the *bottom* or *under part* of any thing. బల్లఅడుగు. The *bottom* of a table; that is, *below* or *under* a table. పాలకీఅడుగునపడపామునుచూచినాను I saw a Snake *under* the Palankeen.

అణగడం *v. n.* అణుగుతూ|అణిగి To be pressed down; To subside. బట్టలుపెట్టెలోఅణగడం Clothes to be *pressed* down in a trunk. అతనికోపంఅణిగినది His anger has *subsided.*

అణచడం *v. a.* అణుప్తూ|అణిచి To Press or cause to subside.

అణుకువ *sub.* అణుకువ|అణుకువలు Humbleness; humility; ఆమనిషిఅణుకువ That man's humility.

అతకడం *v. a.* అతుకుతూ|అతికి To join; to paste; to glue.

అతడు *pro.* అతడి|వారు He; vide అతను.

అతను *pro.* అతని|వారు He, అతనువచ్చినాడు *He* came. అతనికియ్యిచ్చు give it to *that man!*

అత్త *sub.* అత్త|అత్తలు Mother-in-law. అత్తవారియిల్లు The *Mother-in-law's* house. This is the house to which a woman can go, and to no other, after marriage; to remain any time. The privilege is therefore very frequently indulged in.

అత్తరు *sub.* అత్తరు|అత్తర్లు Essence; better known by the name of *Utter* in India. It is generally produced from roses, and other flowers, from sandal-wood, or from strong herbs, గులాబీఅత్తరు *Utter* of roses. చందనీఅత్తరు *Utter* of sandal.

అతి *adv.* Very; Exceedingly, అతివిస్తారం *very much*, అతిజాగ్రత *exceeding* carefully, అతిశ్వరగా *as* quick *as possible*, అతితీపు *exceeding* sweet. So for many other words, అతి favours a sort of comparative

degree, to give an increased power to the word to which it is attached; in the same way as *much* is used to express an increased excellence in some words in the English.

అతుకు *sub.* అతుకు|అతుకులు. A joint; also any repair or piece put in. బ్లలఅతుకు. The *joint* of a table. ఆతప్పేలాకుకానాఅతుకులువున్నవి. That Brass pot is full of *patches.* అతుకుపెట్టడం or అతికించడం. To *repair*; To *patch*; To *join.* This word is only applicable to wood, or to metals.

అర్థం *sub.* అర్థము|అర్థాలు Meaning; Explanation; also ready money. ఆమాటకుఅర్థంచెప్పండి. Tell me the *meaning* of that word. ఖజానాలోఅర్థంమేమీలేదు. There is no *ready money* in the Treasury. అర్థవంతుడు. A *monied* man.

అద్దధం *v. a.* అద్దుతూ|అద్ది To die; to colour; to stain. నాపాగాకుకుసుంబారంకుఅద్దినాడు. He has *died* my Turban of the *Coosumba* colour; that is, Red. అద్దించడం. To cause *to die.*

అద్దం *sub.* అద్దపు|అద్దాలు. A Looking Glass. అద్దంకళాయిపోయినందునకళాయిచేశేవాడికిబాగుచెయ్యమనియిచ్చినాను. The Quick Silver having come off the *Looking Glass*, I have sent it to the maker to repair. It means any Glass through which you see, or such as light appears through, as in a Lanthorn.

అదరడం *v. a.* అదురుతూ|అదిరి. To start; to shake. ఫిరంగిధ్వనిచాతనుగోడఅదిరినది. The report of the guns made the wall *shake.* నేనుబడుకుధ్వనిచాతనుఅదిరిపడ్డాను. The noise of the thunderbolt made me *start* and tumble down. Some write it అదురడం.

అదృష్టం *sub.* అదృష్టపు|అదృష్టాలు. Lot; Fortune. నాఅదృష్టంఅలా

నునవున్నది. Such is my *lot.* అతనిదియెప్పటికీమంచిఅదృష్టం. *Good fortune* always attends him. దురదృష్టం. *Bad fortune*; also, *misfortune.* అదృష్టవంతుడు. A *fortunate* man. దురదృష్టవంతుడు. An *unfortunate* man.

అది *pro.* That అది means also, *that is*; అవి *those.* అదిమంచిదికాదు. *That* is not proper. అవిబాగావున్నవి. *Those* are good things.

అద్దె *sub.* అద్దె|అద్దెలు. Renting or letting; also hire. అద్దెయిల్లు. A *Rented* house. అద్దెకుయివ్వడం. To *let* to any body. అద్దెకుపుచ్చుకోవడం. To *take lodgings.* యెడ్లఅద్దె. Bullock *hire.*

అధ్ *sub.* అధ్|అధ్‌లు. The half. అధ్‌రూపాయి. *Half* a Rupee. అధ్‌శేరు. *Half* a seer. రెండుఅధ్‌లువకటి. Two *halves* make one whole. This word is used only to articles of consumption, that admit of measurement; such as money or grain.

అధికం *sub.* అధికపు|అధికాలు. Superabundance; more than sufficient. యిదివరకునావున్నసొమ్ముచాలునుయికఅధికంఅక్కరలేదు. The money that I have got at present is *quite sufficient*, I wish for no *superfluity.*

అధికారం *sub.* అధికారపు|అధికారాలు. Government; authority. చీఫ్‌కుంపలేల్‌వారిఅధికారపుదినములలోనేనుయీవూళ్లోలేను. I was not in this Town during the *authority* of the Chiefs and Councils. అధికారి or అధికారస్థుడు. The person invested with the *authority* and *power.*

అధైర్యం *sub.* అధైర్యపు|అధైర్యాలు. Cowardice; want of spirit.

అన్న *sub.* అన్న|అన్నలు. An Elder Brother. అన్నకుమారుడు. A Brother's Son. A Nephew.

అనడం *v. a.* అంటూ|అని. To speak; to say; to mention. This Verb is the most generally used of any in the Language; but particularly the Participle Past, viz. అని *said*; and అంట from అంటూరు rather in

the manner of Phraseology than for any particular necessity; or, it may be supposed to stand for—"*it is said;*" "*it is supposed;*" "*they say;*" వచ్చినానని *'it's said*, he is come. వెళ్లినానని *they say*, he went. చెప్పినామని *having so* said. యిక్కడికివచ్చినానని తెల్సినామీదకోపంచేసినాడు *having heard say* I had come here, he was angry with me. నీవుఅన్నమాటలుబొత్తిగాఅబద్ధం. The words *spoken* by you, are all of them falsehoods. వచ్చినారట. They say, they are come.

అన్నం *sub.* అన్నవు|అన్నాలు. This word properly means *rice* or any other *grain*, boiled and prepared *for eating*; such being the principal part of an Indian's meal. Hence the word అన్నం has acquired the name of *victuals*; in which sense it is generally understood. అన్నంతిన్నావా. Have you eat your *victuals*. అన్నంయింకావుడకలేదు. The *rice* is not yet boiled. అన్నవస్త్రాలు. *Victuals* and Clothes; అన్నంవండడం To boil *rice* or dress *victuals*. అన్నంపెట్టడం. To give *victuals* or to *support*.—N.B. This word is frequently called వన్నం.

అనాసపండు *sub.* అనాసపంటి|అనాసపండ్లు. The Pine-apple.

అన్ని *adj.* All (applied to things). అన్నివస్తువులు. All the things. అన్నిపుస్తకాలు. *All* the books. అన్నివిధాల. By *all means*, in *all* respects.

అనుకూలం *sub* అనుకూలపు|అనుకూలాలు. Agreement; consent; convenience. నీకుఅనుకూలంఅయితేవస్తాను. If you give your *consent*, I will come. అతనికీనాకూమేమీఅనుకూలంలేదు. There is no *agreement* whatever between him and me.

అనుకూలించడం *v. a.* అనుకూలిస్తూ|అనుకూలించి. To be agreed; To consent.

అనుకోవడం *v. n.* అనుకుంటూ|అనుకుని. To reflect; To report upon,

or represent. యీమాటలుబజారులోఅనుకుంటూవున్నారు. These accounts are *reported* in the bazar. నేనుఅట్లాఅనుకున్నాను. It was in that way, I *considered* it.

అనుగ్రహం *sub.* అనుగ్రహపు|అనుగ్రహాలు. Favour; kindness, vide దయ.

అనుభవం *sub.* అనుభవపు|అనుభవాలు. Enjoyment; Fruition.

అనుభవించడం *v. a.* అనుభవిస్తూ|అనుభవించి. To enjoy; To reap the fruits of any thing. ఆవొరసొమ్ముచాలాఅనుభవించినాను. I have *enjoyed* a great deal of that Gentleman's money. కష్టంఅనుభవించడం To *suffer* distress. సుఖంఅనుభవించడం. To *enjoy* comfort.

అనుమానం *sub.* అనుమానపు|అనుమానాలు. Suspicion. యీపనిచేసినాడనిఅతనిమీదఅనుమానపడ్డాను. My *suspicion* fell upon that man, that he had done this business. అనుమానపడడం. To *suspect;* with మీద added to it.

అనేక *adj.* Many; plenty. This word is a Shanscrit compound, of *not* and *one*, and is variously applied. అనేకమంది. A *great number* of people. అనేకపశువులుతోటలోకివచ్చినవి. A *great number* of Cattle have come into the Garden. అతనుఅనేకవిధాలచెప్పినాడు. He spoke in *all manner* of ways.

అంకుశం *sub.* అంకుశపు|అంకుశాలు. The Instrument used by Elephant Drivers to guide with. It is formed like a short harpoon, about two foot long, held by the driver; who sits across the Elephant's neck, with the point of it downward on the head of the animal. It has a hook placed near the point, by which the ears of the beast are pulled back, to make him stop or to keep him steady.

అంకె *sub.* అంకె|అంకెలు. A figure; in reckoning. అంకెలువెయ్యడం

To write *figures.* అంకెలుకుణించడం. To multiply *figures.* అంకెలుకూడడం. To cast up *figures.* అంకెలుభాగారించడం. To abstract *figures.* అంకెలుపాలుపుచ్చడం. To divide *figures.*

అంకె *sub.* అంకెపు|అంకెలు. A stirrup. వల్లానికిఅంకెలు లేనందున రెండుమూడురోజులనుంచికుర్రాన్ని సవారీకా లేదు. I have not been on horseback for two or three days; my saddle being without *stirrups.* N. B. This word also means the half of a bullock load; that is, what is on one side. ఆగోనెలోవకఅంకెపుధాన్యంనీవుపుచ్చుకునివకఅంకెపుధాన్యంనాకుయియ్య. Take *one half of the bullock load* for yourself; and give me the *other half,* of that grain.

అంగరకా *sub.* అంగరకా|అంగరకాలు. A name given to the sort of Vesture worn by the Natives, something in the shape of Jackets with long skirts, tied to the body with strings in front, at the neck and below the breast.

అంగిలి *sub.* అంగిటి|అంగిళ్లు. The palate. అంగిళ్లోవెయ్యడం. To *gulp down;* in the manner physic is generally swallowed. Perhaps this word means the top of the throat; or what is technically called the *uvula.*

అంగీ *sub.* అంగీ|అంగీలు. The long gown generally worn by Dubashes, or Natives at Madras; but very seldom to be seen amongst the Gentoos to the Northward.

అంగుళం *sub.* అంగుళపు|అంగుళాలు. An inch; also a finger. ఆకర్రముప్పైఅంగుళాలపొడుగువున్నది. That piece of wood is thirty *inches* long. నాఅంగుళాలమీదనుంగరాలులేవు. There are no rings upon my *fingers.*

అంగూరుచెట్టు *sub.* అంగూరుచెట్టు|అంగూరుచెట్లు. The Vine. The plant

that bears Grapes. అంగూరుపండ్లు. Grapes. అంగూరతీగె. The tendrils of the *vine*. అంగూరఆకు. The *vine* leaf. హైదరాబాదునుంచిమంచిగొప్ప అంగూరుపండ్లుబజారిలోకివచ్చినవి. Some very fine large *grapes* have come into the bazar from Hydrabad.

అంచనా *sub.* అంచనా|అంచనాలు. An estimate; an appraisement, (called *anchana* in Gentoos,) is adopted from the Persian అంచనాదారుడు. an *Anchanadar*. అంచనాలెక్కలు. The *anchana* accounts.—N. B. *Anchanadars* are persons employed in revenue to estimate the quantity of a field of grain, about the time when it is nearly fit for cutting, on which estimate the amount of the revenue is frequently calculated. అంచనాచూడడం. To *form* an *appraisement*.

అంచు *sub.* అంచు|అంచులు. A border; an edge; a fringe. బట్టఅంచు. The *border* of a cloth. బల్లఅంచు. The *edge* of a table. అంచువెయ్యడం. To make or place a *border*. పచ్చఅంచు. A green *border*.—N.B. పచ్చ. also means yellow.

అంచె *sub.* అంచె|అంచెలు. A relay. అంచెవుంచడం. To *relay* or *post*. యిక్కడనుంచిచన్నపట్నంవెళ్లడానఅయెక్కడెక్కడమజిలీలలోఅంచెలువుంచివాడు. He has posted Palankeen Boys at the different *stages*, to go from hence to Madras.

అంటడం *v. a.* అంటుతూ|అంటి. To touch; to anoint. తలఅంటడం. To anoint the head. యెవరినిఅయినాఅంటడం. To touch any person.

అంటించడం *v. a.* అంటిస్తూ|అంటించి. To paste; To glue; that is, to join papers. అబుక్కులోకాకితాలుఅంటిచినాడు. He has *pasted* the papers in that book.

అంద *sub.* అంద|అందలు. Protection. గోడఅంద. A *prop* to a wall. vide ప్రాపకం.

అంత *adv.* So far; so much. మీరుఅంతమట్టుకు వ్రాయవలెను. You must write *so far*; that is, all to a *certain limit*. నేనుఅంతదూరంవెళ్లను. I will not go *all that distance*. అంతపరియంతం. In the *meantime*. అంతపరియంత్తంయిక్కడవుండు. *In the meantime*, you stay here. అంతపరియంతంవెళ్లు. Go, *as far as* that. అంతమాత్రం. *So much* only. అంతలో. *Meantime*.

అంతట *adv.* Thereupon; meantime; also every where. మేముమాట్లాడుతూవుండగాఅంతటఅతనువచ్చినాడు. Whilst we were speaking, *meantime* in he came. అతణ్ణిచెడ్డమాటలుఆడిఅంతటవచ్చికొట్టినారు. They were abusing him and *there upon* came and beat him. యీసంగతిఅంతటచెప్పుకుటూవున్నారు. This circumstance is spoken of *every where*. N.B. In this sense, it may be written అంతటా.

అంతటనుంచి *adv.* From that time or thence forward. అంతటనుంచిఅతనితోమాట్లాడడంచాలించినాను. From *thence forward* I forbore to have any intercourse with him.

అంతస్తు *sub.* అంతస్తు|అంతస్తులు. A story; or division of a house. కిందిఅంతస్తు. The lower *story*. మీదిఅంతస్తు. The upper *story*. ఆయింటికి మూడునాలుగుఅంతస్తులువున్నవిఅనివిన్నాను. I have heard that house has three or four *stories* in it.

అంతఃపురం *sub.* అంతఃపురపు|అంతఃపురాలు. The inner appartments, that is, those occupied by the women.

అంతా *adv.* All; the whole; entirely. ఆమనుష్యులుఅంతావచ్చినారు. The *whole* of the People have come.

అందడం *v. n.* అందుతూ|అంది. To reach; to stretch; to extend; to hold out. చెట్టుమీదినుంచిబట్టతియ్యడానకుచెయ్యిఅందినది. The hand was *stretched* out to take down a Cloth from the tree.

అందం *sub.* అందపు|అందాలు. Beauty; comeliness. ఆఆడదానిఅందంమహా బాగావున్నదనివిన్నాను. I have heard that Woman's *beauty* greatly celebrated. అందపుచెక్కిళ్లు. *beautiful* Cheeks.

అందమైన *adj.* Handsome; beautiful. ఆగుర్రంమహాఅందమైనదిఅనినాకు తోచినది. I conceive that to be a most *beautiful* Horse.

అందరు *sub.* అందరి. (No Plural). The whole; totality; every Person included; it applies only to People. అందరికిఇప్పించు. Give it to *the whole* of them. అందరినిపిలుపించు. Call *the whole* or all of them.

అందాకా *adv.* Until then; so far. అందాకావెళ్లు. Go *so far*. నేనుమళ్లీవ స్తానుఅందాకాయిక్కడవుండు. I shall return again; *until then*, stay here. అందనుకా. Item.

అందు *adv.* Inside; within. also figuratively understood for *that*; which properly means *within that*, or, *on account* of *that*. అందులో. Item. సముద్రమందు. Within the sea. భూమిఅందు. Inside of the ground. అందులోచూచిఆమాటవ్రాసేవ్రాయించు. Look into it, or therein and if you find that word, write it down. అందుకుమేమిచెప్పుతావు. What do you say on *that account*; or, *to that*? అందుచాతయిక్కడికివచ్చినాను. For *that reason* I came here. అందువల్ల or చాత on *that account*.

అందుకు *adv.* For that purpose or account.

అందుకోవడం *v. a.* అందుకుంటూ|అందుకుని. To extend; to stretch out or to reach. బల్లమీదివుంగరంఅందుకో. *Reach me* the Ring from the Table.

అందుమీదట *adv.* Thereupon: vide అంతట.

అందె *sub.* అందె|అందెలు. This is the name of a Ring of silver or other metal, which the Natives, principally women, wear round the leg and just below the Ancle. It is hollow and small minute pebbles are inserted, which produce a gingling noise when put in motion.

అప్ప *sub.* అప్ప|అప్పలు. Eldest Sister. అప్ప చెల్లెండ్లు. This means *Sisters in general.*

అపకారం *sub.* అపకారవు|అపకారాలు. Unkindness. అపకారంచెయ్యడం. To use *unkindness*; to shew *unkindness.* అతనునామీదగిట్టనిచాతనానాఅపకారాలుచేశినాడు. He having quarrelled with me, did me a great deal of *unkindness.*

అపకారి *sub.* అపకారి|అపకారులు. An ill minded Person. అపకారష్టుడు Item; for the Male Gender.

అప్పగించడం *v. a.* అప్పగింస్తూ|అప్పగించి. To deliver; to make over; to resign. అతనిసొమ్ముఅతనికిఅప్పగించినాను. I *made over* his money to him. నాపాఠంఅప్పగించినాను. I have *delivered* my lesson.

అప్పగింత *sub.* అప్పగింత|అప్పగింతలు. Delivery; consignment. సరుకు అప్పగింత. *Delivery* of Articles. అప్పగింతచెయ్యడం or పెట్టడం. To make a *delivery* or *consignment.* వాడలోసరుకుఅంతాకోమటిచలమయ్యకుఅప్పగింతపెట్టినాను. I *made over* the whole *consignment* of the vessel, to Chelmiah the Banian.

అపచారం *sub.* అపచారవు|అపచారాలు. Guilt; a fault. నావల్లఅపచారంవచ్చినది. I have committed a *fault.* అపచారంచెయ్యడం. To commit a fault; or crime.

అప్పటప్పటికి *adv.* Now and then. అప్పటప్పటికిమాయింటికివస్తూవుంటాడు. He comes every *now* and *then* to my house.

అప్పనం *sub.* అప్పనపు/అప్పనాలు. The name given to *taxes in general*; also sums of money taken by force from the Ryotts by Zemindars or Renters or Revenue Officers, over and above their just dues.

అప్పు *sub.* అప్పు/అప్పులు. A debt; that is, a sum borrowed or lent. అప్పుచెయ్యడం or పుచ్చుకోవడం. To *borrow.* నేనుఆసావకారుదగ్గరపదివేలరూపాయీలుఅప్పుచేశినాను. I have *borrowed* the sum of ten thousand Rupees from that Soucar. అప్పుయివ్వడం. To *lend;* ఆవూరురహతులకుపదిపుట్లధాన్యంఅప్పుయిచ్చినాను. I have *lent* the Inhabitants of that Village ten Candies of grain. అప్పుసప్పులు. The general name for *dues*, both *for* and *against* you. The word సప్పులు, has no meaning of itself, except in that sense. అప్పులవాడు. A *Creditor.* నాఅప్పులవాండ్లువచ్చిననన్నుచాలాశ్రమపెట్టుతూవున్నారు. My *Creditors* are come and cause me intolerable vexation.

అప్పుడు *adv.* Then; at that time. అప్పుడుచేశినాను. I did it *then.*

అప్పెల్లాంటు *sub.* అప్పెల్లాంటు/అప్పెల్లాంట్లు. Appellant; a term in Pleading.

అబ్బ *sub.* అబ్బ/అబ్బలు. Father. This name is variously used to express surprise, or fear; in which sense it is rather to be considered an Interjection. Such as అబ్బతండ్రి or అబ్బనాయనా. Oh! Father! అబ్బయీపామయంతపెద్దది. *Abah;* what a very large Snake.

అబ్బడం *v. n.* అబ్బుతూ/అబ్బి To acquire; to be received; to reach one; నాకుభాగ్యంఅబ్బినది. That Property has *come to* me; or *reached me.*

అబద్ధం *sub.* అబద్ధపు/అబద్ధాలు. A falsehood; a lie; అబద్ధంచెప్పడం or ఆడడం. To tell a *lie.*

అబద్ధీకుడు *sub.* అబద్ధికుని/అబద్ధీకులు. A Liar; one who speaks falsehoods.

ఆఅబద్ధీకుడునామీదశానాఅబద్ధాలుఆడినాడు. That *Liar* has told a number of falsehoods against me.

అభిప్రాయం *sub.* అభిప్రాయపు|అభిప్రాయాలు. An opinion; a sentiment. vide తాత్పర్యం.

అమ్మ *sub.* అమ్మ|అమ్మలు. A Mother. This word is the familiar term given to Women in general, when speaking to them; often in the same sense as the word అయ్య when addressed to Men. యీమాటచెప్పితేనీ అమ్మయేమిచెప్పినది. When you mentioned these words, what did your *Mother* say. వోఅమ్మకోపంచెయ్యవద్దు. My *good Woman!* do not be so angry!

అమ్మకం *sub.* అమ్మకపు|అమ్మకాలు. A sale; a vent. ఆగుర్రాలఅమ్మకంలో నీకుయెంతవచ్చినది. How much did you get by the *sale* of those Horses. ధాన్యపుఅమ్మకం. A *sale* of Grain.

అమ్మడం *v. a.* అమ్ముతూ|అమ్మి. To sell; to vend; to dispose of. అక్కడికివెళ్లి ఆవస్తువులుఅమ్మండి. Go there and *sell* those things.

అమర్చడం *v. a.* అమరుస్తూ|అమరిచి. To arrange; to fit. బల్లలుగోడలో అమర్చు. *Fit* the boards in the wall. పుస్తకాలుబల్లమీదఅమర్చు. *Arrange* the books upon the table.

అమల్‌దారు *sub.* అమల్‌దారుని|అమలదార్లు. A revenue term; meaning the *Manager* of a country or district. vide శానెదారు.

అమ్మవారు *sub.* అమ్మవారు|అమ్మవార్లు. The name of the village Goddess, to which the Hindoos address their prayers, in order to preserve the Village from the Small-pox, which frequently commits great havock amongst the Natives of India. vide శక్తి.

అమాంతం *sub.* అమాంతపు|అమాంతాలు. Management. అమాంతంచెయ్యడం. To place under *Management.* vide అమానీ.

అమానీ *sub.* అమానీ|అమానీలు. This is a revenue term and means the *management* of land under the proprietor's own servants or those of the governing authority and at his own risk; instead of renting it at a fixed sum. అమానీచెయ్యడం. To place under *management* or *amawny.* కుత్తదారుడుపరారీఅయినందున్నతాలూకాఅమానీచేశినారు. The Renter having decamped, they put the country under *management.*

అమావాస్య *sub.* అమావాస్య|అమావాస్యలు. ~~The term given to the state of the~~ Moon ~~on the last day of the Month.~~

అమ్మివెయ్యడం *v. a.* అమ్మివేస్తూ|అమ్మివేసి. To put up for sale; To dispose by vent. ఆసామానులేలాంవేశిఅమ్మివేశినాడు. He *put up* those things and *sold* them by *auction.*

అంబంచడం *v. a.* అంబంపుస్తూ|అంబంచి. To send; to forward; to despatch. vide పంపడం.

అంబంచుకోవడం *v. a.* అంబంచుకుంటూ|అంబంచుకుని. Yourself to send.

అంబారం *sub.* అంబారపు|అంబారాలు. A Revenue term, meaning the *Circar's share* of the crop or produce; ఆకాణెదారుడుసర్కారుఅంబారంయెక్కువచేసిరహితులపాలుతక్కువచేసినాడు. That Tannadar has increased the *Government share* of the *produce* and diminished that of the Ryotts.

అంబారీ *sub.* అంబారీ|అంబారీలు. The name given to the seat constructed for sitting on an Elephant. In the Hindostany Language it is termed *Howdah;* by which name it is generally known in India. They are often executed with great taste and ornamented with a profusion of

splendour. రాజు అంబారీలో యెక్కిస్వారీ వెళ్లినాడు. The Rajah has mounted his *Howdah* and is gone to take an airing.—N. B. The *Umbaary* is supposed to have a top to it; the *Howdah* is without one.

అయ్య *sub.* ఆయ్య|అయ్యలు. Father. This word is confined to particular casts. Banians, Gentoo people (not Bramins and *Sooders* in general, make use of the term. It is also the usual mode of speech either in addressing a person or in assenting to his word in conversation; in the way we use the word aye, or sir. Hence, the Natives commonly interpret our word *Sir*, into అయ్య and in this sense it is common to Bramins as well as all others; but there is properly speaking no word in Gentoo, that literally means *Sir*. మా అయ్య యింట్లో లేడు. My *Father* is not at home. మీ అయ్యను బలుపించు. Send for your *Father*. యెక్కడినుంచి వస్తావయ్యా. Where do you come from, *Sir?* అయ్యవారు. The name given to the Bramin who administers in matters of religion to a family. Some are attached to a particular family and some attend on several. They may be considered like *Abbots* in France and the Friars or Priests of all Roman Catholick countries; performing the functions often, also, of Father confessors. పూపదేశం చెయ్యడానకు మా అయ్యవారు యీరాత్రి వస్తాడు. Our *ministering Bramin* is coming this evening to perform his ministerial ceremonies. అయ్యవారు. Is also the name for the School-master. మాకు చదువు చెప్పే అయ్యవారు రేపు వస్తాడు. My *School-master* is coming to-morrow.

అయిదు *adj.* Five. అయిదో ది. The fifth. అయిదింటికి. To the fifth.

అయిన *par.* Been; done; accomplished; vide కావడం.

అయుక్తం *sub.* అయుక్తపు|అయుక్తాలు. Impropriety; unseemliness. అయుక్త

పనులుచెయ్యడానపనాపనక్కుతి లేదు. It is not agreeable to me to perform acts of *impropriety*. అయుక్తపనడవళ్లు. unseemly practices.

అయుక్తంగా *adv.* Unseemly; improper. యెవరైనాతమవ్యాజ్యానగురించి జడిజినారుది క్రీచెయ్యడానపవిమర్శచేస్తూవున్నప్పుడుమాట్లాడవచ్చిరా మహాఅయుక్తంగావుంటుంది. It is highly *improper* for any one to approach the Judge in order to speak to him regarding his own cause, whilst he is in the act of framing the Decree upon it.

అయ్యో *int.* Alas! O! అయ్యోనాపనిచెడిపోయినదినేనుయేమిచేతును. *Alas!* my Business is ruined; what shall I do?

అర *sub.* అర|అరలు. A half. అరపాలు. A *half* share. అరగదియ. A *half* Gurry.

అరగడం *v. a.* అరుగుతూ|అరిగె. To *waste*; rub *out*; *wear out*. అన్నం అరగడం. To *digest* food. సొమ్ముఅరగడం. To *wear* out as *Jewels*, or such like article.

అర్ర *sub.* అర్ర|అర్రలు. This word means the divisions made in a drawer, or a partition in a box; also, a small room in a house.

అరవ *sub.* అరవ|అరవలు. Malabar. అరవమనిషి or అరవవాడు. A *Malabar* Man. అరవది. A *Malabar* Woman. అరవమాట or విద్య. The *Malabar* Language, what at Madras, is usually called *Tamul*.

అరవడం *v. n.* అరుస్తూ|అరిచి. To exclaim; to call out; to cry out. దెబ్బలుకొడుతూవుంటేఅరిచినాడు. He *called out*, as they were flogging him.

అరిగె *sub.* అరిగె|అరిగెలు. An Umbrella of State; applied to People of rank.

అరిచెయ్యి *sub.* అరిచేతి|అరిచేతులు. The Palm of the Hand,

అరిటిచెట్టు *sub.* అరిటిచెట్టు|అరిటిచెట్లు. The Plantain-tree. This tree or plant, is in great request in India; the fruit, the leaves, the trunk, every thing but the roots, being converted to use. అరిటిఆకు. The *Plaintain* leaf. అరిటిపండు. *Plaintain* fruit; commonly called *Plaintains.* అరిటిస్తంభం. The body or trunk of the *Plaintain* tree.

అరుగు *sub.* అరుగు|అరుగులు. An Area, or open Veranda, fronting the house; a Platform.

అరువు *sub.* అరువు|అరువులు. A credit; a trust; applied to any thing purchased upon credit. అతనికిపదిపుట్లధాన్యంనెలదినములుగుపయికంయిచ్చెటట్టుగాఅరువుయిచ్చినాను. I have given him ten Candies of grain *upon Credit*, the money for it to be paid in one Month.

అరువై *adj.* Sixty. అరువైయోది. The *sixtieth.* అరువైయింటి. To or regarding *sixty.*

అలక *sub.* అలక|అలకలు. Displeasure.

అలగడం *v. a.* అలుగుతూ|అలిగి. To be displeased. విస్తారంజీతంయివ్వకపోయినానినిఅలిగినాడు. He was *displeased* because I did not give him considerable pay.

అల్లడం *v. a.* అల్లుతూ|అల్లి. To twist or plat. కురిచీకిబెత్తంఅల్లించు. Put the *Rattans* into that chair; that is, *Plat* the Rattans in it; or, as we say in India, *Rattan* it. This Verb is used only for Rattans; or Mats; or Baskets; or Nets. తడికఅల్లడం. To make up a *Tattika* or *Tatty.* మొలతాడుఅల్లడం. To *twist* or wire-work a *Multaad.* A band of twisted Silver or Gold Wire, worn by the Natives round the Waist. అబద్ధాలుఅల్లడం. To *fabricate* lies. పద్యాలుఅల్లడం. To *compose* verses.

అలంగం *sub.* అలంగపు|అలంగాలు. A watch; a guard, అలంగంతిరగడం.

To *watch*. అలంగువాడు. A *watcher*. This word is applicable to the *watch* kept in a city, against thieves; and to keep the *peace* at night.

అల్లం *sub*. అల్లపు. (No Plural.) Ginger. అల్లపుఊరగాయ. *Ginger* pickle. This is made of turmerick, chillies, salt and ginger; mixed up with oil and laid by for use.

అల్లరి *sub*. అల్లరి|అల్లర్లు. Disturbance. అల్లరిచెయ్యడం. To *disturb*. వూళ్లోకివెళ్లిసంసార్లయిండ్లమీదనుఅల్లరిచేశినారు. They went to the Town and *committed* great *disturbances* in the Family houses.

అల్పా(a)చమానం *sub*. అల్పాచమానపు|అల్పాచమానాలు. Urine.

అలవాటు *sub*. అలవాటు (No Plural) Practice; custom; habit. నాకుమూడోమాటుభోజనంచెయ్యడంఅలవాటులేదు. I am not in the *habit* of making more than two meals. అబద్ధపుమాటులుచెప్పడంమంచిఅలవాటుకాదు. To tell lies is not a good *habit*. అలవాటుచెయ్యడం. To make a *practice* of.

అలసట *sub*. అలసట|అలసటలు. Fatigue; weariness. నానాదూరంనడిచినందున్నవిస్తారంఅలసటవచ్చినది. I have walked a great way and feel considerable *fatigue*. అలసటపడడం. To get *fatigued*. The proper word should be అలసత.

అల్లుడు *sub*. అల్లుని|అల్లుండ్లు. A Son-in-law. మేనల్లుడు. *Sister's* Son, or *Nephew*.

అవమానం *sub*. అవమానపు|అవమానాలు. Disgrace; discredit; opprobriousness. అవమానపెట్టడం. To *reproach* or to *discredit*. అతణ్ణినేరంతేనిదేఅవమానపెట్టినారు. They put *disgrace* upon him, without his having committed any fault.

అవయవము *sub*. అవయవపు|అవయవాలు. A limb of the body; applied

both to the human and brute species. జబ్బకాలువగైరాఅవయవాలు. The arm, the leg and other *limbs*.

అవశ్యం *adv.* Undoubtedly; Certainly; By all means. రేపుమీవద్దికిఅవశ్యంవస్తాను. I shall *undoubtedly* be with you to-morrow.

అవివేకం *sub.* అవివేకపు|అవివేకములు. Stupidity; Folly; Ignorance. అతనుఅవివేకంచాతయీతప్పుచేశినాడు. He committed this fault from his *stupidity*. అవివేకుడు. A *stupid, silly fellow*. అవివేకమైన. *Silly; Foolish;* unmeaning. అవివేకమైనపని. A *foolish* business.

అవుతల *adv.* Outside; Beyond; That side.

అవును *adv.* Yes. అవు Item. అవునుఆమాటనిజం. *Yes;* That observation is just. అవునుంది. This is the politer or less harsh mode of speaking the word. The termination in నుంది implying the Plural.

అవుషధం *sub.* అవుషధపు|అవుషధాలు. Medicine. అవుషధంపీలచడం. To snuff up *Physick;* prescribed in some cases by the Native Doctors. Pronounced *Owshadum*.

అశక్తం *sub.* అశక్తపు|అశక్తులు. Sickness; Indisposition.

అశ్రద్ధ *sub.* అశ్రద్ధ|అశ్రద్ధలు. Negligence. అశ్రద్ధచెయ్యడం. To neglect. యీపనిఅశ్రద్ధచెయ్యకత్వరగాచెయ్యి. Do not *neglect* this business, but finish it quickly. అశ్రద్ధగా. *Neglectfully*. అశ్రద్ధకల. *Neglectful*.

అశుద్ధం *sub.* అశుద్ధపు|అశుద్ధాలు. Human excrement.

అసలు. *sub.* అసలు|అసళ్లు. Original; Principal. అసలులెక్క. An *original* account. అసలుపాయిదాలు. *Principal* and Interest. N.B. This expression is generally used in matters of Revenue.

అశుకు *sub.* అశుకు|అశుకులు. *Fear*, arising from self-reproach; *Diffidence*;

అఱుకుగా: Fearfully; Shame-facedly. అఱుకుచాతదొరదగ్గిరకురాలేదు He is not come near the Gentleman, from *diffidence.*

అక్షరం *sub.* అక్షరపు|అక్షరాలు. A letter of the Alphabet. తెనుగులో యాభైవక్క అక్షరంవున్నది. There *are* fifty-*one letters* in the Gentoo Language. N.B. This is an example to instance the use of the Numeral *one*, which is seen here to govern the Substantive and the Verb.

అ అఱు

అ *pro.* That; also, those. అపుస్తకం. *That* book. అగుర్రాలు. *Those* horses.

అకతాయ *sub.* అకతాయ|అకతాయలు. Trifling; Insignificance; Unimportant as to character. అతనుపెద్దమనిషికాడుమహాఅకతాయ. He is not a respectable character, but truly *insignificant.* It should properly be called అతతాయి from the Shanscrit; not in such use.

ఆక్రమించడం *v.a.* ఆక్రమింస్తూ|ఆక్రమించి. To usurp; To assume. అతనునాస్థలంఆక్రమించుకున్నాడు. He has *usurped* a place belonging to me.

ఆకలి *sub.* ఆకటి|ఆకట్లు. Hunger; Appetite. ఆకలికావడం. To be *hungry.* యాపేళనాకుఆకలికాలేదు. I have no *appetite* to day.

ఆకాశం *sub.* ఆకాశపు|ఆకాశాలు. The sky; The heavens; The firmament.

ఆకు *sub.* ఆకు|ఆకులు. A leaf.

అకురాయి *sub.* అకురాతి|అకురాళ్లు. A file; అకురాకతీయడం or పెట్టడం. To *file.*

అఖరు *sub.* అఖరు|అఖర్లు. A termination; An end. అఖరుకావడం, or చెయ్యడం. To *end;* To *finish.* ఆపనిఅంతాఅఖరుఅయినది. The whole of that business is *completed.*

అగడం *v.a.* అగుతూ|అగి. To stop; To detain. vide ఆచడం.

అచడం *v. a.* ఆచుతూ|ఆచి. To stop; To hinder; To withhold. అతణ్ని వూరిలోవెళ్లకుండాఆచినాను. I *prevented* him from going into the Village. మీరువచ్చినదాకాఅతణ్ని యిక్కడఆచుతాను. I shall *detain* him here until your return.

అజ్ఞ *sub* అజ్ఞ|అజ్ఞలు. Order; Direction; Command. మీఆజ్ఞచొప్పున యీపనిచేస్తాను. I will do this business agreeable to your *order.* అజ్ఞాపించడం. To give *orders.* ఆజ్ఞావ్యతిరిక్తంచెయ్యడం. To disobey *orders.*

ఆట *sub.* ఆట|ఆటలు. Play; or Dance. It is applied in the same way as ఆడడం. The name given to the singing and dancing at a nautch, is called ఆటపాట.

ఆటంకం *sub.* ఆటంకవు|ఆటంకాలు. Molestation; Disturbance; Inconvenience. ఆటంకంచెయ్యడం. To *molest;* To *injure.* నన్నుయెందుకుఆటంకం చేస్తావు నేనుయేమిచేశినాను. Why should you *molest* me? what have I done to you?

ఆటడం *v.n.* ఆటుతూ|ఆటి. To avail; To suffice. నెలకునూరువరహాలువ స్తేఆటుతుంది. With a hundred Pagodas a month, it will suffice.

ఆడ *adj.* Female. ఆడది. A *woman.* ఆడమనిషి. Item. ఆడగుర్రం. A *mare.* This word, in all cases, expresses the Female Gender.

ఆడడం *v. a.* ఆడుతూ|ఆడి. To play; To dance. This Verb is used in a

variety of senses, according to the Idiom of the Language. బొగంఆట ఆడడం. To *dance;* as nautch girls. చదరంగంఆడడం. To *play* at chess. పోట్లాడడం. To *quarrel*, or to *fight*. బంతులుఆడడం. To *play* with ball. కాకితాలుఆడడం. To *play* at cards. అబద్ధంఆడడం. To *tell* lies. నిజంఆడడం. To *speak* the truth. మాట్లాడడం. To *speak*. నిద్దాడడం. To be *brought* to *bed*. పాకులాడడం or పారాడడం. To *crawl*, like a child. యీదులాడడం. To *swim*. సమతఆడడం. To *have* the first *menstruals*, as women. శివాలుఆడడం. To *recite* by *inspiration*. తడువుళ్లాడడం. To seek out, or search for.

ఆతురం *sub.* ఆతురవు. (No Plural) Haste; Hurry. ఆతురంచెయ్యడం. To *hurry* a person. ఆతురపడడం. To be in a *hurry*. vide త్వర.

ఆదరణ *sub.* ఆదరణ|ఆదరణలు. Comfort; Conciliation. ఆదరణచెయ్యడం. To *console*; To *sooth*.

ఆదరించడం *v. a.* ఆదరింప్తా|ఆదరించి. To comfort; To sooth; To conciliate. ఆవిడెకుమహాచాలివచ్చినదిగనుకనేనువెళ్లిఆదరించినాను. As she suffered very much, I went to her and *comforted* her.

ఆది *adv.* The first; A prior; also, a measurement. ఆదిని. Item. ఆదిని చెప్పినమాటకుయిప్పుడుచెప్పినమాటకుశానాపొంతతక్కువున్నది. There is a great contradiction between what you said *at first* and what you now relate. మీరువచ్చినఆదిరోజుననేనుయిక్కడలేను. *The first day* you came, I was not here.

ఆదివారం *sub.* ఆదివారవు|ఆదివారాలు. Sunday. ఆదివారంమొదలుకునిగురువారంవరకుఅయిదురోజులు. From *Sunday* to Thursday make five days.

ఆనపకాయ *sub.* ఆనపకాయ|ఆనపకాయలు. A Water Pumkin.

ఆనవాలు *sub.* ఆనవాలు/ఆనవాళ్లు. A mark; A token; An impression. ఆనవాలువెయ్యడం or చెయ్యడం. To make a *mark.* అతనుతనపేరువ్రాయలేకఆనవాలువేశినాడు. Not being able to write his name, he made his *mark.* ఆయెద్దుకుఆనవాలుకొరకెకొమ్ములకుతాళ్లుకట్టినాడు. He fixed a string round the Bullock's horns, to serve as a *mark.* నావుంగరంఆనవాలుపట్టుకునివెళ్లిచూపించునాకుకావలసినసామానుయిస్తాడు. Take my ring to him and shew it him as a *token,* and he will give you some things for me. ఆనవాలుపట్టడం. To *recollect.*

ఆనసర్ *sub.* ఆనసర్/ఆనసలు. *Answer;* Term used in the Courts of Justice.

ఆనుకోవడం *v. a.* ఆనుకుంటూ/ఆనుకుని. To lean upon; To rest upon. తలగడానుఆనుకునికూర్చున్నాడు. He is sitting down, *leaning* upon a pillow.

ఆమడ *sub.* ఆమడ/ఆమడలు. A land measurement, supposed to be four coss, or eight miles; but the distance is never to be depended upon as correct. This distance is better known by the word *gow.*

ఆముదం *sub.* ఆముదపు. (No Plural). Lamp Oil. ఆముదాలు. *Oil* seeds.

ఆమె *pro.* She. ఆమెవచ్చినది. *She* is come. ఆమెయిక్కడికిరాదు. *She* is not coming here. ఆవిడ is usually mentioned, as a more kind or more polite way of speaking.

ఆంబోతు *sub.* ఆంబోతు/ఆంబోతులు. A Bull.

ఆమన *pro.* He. vide అతను.

ఆయుధం *sub.* ఆయుధపు/ఆయుధాలు. A Weapon. That is, a *Missile Weapon.*

ఆరకాటి *sub.* ఆరకాటి/ఆరకాటీలు. A Pilot.

ఆరడం *v.n.* ఆరుతూ|ఆరి. To become dry. ఆబట్టలునీడనుఆరినవి. Those Clothes have been *dryed* in the shade.

ఆరపడం *v. a.* ఆరుపుతూ|ఆరిపి. To blow out; To extinguish. దీపంఆరపడం. To *blow out* a light. నిప్పుఆరపడం. To *extinguish* a fire.

ఆరపెట్టడం. *v. a.* ఆరపెట్టుతూ|ఆరపెట్టి. To dry. ఆబట్టలుయండలోఆరపెట్టు. *Dry* those Clothes in the Sun. ఆరవెయ్యడం. Item.

ఆరిన *adj.* Dry. ఆరినబట్టలు. Dry Clothes.

ఆరిబంచడం *v. a.* ఆరిబంస్తూ|ఆరిబించి. To cause to blow out. ఆపొయిలో నిప్పుఆరిబించు. *Put* the *fire out* in that fire place.

ఆరిపోవడం *v. n.* ఆరిపోతూ|ఆరిపోయి. To be extinguished, as fire. ఆపొయిలోఅగ్గిఅంతాఆరిపోయినది. The *fire* is completely *out* in that fire place.

ఆరు *adj.* Six. ఆరునూరుమంది. *Six* hundred people. ఆరుంబావు. *Six* and a quarter. This is a contraction of ఆరుమ్మున్నపావు. Item. ఆరుగురు. *Six People.* That is, Men or Women. ఆరుగురు మొగవాండ్లు. *Six* men. ఆరుగురుఆడవాండ్లు. *Six* women. ఆరుమాత్రం. The number of *six*; that is, *six only*. ఆరపశువులుమాత్రం. The *number of six* head of cattle.

ఆలకించడం *v. a.* ఆలకిస్తూ|ఆలకించి. To listen; To pry; To hearken. మేముమాట్లాడుతూవుండగాఅతనుతలుపుచాటుననిలుచుందిఆలకించినాడు Whilst I was speaking, he got behind the door and *listened.*

ఆలస్యం *sub.* ఆలస్యపు|ఆలస్యాలు. Delay; Dilatoriness; Leisure. యిక్కడికి రావడానకుయింతఆలస్యంయెందుకుచేశినావు. Why did you use so much *delay* in coming here. ఆలస్యంచెయ్యడం. To make delay, or take leisure. తడువు. Item.

ఆలాగు *adv.* Thus; in that manner; So. ఆలాగుచేయించు. Do so. ఆలాగునజరగలేదు. It did not happen *that way.*

ఆలాగంటి *adv.* Such; vide ఆలాటి.

ఆలాటి *adv.* Such; Such kind. ఆలాటిపనులుచేస్తేమహాపాపం. If you do *such* things, it is a crime.

ఆలాయం *sub.* ఆలాయపు|ఆలాయాలు. Readiness; State of preparation. ఆలాయంకావడం or పడడం. To be in *readiness*; To be *prepared.* అదండుమనమీదికిరావడానఆలాయపడివున్నది. That army *is in readiness* to come against us.

ఆలు *sub.* ఆలు|ఆండ్లు. A Wife. When it is written రాలు it forms the *Female Gender* of some Nouns. బీదరాలు. A poor *Woman.* భాగ్యవంతురాలు. A rich *Woman.* The word ఆలు is meant for *woman-kind* in general.

ఆలోచన *sub.* అలోచన|ఆలోచనలు Consultation; Deliberation; Consideration. ఆలోచనచెయ్యడం. To *consult*; To *deliberate.* ఆపనిచెయ్యవలెననివఒబ్రాహ్మణునితోఆలోచనచేస్తేచెయ్యకూడదనితెలిసినది. Having *consulted* a Bramin whether I might do such a thing, I find it is not proper. అక్కడికివెళ్లడానఆలోచనచేస్తాను. I shall *deliberate* upon the propriety of going there.

ఆలోచించడం *v. n.* ఆలోచింస్తూ|ఆలోచించి. To deliberate.

ఆవ *sub.* ఆవ|ఆవాలు. Mustard. ఆవగింజలు. *Mustard*-seeds. ఆవపిండి. Powder of *Mustard.* ఆవ Is also the name given for a *Lake.*

ఆవం *sub.* ఆవపు|ఆవాలు. A Kiln; both for burning bricks, pots and tiles, or any Earthern-ware.

ఆవరణ *sub.* అవరణ|ఆవరణాలు. The boundary and also the dimension

of the ground occupied by any Person. నాఆవరణచుట్టూగోడపెట్టింస్తా వున్నాను. I mean to put a wall *round* my *ground*.

ఆవలించడం *v. n.* ఆవలింస్తూ|ఆవలించి. To yawn; To gape.

ఆవలింత *sub.* ఆవలింత|ఆవలింతలు. A gaping; A yawning.

ఆవు *sub.* ఆవు|ఆవులు. A Cow. చూడిఆవు. A *Cow* with Calf. పాడిఆవు. A Milch *Cow*. ఆవునుపితకడం. To Milk a *Cow*.

ఆవిడె *pro.* ఆవిడె|వారు or వాండ్లు. She or that Woman. Properly ఆవిడె.

ఆశ్చర్యం *sub.* ఆశ్చర్యపు|ఆశ్చర్యాలు. Astonishment; Surprise; Admiration. ఆశ్చర్యపడడం or కావడం. To be *surprised*; To *wonder*. అతని మాటలకునాకుచాలాఆశ్చర్యమయినది. I have been extremely *surprised* at what he has said. నేనుపదహారుమూళ్లయెత్తుశలయేనుగనుచూచిచాలాఆశ్చర్యపడ్డాను. I saw an Elephant sixteen feet high, which very much *astonished* me.

ఆశ్వీజం *sub.* ఆశ్వీజపు|ఆశ్వీజాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to October. The proper word in Shanscrit is ఆశ్వయుజం.

ఆషాఢం *sub.* ఆషాఢపు|ఆషాఢాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to July.

ఆసరా *sub.* ఆసరా|ఆసరాలు. Protection; Asylum. ఆసరాచెయ్యడం. To give protection. అతనునాకుఆసరాచేశినాడుగనకనాకుయేమిభయంలేదు. He has afforded me his *protection* and I am under no apprehension. This word when applied to Revenue, means land managed at the expense of the Proprietor and not rented out. ఆసరమక్త.

ఆస్తి *sub.* ఆస్తి|ఆస్తులు. An Estate; A Property. అతనికిసొమ్ముపశువులవైరాపదివేలరూపాయాలఆస్తివున్నది. His *Property* in money and cattle amounts to Ten thousand Rupees.

ఆసు *sub.* ఆసు|ఆసులు. These are a description of Distaffs, which are fixed in the ground, commonly three in number, on which the Thread is placed in a transverse direction, and wound off in a twisted form.

కక కట

కక్కడం *v. a.* కక్కుతూ|క్కి. To vomit. పామువిషంకక్కినది. The Snake *vomited* the poison. The Natives conceive a Snake occasionally throws out it's poison.

కక్కు *sub.* కక్కు|కక్కులు. A vomiting. రంపపుకక్కులు. The *teeth* of a saw. కళ్లెపుకక్కులు. The *bit* of a bridle.

కచ్చడం *v. a.* కచ్చుతూ|కచ్చి. This Verb seems only applied to the *moves*, made at the Hindoo game called *sogataaloo*.

కచేరి *sub.* కచేరి|కచేరిలు. A cutchery. It is the name given to a Collector's *office*, and the *public office* of all persons engaged in the Revenue or public business, whether Zemindars or others.

కట్ట *sub.* కట్ట|కట్టలు. A bundle; also an Embankment. కాగితాలకట్ట. A *bundle* of papers. యేటికాలవకుకట్టవేసినారు. They made a *dam* (or an *embankment*) in the channel proceeding from the river.

కట్టడం *v. a.* కట్టుతూ|కట్టి. To tie; To bind. క్రయంకట్టడం. To *fix* a price. మనిష్నికట్టడం. To *bind* a man. తాడుకట్టడం. To *tie* a rope. విరిచికట్టడం. To *tie* a man behind his back. పుస్తకంకట్టడం. To *bind* a book. యిల్లుకట్టడం. To *build* a house. వాడకట్టడం. To *build* a ship. కండ్లుకట్టడం. To *blindfold*.

కట్నం *sub.* కట్నపు|కట్నములు. Reward; Recompense; Present. కట్నం యివ్వడం To make a *recompense.*

కటాయం *sub.* కటాయపు|కటాయములు. Favour; Protection; Support. భగవంతునికటాయంనాయందురా లేదు. The *favour* of the Almighty has not been shewn me. మీకటాయం. Your *favour.*

కటిక *adv.* In this sense only; కటికచీకటి. Quite dark. కటికకాయ. Raw, Unriped fruit.

కటికెవాడు *sub.* కటికెవాడి|కటికెవాండ్లు. A Butcher.

కట్టించడం *v. a.* కట్టింప్తూ|కట్టించి. To cause to tie, or bind. To build. ఆవునుకట్టించు. *Tie up* the Cow. యిల్లుకట్టించు. *Build* the house. ఆమని షిచేతులుకట్టించు. *Cause* that man's hands to be *tied.*

కట్టు *sub.* కట్టు|కట్లు. A bandage. కట్టుకట్టడం. To tie a *bandage.* కట్టువిప్పడం. To untie a bandage. చేతికట్టు. The *gall.* N.B. The Natives use the gall of the Turtle and of Cows, in certain Medical preparations, to give to women in child-birth, and to infants. కట్టు or కట్టుపాటు. Kindred, or Religious tie. వీరినలుగురిజాతిలోనుకట్టు లేదు. These four people are not *united* in their different Castes. పులవకట్టు. The water from the boiling of gram. The same of some other pulses.

కట్టుకోవడం *v. a.* కట్టుకుంటూ|కట్టుకుని. To tie yourself. చేతులుకట్టుకుని మీవద్దికివస్తాను. With my hands *tied*, I come to you. This is a humble manner of writing and speaking, to signify most perfect submission.

కట్టుబడి *sub.* కట్టుబడి|కట్టుబళ్లు. A Revenue term, implying, a *Tax* for free gift lands.

కట్టె *sub.* కట్టె|కట్టెలు. A piece of wood, or stick; commonly such as is used for fuel. పొయిలోకట్టెలు. *Fire-sticks.*

కత్తారీ *sub.* కత్తారి|కత్తార్లు. A dagger. కత్తారితోపొడవడం. To stab with a dagger.

కఠినం *sub.* కఠినవు|కఠినములు. Hardship; Severity; Duresse. నామీద చాలాకఠినంజరిగింస్తూవున్నాడు. He is shewing great *severity* towards me.

కడ *sub.* కడ|కడలు. An end; that is, the end of a Street, or the end of any thing else. కడపటి. Item. ఆవీధికడనువున్నాడు. He lives at *the end* of that Street. తోటకడ. The other *end* of the Garden. చెట్టుకడ. The *end* of a Tree; that is, the top. కడసారి. Item.

కడగడం *v.a.* కడుగుతూ|కడిగి. To wash; To rinse. ఆగిన్నెకడుగు. *Wash* that cup.

కడమ *sub.* కడమ. (No Plural) A remainder; A residue. యీరూపాయాలుయిస్తేకడమయెన్నిరూపాయాలుబాకివుంటున్నవి. If these Rupees be given, how many Rupees will be the residue? కడమవాండ్లుయెక్కడవున్నారు. Where are the *remaining* people. కడమసంగతులుమరివకఅప్పుడుచెప్పుతాను. The *remaining* circumstances, I shall explain to you at another time.

కడియం *sub.* కడియవు|కడియములు. A Bracelet; a Hand Ring.

కడుపు *sub.* కడుపు|కడుపులు. The Belly. కడుపుతోవుండడం. To be *pregnant*. కడుపునెప్పి The Belly-*ache*. పొత్తికడుపు. The bottom of the *Belly* or the *Abdomen*.

కణత *sub.* కణత|కణతలు. The Temple. కణతనెప్పి. A pain in the *Temples*.

కణుజు *sub.* కణుజు|కణుజులు. An Elk.

కణువు *sub.* కణువు|కణువులు. A joint. వేలికణువులు. Finger *joints.* వెదురుకణువులు. Bamboo *joints.*

కతకదం *v. a.* కతుకుతూ|కతికి. To lap. కుక్కపాలుకతుకుతూవున్నది. The Dog is *lapping* up the Milk.

కర్త *sub.* కర్త|కర్తలు. An Heir. అతనిసొమ్ముకుయెవరూకర్తలులేరు. There are no *Heirs* to that Man's property. అంతకూకర్త దేవుడు. God is the *Heir* to every thing; that is, all things revert to God. గ్రంథకర్త. An *Author* or *Publisher.* న్యాయకర్త or ధర్మకర్త. A *dispenser* or *Lord* of Justice. Also, Security; or Responsible Person. కర్తగావుండడం. To be responsible.

కత్తి *sub.* కత్తి|కత్తులు. A Knife or Sword. కత్తితోకోయ్యడం. To cut with a *Knife.* కత్తితోనరకడం. To cut with a *Sword.* కత్తివర. A *Scabbard* or *Sheath.* బాణాకత్తి. A large *double-edged Sword,* wielded with both hands.

కత్తెర *sub.* కత్తెర|కత్తెరలు. Scissors. కత్తెరతోకత్తిరించడం. To cut with *Scissors.*

కదపడం *v. a.* కదుపుతూ|కదిపి. To shake. vide కదల్చడం.

కదపా *sub.* కదపా|కదపాలు. A term used in Revenue; signifying a *counter-agreement.*

కదలడం *v. n.* కదులుతూ|కదిలి. To shake; To be agitated. లొట్టిబట్టినిచ్చపవారివెల్లితేవళ్లుకదులుతుంది. The body is *agitated* with riding on a Camel.

కదల్చడం *v. a.* కదులుస్తూ|కదిలించి. To shake; To move any thing from side to side. గాలికొట్టివాడనుచ్చాలాకదులుస్తూవున్నది. The violence of the Wind, *gives* the Ship a considerable *motion.* భూచలనంయింటినికదులు

ప్రభావున్నది. The Earthquake *shakes* the House.—It is applied in every sense. కుదిలించడం. Item.

కదురు *sub.* కదురు|కదుర్లు. An Awl or Puncheon; to bore holes with.

కదుపు *sub.* కదుపు|కదుపులు. A Herd or Flock. vide మంద.

కథ *sub.* కథ|కథలు. A Story; an Episode. కథచెప్పడం. To tell or relate a *story*.

కన్న *adv.* Than. అతనుఅక్కడికివెళ్లడంకన్ననేనువెళ్లితేమంచిది. It is better for me to go there, *than* for him. vide కంటె. N.B. This Adverb is used for the Comparative degree.

కనడం *v. a.* కంటూ|కని. To perceive; to observe; figuratively it is called, to bring forth; as applied to the Human and Canine species. ఆదొంగలుయెక్కడికిపోయినారోఅజాడకన్నావా. Have you *observed* any traces, to discover where those thieves have gone. ఆచిన్నదిముగ్గురుబిడ్డలనుకన్నది. That young Woman has brought forth three Children. ఆకుక్కపదిబిడ్డలనుకన్నది. That Bitch *has produced* a litter of ten Pups. కలకనడం. To *dream*. కన్నతల్లి. An *own Mother*.

కన్యపడుచు *sub.* కన్యపడుచు|కన్యపడుచులు. A young Girl.

కన్నం *sub.* కన్నపు|కన్నములు, A hole. యెలకలుచేసినకన్నాలు. *Rat* holes. దొంగలుచేసినకన్నాలు. *Holes*, made by thieves. These are made in the walls of houses; the Natives sleeping uncommonly sound, are seldom alarmed; and this practice of thieves making holes to get through, in order to steal, is therefore frequent in India, the walls being commonly of mud.

కనపరచడం *v. a.* కనపరుస్తూ|కనపరచి. To shew; to make another observe.

కనికరం *sub.* కనికరవు|కనికరములు. Pity; compassion. అతనికినాయందు కొంచమైనాకనికరంలేదు. He has not the smallest *compassion* for me. కనికరపడడం. To *compassionate*; to have *pity*. కనికరంకలం. *Pitiful*. కనికరంలేని. *Pitiless*. మాశ్రమచూచిచాలాకనికరపడుతూవున్నాడు. Seeing my difficulties, he shewed me great *compassion*.

కనిబించడం *v. a.* కనిబింస్తూ|కనిబించి. To seem; To appear. నాకులాలాగు కనిబించినది. It *seems* so to me.

కనిపెట్టడం *v. a.* కనిపెట్టుతూ|కనిపెట్టి. To watch over; To take care of; To expect; To look for. యీబంట్రోతుయింట్లోవస్తువులుకనిపెట్టివున్నాడు. This peon is *watching* over the things in the house. అతనుయీవేళవస్తాడనికనిపెట్టివున్నాను. I am *expecting* that he will come this day. N. B. Simply to watch, or to wake, is a Verb Neuter.

కన్నీరు *sub.* కన్నీగ|కన్నీళ్లు. A tear. కన్నీళ్లువిడవడం. To cry. కన్నీళ్లువిడుస్తూవున్నాడు. He is *crying*. N. B. There is a contraction of కన్ను and నీరు.

కన్ను *sub.* కంటి|కండ్లు. The Eye కన్నువెయ్యడం. To *cast* the *eye* at a person or thing; జాలగు or వలకన్ను. The *mash* of a net. కంటిసాజ్ఞ. a blink or wink of the *eye*. కండ్లకలక. Sore *eyes*. కంటికొలకి. The corner of the *eye*. కంటిబొమ్మ. The *eye* brow. కంటిగుడ్డు. The *eye* ball. కంటిరెప్ప. *Eye* lid. కంటిపాప. The pupil of the *eye*. కంటిరెప్పవెంట్రుక. The *eye* lash.

కనుక్కోవడం *v. a.* కనుక్కుంటూ|కనుక్కుని. To discover; To detect. వాడిదొంగతనమునుకనుక్కున్నాను. I have *detected* his tricks. N. B. It is also used for the Verb, to *bring forth*. కుమారుణ్ణికనుక్కున్నది. She has *brought forth* a son.

కనుమ *sub.* కనుమ|కనుమలు. A gap; also, a pass through hills. చెరువు లోనీళ్లుమెక్కువఅయినందుచాత రెండుమూడుదిక్కులకనుమలుపడ్డవి. The water having increased in the Tank, has formed *gaps* in two or three places. కిరాతిళోల్లుఆకొండకనుమలోనుంచివచ్చినారు. The plunderers came through the *pass* in those hills.

కంకడం *v. a.* కంకుతూ|కంకి. To scold; To abuse. పెళ్లాముతనమొగుణ్ణి కంకినది. The wife scolded her husband.

కంకర *sub.* కంకర|కంకరలు. Gravel. యిదికంకరభూమి. This is a gravelly soil.

కంకణం *sub.* కంకణపు|కంకణములు. A woman's hand-ring.

కంకి *sub.* కంకి|కంకులు. Head; as applied to grain. జొన్నకంకి. Jonnalos head, &c.

కంచె *sub.* కంచె|కంచెలు. A hedge. This word ought properly to be written కంచె.

కంచం *sub.* కంచపు|కంచాలు. These are small flat Plates turned up at the rim, either of brass or any richer metal, out of which the Natives eat their Victuals.

కంచరి *sub.* కంచరి|కంచరలు. A Brass-smith. vide కంసాలి.

కంచు *sub.* కంచు|కంచులు. The name of a mixed Metal, probably what we term Tutanag.

కంట్లం *sub.* కంట్లపు|కంట్లాలు. The name of the Bags in which the Natives carry articles for a journey on Bullocks.

కంటె *adv.* The Comparative Adverb, *than*. ఆతోటకంటె యీతోటమంచిది. *Than* that, this is a good garden; that is, this is a better garden *than*

that; there is no other word for expressing the Comparative degree in Gentoo; excepting కంటె and కన్న.

కంటె *sub.* కంటె|కంటెలు. The name of a Neck ornament worn by Women, and also by young Boys.

కంఠం *sub.* కంఠపు|కఠములు. The Throat. కంఠపాఠంచెయ్యడం. To get by heart.

కండ *sub.* కండ|కండలు. A piece or part. vide ఖండం.

కండువా *sub.* కండువా|కండువాలు. The *Upper Cloth*, as it is termed, which the Natives wear, loosely over them; and sometimes tie round them.

కండె *sub.* కండె|కండెలు. Head; as applied to Jonnaloo. మొక్కజొన్న కండె. Head of Mooka Jonnaloo. నూలుకండె. Ball of thread.

కంత *sub.* కంత|కంతలు. A hole. vide బొక్క.

కంతి *sub.* కంతి|కంతులు. The name of the Wens, which come in different parts of the face and body, and sometimes grow to a very large size.

కందకం *sub.* కందకపు|కందకములు. A Ditch. కోటకందకం. The Ditch of a Fort. తోటకందకం. A Garden ditch.

కందడం *v.n.* కందుతూ|కంది. To be scorched. vide కమలడం.

కందిరీక *sub.* కందిరీక|కందిరీకలు. A Bee.

కంప్లైంటు *sub.* కంప్లైంటు|కంప్లైంట్లు. *Complaint*; a term in pleading.

కపటం *sub.* కపటపు|కపటములు. Mental concealment. నాయందుకపటము నుచేకనాడు. He made use of *concealment* towards me.

కప్పడం *v.a.* కప్పుతూ|కప్పి. To cover; to overspread. దుప్పటిఆసామా నుమీదకప్పు. *Cover* those things with a cloth. ఆసవారీకిబురతాకప్పి

ఉంచినందునలోపలయెవరువున్నారోనేనుచూడలేదు. That dooly is *covered up* with the boorka, and I could not observe who was inside.

కప్పతాళం *sub.* కప్పతాళపు|కప్పతాళములు. A padlock.

కప్పు *sub.* కప్పు|కప్పులు. A covering; It is also applied to the black stuff, with which the Indian women rub their teeth; some men also use it. యింటికికప్పువెయ్యడం. To *cover in* a house. మంచంమీదకొత్తినిమ్మపలంకుపోమువకటితెప్పించు. Bring a palampore to put as a *covering* upon the bed.

కప్పుకోవడం *v. a.* కప్పుకుంటూ|కప్పుకుని. To cover. బట్టకప్పుకునివచ్చినాను I *threw* my cloth *over* me and am come.

కర్పూరం *sub* కర్పూరపు. (No Plural) Camphire. రసకర్పూరం. Calomel. కర్పూరపువంకాయ. The name of a Vegetable, bearing a red head when ripe, used in soups. It is commonly called the *love-apple.*

కబూజాపండు *sub.* కబూజాపంటి|కబూజాపండ్లు. The Melon.

కబూలియ్యతు *sub.* కబూలియ్యతు|కబూలియ్యతులు. A counteragreement; commonly called a *kabooliat.* vide కదసా.

కమతం *sub.* కమతపు|కమతాలు. This term is given to the cultivation entrusted to the care of any person.

క్రమం *sub.* క్రమపు|క్రమములు or క్రమాలు. Order; regularity. అతను క్రమంచొప్పుననడుచుకున్నాడు. He conducts himself with *regularity.*

క్రమంగా *adv.* Regularly; agreeable to order. మహాక్రమంగానడుచుకున్నాడు. He conducts himself very *regularly.*

కమ్మడం *v. a.* కమ్ముతూ|కమ్మి. To cover. చేతితోకమ్మడం. To cover with the hand. మాటకమ్మడం. To conceal the speech.

కమ్మరి *sub.* కమ్మరి|కమ్మగలు. A black-smith. vide కంసాలి.

కమలడం *v.n.* కమలుతూ|కమలి. To burn up; to scorch. యెండనుపువ్వులుకమిటినవి. The flowers are *burnt up* by the sun.

కమలాపండు *sub.* కమలాపంటి|కమలాపండ్లు. A sweet orange; better known by the name of *hill orange.* vide నారింజాపండు.

కమ్మి *sub.* కమ్మి|కమ్మలు. A bar. యినపకమ్మి. An Iron bar. గడపకమ్మి. The *threshold.* ముక్కుకమ్మి or ముక్కమ్మి. A *nose-joy*; an ornament worn by women and fixed thro' the left side of the nose. It is a large ring, nearly two inches in diameter, of gold; set with small pearls or gems.

కంప *sub.* కంప|కంపలు. Dry bushes; thorn, &c.

కంసాలి *sub.* కంసాలి|కంసాలులు. A Gold or Silver Smith. This is the general name of a particular caste called కంసాలికులం or జాతి. They consist of five distinct trades, viz. కంసాలి|కంచరి|కమ్మరి|వడ్లంగి|కాశి. i. e. the *Gold* or *Silver-smith*; the *Brass-smith*; the *Black-smith*; the *Carpenter*, and the *Stone-cutter*; who can intermarry and eat victuals at each other's houses.

కర *sub.* కర|కరలు. A spot; a stain; a mark; also, a hedge or an embankment. నెత్తుకరలు. *Spots* of blood. సంయికరలు. Ink *blots.* మంటికరలు. *Stains* of mud or dirt. ఆతోటచుట్టూకరవేశినారు. They have put a *hedge* round that garden. ఆచేనులోనుంచినీళ్లుపోకుండాకరవేశినారు. They have fixed an *embankment*, to prevent the water from running out of that field.

కర్ర *sub.* కర్ర|కర్రలు. Wood. పట్టుడుకర్ర or చేతికర్ర. A walking stick; usually called *Bettum.* పొయిలోకర్ర. *Fire wood* or a *Fire stick.*

కరకసా *sub.* కరకసా|కరకసాలు. This is a term used, when a reference

is made to disputes regarding boundary. నాతాలూకువారితాలూకా కూకరకసాపడ్డది. A *dispute* has arisen between him and me, about our *boundaries.*

కరక్కాయ *sub.* కరక్కాయ|కరక్కాయలు. The Gall-nut of which Ink is made, and which the Natives use in certain medicines. It is also used by Painters in cloths, to produce a yellow colour aided by certain chemical preparations.

కరగడం *v. a.* కరుగుచూ|కరిగి. To melt. వెండికరగడం. To *melt* Silver. N. B. The same for all metals. Figuratively నీమనుస్సుయింకాకరిగినది కాదు. Your heart has not yet *melted.* వెన్నానెయ్యికరగడం. Butter or Ghee to *melt.*

కర్మం *sub.* కర్మపు|కర్మాలు. A lot; a destiny. నాకర్మంచాతఅట్లాఅయినది. It has been my *lot*, that it should so fall out.

కరవడం *v. a.* కరుస్తూ|కరిచి. To bite. పెద్దపులిమనిషినికరిచినది. A Tiger has torn a man. కుక్కమనిషినికరిచినది. The dog has *bit* a man. గడ్డికరిచివచ్చినాడు. He came *biting* a straw. N. B. It is a practice of people confessing themselves guilty, to come with a straw in their mouths, to throw themselves *down* and pray for mercy.

కరారు *sub.* కరారు|కరారులూ. Agreement; condition; settlement. కరారుచెయ్యడం. To *settle*; to *agree.* కరారునామా. An *agreement* paper or *promissory* note. కరారుపడడం. To be *agreed.* అలాగునయీపనిచెయ్యడానకుకరారుపడ్డాడు. He has agreed to do this business in that manner.

కర్రు *sub* కర్రు|కర్రులు. A Plough-share.

కరుడు *sub.* కరుడు|కరుళ్లు. A Wave. సముద్రపుకరుళ్లు. The *Waves* of the

Sea. This term is also applied to what we call the *Surf.* పెంటికరుడు. The Female *surf.* పోతుకరుడు. The Male *surf.* The outward or larger, is called Male; and the inner or smaller, the Female.

కరుణ *sub.* కరుణ|కరుణలు. Favour. vide కటాక్షం.

కరువు *sub.* కరువు|కరవులు. Famine. కరువు పెట్టడం. *Famine* to arise. కరువులో చాలామందిచచ్చినారు. Many People died in the *Famine.* కరువురావడం. *Famine* to happen.

కల *sub.* కల|కలలు. A dream. నిన్నరాత్రికలలోనిన్నుచూచినాను. I saw you last night in a *dream.*

కల్ల *sub.* కల్ల|కల్లలు. A. falsity. యీమాటలోనిజంకల్లలురెండూతెలిసినవికావు. I do not know whether these words be true or *false.* నాతోటిఅన్నికల్లమాటలుచెప్పినాడు. Every word he spoke to me was *false.*

కలకటరు *sub.* కలకటరు|కలకటర్లు. *Collector;* i. e. of the Revenue.

కలగడం *v. n.* కలుగుతూ|కలిగి. To possess; to be able or can; to have power; figuratively నీళ్లుకలిగినవి. The water *is muddy.* బిడ్డకలిగినది. The Child is born. కండ్లుకలిగినవి. The eyes *are sore.* In all these cases implying possession or the operation of power. Hence కద్దు. *It is,* or *yes;* కద్దుఅనిచెప్పినాను. I said, *yes.*

కలగాని *sub.* కలగాని|కలగానులు. A flat Fish of that name.

కలత *sub.* కలత|కలతలు. Dispute; quarrel. కలతపడడం. To *dispute;* to *quarrel.* కలతపడ్డాము. We two have been *quarrelling;* that is, we have *differed.*

కలప *sub.* కలప|కలపలు. House materials. అయిల్లుకట్టడానకుకలపకుయంతఖరీదుపట్టుకుంది. How much will the *materials* cost for building that house?

కలపకవుండడం v. a. కలపకవుంటూ|కలపకవుండి. Not to include; to exclude.

కలపడం v. a. కలుపుతూ|కలిపి. To mix; to include. పాలలో పంచదార కలపడం. To *mix* Sugar in the Milk. ఆ లెక్కల్లో యీ పద్దులు కలుపు. *Include* these Items in that account.

కల్పన *sub.* కల్పన|కల్పనలు. Invention; fable; story. గ్రంథకల్పన. A written *story*. యీమాటనామీదకల్పనచేశినాడు or కల్పించినాడు. He *invented* these *stories* against me.

కలమ *sub.* కలమ|కలమలు. A gap, vide కనమ.

కలం *sub.* కలపు|కలములు. A Pen. కలంతో వ్రాయడం. To draw or to write with a Pen. కలందాను. An *Ink stand*.

కలంకారీ *sub.* కలంకారీ|కలంకారీలు. Chintz painting. కలంకారీబట్టలు. *Painted goods*. కలంకారీపని. The business of *Chintz painting*. కలంకారీ చెయ్యడం. To *paint* Clothes.

కల్లయెంటు *sub.* కల్లయెంటు|కల్లయెంట్లు. Client; a term used in the Courts of Judicature.

కలవరించడం v. n. కలవరింస్తూ|కలవరించి. To speak in sleep; or, to dream aloud.

కలాలీ *sub.* కలాలీ. (No Plural.) A Revenue term, signifying a *Arrack Farm*. కలాలుఖానా. Item.

కలిబించడం v. a. కలిబింస్తూ|కలిబించి. To invent; to fabricate. నామీదకే నిపోనిమాటులు కలిబించినాడు. He has *fabricated* idle stories against me. This word is sometimes written కల్పించడం.

కలియడం v. n. కలుస్తూ|కలిసి. To join; to unite. అతనునాపగవాండ్లతోకలిసి యున్నాడు. He is *joined* with my Enemies.

కలియపడడం v. a. కలియపడుతూ|కలియపడి. To close with another. అతను

వాడితోకలియపడిమహాకొట్టినాడు. He *closed* with him and beat him severely.

కల్లు *sub.* కల్లు. (No Plural.) A juice or liquor called *kalloo* by the Gentoos, drawn from certain trees. Europeans call this liquor *Toddy*. తాటికల్లు. Palmira kalloo or *toddy*. ఈతకల్లు. Date *toddy* or *kalloo*. కొబ్బరికల్లు. Cocoanut *kalloo* or *toddy*. This liquor is very much used by most ranks of Natives, and generally preferred in a fermented state, after it has been some time drawn. కల్లుగియ్యడం. To draw the *kalloo*. బండికల్లు. The *wheel* of a Carriage. సన్నికల్లు. The *stone* on which chillies and such things are bruised and ground small. ఉప్పుకల్లు. *Crystal* of salt.

కలువు *sub.* కలువు|కలువులు. Weed; also, the name given for the different preparations of milk. తోటకలువు. The *weeds* of a garden. చేనుకలువు. The *weeds* of a field. కలువుతియ్యడం. To *weed*. నాతాలూకాలోనుంచి రెండుకావళ్లకలువునాయింట్లప్రయోజనంనిమిత్తంవచ్చినది. Two Cowedies of *different kinds of milk*, have come from my district for the use of the house.

కలుసుకోవడం *v. a.* కలుసుకుంటూ|కలుసుకుని. To meet; to associate. నేనుఅతణ్ణికలుసుకున్నాను. I have been to *meet* him.

కవ్వము *sub.* కవ్వపు|కవ్వములు. The stick with which Butter is churned.

కవలవాండ్లు *sub.* కవలవాండ్ల. Twins; only used in the Plural Number. కవలవాండ్లుపుట్టడం To be born *twins*.

కవిలె *sub.* కవిలె|కవిలెలు. This is the name given to the *slips* of *Cadjan* or *Palmira leaves*, on which the Curnums of Villages write their accounts. Hence the word కవిలె is commonly understood for the *accounts*

themselves. కవిలె లెక్క. The Caavela or Cadjan *accounts*. కరణాలకవిలె కట్టలు. The bundles of the Curnums *Cadjan accounts*. These are always kept in the Village, to regulate the claims arising out of the concerns of Revenue.

కష్టం *sub.* కష్టవు|కష్టములు. Trouble; vexation; fatigue. వుద్యోగంలేక చాలాకష్టమునుఅనుభవింస్తూవున్నాను. Being out of employ I suffer very great *hardship*. యీపనిచెయ్యడంమహాకష్టం. This business is very *laborious*. కాయికష్టం. Bodily *labour*; కష్టపడడం. To endure *labour* or to undergo *fatigue*.

కషాయం *sub.* కషాయపు|కషాయములు. The name of a decoction of spices, roots and herbs; used by the Natives in Fevers.

కషాయంకాచడం. To decoct.

కసరు *sub.* కసరు|కసర్లు. A gale or storm. గాలికసరు. A *gale* of wind. వర్షపుకసరు. A *storm* of rain. కసరుపడడం or కసరుకోవడం. To be *enraged* or to *storm*.

కసవు *sub.* కసవు|కసవులు. Rubbish; sweeping. ఆయింట్లోకసవుఅవతల పారవెయ్య. Throw the *rubbish* of that house outside.

కసాయీ *sub.* కసాయీ|కసాయీలు. A Butcher. vide కటికెవాడు.

కసుబా *sub.* కసుబా|కసుబాలు. Capital; chief city; head station: కసుబావూరు. Item. ఆపరగణాకసుబాయెక్కడ. Where is the *head station* of that Purgunnah.

కస్తూరి *sub.* కస్తూరి. (No Plural) Musk. కస్తూరిపసుపు. A species of *scented turmerick*, generally mixed up with the powdered sandalwood, with which the Natives rub their bodies.

కళ *sub.* కళ|కళలు. Brightness. చంద్రకళ. The Moon's brightness.

కళ్లం *sub.* కళ్లపు|కళ్లములు. Thrashing floor or ground; made by the custom of India, in the open field. నాచేనునూర్చడానకుమనపొలంలో కళ్లమునుబాగుచెయ్య. Prepare the *thrasting floor* in my field, for the purpose of thrashing my produce. కళ్లంచెయ్యడం. To *thrash.*

కళాయీ *sub.* కళాయీ|కళాయీలు. Plating; either of Silver, Tin, or other metal. అద్దమునుగిన్నెనుతప్పేలానుకళాయీచేసినాడు. He *put quick-silver* on the looking glass and *plated* the brass pot and the cup.

కళ్లెం *sub.* కళ్లేపు|కళ్లేములు or కళ్లేలు. A bridle. గుర్రానకళ్లేమునుపెట్టు. *Bridle* the horse.

కాక కాఱ

కాక *sub.* కాక. (No Plural.) Heat; of the Sun or of the weather. యీవేళకాకవిస్తరించినది. The *heat* is much increased to-day.

కాకపోవడం *v. a.* కాకపోతూ|కాకపోయి. Not to be done or accomplished. అతనితోనేనుచెప్పనపనికాకపోయినది. The business which I required of him, *has not been done.* From this Verb is supposed to arise the common expression in Gentoos of కాదు which is frequently used, as if it meant simply *no* or *not.* అక్కడికివెళ్లవలెనాఅనిఅడిగితేకాదుఅనిఅంటాడు. When I told him he ought to go there; he said *no* he would *not.*

కాకి *sub.* కాకి|కాకులు. A Crow. మూలకాకి. A Raven.

కాగడం *v. a.* కాగుతూ|కాగి. To grow hot; to boil. వాడివళ్లుజ్వరంచాతని రంతర్గంకాగుతూవుంటున్నది. His body *burns* without any intermission, from the Fever. నీళ్లుకాగినవి. The water *boils.*

కాగిదం *sub.* కాగిదపు|కాగిదములు. Paper. కాగిదాలుఅంటించడం. To paste *Papers.* కాగిదములుగోడపుఅంటించడం. To *paste* or *put* up *Papers* against the wall.

కాగు *sub.* కాగు|కాగులు. A large Earthern or Iron Vessel. In this, the Natives boil water for bathing. కాగు also means *heat.* కాగుపట్టడం. To *heat* or *grow warm.*

కాచడం *v. a.* కాస్తూ|కాచి. To warm; to afford heat; to protect; to defend; to produce fruit. ఆనీళ్లుకాచు. *Warm* that water. యండమహావదిగాకాస్తూవున్నది. The *heat* is very strong. వెన్నెలమహాసొగసుగాకాస్తూవున్నది. The *Moonlight* is delightfully *clear.* శత్రువులవుపద్రవంలేకుండాఅతన్నిమేముకాచినాము. I *protected* him from the molestation of his enemies. యీపర్యాయముఅతనితప్పుకాచు. *Forgive him* his fault, this time. యీసంవత్సరంఆచెట్టుచాలాకాయలుకాశినవి. That tree has *produced* a great deal of fruit this year. గొల్లవాడుపశువులనుకాస్తూవున్నాడు. The herdsman is employed *tending* the Cattle.

కాచివుండడం *v. n.* కాచివుంటూ|కాచివుంది. To wait in expectation or in attendance. నేనుచాలాశేపటినుంచిమీనిమిత్తంకాచివున్నాను. I have been a long time *waiting* in *expectation* of you.

కాచు *sub.* కాచు. (No Plural.) This is a sort of sediment arising from the boiling of the Beetel nut; which, being dried, is used with the Beetel nut in its natural state.

కాచెయ్యడం *v. a.* కాచేస్తూ|కాచేసి. To finish. ఆపనిత్వరగాకాచెయ్యి. *Finish* that business quickly.

కాటకం *sub.* కాటకపు|కాటకములు. Famine. vide కరువు.

కాటా *sub.* కాటా|కాటాలు. Scales for large Weights.

కాటు *sub.* కాటు|కాట్లు. A bite. కుక్క కాటు. A dog's *bite.* పాము కాటు. The *bite* of a Snake. కాటుపోవడం. To be *burnt;* applied, to milk, or victuals. కాటువాసన. A *burnt taste* in victuals. కాటు పెట్టడం. This Verb is applied to the custom of *notching* trees with a hatchet; generally to try their age, or for some other purpose. యీచెట్టు ముదురుదో లేతదో కాటు పెట్టిచూడు. *Cut a notch* into that tree, to see what age it may be.

కాటుక *sub.* కాటుక. (No Plural.) The mildew or blight in grain; also, the black mixture made of soot and grease, which Women in India rub on the edges of their eye lids. చేని కాటుక. *Mildew* in grain. కంట్ల కాటుక. The *black mixture* for the eyes.

కాడ *sub.* కాడ|కాడలు. A stalk. తోటకూర కాడ. The *stalk* of vegetables.

కాడి *sub.* కాడి|కాండ్లు. A yoke. దున్నేయెడ్లమీదవేసేకాడి. The *yoke* put on Bullocks for the plough.

కాడు *sub.* కాటి|కాడ్లు. A Burial place.

కాదనడం *v. n.* కాదంటూ|కాదని. To make denial; to refuse; to reject. యీపనిచెయ్యమనిచెప్పి తేనావల్ల కాదన్నాడు. I told him to do this business, but *he refused.*

కాదు *adv.* Not; no. నావల్ల కాదు. I cannot do it. అవునా కాదా. Yes or no?

కాని *adv.* Although; but; however. అతనితో యీమాటమాత్రమే చెప్పి నాను కానిమరివకమాటచెప్పలేదు. I *only* spoke to him these words, *and no more.* పోక కానితీరదు. *Unless* I go myself, it cannot be done. కాని. Also means an *imaginary valuation* of monies, four of which go to an

Anna. ముక్కాని. Three *kanees*; or, *three quarters* of an Anna: This word also means, *bad, base, worthless.*

కాంతి *sub.* కాంతి|కాంతులు. Brightness; brilliancy. కాంతికల. *bright; brilliant.* యీవజ్రంమహాకాంతికలిగివున్నది. This diamond possesses uncommon *brilliancy.* యితనిముఖంమహాకాంతికలిగివున్నది. This person has got a very *clear* countenance. కాంతికలగడం or కలిగివుండడం. To possess *brilliancy.*

కాపు *sub.* కాపు|కాపులు. A Village man or Cultivator. In another sense, a justification and also a watching. అతణ్ణిచేనివద్దకాపువుంచినాను. I have employed him *to watch* the grain. అతనికిమేముకాపుచేసినాము. I have *afforded* him my *protection.* నీకాపుయెమోనీవేవిచారించుకోవలసినది. It is your business to consider of your own *justification.* కాపాడడం. To *watch; to take care;* కాపువుండడం. Item. పెద్దకాపు. A *head Inhabitant* or *Cultivator.* కాపుకరణాలు. The *Inhabitants* and Curnums. N.B. This word is also applied to the meaning of *heat,* and *fruitfulness.* ఆపాలుకాపుతక్కువఅయినది. That milk is not sufficiently *warm.* యీసంవత్సరంమామిడితోటలుకాపుకలదా. Have the Mango gardens *produced sufficiently* this year.

కాపురం *sub.* కాపురపు. (No Plural.) Residence. కాపురస్థలం. Place of *residence.*

కాబట్టి *adv.* Therefore; consequently. కాబట్టిఆలాగుచెయించు. *Therefore* act in this manner. యీవేళవర్షంవచ్చినదికాబట్టిరేపటిదినంబాగావుండవచ్చును. There has been rain to day, *consequently* to-morrow may be a fine day.

కావలెను *adv.* Perhaps; probably. ఆరాజుఅక్కడికివచ్చినాడుకావలెను

The Rajah most *probably* is arrived there. అతనుఆలాగుచేసినాడుకా వోలును. *Perhaps* he may have done so.

కాం *adj.* A Revenue term implying *private* or *own*. కాంలెక్క. Private accounts; which are generally kept by Curnums of villages, in *private*; besides the set of accounts usually referred to in public.

కాయ *sub.* కాయ|కాయలు. A nut; also any fruit or vegetable in an unripe state. కొబ్బరికాయ. The *cocoanut*. యీచెట్టునఅన్నికాయలే కానిపండ్లులేవు. This tree has produced *fruit*, but has not yet got ripe fruit. తలకాయ. The head. కూరకాయలు. *Vegetables*. This is applied only to such vegetables as produce a head like fruit. Figuratively చంపకాయ. A slap of the face. మొట్టికాయ. A knock on the head with the fist. This word is used in many senses, as a possessive couplative. పిల్లకాయ. A child; and so on.

కాయకం *sub.* కాయకపు|కాయకములు. Profession; business. నాకులకా యకంయేమంటేకలంకారిపని. My *profession* is to make up painted goods.

కాయడం *v. a.* కాస్తూ|కాచి. To warm; to heat, vide కాచడం.

కాయం *sub.* కాయం|కాయములు. This word is taken from the Persian and means a *fixed residence*, or *appointed place*. కాయంచెయ్యడం. To *confirm*; to *establish*; to *constitute*.

కారడం *v. n.* కారుతూ|కారి. To flow; to run out. గాయంలోనుంచిరక్తం కారుతూవున్నది. The blood *flows* from the wound. కూజాకుచిల్లిపడిని ళ్లుకారుతూవున్నవి. The guglet has got a crack and the water *runs from* it.

కారణం *sub.* కారణపు|కారణములు. Cause; reason; purpose. మీరుమే

కారణంచాతయిక్కడికివచ్చినారు. What is the *reason* of your coming here. యీపుట్రకుయిత నేకారణం. He is the real *cause* of all these intrigues.

కార్యం *sub.* కార్యపు|కార్యములు. Purport; business. నాకార్యంయింకా అయినదికాదు. My *business* is not yet accomplished. మీరువచ్చిన కార్యంయేమి. Tell me the *purport* of your coming.

కారు *sub.* కార|కారలు. Pincers; tongs. కంసాలికినిప్పులోనుంచిమూస తియ్యడానకుకారవున్నది. A Silver-smith has his *tongs*, to take the crucible off the fire.

కారుణ్యం *sub.* కారుణ్యపు|కారుణ్యాలు. Ridicule; facetiousness. కారుణ్యంలాడడం. To ridicule; laugh at, or play upon.

కారుయింకువ *sub.* కారుయింకువ. (No Plural) Asafœtida.

కాల్చడం *v. a.* కాలుస్తూ|కాల్చి. To burn. ఫితూరిళోగ్లయింట్లుకాల్చినారు. The plunderers have *set fire to* the houses.

కాలడం *v. n.* కాలుతూ|కాలి. To burn; to be on fire. యింట్లుకాలుతూవున్నవి. The houses are *burning*.

కాలం *sub.* కాలపు|కాలాలు or కాలములు. Season; time of the year. వర్షాకాలం. Rainy *season*. యెండాకాలం. Hot *season*.

కాలు *sub.* కాలి|కాళ్లు. A leg; a claw. పిట్టకాలు. A Bird's *claw*, or *foot*. కాళ్లునొత్తడం. To *shampo*; an Eastern custom of pressing the limbs with the hand, to revive the circulation of the blood. మీకాలు. The *upper part* of the foot.

కాలువ *sub.* కాలువ|కాలువలు. A water channel.

కావడం *v. n.* అవుతూ|అయి. To accomplish; to fulfill; to finish; to be; or, to be done. ఆపనికావడానకుచాలాదినములుపట్టుతున్నవి. It will take

up a great many days before that business can be *finished*. కావచ్చును. It may be *accomplished*. ఆపనిఅయినది. That business is *done*. యీపనిఅయినతరవాతతిరిగివస్తాను. I will come again, after this business is *done*.

కావలసివుండడం v. *a*. కావలసివుంటూ|కావలసివుంది. To want; to require. vide కావలియుడం.

కావలి *sub*. కావలి|కావళ్లు. A watch; protection. vide కావు.

కావలియుడం v. *a*. కావల్లుస్తూ|కావలిసి. To want; to require. నీపుయెంత కావలుస్తుంది. How much do you *want?*

కావిడి *sub*. కావిడి|కావిళ్లు. A *Cowedy*. A light flat stick placed on the Shoulders of Coolies, with ropes hanging from each end, in which Baggage is carried. కూలివాండ్లుసామానునిమిత్తంకావిళ్లుతెచ్చినారు. The Coolies have brought their Cowedies for the baggage.

కాష్ఠం *sub*. కాష్ఠవు|కాష్ఠములు. The Shanscrit name for wood; by the Gentoos, is commonly applied to the wood used for burning dead bodies. అవూరినాయడుపోయినాడుగనకఅతణ్ణికాష్ఠంకట్టితీసుకునిపోయినారు. The head Man of that Village being dead, the *funeral Pile* is prepared for him and they have taken him away.

కాస్త *adj*. A little; not much. కాస్తనిప్పుయియ్యి. Give me *a little* fire. అక్కడకాస్తపనివున్నది. I have *a little* business there. This word is frequently called కూస్త.

కాసంత *adj*. A little. కూసంత. Item. vide కాస్త.

కాసివాడు *sub*. కాసివాని|కాసివాండ్లు. A Stone-cutter; also, a Brick-layer. The Stone-cutter will often do both works; but the Brick-layer cannot cut in stone. కాసిపని. *Bricklayer's* or *Stone-cutter's* work. This word ought properly to be written కాసెవాడు.

కాను *sub.* కాను|కానులు. A Cash; an imaginary coin, eight of which, according to Gentoo reckoning, go to one Dub.

కిటికి *sub.* కిటికి|కిటికీలు. A window.

కిటుకు *sub.* కిటుకు|కిటుకులు. An artifice. అతనుచేసినకిటుకుమీరు తెలివిడిలోవ చ్చినదికాదు. You have not obtained a proper knowledge of his *artifices.*

కిన్నెర *sub.* కిన్నెర|కిన్నెరలు. This is an Instrument with Cat-gut Strings, played on with a bow; is of the dimensions of a dancing Master's kit, but louder in its tone, from having a projecting belly to expand the sound. It is played upon by Moor people only.

కింద *adv.* Below; under. బల్లకింద. *Below* the Table. నాకిందయితనువున్నాడు. This man acts *under* me. కిందామీదా. *enO over* the *other*; or *Tops* and *bottoms.* కుట్టీలుపట్లుపట్టుకునికిందామీదాపడ్డారు. The wrestlers having taken their grip, tumbled down *one over the other.*

కిందట *adv.* Formerly. కిందటఅతనుయిక్కడినుంచివూరికివెళ్లివుండెను. He must have gone away from hence, *formerly*, to another Village.

కిఫాయతు *sub.* కిఫాయతు|కిఫాయతులు. Benefit; advantage. యీబేరంలోమ నకుచాలాకిఫాయతువచ్చినది. I have got a very handsome *profit* in this bargain.

కిమ్మతు *sub.* కిమ్మతు|కిమ్మతులు. Price; valuation. ఆగుర్రపుకిమ్మతుయెంత. What is the *price* of that horse?

కిరణం *sub.* కిరణపు|కిరణములు. Ray. సూర్యకిరణాలు. The *Rays* of the Sun.

కిరీటం *sub.* కిరీటపు|కిరీటములు. A Crown. రాజుకిరీటం. The *Crown* of A King.

కిస్తి *sub.* కిస్తి|కిస్తీలు. A Revenue term, called *kist*; and means an instalment.

కేడు *sub.* కేడు|కేడ్లు. An evil; a misfortune. అతనికిచాలాకేడుసంభవించినది. A great *misfortune* has befallen him.

కీర్తన *sub.* కీర్తన|కీర్తనలు. A song. దేవుడిమీదకీర్తనపాడుతూవున్నారు. They are singing *a song* made upon the Deity.

కీర్తి *sub.* కీర్తి|కీర్తులు. Renown; reputation. అతనికీర్తిప్రపంచంఅంతటావిస్తరించినది. His *reputation* has spread over the whole world.

కీలు *sub.* కీలు|కీళ్లు. A joint; also pitch; commonly called *dammer*, in India. చేతికీళ్లు. The *joints* of the hand. కాలికీళ్లు. The *joints* of the leg. పెట్టెకీళ్లు. The *hinges* of a box. వాడకీలు. Ship *tar* or *pitch*.

కు *pre.* To. This Preposition changes to కి, when connected with a word which has the termination in *ee*. నాకుయిప్పించు. Give it *to* me. అతనికియ్యవలెను. Let it be given *to* him. వీరికి. *To* these. వారికి. To *those*.

కుక్క *sub.* కుక్క|కుక్కలు. A Dog.

కుక్కగొడుగు *sub.* కుక్కగొడుగు|కుక్కగొడుగులు. A Mushroom. యీవర్షముకు కుక్కగొడుగులుచాలామొలిచినవి. This fall of rain has produced a great quantity of *Mushrooms*. vide పుట్టకొక్కు.

కుక్కడం *v. a.* కుక్కుతూ|కుక్కి. To fill up, or make full. పెట్టలోబట్టలుకుక్కడం. To fill a trunk with clothes.

కుచ్చు *sub.* కుచ్చు|కుచ్చులు. A tassel. పాలకీకుచ్చులు. Palankeen *tassels*.

కుట్ర *sub.* కుట్ర|కుట్రలు. An intrigue.

కుట్టడం *v. a.* కుట్టుతూ|కుట్టి. To sew; also, to sting. తేలుకుట్టడం. To be *stung* by a Scorpion. పాముకుట్టడం. To be *stung* by a Snake. జెర్రికుట్టడం. To be *stung* by a Centipede. బట్టలుకుట్టడం. To *sew* cloths.

కుట్టు *sub.* కుట్టు|కుట్లు. A sewing; Needlework. యీఅంగరకాకుట్టుబాగావు

వ్వ్‌దికాదు. The *needlework* in this Jacket is not well done. కడుపుకుట్టు. A *pain* in the Belly.

కుటుంబం *sub.* కుటుంబాలు|కుటుంబములు. Family. మాకుటుంబంయిక్కడవున్నదికానిమాఅన్నగారికుటుంబంమరివకవూళ్లోవున్నది. My *family* is here, but my Brother's *family* is in another village.

కుడి *adj.* Right. కుడిపక్క *Right* side. కుడిచెయ్యి. *Right* hand.

కుడుచుకోవడం *v. a.* కుడుచుకుంటూ|కుడుచుకుని. To suck. చిన్నవాడుపాలుకుడుచుకుంటూవున్నాడు. The Child is *taking* its *milk.*

కుదపడం *v. a.* కుదుపుతూ|కుదిపి. To shake. బోయీలుచాలాకుదుపుతూవున్నారు. The Palankeen boys *shake* very much.

కుదరడం *v. n.* కుదురుతూ|కుదిరి. To recover from sickness; to be restored; to be settled; or arranged. తమఅనుగ్రహంచాతమాపనికుదిరినది. By your favor my business has been *settled.* నావళ్లుకుదిరినది. My health is *restored.*

కుదరచడం *v. a.* కుదురుస్తూ|కుదిరించి. To cure. వైద్యుడునాకళ్లుకుదిరించినాడు. The Doctor has *cured* me.

కుదువ *sub.* కుదువ|కుదువలు. A shaking. యీవేళ్లగాడీలోకూచుండడంచాతనాకుచాలాకుదువతగిలినది. I got a good *shaking*, riding in a hackery to day.

కుదువ *sub.* కుదువ|కుదువలు. Mortgage. కుదువపెట్టడం. To *mortgage*; to *pawn.* అతనుయిల్లుకుదువపెట్టిబదులుపుచ్చుకున్నాడు. He procured a loan by *mortgaging* his house. అతనునగలుకుదువపెట్టినాడు. He *pawned* his jewels.

కునికిపాటు *sub.* కునికిపాటు|కునికిపాట్లు. Drowsiness; sleepiness. అతనుకూచ్చుండికొంతసేవుకునికిపాట్లుపడితరువాతగదిలోకిపరుండపోయినాడు. Af-

ter sitting down and *dosing* for some time, he retired to his room to sleep.

కునుకు *sub.* కునుకు|కునుకులు. Sleepiness. అతనికికునుకుపట్టినది. He fell *asleep*. It means a *slight sleep*.

కుంకుడుకాయ *sub.* కుంకుడుకాయ|కుంకుడుకాయలు. The Soap-nut; produced from a tree, the growth of India. This nut forms a strong lather when mixed with water, and is used in this state by the Natives to wash their hair. It is also used in India for washing horses, or other animals with. కుంకుడువిత్తులోపలుకు. The inside of the *Kunkurookaya* nut seeds. vide పలుకు.

కుంకుడుచెట్టు *sub.* కుంకుడుచెట్టు|కుంకుడుచెట్లు Soap-nut tree.

కుంగడం *v. n.* కుంగుతూ|కుంగి. To sink; to depress. పునాదిలోగుట్టిబలం లేదుగనకఆయింటిస్తంభంకుంగినది. The foundation not being sufficiently firm, the wall of that house has *sunk*. ఆమనిషివుద్యోగంలేకకుంగుతూవున్నాడు. That man is *depressed* for want of employment.

కుంచడం *v. a.* కుంచుతూ|కుంచి. To reduce; to decrease. జీతంకుంచడం. To reduce wages. దస్తుకుంచడం. To diminish the Revenue.

కుంచం *sub.* కుంచపు|కుంచములు. A measure equal to eight seers or sixteen pounds.

కుంట *sub.* కుంట|కుంటలు. A small tank or pond; also, the name of a land measure.

కుంటడం *v. n.* కుంటుతూ|కుంటి. To limp; to walk lamely.

కుంటి *adj.* Lame; limping. కుంటివాడు or మనిషి. A *lame* man; one who limps. కుంటితనం. *Lameness.* కుంటిమాటలుఆడడం. To speak *lame* or *trifling* words.

కుండ *sub.* కుండ|కుండలు. An earthen vessel.

కుండు *sub.* కుండు|కుండ్లు. A cistern. కోటలోవున్నమనుష్యులకుమంచినీళ్లని మిత్తంబండరుదాలోకుండుకట్టించినారు. They have constructed *cisterns* of good water on the road side, for the use of the people in the Fort.

కుంద *sub.* కుంద|కుందలు. A pillar. యింటికుందలుమహాపెద్దవి. The *pillars* of that house are very large. N. B. This word is only current in the higher parts of the Circars.

కుందకం *sub.* కుందకపు|కుందకములు. Impediment; hindrance.

కుప్ప *sub.* కుప్ప|కుప్పలు. A heap. జొన్నకుప్ప. A *heap* of Jonnalo, మంటికుప్ప. A *heap* of dirt. రాళ్లకుప్ప. A *heap* of stones. కుప్పచెయ్యడం. To *heap*; to *pile up*.

కుమ్మడం *v. a.* కుమ్ముతూ|కుమ్మి. To butt like a Ram; to toss or strike with the horns like a Bull.

కుమ్మరి *sub.* కుమ్మరి|కుమ్మర్లు. A Pot-maker. కుమ్మరివాడు Item. కుమ్మరికులం. *Pot-maker* caste.

కుమ్మరించడం *v. a.* కుమ్మరించగ్రా|కుమ్మరించి. To Empty; to discharge. సంచీలోరూపాయీలుఅన్నీ బల్లమీదకుమ్మరించు. *Empty* all those Rupees from the bag, upon the table.

కుమార్తె *sub.* కుమార్తె|కుమార్తెలు. A Daughter.

కుమారుడు *sub.* కుమారుడి|కుమార్లు. A Son.

కుంపటి *sub.* కుంపటి|కుంపట్లు A chafing-dish. చలికాచుకునేనిమిత్తంకుంపటితీసుకునిరా. Bring the *chafing-dish* to warm us against the cold. కుంపటిలోనిప్పులుతీసుకురా. Fill the *chafing-dish* with fire and bring it here.

కుంబీ *sub.* కుంబీ|కుంబీలు. Bleaching. కుంబీచెయ్యడం. To bleach. ఆబట్టకుంబీబాగాలేదు. That cloth is not well *bleached*.

కుయ్యడం *v. n.* కూస్తూ|కూసి. To bark, or bray; also, to call and sing. కుక్కకూస్తూవున్నది. The Dog *barks.* గాడిదెకూస్తూవున్నది. The Ass *brays.* పిట్టకూస్తూవున్నది. The Bird *sings*, or *whistles.* కోడిపుంజుకూస్తూవున్నది. The Cock *crows.*

కురచ *adj.* Short; diminutive. కురచమనిషి. A *short* Man. కురచదూలం. A *short* beam. కురచచెయ్యడం. To *diminish*; to *shorten.* కురచగా. In a *short* manner. అతనుఅందరికన్నమహాకురచగావుంటాడు. He is by far the *shortest* of them all.

కుర్ర *adj.* Infantine; youthful. కుర్రడు or కుర్రవాడు. Infant, or very young boy. కుర్రది. Female infant.

కురవడం *v. n.* కురుస్తూ|కురిసి. To rain. వానకురవడం. Item. Figuratively it is used as follows, ఆబంట్రోతువరహాలనిమ్మంవచ్చినప్పుడునిప్పులుకురిపింస్తాడు. That peon *is* in a *great hurry*, when he comes to demand money.

కుర్చి *sub.* కుర్చి|కుర్చీలు. A chair.

కురుపు *sub.* కురుపు|కురుపులు. A boil. నెత్తురుకురుపు or శరీరకురుపులు. Small *boils*; produced by the heat or bad state of the blood.

కురూపం *sub.* కురూపపు|కురూపములు. Ugliness. ఆమనిషియొక్కకురూపం యంతఅనిచెప్పను. How can I well describe the *ugliness* of that man.

కులకడం *v. n.* కులుకుతూ|కులికి. To rejoice; to gladden. వుద్యోగందొరికినందుచాతమహాకులుకుతూవున్నాడు. He rejoices extremely because he has got an employ.

కులం *sub.* కులపు|కులములు. Caste. నీకులంయేమి. What is your *caste*? This word is applied both to the four principal tribes or castes of Hindoos, as well as to each particular profession. The four principal castes are

the *Bramins* called బ్రాంహ్మణకులం. The *Raalsavaars*, రాచకులం. The *Banians*, కోమటికులం, and the *Sooders*. శూద్రకులం. The inferior castes are those of professions; such as మంగలకులం, The barber *caste*; చాకలకులం, The washer *caste*; *&c. &c. &c.*

కులస్థుడు *sub.* కులస్థుని|కులస్థులు. A person of the same caste with yourself, for the Male Gender. నాకులస్థులుఅంతాయిక్కడినుంచివెళ్లిపోయినారు. My *own caste people* have all left the place. కులస్థురాలు. Of the same caste, for a woman.

కులస్థురాలు *sub.* కులస్థురాలి|కులస్థురాండ్లు. One of the same caste, as relating to women. The word కులస్థులు is common to both sexes, as being in the Plural.

కుసుంబా *sub.* కుసుంబా|కుసుంబాలు. A tree or shrub; the flower of which produces a beautiful red die.

కుళ్లగింపడం *v. a.* కుళ్లగింపుతూ|కుళ్లగింపి. To dig; as applied to a garden.

కుళ్లడం *v. n.* కుళ్లుతూ|కుళ్లి. To decay; to grow rotten. అరిటిపండ్లుకుళ్లిపోతూవున్నవి. Those Plantains are *rotten*.

కుళాయీ *sub.* కుళాయీ|కుళాయీలు. A cap, worn by the Natives in India. vide తోపి.

కుళ్లు *adj.* Rotten. కుళ్లునీళ్లు. *Putrified* water. కుళ్లుపండ్లు. *Decayed* fruit.

కూక *sub.* కూక|కూకలు. A noise. కూకలుపెట్టడం or వెయ్యడం. To make a *noise*. అక్కడకూకలుపెట్టకు. Do not make a *noise* there!

కూజా *sub.* కూజా|కూజాలు. The name of the earthen ware, commonly called *gugglet*; in which water is kept for drinking.

కూడడం *v. a.* కూడుతూ|కూడి. To assemble; to join together; to sum up figures. కుంపుకూడినది. There *assembled* a crowd. కోట్లుకూడినది

The court is assembled; or met. అంకెలుకూడడం. To reckon up figures.

కూడని *adj.* Bad; base; worthless.

కూడా *pre.* With; accompanying. అతనితోకూడావచ్చివాను. I came *along with him.*

కూడు *sub.* కూటి|కూళ్లు. Victuals. This term is generally used by common people; the more polished term is అన్నం.

కూత *sub.* కూత|కూతలు. A barking; a braying; also the call of a bird. బిట్టకూత. The *whistling* or *singing* of a bird. పెట్టకూత. A hen's *cackling.* vide కుయ్యడం.

కూర *sub.* కూర|కూరలు. Garden greens. తోటకూర. *Spinnage* or *small greens.* పెరట్కూర. A *long* kind of *greens.*

కూరకాయ *sub.* కూరకాయ|కూరకాయలు. Vegetables of all descriptions go by this name.

కూరడం *v. a.* కూరుతూ|కూరి. To load; to fill. ఆతుపాకికూరితీసుకునిరా. *Load* that firelock and bring it here. ఆగోతులలోమన్నూరాళ్లున్నకూరు. *Fill* those holes with mud and stones.

కూర్చడం *v. a.* కూర్చుతూ|కూర్చి. To compose; to join; to combine. అతనుఆగ్రంథంలోమాటలుబాగాకూర్చినాడు. His words are well *arranged* in that composition. దర్జీడుప్పట్లుకూర్చినాడు. The Taylor has *joined* the clothes.

కూర్చుండడం *v. n.* కూర్చుంటూ|కూర్చుంది. To sit. అక్కడకూర్చుండు. *Sit down* there.

కూలడం *v. n.* కూలుతూ|కూలి. To fall down; to overturn. Used with కింద. Such as గోడకిందకూలినది. The wall *fell down.* బండికూలినది. The Carriage was overturned. కూలచడం. To cause to fall.

కూలి *sub.* కూలి. (No Plural.) Hire or labour. నీవువాడికియెంతకూలియిచ్చి నావు. How much did you give him for his *cooley* or *hire*. కూలివాడు. A *labouring man*; usually called a *cooley*. తోటతవ్వేటందుకుకూలివాండ్లవచ్చినారా. Have the *coolies* come to dig in the garden. కూలిపని. *Work* for *hire*.

కూసం *sub.* కూసపు|కూసాలు. The name of the *cast skin* of a snake. It also means a *dress* worn by very young children. కూసంవిడవడం. To *cast* the *skin*, as a snake. పాముకూసం. A *snake's skin*. ఆచిన్నదానికికూసం తొడిగించు. Put on that *infant's dress*.

కెంపు *sub.* కెంపు|కెంపులు. A Ruby.

కెలకడం *v. a.* కెలుకుతూ|కెలికి. To turn or twist; to mix up or stir. వెన్నపూసలోవేలుపెట్టికెలికినాడు. He put his finger in the butter and *stirred* it up. అతనుఅనేమాటలుకెలికినాడు. He turned and twisted the words that were spoken by him.

కేక *sub.* కేక|కేకలు. Noise. vide కూక.

కేవు *sub.* కేవు|కేవులు. Freight. నీవాడకేవుయెంత. What is the *freight* of your ship.

కైతప్పు *sub.* కైతప్పు|కైతప్పులు. A mistake in writing. నావల్లకైతప్పువచ్చినది. I have made a *mistake* in writing; that is, I have written *wrong*.

కైదు *sub.* కైదు|కైదులు. Prison; confinement. అతణ్ణికైదులోవెయ్యడమైనది. He has been put in *confinement*. కైదుచెయ్యడం. To *confine*. to *imprison*.

కైలు *sub.* కైలు|కైళ్లు. A Revenue term, signifying the *measurement* of the crops, before a division of it is ordered. కైలుకావడం. To make a

kyle; or form a *measurement.* ఆకుప్ప కైలు కాలేదు. That heap has not been *measured.* కైలుచెయ్యడం. To *measure* grain.

కైవారం *sub.* కైవారపు|కైవారములు. Circumference. ఆస్తంభపుకైవారంకొలిచితే. Bring me the *measurement* of that *circle.*

కొట్టడం *v. a.* కొట్టుతూ|కొట్టి. To flog; to beat. అతణ్ణొయితడుకొట్టినాడు. This man has *beat* the other one. మేజి స్ట్రేటువారుదొంగలనుకొట్టించినారు. The Magistrate has caused the thieves to be *flogged.* దాల్కూకొట్టడం. To *rob* on the *highway.*

కొట్టివెయ్యడం *v. a.* కొట్టివేస్తూ|కొట్టివేసి. To exclude; to dismiss; to strike out. ఆజాబితాలొనుంచిఅతనిపేరకొట్టివెయ్య. *Strike* his name *out* of that list. కోర్టువారుఅతనివ్యాజ్యంకొట్టివేసినారు. The Court has *dismissed* his suit.

కొట్టు *sub.* కొట్టు|కొట్లు. A beating; a flogging; also, a godown. బియ్యపుకొట్లు. Rice *godowns.* సామానుకొట్లోవేసినారు. They have put the baggage in the *godown.*

కోఠి *sub.* కోఠీ|కోఠీలు. A Soucar's place of business; synonymous with *Banking house* or *Bank.* ఆసావుకారుయెక్కడకోఠీవేసినాడు. Where has that Soucar fixed his *coty*, or *place of business.*

కొడవలి *sub.* కొడవలి|కొడవంళ్లు. A sickle. మహసూలుకోతకుకొడవంళ్లుతెచ్చినారు. They have brought the *sickles* for cutting the crops.

కొది *sub.* కొది|కొళ్లు. A flame; a flag. అగ్నిచెయూత్రవకొది. The *flame* of fire. దీపపుకొది. The *flame* of a lamp. మైనపువత్తికొది. The *flame* of a candle. కుంపణీవారికొదివేశిననాటనుంచిమేమువారిప్రాపకంలోవుండివున్నాము. We have lived under the Company's protection, ever since their *flag* was raised.

కొడుకు *sub.* కొడుకు|కొడుకులు. A Son. vide కుమారుడు.

కొణుజు *sub.* కొణుజు|కొణుజులు. A tick.

కొత్త *adj.* New. కొత్తసామాను. *New* things.

కొతకడం *v.n.* కొతుకుతూ|కొతికి. To evade, or prevaricate in speech. మాటలుఅన్నిచెప్పకకొతుకుతాడు. He *prevaricated* and would not tell all.

కొద్ది *adj.* Little; small; few. కొద్దిపని. A *small* business. కొద్దిమంది. *Few* people. కొద్దిచెయ్యడం. To *diminish*; to *curtail*. నాజీతంకొద్దిచేసినారు. They have *curtailed* my allowances. యీశ్వరుడువారిపనికొద్దిచేసినాడు. Providence has *brought* them into this *low state*. కొద్దిపరచడం. Item.

కొదువ *sub.* కొదువ. (No Plural) A remainder; a residue; vide కడమ.

కొన *sub.* కొన|కొనలు. An end. vide కడ.

కొనడం *v.a.* కొంటూ|కొని. To purchase. It is used in all senses.

కొన్ని *adj.* Some. కొన్నివస్తువలు. *Some* articles. కొన్నిపశువులు. *Some* cattle. This word is applied only to things or animals.

కొన్న *adj.* Waste. కొన్నభూమి. Waste land.

కొఱ *sub.* కొఱ|కొఱలు. The Crane. It is the general name of birds of this species.

కొఱకు *sub.* కొఱకు|కొఱకులు. Hem, or border of a garment or piece of cloth. పైటకొఱకు. End of a woman's cloth, thrown over the shoulder.

కొంచుపోవడం *v. a.* కొంచుపోతూ|కొంచుపోయి. To carry away; to remove. ఆవస్తువుఅక్కడనుంచికొంచుపో. *Carry* that thing *away* from that place.

కొంచం *adj.* Little or few. కొంచంమంది. Few people. vide కొద్ది.

కొంటె *sub.* కొంటె|కొంటెలు. Depravity; impudence; is generally ap-

plied to young people. కొంటెవాడు. A *wicked roguish* fellow. కొంటెతనం. *Depravity; wickedness.*

కొండ *sub.* కొండ|కొండలు. A hill; a rock. కొండకనుమ or వాగు. A *pass* or *narrow road* between two hills. కొండచిలువ. The *rock* snake.

కొండముచ్చు *sub.* కొండముచ్చు|కొండముచ్చులు. The *large black faced* Monkey.

కొండనాలిక *sub.* కొండనాలిక|కొండనాలికలు. The pallet of the Mouth.

కొండి *sub.* కొండి|కొండ్లు. A sting. తేలుకొండి. The *sting* of a scorpion. చీమకొండి. The *bite* of an ant; that is, the *sting*. దోమకొండి. A musquito *bite*; literally *sting*.

కొండెం *sub.* కొండెపు|కొండెములు. False complaint. అతనునేనుపనిలో జాగ్రత్తగావుండలేదనినామీదకొండెములుచెప్పినాడు. He made a *false statement* against me, of not being careful in my business.

కొంత *adv.* Some or few. కొంతమంది. A few people. కొంతపైకం. Some money.

కొందరు *adj.* Some, or some people. కొందరుమనుష్యులు. Item. This word is entirely applied to people.

కొప్పు *sub.* కొప్పు|కొప్పులు. The hair knot; fixed in the manner observed by the women in India.

కొబ్బరి *sub.* కొబ్బరి. (No Plural.) This is the name given to the white substance *inside* of the *Cocoanut*. They make an oil from this stuff, which is consequently called కొబ్బరినూనె. *Cocoanut oil.* కొబ్బరిపిండి. *Cocoanut* meal or flower; which means the *refuse* of the stuff left in the mill, after expressing the Oil from it; and is given to fatten Bullocks. కొబ్బరిచెట్టు. A *Cocoanut* tree. కొబ్బరికాయ. The *Cocoanut* fruit;

కొబ్బరిమట్ట or ఆకు. *Cocoanut* leaf. కొబ్బరికల్లు. *Cocoanut* kalloo, or toddy. This toddy is not commonly drawn or used to the Northward; where the Palmira toddy is the prevailing liquor.

కొమ్మ *sub.* కొమ్మ|కొమ్మలు. A branch. చెట్టుకొమ్మ. The *branch* of a tree.

కొమ్ము *sub.* కొమ్ము|కొమ్ములు. A horn. యెద్దుకొమ్ము. A Bullock's *horn:* కొమ్ముబూర. A blowing *horn.* This word also means the *mark* to the Consonant, which makes it sound like *oo*, called *Kommoo.*

కొయ్య *sub.* కొయ్య|కొయ్యలు. Wood; also, a ship's mast. వాడకొయ్య. Item. రెండుకొయ్యలవాడ. A *two masted* vessel. N.B. *Wood*, is the real meaning; but, by custom, it is applied to *masts* of a ship.

కొయ్యడం *v. a.* కోస్తూ|కోసి. To cut; to amputate; to pluck; to gather: పంళ్లకొయ్యడం. To *gather* fruit. పువ్వులుకొయ్యడం. To *pluck* or *gather* flowers. ముక్కుకొయ్యడం. To *cut off* a nose. N.B. This was the practice amongst the Zemindars for the punishment of thieves, before the Judicial system was established.

కొరకడం *v. a.* కొరుకుతూ|కొరికి. To gnaw. బట్టజాంపండుకొరికినది. A bird has been *gnawing* at that guava fruit.

కొరకంచు *sub.* కొరకంచు|కొరకంచులు. A fire brand.

కొరకు *pre.* For; on account of. vide కోసం.

కొరదుపారడం *v. n.* కొరదుపారుతూ|కొరదుపారి. To be benumbed or to deaden. అతనునీళ్లలోశానాశేపునిలుచున్నందునచళ్లకొరదుపారినది. Having been a long time in the water, his body is become *numbed.*

కొరివి *sub.* కొరివి|కొరివులు. A fire brand: vide కొరకంచు.

కొల *sub.* కొల|కొలలు. *Measurement.* అధాన్యపుకొలమర్యాదప్రకారంలేదు.

The *measurement* of that grain is not agreeable to standard. యిక్కడకొలలుఅన్నిబిచ్చకొలలు. The *measures* at this place are all false *measures*. It also applies to land.

కొల్లsub. కొల్ల|కొల్లలు. Dissipation; booty. యీసొమ్మునాకుకొల్లగావచ్చినదికాదు. I did not get this property as a *booty*.

కొలపడం v. a. కొలుపుతూ|కొలిపి. This Verb is applied to the prompting of the men to the dancing girls at a nautch, to assist them in the words of the song, which generally accompanies the dancing. మేలుకొలపడం. Means also to *wake* a person *from sleep*. వుసుకొలపడం. To *set* a dog *upon* one.

కొల్లపెట్టడం v. a. కొల్లపెట్టుతూ|కొల్లపెట్టి. To dissipate; to squander; to make away with. వూరిగైతులుమహసూలుబొత్తిగాకొల్లపెట్టినారు. The Village people have completely *made away* with the produce. అతను యింట్లొసొమ్ములంతాకొల్లపెట్టినాడు. He has *squandered away* the whole of his estate.

కొలవడం v. a. కొలుస్తూ|కొలిచి. To measure; also to serve; and to worship. ధాన్యంకొలవడం. To *measure* grain. బట్టకొలవడం. To *measure* cloth. భూమికొలవడం. To *measure* ground.

కొలిమి sub. కొలిమి|కొలుములు. A forge. కమ్మరవాడుకొలిమిపెట్టలేదు. The blacksmith has not *set up* his *forge*.

కొలువు sub. కొలువు|కొలువులు. Service; or servitude. vide నవుకరి.

కొవ్వడం v. n. కొవ్వుతూ|కొవ్వి. To strengthen and get fat. Figuratively, To swell out with pride, or riches.

కొవ్వు sub. కొవ్వు. (No Plural.) Grease; fat. పందికొవ్వు. Hog's *lard*.

కొస sub. కొప|కొసలు. End. vide కొన.

కోసరదం *v. a.* కోసురుతూ|కోసిరి. To demand over. అతనుబాజాలోఁ కూరకొన్నప్పుడుబాలాకోసిరినాడుకానియేమిన్నియివ్వలేదు. Buying greens in the Bazar, he tried hard to *get* something *over*, but nothing was given.

కోక *sub.* కోక|కోకలు. A name given to the cloths worn as the usual dress, by the women in India. vide చీర.

కోట *sub.* కోట|కోటలు. A Fort. ఆపట్నంలోకోటకట్టించినారు. They have built a *Fort* at that Town.

కోర్టు *sub.* కోర్టు|కోర్టులు. The Court; any Court of Justice.

కోడలు *sub.* కోడలు|కోడండ్లు. A Daughter-in-law.

కోడి *sub.* కోడి|కోళ్లు. A Fowl. కోడికూత. The *crow* of a *Cock*. కోడిపిల్ల. A *Chicken*. కోడిజుట్టు. A *Cock's* comb. పిల్లలకోడి. A brood *Hen*. శీమకోడి. A Europe *Fowl*. The name usually given to a *Turkey*. కోడికాలు. A *Cock's* spur or heel.

కోడు *sub.* కోటి|కోళ్లు. The leg of a cot. మంచంకోడు. Item. Also, a *water-course*.

కోడె *sub.* కోడె|కోడెలు. A male or Bull Calf; or Steer.

కోణం *sub.* కోణపు|కోణములు. A corner; an angle. ఆబల్లకుకోణములుకొలతీర్చినావా. Have you measured the *angles* of that Table properly?

కోత *sub.* కోత|కోతలు. A cutting. కోతకాలం. Harvest time. యీదేశంలోకోతకాలంయిదికాదు. This is not the *time* of *harvest* in this country. మహస్వాలుకోతపుతయారులయినదికాదు. The *crop* is not yet prepared for *cutting*.

కోతి *sub.* కోతి|కోతులు. A monkey.

కోనేరు *sub.* కోనేటి|కోనేరులు. A pond, or small piece of water in a gar-

den; generally called *Tank*. అతనుకోనేరుపకటితవ్వించినాడు. He has dug a *Tank* or *pond*.

కోపం *sub.* కోపపు|కోపములు. Anger. అతనువామీదచాలాకోపంచేసినాడు. He has been exceedingly *angry* with me.

కోమటి *sub.* కోమటి|కోమట్లు. A Banian. కోమటికులం. The *Banian* cast: కోమటివాడు. A *Banian* man. కోమటిది. A *Banian* woman. This is considered to be the third cast amongst the Hindoos.

కోర *sub.* కోర|కోరలు. A tusk; a fang; also, the side teeth of the human head. పాముకోరలు. The *fangs* of a Snake. పులికోర. The *teeth* or *fangs* of a Tiger. పందికోర. The *tusk* of a boar.

కోరడం *v. n.* కోరుతూ|కోరి. To wish; to hope; to choose. మీరుతకువలానుకోరుకున్నారా. Have you *chosen* arbitrators? సాక్షులనుకోరడం. To *choose* witnesses.

కోరా *adj.* Unbleached. కోరాబట్ట. *Unbleached* cloth. కోరాబారచాపులు. *unbleached* long cloths. కోరాబంగారం. *Adulterated* gold; what the Pogoda is made of; that is, with *alloy* in it. all wrong

కోరిక *sub.* కోరిక|కోరికలు. A desire; a wish; a hope. మీకోరికయేమి. What is your *wish?* మీరుభాగ్యంరావలెననినాకుకోరికవున్నది. My *hope* is, that you may be rich.

కోల *sub.* కోల|కోలలు. A stick; an arrow. కోలలపొది. A quiver of *arrows*. ఆవిల్లుకాడుకోలలుబాగాతేస్తాడు. That bowman is very expert in delivering his *arrow*. తవుకోల. A *hoe*; to grub up grass. This is the method of cutting grass in India, for horses and other animals.

కోసం *pre.* For; because of; on account of. నాకోసంఅతనువచ్చినాడు.

He has come *for*, or *on my account*; or *because of* me. నాకోసంవిచారించవద్దు. Do not be grieved *for*, or *on*, *my account*.

కోసు. *sub.* కోసు|కోసులు. A distance of two miles, as it is generally reckoned; but it varies so considerably in different parts of the country, as seldom to be depended on.

కౌగిలి *sub.* కౌగిలి|కౌగిళ్లు. An embrace. స్నేహితుడియొక్కకౌగిలిచాలాసంతోషమునుకలగచేసినది. The *embrace* of a friend, gives great satisfaction. కౌగిలించుకోవడం. To *embrace*. This word is usually written కాగలించుకోవడం.

కౌజు *sub.* కౌజు|కౌజులు. A partridge.

కౌను *sub.* కౌను|కౌనులు. The waist; a pure Gentoo word, now Obsolete.

కౌలు *sub.* కౌలు|కౌళ్లు. Agreement; also lease.

కౌసు *sub.* కౌసు|కౌసులు. General name given to meat purchased in the bazar; more particularly applied to prawns and fish of any kind.

ఖర్చు *sub.* ఖర్చు|ఖర్చులు. Expenditure or expense. ఖర్చుచెయ్యడం. To make *expense*. ఆమనిషిచాలాఖర్చుచేస్తాడు. That man lives at a great *expense*. నాదగ్గిరఖర్చుకుయేమిలేదు. I have got nothing for my *expenditure*.

ఖజానా *sub.* ఖజానా|ఖజానాలు. Treasure; or money. ఖజానాపెట్టె. A *Cash* chest. ఖజాన్చి. A *Cash-keeper*.

ఖజూరచెట్టు *sub.* ఖజూరచెట్టు|ఖజూరచెట్లు. The Palm or Date tree. ఖజూరపండు. *Date* fruit.

ఖడాయించడం *v. a.* ఖడాయిస్తూ|ఖడాయించి. To erect; to raise. దేరా ఖడాయించడం. To *raise*, or *pitch* a Tent. దేరావెయ్యడం is more generally used.

ఖబరు *sub.* ఖబరు|ఖబర్లూ. News; information. అతనువచ్చినాడనిమాకు ఖబరుతెలిసినది. I am *informed* he is arrived. బజారుఖబరు. Bazar *reports*; that is, *fabrications*; వాడఖబరు. Ship *news*. నోటిఖబరు. Verbal *information*.

ఖరీదు *sub.* ఖరీదు|ఖరీదులు. Price; value. ఖరీదుచెయ్యడం. To *value*. vide విలవ.

ఖానికీ *adj.* Private; clandestine. ఖానికీసామ్ము. *Private* money. ఖానికీలెక్కలు. *Private* accounts. ఖానికీపని. *Private* business; or any thing done in a *clandestine manner*. నీవు చేసినఖానికీపనినాకుతెలిసినది. I am well acquainted with all your *private doings*.

ఖాలీ *adj.* Empty. అయిల్లుఖాలీచేసినారు. They have left that house *empty*.

ఖావందు *sub.* ఖావందు|ఖావందులు. Master; superior. vide దొర.

ఖాసా *adj.* Own; private. నాఖాసాయిల్లు. My *own* house. జమిందారుదిఖాసాలు. A Zemindar's *private* servants; that is, his *slaves*.

ఖూని *sub.* ఖూనీ|ఖూనీలు. Murder. ఖూనీఖోరు. A *murderer*.

ꣿచు ꣿజ

ꣿచ్చు *sub.* ꣿచ్చు. (No Plural). The name given to what is generally called *fine chunam*.

ꣿజ్జ *sub.* ꣿజ్జ|ꣿజ్జలు. The groin.

ꣿజం *sub.* ꣿజపు|ꣿజములు. A yard measure. తుపాకిꣿజం. A *ramrod*.

గజ్జి *sub.* గజ్జి. (No Plural.) The itch.

గజ్జె *sub.* గజ్జె|గజ్జెలు. Morris bells; tied by dancing girls to their feet, when they dance; also tied to the trappings of horses in India.

గట్టన చెయ్యడం *v. a.* గట్టన చేస్తూ|గట్టన చేసి. To ram down; also, to beat. ఫిరంగిలో మందుగుండు వేసి గట్టన చేస్తూవున్నారు. They are *loading* the cannon with powder and ball, and *ramming* it home. బందీవాన్లు దారి అంతా గట్టన చేస్తూవున్నారు. The prisoners are *beating* the roads hard. చాకలవాడు బట్టలు గట్టన చేస్తూవున్నాడు. The washerman is *beating* the cloths.

గట్టి *adj.* Strong; capable. గట్టిపని. Substantial work. గట్టిమనిషి. A *strong* man. గట్టివాడు. A man of *capacity.*

గట్టు *sub.* గట్టు|గట్లు. A bank or dam. vide కట్ట.

గడ *sub.* గడ|గడలు. A cane, stick or stalk. వెదురుగడ. A bamboo *stick.* జొన్నగడ. A Junnaloo *stalk.* చెరుకుగడ. The *stalk* of the sugar plant. తలగడ. A *pillow;* according to Idiom.

గడ్డ *sub.* గడ్డ|గడ్డలు. A boil; an ulcer; also a root; and, a lump of earth: అతనిపీపుమీద పెద్దగడ్డ లేచినది. A large *ulcer* has come upon his back. మంటిగడ్డ. A clod of earth. పెండలపుగడ్డలు. *Yams.* గడ్డకట్టడం. To grow into *lumps,* or *congeal.* నెయ్యిగడ్డకట్టినది. The ghee is got into *lumps;* that is, *congealed.*

గడన *sub.* గడన|గడనలు. Acquirement; also, a regard. గడనచెయ్యడం. To *regard;* or, to *acquire.* అతనిగడనయేమాత్రంవుంటుంది. How much has that man *acquired?* అతనుయెవరినిగడనచెయ్యడు. He has no *regard* for any person.

గడప *sub.* గడప|గడపలు. A threshold.

xడపడం *v. a.* xడుపుతూ|xడిపి. To put off; to postpone. యితనుమాకు సొమ్ముయివ్వక xడుపుతూవున్నాడు. He won't pay me my money, and *puts* me *off*.

xడమంచ *sub.* xడమంచ|xడమంచలు. A stand or wooden horse, to hold trunks and boxes.

xడ్డం *sub.* xడ్డపు|xడ్డములు. The beard. మనిషిxడ్డం. A man's beard. చిం బోతుxడ్డం. The *beard* of a goat. ఆమనిషిxడ్డం తెల్లగావున్నది. That man's *beard* is gray.

xడ్డి *sub.* xడ్డి. (No Plural) Grass. xడ్డియిల్లు. A *thatched* house. xడ్డినేత. *Thatching*.

xడించడం *v. a.* xడిరప్తా|xడించి. To provide for yourself; to acquire. అతనుశానాసొమ్ముxడించినాడు. He has *acquired* a great deal of money.

xడియ *sub.* xడియ|xడియలు. A bolt; the Gentoo hour. ఆతలుపుxడియవె య్యి. *Bolt* that door. యిక్కడికివచ్చివకxడియఅయినది. A *gurry* of time has passed since I came here. N. B. Two *gurries* and a half are reckoned to our English hour.

xడియడం *v. n.* xడుపప్తా|xడిచి. To elapse; to expire; to pass. నలసంవ త్సరంxడిచినది. The year Nallah has *expired*. ఆపుపద్రవములోనుంచి xడిచివచ్చినాడు. He has *escaped* from that danger, and is come away.

xడుసు *adj.* Self confident; of good address. xడుసుమనిషి. A man of free approach, and elegant manners.

xణితం *sub.* xణితపు|xణితములు. Arithmetick. యితనుxణితపుప్రజ్ఞలోమ హాxట్టివాడు. He is well versed in the science of *Arithmetick*.

xత్తర *sub.* xత్తర|xత్తరలు. Disturbance; vexation. xత్తరచెయ్యడం. To *dis-*

turb; to *give trouble*, అతనుపూర్లోకివెళ్లిxక్తరచేసినాడు. He went to the town and created *disturbances* there.

xతి *sub.* xతి|xతులు. State; condition; nature. వాడుచేసినమాయచాత మాకుయీxతిసంభవించినది. This is the *condition* I am brought to, owing to his deceitful conduct. యీశ్వరxతియీచా ప్రునవున్నది. Such is the *will* of Providence. xహxతి. The *course* of the planets.

xద్ద *sub.* xద్ద|xద్దలు. A kite.

xది *sub.* xది|xదులు. A room; an apartment; a chamber.

xనక *adv.* Therefore; because. vide కాబట్టి.

xని *sub.* xని|xనులు. A mine. వజ్రాలxని. A Diamond *mine*.

xఁజాయి *sub.* xంజాయి. (No Plural.) This is the preparation made from the leaf of the Poppy, which is taken in great quantities in India mixed up with Tobacco and smoked in the Hooka. It has an exhilarating and intoxicating effect, like the Opium.

xంజి *sub.* xంజి. (No Plural.) *Conjy.* xంజిపిళ్లు. Thin *conjy*. This is rice boiled down to a liquid, and is a very cooling, wholesome drink.

xంజీపా *sub.* xంజీపా|xంజీపాలు. These are small thick tablets, ninety six in number, on the principle of our cards; with king, and vizier, drawn upon some; and 1, 2, 3, to the number of 10 marked on others. They are commonly of eight different colours; generally played by three people; but four can play at them. The game is called *Ganjeepha*, from the Persian. xంజీపాఆడడం. To play at *Ganjeepha*.

xంటం *sub.* xంటపు|xంటములు. The *Iron Pen*, or *style*; with which the

Natives write on the Palmira leaf. ఀంటుంతో వ్రాయుడం. To *write* with the *Guntum.*

ఀండం *sub.* ఀండపు|ఀండములు. Danger; peril; fatality. ఀండంతప్పడం. To escape from *danger.*

ఀంద్ర *adj.* Cunning; sharp; quick. మహాఀంద్రమనిషి. A man of great *cunning;* vulgarly termed a *knowing fellow.* ఀంద్రయిసుక. *Coarse* sand.

ఀంది *sub.* ఀంది|ఀందులు. A small channel cut in the bank of a Tank for letting the water go into the fields; also, a breach in the bank, when the water forces its way through.

ఀంత *sub.* ఀంత|ఀంతలు. A bullock saddle. ఆమెద్దుమీదఀంతవేసినావా. Have you *saddled* that *bullock?*

ఀంతువెయ్యడం *v. n.* ఀంతువేస్తూ|ఀంతువేసి. To jump; to vault.

ఀంధం *sub.* ఀంధపు|ఀంధములు. Prepared Sandal-wood; in the state in which the Natives rub it on their bodies; also, the general term for smell. యిక్కడమంచిఀంధంకొట్టుతూవున్నది. There is a *nice smell* here. దుర్ఀంధం. Bad *smell.* మంచిఀంధం. *Sandal-wood;* also, a *good smell.*

ఀంధకం *sub.* ఀంధకపు. (No Plural.) Brimstone.

ఀబ్బిలం *sub.* ఀబ్బిలపు|ఀబ్బిలములు. A Bat.

ఀంప *sub.* ఀంప|ఀంపలు. A basket; such as Coolies use for carrying Wine, &c.

ఀ్రంథం *sub.* ఀ్రంథపు|ఀ్రంథాలు. A composition; a work; that is, such as contains both prose and verse. ఀ్రంథం also means the *collection* of *leaves* in which the work is contained, commonly called a *book.* It is also the name of the letter, in which the Shanscrit is written amongst the Malabar people.

గ్రంధిజినస్సు *sub.* గ్రంధిజినస్సు|గ్రంధిజినస్సులు. Medical drugs. ఆఔషధంలోకిగ్రంధిజినస్సులుతీసుకునిరా. Bring those *drugs* here, to mix up in that Medicine.

గ్రహం *sub.* గ్రహవు|గ్రహములు. A Planet; a Demon. అతణ్ణిగ్రహంపట్టినది. He is possessed by a *Demon*. సూర్యుడుచెంద్రుడుమొదలైనగ్రహములు. The Sun and Moon and other *Planets*.

గ్రహణం *sub.* గ్రహణవు|గ్రహణములు. An Eclipse. సూర్యగ్రహణం. An *Eclipse* of the Sun. చంద్రగ్రహణం. An *Eclipse* of the Moon. గ్రహణంపట్టడం. To be *Eclipsed*.

గ్రహించడం *v. a.* గ్రహిస్తా|గ్రహించి. To comprehend. ఆవుత్తరములో మతలబుగ్రహించినావా. Did you *nnderstand* the *meaning* of that letter.

ఙర్భం *sub.* ఙర్భవు|ఙర్భములు. The Belly. ఙర్భంతోవుండడం. To be *pregnant*. ఆస్త్రి పదిసంవత్సరములనుంచిబిల్లలులేకయిప్పుడుఙర్భంతోవున్నది. Thatwoman is now *big with child*, after having been ten years without getting children.

ఙరిటె *sub.* ఙరిటు|ఙరిటెలు. A ladle; a spoon. N.B. The word ఙంటె has been adopted to signify a *spoon*, but ఙరిటె is the proper word.

ఙరిదీ *sub.* ఙరిదీ|ఙరిదీలు. Place of exercise. యీపేళ్లఙరిదీలోకిసాధనంనిమిత్తంవెల్లినాను. I went this day to the *place* of *exercise* to practice.

ఙర్భిణీ *sub.* ఙర్భిణీ|ఙర్భిణులు. Pregnant. vide ఙర్భం.

ఙర్త్మంతుడు *sub.* ఙర్త్మంతుని|ఙర్త్మంతులు. The Kite commonly called the Braminy Kite, which the Natives consider sacred; from an idea, that Vistnoo used to ride upon this bird, or upon one of the same species, but infinitely larger.

ఱరువపడడం *v. n.* ఱరువపడుతూ|ఱరువపది. To be insolent; to be purse proud.

ఱరువం *sub.* ఱరువపు|ఱరువములు. Sauciness; insolence; pride.

ఱరువంగా *adv.* Insolently. అతనునాతొమహాఱరువంగామాట్లాడినాడు. He spoke to me very *overbearingly*.

ఱరువు *sub.* ఱరుప|ఱరువులు. A sandy, low, flat soil. ఱరుపనేల. Item.

ఱల్లంతు *sub.* ఱల్లంతు|ఱల్లంతులు. Disturbance. vide ఱత్తర.

ఱల్లా *sub.* ఱల్లా. (No Plural.) Grain. యావూళ్లోమంతఱల్లావున్నది. How much *grain* is there in this Village?

ఱవ్వ *sub.* ఱవ్వ|ఱవ్వలు. A cowry; the average of which is eighty to one dub.

గాక *adv.* Besides; mereover. యిదిగాక or అదిగాక. *Besides this*; that is, *moreover*. యిదిగాకమరియే వ్తెనావున్నదా. Is there any more *besides this*? మీరుయిచ్చినవిగాకయింకాపదిరూపాయీలువున్నవి. *Besides* what you gave, there are ten Rupees *over*.

గాఱా *sub.* గాఱా|గాఱాలు. An under-garment; the same as petticoat.

గాజు *sub.* గాజు|గాజులు. Glass, or China-ware; also glass hand-rings. ఱదిలోవున్నగాజుచిప్పతీనుకునిరా. Bring that *China-vessel* from the godown. ఆఆడమనిమికొత్తగాజులతొడుక్కున్నది. That woman has put some new *hand-rings*, or *bangles* on.

గాడీ *sub.* గాడీ|గాడీలు. A hackery; a carriage drawn by bullocks, used by the Natives in India.

గాడిదె *sub.* గాడిదె|గాడిదెలు. An Ass. గాడిదెగూత. The braying of an *ass*.

గానుగ *sub.* గానుగ|గానుగలు. A press; a mill. నూనెగానుగ. An Oil *press.* చెరుకుగానుగ. A Sugar *press.* గానుగఆడడం. To *work* a *mill.*

గాబోలును *adv.* Perhaps. vide కాబోలును.

గాభరా *adj.* Confused; perplexed. అతడితో బెదురుమాటలుచెప్పి గాభరాచెయ్యకు. Do not *confuse* him, by speaking threatening words.

గాయం *sub.* గాయపు|గాయాలు or గాయములు. A wound. గాయంతగలడం or కావడం. To be *wounded.* గాయంచెయ్యడం. To *wound.*

గ్రామం *sub.* గ్రామపు|గ్రామములు. A village.

గ్రాసం *sub.* గ్రాసపు|గ్రాసములు. Subsistence. నీకు గ్రాసముకుయేలాగున జరుగుతూవున్నది. How do you obtain your *subsistence.* ఆవూళ్లో పశువులకుయేమైనా గ్రాసంకలదా. Is there any *forage* for the cattle at that village.

గారడీవాడు *sub.* గారడీవాని|గారడీవాండ్లు. A slight of hand performer; or, as they are generally termed in India, a *Conjurer.* These people are very numerous in India and very dexterous in their art.

గాలం *sub.* గాలపు|గాలాలు. A hook. యీగాలంతోయేలాగంటిచాపలు పట్టుతున్నావు. What kind of fish do you catch with this *hook.*

గాలి *sub.* గాలి|గాళ్లు. The wind; also, a demon. గాలిబాగావేస్తూవున్నది. There is a fine *wind* blowing. సుడిగాలి. A whirl-wind. గాలివెయ్యడం. The wind to blow. గాలివిసరడం. The wind to blow hard. గాలివాన. Wind and rain; properly, a tempest. This word when written గాళ్లు in the Plural, means an infection amongst cattle. పశువులకుగాళ్లు. An infection amongst the cattle.

గాలించడం *v. a.* గాలింపగా|గాలించి. To search for; to look out; to clear out. బియ్యంలోరాళ్లుగాలించడం. To clear rice of sand or stones.

పెట్టలోవస్తువలుగాలించడం. To search a trunk for any articles. మనిషినిగాలించడం. To send in search of a man.

గిట్టిమి *sub.* గిట్టిమి|గిట్టిములు. Enmity; varience. అతనికినామీదగిట్టిమిన్నది. He is at *varience* with me.

గిత్త *sub.* గిత్త|గిత్తలు. A steer, or runt.

గిద్ద *sub.* గిద్ద|గిద్దలు. A smaH measure, eight to the seer and sixteen to the maund.

గిన్నె *sub.* గిన్నె|గిన్నెలు. The name of the small cups of brass or other metal, used by the Natives to hold ghee.

గింజ *sub.* గింజ|గింజలు. Seeds. vide విత్తు.

గియ్యడం *v. a.* గీస్తూ|గీసి. To rule lines. vide గీసివెయ్యడం. This word when applied to toddy implies the drawing of it. కల్లు or తాడిగియ్యడం. To draw toddy. నాలుకగియ్యడం. To scrape the tongue. తలగియ్యడం. To shave the head. కత్తితోగియ్యడం. To scrape with a knife.

గిల్లడం *v. a.* గిల్లుతూ|గిల్లి. To pinch.

గిల్లు *sub.* గిల్లు|గిల్లులు. A pinch.

గీకడం *v. a.* గీకుతూ|గీకి. To scrape. vide గీరడం.

గీటు *sub.* గీటు|గీట్లు. A line; also a mark or stroke. ఆపుస్తకంలోగీట్లుగీయించు. Rule the *lines* in that book. ఆఅక్షరంమీదగీటుబాగావెయ్య. Make the *stroke* over that letter, properly. గీటు in this sense, means the stroke over a letter, to denote a stress to be laid upon it on pronouncing it; distinguishing the *long* from a *short* vowel.

గీపెట్టడం *v. n.* గీపెట్టుతూ|గీపెట్టి. To cry.

గీరడం *v. a.* గీరుతూ|గీరి. To scrape; to scratch with any sharp instrument.

Also to tear any thing with the teeth. మామిడి టెంక పండ్లతో గిరినాడు. He took the inside of the Mango and *tore* it with his teeth.

గీర్వాణం *sub.* గీర్వాణపు. (No Plural.) Synonymous with, *Shanscrit.* vide సంస్కృతం.

గీశివెయ్యడం *v. a.* గీశివేస్తూ|గీశివేసి. To scratch out, or to erase. ఆమాటగీశివెయ్యి. *Scratch out* that word.

కుక్క *sub.* కుక్క|కుక్కలు. The breath. వకకుక్కలో నేనువస్తాను. I shall be back in a *breath.* కుక్కెడునీళ్లు. As much as a *gulp* of water.

కుగ్గిలం *sub.* కుగ్గిలపు. (No Plural.) Dammer.

కుచ్చుడం *v. a.* కుచ్చుతూ|కుచ్చి. To prick; to thread; to string. నాచేతులో ముల్లుకుచ్చుకున్నది. A thorn has *pricked* my hand. ఆసూదిలో దారం కుచ్చు. *Thread* that Needle. ముత్యాలుకుచ్చడం. To string Pearls.

కుచ్చుకోవడం *v. a.* కుచ్చుకుంటూ|కుచ్చుకుని. To prick. vide కుచ్చుడం.

కుజప్తా *adj.* A Revenue term signifying *expired; elapsed.* కుజప్తాసాలు or సాలుకుజప్తా. *last* year.

కుజురు *sub.* కుజురు|కుజురులు. The soft substance in fruit. vide కుంజు.

కుట్టు *sub.* కుట్టు|కుట్టలు. A hillock; or unevenness in ground. ఆభూమిలో కానాకుట్టలువున్నవి. There are many *hillocks* in that ground.

కుట్టు *sub.* కుట్టు|కుట్టులు. Deceit; false appearance. vide మర్మం.

కుడ్డ *sub.* కుడ్డ|కుడ్డలు. A cloth; also, a small piece of cloth. ఆకుడ్డముక్కయి బ్బించు. Give me that *piece of cloth.*

కుడ్లగూబ *sub.* కుడ్లగూబ|కుడ్లగూబలు. An Owl.

కుడి *sub.* కుడి|కుళ్లు. A Pagoda, or Eastern temple; also, the name of the *mark* on Consonants, to signify the Vowel *e.*

కుడ్డి *adj.* Blind. కుడ్డివాడు. A *blind* man. కుడ్డిది. A *blind* woman.

కుటిశె *sub.* కుటిశె|కుటిశెలు. A hut.

కుడ్డు *sub.* కుడ్డు|కుడ్లు. An egg. కుడ్లుపెట్టడం. To lay *eggs*. కంటికుడ్డు. The *ball* of the eye.

కుడుకుడ్లాడడం *v. n.* కుడుకుడ్లాడుతూ|కుడుకుడ్లాది. To whisper. వారుకుడుకుడ్లాడుతూవున్నారు. They are *whispering* together.

కుసకుసలాడడం. Item.

కుణకం *sub.* కుణకపు|కుణకాలు. The *multiplier*, in Arithmetick.

కుణం *sub.* కుణపు|కుణములు. Nature; quality; disposition. అతనుమం చికుణంకలవాడు. He is a man of a good *disposition*. చెడ్డకుణం. Bad *disposition*. నాకుశరీరంలోకుణంఅయినది. My body is restored to a good *state* again.

కుణించడం *v. a.* కుణింస్తూ|కుణించి. To multiply. మూడింటికోనాలుకు కుణించెపన్నెండులవుతుంది. The *multiplication* of four by three makes twelve.

కుణింతం *sub.* కుణింతవు|కుణింతములు. Spelling, as it relates to letters; and multiplication, as it regards figures. కుణింతంకుణించడం. To *spell*; also, to *multiply*.

కుత్త *sub.* కుత్త|కుత్తలు. Rent; farm. కుత్తగాడు. *Renter*, or *farmer*. కుత్తచెయ్యడం. To *rent*.

కుత్తి *sub.* కుత్తి|కుత్తులు. A bunch, or cluster. అంగూరుపండ్లకుత్తి. A *cluster* of grapes. పువ్వులకుత్తి. A *cluster* of flowers.

కుర్తు *sub.* కుర్తు|కుర్తులు. Mark; token. బట్టమీదకుర్తువెయ్యలేదు. They have not put a *mark* upon the cloth. అనుగ్రహానకుర్తు. *Token* of favour. కుర్తుపట్టడం. To *recollect* and *recognize*.

కుడ్డు *sub.* కుడ్డు|కుడ్డులు. The clenched fist. వాణ్ణికుడ్డుతోపడవేసినాడు. He *knocked* him down with his *fist*.

కునపం *sub.* కునపిపు/కునపములు. An Iron Crow. ఆగోడపడకొట్టడానకు కునపంకావలేను. The *crow* is wanted to knock down that wall.

కునవడం *v. n.* కునుమ్రూ/కునిసి. To grumble with discontent; to murmur.

కుప్పడం *v. a.* కుప్పుతూ/కుప్పి. To fling, or throw at. అతడునామీదకు ప్పెడుపువ్వులుకుప్పినాడు. He *threw* a handful of flowers at me.

కుప్పిలి *sub.* కుప్పిలి/కుప్పిళ్లు. A clenched hand, or fist.

కుప్పెడు *sub.* కుప్పెడు/కుప్పెళ్లు. Handful of any thing.

కుంజ *sub.* కుంజ/కుంజలు. A pillar. యింటికుంజలు. The *pillars* of a house. vide స్తంభం.

కుంజు *sub.* కుంజు/కుంజులు. Inside, or substance of fruit. అరిటిపండులోకుంజు. The *inside* of a plantain.

కుంజులాడడం *v. a.* కుంజులాడుతూ/కుంజులాడి. To wrestle.

కుంటు *sub.* కుంటు/కుంటులు. A hole. vide గొయ్యి.

కుండ్రన *sub.* కుండ్రని/కుండ్రనలు. Roundness. కుండ్రనిబల్ల. A *round* table. ఆబంతికికుండ్రనతక్కువ. That ball wants *roundness*.

కుండా *adv.* Thro'. ఆద్వారంకుండానేనులోపలికివెల్లినాను. I went thro' the gate; it is also figuratively used as follows. అతనుమహాకుండామనిషి. He is a very thorough fellow.

కుండు *sub.* కుంటి/కుండ్లు. A bullet or ball. తుపాకికుండు. Musket ball. ఫిరంగికుండు. A cannon *ball*.

కుండె *sub.* కుండె/కుండెలు. A heart. కుండెకాయ. Item. కుండె. means (figuratively) *fortitude* and *boldness*. అతనుమంచికుండెకలవాడు. He is a man of a *stout heart*. ఆలాగంటిపనిచెయ్యడానకునాకుండెవున్నదా. Have I the *boldness* to do such a thing?

కుమ్మదిపురుగు *sub.* కుమ్మదిపురుగు/కుమ్మదిపురుగులు. A species of Butterfly.

కుమాస్తా *sub.* కుమాస్తా/కుమాస్తాలు. An agent; commonly called *Gomastah* in India.

కుమ్మి *sub.* కుమ్మి/కుమ్ములు. A granary.

కుంపు *sub.* కుంపు/కుంపులు. A knot. ఆకర్రపుచాలాకుంపులువున్నవి. There are a great many *knots* in that wood. This word is applied to our meaning of band or assemblage. దొంగలకుంపు. A *knot* of thieves. మనుషులకుంపు. An *assemblage* of people. పశువులకుంపు. A *number* or *parcel* of cattle.

కుర్రం *sub.* కుర్రపు/కుర్రములు. A horse. కుర్రపుబిల్ల. A *foal.* కుర్రతొక్కడం. A *horse* to *step out.* కుర్రపుదెక్క. A *horse's hoof.* కుర్రపులద్ది. *Horse dung.* కుర్రపుసాల. *Horse stable.*

కురి *sub.* కురి/కురులు. An aim, or sight. కురితప్పవెయ్యడం. To *miss* your *aim.* కురిచూడడం. To *take aim.* అతనుఆగోడమీదకురిచూచినాడు. He *aimed* at that wall. ఆమనిషిఅంబుకురిగావేస్తాడుగానితప్పవెయ్యడు. Whenever that man *takes aim*, his arrow never misses the mark. This word also means *esteem* or *respect.* కురివుండడం. To have esteem.

కురించి *adv.* Regarding; or, on account of. అందునకురించి. *On that account* or *therefore.* యెందునకురించి. *Wherefore;* on *what acconnt.* యీయెందునకురించి. On this *account;* for *this reason; hence* అతణ్ణికురించియేమిచేసివాడు. What did you do *regarding* him? అందునకురించియిక్కడికిరావడంలేదు. I did not come here, *on that account.* యెందునకురించిఅంతదూరంవెళ్లినావు. What was the *reason* you went so far?

కుర్రు *sub.* కుర్రు/కుర్రులు. Snoring. నిద్రలోకుర్రుపెడుతాడు. He *snores* in his sleep. Figuratively కుర్రుగావుండడం means, to be *enraged.*

కురువారం *sub.* కురువారపు/కురువారములు. Thursday.

కురువు *sub.* కురువు/కురువులు. A Teacher; both for the instruction of the mind and the care of the soul. vide అయ్యవారు.

కుల్షుబ్‌పువ్వు *sub.* కుల్షుబ్‌పువ్వు/కుల్షుబ్‌పువ్వులు. The *goolshub* flower; is long in its leaves, of a white colour, resembling the *Hyacinth*; but of a much stronger smell. It is commonly used at nights, both by men and women in India; hence its name, as derived form the Persian.

కుల్ల *sub.* కుల్ల/కుల్లలు. An Oyster. కుల్లకర్ర. A *hollow stick*. This name is also the general term for, *shell*. కుల్లసున్నం. *Shell* Chunam. చింతకుల్ల. Tamarind in the *shell* or *pod*.

కులాబుపువ్వు. *sub.* కులాబుపువ్వు/కులాబుపువ్వులు. A rose.

కువ్వ *sub.* కువ్వ/కువ్వలు. A dove.

కుసకుస *sub.* కుసకుస/కుసకుసలు. A whisper. కుసకుసలాడడం. To whisper.

కుహ *sub.* కుహ/కుహలు. A den; a cave. ఆకొండకుహలో పెద్దపులులువుండవచ్చును. There may be Royal Tigers in the *den* of that hill.

కూటం *sub.* కూటపు/కూటములు. A wooden mallet.

కూడ *sub.* కూడ/కూడలు. This is the name of a hollow shaped matting, having strings tied to each end, by which two people take hold and lift water out of any tank or reservoir into a field; or from a lower field into a higher.

కూడు *sub.* కూటి/కూళ్లు. A bird's nest. పిట్టకూడు. Item. This word also means the *small receptacles*, formed in the walls of the Native houses in India. This word is also applied to the *Junnaloo*, when *heaped*, before it is thrashed.

కూన *sub.* కూన|కూనలు. A large earthen vessel, used by Washers, and also in family houses. vide బాన.

కూను *sub.* కూని|కూనులు. A hunch or unevenness. కర్రకుకూనులు. *Bumps* in wood. కూనివాడు. A man with a *hunch-back.* కూనుది. A *woman* of the *same kind.*

కూబ *sub.* కూబ|కూబలు. The drum of the ear; also the proper name for an Owl; more generally called కుర్లకూబ.

గెంటడం *v. a.* గెంటుతూ|గెంటి. To push. నెట్టడం. Item.

గెంటు *sub.* గెంటు|గెంట్లు. A push. వాణ్ణొకగెంటులోపడవేసినాను. I overthrew him with *one push.*

గెల *sub.* గెల|గెలలు. A bunch. అరిటిగెల. A *bunch* of plantains.

గెలవడం *v. a.* గెలుస్తూ|గెలిచి. To gain; to win ఆటలోపదిరూపాయీలు గెలిచినాను, *I gained* ten rupees at play.

గెలుపు *sub.* గెలుపు|గెలుపులు. Gain. ఆటలోఅతనికియెంతగెలుపువచ్చినది. How much was his *gain* at play.

గేదె *sub.* గేదె|గేదెలు. A female buffalo. These animals are used in India, exactly as they use cows.

గొగ్గి *sub.* గొగ్గి|గొగ్గలు. Croockedness. గొగ్గిముత్యం. An *uneven* pearl. గొగ్గిపండ్లు. *Croocked* teeth. గొగ్గిల. *Croocked; uneven.*

గొట్టం *sub.* గొట్టపు|గొట్టములు. A case; a small box. చుట్టలగొట్టం. A box for holding segaars or cheroots. It is made of a bamboo hollowed out, and is applied to various other uses. తుపాకిగొట్టం. The *barrel* of a musket fowling piece.

గొట్టు *adj.* Difficult to remember, or to retain. This word is applied to such phrases or lines in composition as are of a cramped nature, and

not easily remembered in the repetition. కొట్టుమాటలు. *Difficult* words *to remember*. కొట్టుగా. Possessing *difficulty*. యీశ్లోకంమహాకొట్టుగావున్నది. This verse is very *difficult*; that is, to remember and repeat.

కొడ్డలి *sub.* కొడ్డలి|కొడ్డండ్లు. A hatchet, or axe. కొడ్డలితోకొట్టడం. To *hew*, or *cleave* with a *hatchet*.

కొడారివాడు *sub.* కొడారివాని|కొడారివాండ్లు. A maker of slippers; or a shoe-maker.

కొడ్డు *sub.* కొడ్డు|కొడ్లు. A head of cattle; also, *barrenness* and *impotence*. అతనికిపదికొడ్లువున్నవి. He has got ten *head of cattle*. కొడ్డుబోతు. A man of *impotence*. The term is also erroneously applied to women. కొడ్రాలు. A *barren* woman. కొడ్డుటావు. A *steril* cow. కొడ్డుచెట్టు. A *barren* tree. కొడ్డుభూమి. *Steril* ground or soil.

కొడుకు *sub.* కొడుకు|కొడుకులు. An umbrella. నేనుయెండతగలకుండాకొడుకుతెచ్చుకున్నాను. I have brought the *umbrella*, to keep the sun off.

కొణగడం *v. n.* కొణుకుతూ|కొణిగి. To mutter to yourself.

కొంగలి *sub.* కొంగలి|కొంగళ్లు. A sort of rug, usually termed *komely* in India. They are very coarse, being made of hair, and answer for covering to horses. కొంగలిపురుగు. A kind of caterpillar full of hair, the touch of which inflames the skin.

కొంతుక *sub.* కొంతుక|కొంతుకలు. The throat.

కొంది *sub.* కొంది|కొందులు. A narrow street; a harbour. యీపట్నములోసందులుకొందులుచాలావున్నవిపైకవీధులులేవు. This town has a great number of *lanes* (or small passages), but no principal street. గాలివిస్తరించినందునఆవాడనుకొందిలోకితీసుకునిపోయివుంచినారు. The wind being very strong they have taken the vessel into harbour.

కొప *adj.* Great; eminent. కొపమనిషి. A big man, or man of eminence. కొపయిల్లు. A large house. కొపగుర్రం. A big horse. కొపతనం. Bigness; also, elevation of rank.

కొయ్య *sub.* కోత|కోతులు. A hole. ఆతోవలోకోతులుతవ్వినారు. They have dug *holes* in that road.

కొరపం *sub.* కొరపవు|కొరపములు. A curry comb. This word should properly be written కొరపం.

కొర్ర *sub.* కొర్ర|కొర్రలు. A sheep. కొర్రపొటేలు or కొర్రపోతు. A ram. కొర్రపిల్ల. A lamb.

కొల్ల *sub.* కొల్ల|కొల్లలు. A cowkeeper or shepherd. కొల్లవాడు. *Item* కొల్లకులం. Cowkeeper cast. కొల్లవాండ్లుమేకలనుమేపుతూవున్నారు. The *shepherds* are attending the sheep. కొల్లవాండ్లువెన్న చేస్తారు. The *cowkeepers* are making the butter.

కొలుసు *sub.* కొలుసు|కొలుసులు. A chain. పరిబణికొలుసు. A gold chain worn at the wrist.

కొళ్లెం *sub.* కొళ్లెవు|కొళ్లెములు. A hasp, for shutting upon a staple, where padlocks are used.

కోకడం *v. a.* కోకుతూ|కోకి. To scratch. నావీపుదురదపెట్టుతూవున్నది కోకు. My back itches; scratche it!

కోటు *sub.* కోటు|కోట్లు. Lace or border. నీలికోటు. A blue border. జరికోటు Narrow *gold lace.* పట్టుకోటు. *A silk* border. కోటుగాడు. A person of *self sufficiency.*

కోడ *sub.* కోడ|కోడలు. A wall, రాతికోడ. A stone *wall.* మంటికోడ. A mud *wall.*

కోడిగె *sub.* కోడిగె|కోడిగెలు. A mare.

గోదిపెట్టు *sub.* గోదిపెట్టు|గోదిపెట్లు. A blow with the knuckles on the head.

గోడు *sub.* గోడు|గోడులు. Circumstance; concern; subject matter. అతనిగోడుయేమి. What is the matter with him. అతనిగోడుమే మోవిచారించు. Enquire into his case and see what it is.

గోదు *sub.* గోదు|గోదులు. Gum; paste.

గోదుములు *sub.* గోదుముల. (No Singular.) Wheat.

గోనె *sub.* గోనె|గోనెలు. A kind of pack-cloth, well known by the name of *gunny*. గోనెపట్టా. A piece of *gunny*.

గోంద్రించడం *v. a.* గోంద్రింస్తూ|గోంద్రించి. To roar, as a wild beast. ఆకొండమీదపెద్దపులిగోంద్రించగావిన్నాను. I heard a Tiger *roaring*, on the top of that hill. గోంద్రించడం is also used for the *noise* made by a person, when vomiting.

గోపురం *sub.* గోపురవు|గోపురములు. The gateway or archway, at the entrance of Pagodas.

గోమేధికం *sub.* గోమేధికవు|గోమేధికములు. The name of a hard black stone.

గోరింక *sub.* గోరింక|గోరింకలు. The name of the bird, commonly called the *Myna*.

గోరింత *sub.* గోరింత|గోరింతలు. Iveny. గోరింతకంచె. *Iveny* hedge. It yields a red die, when bruised; which the Natives apply to the nails and palms of their hands, at certain feasts.

గోరు *sub.* గోటి|గోళ్లు. The nail of the finger or toe. పిట్టగోరు. A bird's *claw*. పులిగోరు. A Tiger's *claw*. బిల్లిగోరు. A Cat's *claw*.

గోలీ *sub.* గోలీ|గోలీలు. Marbles; with which boys play.

గోవు *sub.* గోవు|గోవులు. A cow.

ఘటించడం *v. a.* ఘటించ్తూ|ఘటించి. **To happen; to arise; to accrue.** యీధర్మకార్యంచేశినందునమీకుచాలాపుణ్యంఘటించ్తున్నది. **By this charitable act of your's, your reputation will *increase* for benevolence.**

ఘంటు *sub.* ఘంట|ఘంటలు. **A bell. These are used of all sizes, in Pagodas and on Elephants or Bullocks. The *plate* made of a mixed metal on which the Natives strike their hours; better known by the name of *ghurry*. Hence *gunta* is the adopted name for our word *hour*.**

ఘనం *sub.* ఘనపు|ఘనాలు. **Honor; dignity; honesty.**

ఘరషణ *sub.* ఘరషణ|ఘరషణలు. **Dispute; contention.** ఘరషణచెయ్యడం. **To *dispute*; to *contend*.** నాతొబాకీనిమిత్తంఘరషణచేశినాడు. **He has *disputed* with me, regarding a balance.**

చక చచి

చక్కన *sub.* చక్కన|చక్కనలు. **Beauty.** ఆస్త్రిచక్కనచూడు. **Behold the *beauty* of that woman.**

చక్కని *adj.* **Beautiful; handsome.** చక్కనివాడు. **A *handsome* man.** చక్కనిది. **A *beautiful* girl.** చక్కనిమాటలు. ***Agreeable*, or *pleasing* speeches.** చక్కదనం. ***Beauty*.**

చకముకిరాయి. *sub.* చకముకిరాతి|చకముకిరాళ్లు. **A flint.**

చక్రం *sub.* చక్రపు|చక్రములు. **A wheel.**

చక్కిలిగింత *sub.* చక్కిలిగింత|చక్కిలిగింతలు. **A tickling.** నాకుచేతిలోచక్కిలిగింతవున్నది. **I have got a *tickling* in my hand.** చక్కిలిగింతపెట్టడం. **To *tickle*.** నాకుచక్కిలిగింతపెట్టకు. **Do not *tickle* me.**

చచ్చిపోవడం *v. n.* చచ్చిపోతూ|చచ్చిపోయి. **To die. vide** చనిపోవడం.

చచ్చౌకం *sub.* చచ్చౌకపు|చచ్చౌకములు. Squareness. బల్లయొక్కచచ్చౌకం. The *squareness* of a table.

చడ్డ *adj.* Bad; wicked. చడ్డతనం. Badness; evil. అతనికిచడ్డతనంలేదు. There is no *evil* in that man. చడ్డపని. A bad action.

చస్త *sub.* చస్త|చస్తలు. Rubbish; dirt. యింట్లోచస్తఅంతాఊడిచివెయ్య. Sweep out all the *dirt* from the house.

చశ్వారం *sub.* చశ్వారపు|చశ్వారములు Dimness of sight. అతనికిచశ్వారంపట్టినదిగనకసులోచనాలులేనిదివ్రాయలేడు. That man is *dim-sighted* and cannot write without spectacles.

చద *sub.* చద|చదలు. A white-ant. చదపురుగు. Item.

చదరంగం *sub.* చదరంగపు|చదరంగములు. The game of *chess.* చదరంగపు పావులు or పాయములు. *Chess-men.* చదరంగపుబలం. Means, the *whole* of the *Chess-men.* చదరంగంఆడడం. To play at *chess.* చదరంగపుబల్ల. A *chess*-board.

చదవడం *v. a.* చదువుతూ|చదివి. To Read; to peruse. ఆమనిషిమంచిబుద్ధిమంతుడుగనకశాస్త్రాలుచదివినాడు. That man is a man of knowledge, having *read* a great many authors.

చదును *sub.* చదును|చదునులు. Evenness; level. చదునుచెయ్యడం. To make *even* or *equal.* తోటలోనేలచదునుచెయ్య. Make the ground of the garden *level.*

చనిపోవడం *v. n.* చనిపోతూ|చనిపోయి. To die. vide చావడం.

చన్ను *sub.* చన్ను|చన్నులు. The breast; also, the *teat* of animals. మొగవాడిచన్ను. A man's *breast.* ఆడదానిచన్ను. A woman's *breast.* కుక్కచన్నులు. A bitch's *teats*, &c. &c.

చనుమొన *sub.* చనుమొన|చనుమొనలు. The Nipple.

చనువు *sub.* చనువు|చనువులు. Friendship. స్నేహం. Item.

చంచలగువ్వ *sub.* చంచలగువ్వ|చంచలగువ్వలు. A Turtle Dove.

చంద్రకాంతపువ్వు *sub.* చంద్రకాంతపువ్వు|చంద్రకాంతపువ్వులు. The name of a flower. It is of different colours; white, red and yellow, and sometimes of mixed colours. It does not smell well.

చందమామ *sub.* చందమామ|చందమామలు. The moon. The name also of a part cut from the centre of the sprout first issuing from the Palmira nut, which the Natives eat.

చంద్రుడు *sub.* చంద్రుడి|చంద్రులు. The moon. ఆస్త్రీ మొగము పైనముఖం వెయ్యిచంద్రులవలెవున్నది. That woman's beautiful face, shines like a thousand *moons.*

చందా *sub.* చందా|చందాలు. Subscription. చందావెయ్యడం. To *Subscribe.* అతనిపెండ్లినిమిత్తంచందాపేసినారు. They have made a *Subscription* for his marriage. చందాకాగిదం. Subscription paper.

చందువా *sub.* చందువా|చందువాలు. The name given to the *cloth*, put to the roofs of Native houses in India; commonly to the bed-rooms.

చందువాచాప *sub.* చందువాచాప|చందువాచాపలు. This is the fish which we call the *Pomphret*; it is extremely delicate and well flavoured. It is thought to resemble the Turbot.

చంప *sub.* చంప|చంపలు. The cheek. చంపకాయ. A slap on the face.

చంపడం *v. a.* చంపుతూ|చంపి. To kill; to murder. వకమనిషినిచంపినాడు. He has murdered a man.

చప్పగా *adv.* Insipid; tasteless. యీచల్లచప్పగావున్నది. This buttermilk is *tasteless.* యీపండుచప్పగావున్నది. This fruit is *insipid.*

చప్పట్లు *sub.* చప్పట్లు. (No Plural.) A clapping of the hands. చప్పట్లుకొ

ట్టడం. To clap the hands. కాకినిబెదిరించెనిమిత్తంచప్పట్లుకొట్టినాడు. He *claps* his hands, to frighten away the Crows. N.B. The Natives clap the hands sometimes in ridicule, but never in the way of applause, as Europeans are accustomed to do.

b b
చప్పరించడం *v. a.* చప్పరింస్తూ|చప్పరించి. To suck. అతనుపటికెబెల్లం నెూటిలోవేసుకునిచప్పరించినాడు. He has taken Sugar Candy in his mouth and is *sucking* it.

b
చప్పా *sub.* చప్పా|చప్పాలు. A mark or impression; such as is made on cloth. This word has lately been understood to mean *printing*, to which it is not inapplicable. చప్పావెయ్యడం. To *mark* or *print*. బట్టలుచప్పావెయ్యడం. To *mark* or *print* cloths. కాకితాలమీదచప్పావెయ్యడం. To *mark* or *print* papers.

b
చప్పుడు *sub.* చప్పుడు|చప్పుళ్లు. A noise; a disturbance. అక్కడయేమోచప్పుడుఅవుతూవున్నదివిచారించు. Go and see what that *noise* is there.

a
చమ్మ *sub.* చమ్మ|చమ్మలు. Dampness. యీకాగిదంచమ్మపట్టినది. This paper has got *damp*. చమ్మగిలడం. To be *damp*.

a b
చమచ్చడం *v. n.* చమచ్చూస్తూ|చమచ్చి. To be damp. vide చమ్మ.

a
చమట *sub.* చమట|చమటలు. Perspiration. చమటపట్టడం. To *perspire*.

a
చమటకాయ *sub.* చమటకాయ|చమటకాయలు. A Pimple.

a
చమత్కారం *sub.* చమత్కారపు|చమత్కారములు. Dexterity; ingeniousness; subtilty; wit. అతనుమాట్లాడేటప్పుడుచమత్కారపుమాటులుఆడినవ్వింపాడు. His speech is so full of *ingeniousness* and *wit*, that he makes all people laugh. చమత్కారి. A *dexterous* person.

b
చమరడం *v. a.* చమురుతూ|చమిరి. To rub or besmear.

a
చముడు *sub.* చమిటి|చముళ్లు. Deafness. చముడుపట్టడం. To *become deaf*.

చముదుచెట్టు is the name given, to what is commonly called, the *milk hedge*. చముదుకాకి is also the name of a bird, commonly called the *Crow-Pheasant*. The word is often written చవుడు.

b చమురు *sub*. చమురు|చములు. Oil or grease of every kind.

a చర *sub*. చర|చరలు. A ravaging; also, ravishing; or violating.

a చరపడం *v. a*. చరుపుతూ|చరిపి. To spoil; to corrupt. పనిచరపడం. To *spoil* business. కాగదంచరపడం. To *blot* paper. స్త్రీనిచరపడం. To *defile* a woman.

a చర్మం *sub*. చర్మపు|చర్మములు. The skin; also, a hide. మనిషిచర్మం. A man's *skin*. గొడ్డుచర్మం. The *hide* of a beast.

b చల్ల *sub*. చల్ల|చల్లలు. Butter-milk.

b చల్లడం *v. a*. చల్లుతూ|చల్లి. To sprinkle. ఆపువ్వులమీదకొద్దిగానీళ్లుచల్లు; *Sprinkle* a little water on those flowers. పన్నీరుచల్లడం. To *sprinkle* rose water.

b చల్లన *sub*. చల్లని. (No Plural.) Coldness or freshness of air. చల్లదనం. Item. చల్లనినీళ్లు. *Cold* water.

a చలనం *sub*. చలనపు|చలనములు. A shaking.

a చలమ *sub* చలమ|చలములు. A garden well.

b చలవ *sub*. చలవ|చలవలు. A bleaching. చలవచెయ్యడం. To *bleach*. చాకలవాడుబట్టలుచలవచేసినాడు. The Washer has bleached the cloths. N.B. When this word is written in the Plural, it applies to the *cold* in the *human frame*, at the point of death.

b చలి *sub*. చలి. (No Plural.) A shivering or severe cold. చలిజ్వరం or శ్లేష్మం. *Cold* and fever. చలికాలం. The *cold* season. యీవేళమహాచలిగానున్నది. It is very cold to-day.

చలికత్తె *sub.* చలికత్తె|చలికత్తెలు. A companion or friend, as applicable amongst women.

చలికాడు *sub.* చలికాడి|చలికాండ్లు. A companion or friend, as applied amongst men.

చలించడం *v. n.* చలించుతూ|చలించి. To shake. vide కదలడం.

చవడు *sub.* చవటి. (No Plural.) A sort of *clayey sand*, of the nature of Fuller's earth; used by the Washing people in India, for *cleansing* the *clothes* given to them to wash; and also, by Diers, to *prepare* the *cloth* before it is painted. This word is also written చవుడు.

చవి *sub.* చవి|చవులు. Taste. మంచిచవి. A good taste. చవిగావుండలేదు. The *taste* is not good. చవిచూడడం. To *taste*. ఆపండుచవిచూడు. *Taste* that fruit.

చవుక *adj.* Cheap. చవుకవస్తువు. A cheap thing. This word is also written చౌక.

చవులపిల్లి *sub.* చవులపిల్లి|చవులపిల్లులు. A hare.

చాకరు *sub.* చాకరు|చాకర్లు. A servant.

చాకలవాడు *sub.* చాకలవాడి|చాకలవాండ్లు. A Male washer. చాకలకులం. The Washer caste. చాకలది. A Female washer.

చాకలి *sub.* చాకలి|చాకండ్లు. A washer. vide చాకలవాడు.

చాకిరి *sub.* చాకిరి|చాకిరిలు. Service. నాయిందచాకిరిచేస్తూవున్నాడు. He is in my *service*.

చాచడం *v. a.* చాచుతూ|చాచి. To stretch. చెయ్యిచాచిబల్లమీదకాగితం వుచ్చుకో. *Stretch* out your hand and take that paper off the table.

చాటు *sub.* చాటు|చాటులు. A hand basket. They are made flat, and used

for winnowing grain, and for holding rice, and vegetables and other articles in common use.

b b
చాటించడం *v. n.* చాటిస్తూ|చాటించి. To publish or proclaim by beat of tom tom.

b
చాటింపు *sub.* చాటింపు|చాటింపులు. Publication, by beat of tom tom. యీమాటచాటింపుచేయించు. Get this *beat* by *tom tom!* vide ప్రకటం.

b
చాటు *sub.* చాటు|చాట్లు. A shadow, or any thing to obscure the light. It also means *secrecy;* or, any thing *private.* చాటుమాటు. *Secret* or *private* information. చాటునిలుచోకు. *Get* out of the *light!* that is, do not stand as a *shadow* to me. ఆగోడచాటుననిలుచోకు. Do not *stand* in the *shade* of that wall! that is, *behind* the wall.

b
చాడీ *sub.* చాడీ|చాడీలు. A tale; a story. చాడీలుచెప్పడం. To tell *tales.* నామీదచాలాచాడీలుచెప్పివాడు. He has *invented* a great number of *tales* against me.

a
చాత *pre.* By, or through; for. యీపనిఅతనిచాతచెయ్యబడ్డది. This businees is done *by* him. చాతను. Item. నీవుయెందుచాతయిక్కడికివచ్చినావు. *For* what purpose, have you come here?

a
చాందినీ *sub.* చాందినీ|చాందినీలు. Cloths, fixed to the roofs of houses. vide చందువా.

a
చాప *sub.* చాప|చాపలు A fish. చాపలవాడు. A *fisherman.* చాపలుపట్టడం. To catch *fish.* చాపవేట. *Fishing.* పల్లెవాండ్లుచాపలవేటనిమిత్తంవెళ్లినారు. The *fisherman* have gone to *fish.*

b
చాప *sub.* చాప|చాపలు. A mat. యీచాపమీదచాపవేయ్యి. Put the fish, upon this *mat.* తెరచాప. The *sail* of a ship.

b
చాయ *sub.* చాయ|చాయలు. Paint; shadow. పాలకిచాయవాగావున్నది.

The paint of the Palankeen is very good. మేముకుంబణీవారిచాయను వున్నాము. I live under the Company's *shadow;* that is, their *protection.*

a a
చారుజామా *sub.* చారుజామా|చారుజామాలు. A pad; used in the room of a Saddle by the Natives in India.

b
చాలడం *v. n.* చాలుతూ|చాలి. To suffice. నీవియిచ్చినసొమ్మునాకుచాలుతున్నది. The money you have given me will *suffice.*

b
చాలదు *adv.* Insufficient. మీరుయిచ్చినసొమ్ముచాలదు. The money you have given is *not enough.*

b
చాలా *adj.* Plenty. చాలామంది. Plenty of people: చాలాపండ్లు. A *great quantity* of fruit.

b
చాలు *sub.* చాలు|చాళ్లు. A furrow; also destiny. నాగటిచాళ్లు. Plough *furrows.* యింటిచాలు. *Fortune* or *destiny* of a house. దానియింటిచాలుమొప్పటికీఆడబిల్లలుకలిగేమరియాద. It was the *destiny* of her house, to bring forth nothing but girls.

b
చాలును *adv.* Enough. మీరుఅన్నమాటచాలును. What you have said, is *enough.*

b
చావడం *v. n.* చస్తూ|చచ్చి. To die. vide చనిపోవడం.

b
చావది *sub.* చావది|చావళ్లు. The hall in a house; also, the *Cutwal's Choultry.* అతనుయింట్లోచావట్లోకూర్చుండివున్నాడు. He is sitting in the *hall* of his house. నిన్నటిరాత్రికొత్వాలుచావట్లోయెందరుదొంగలను వేసినారు. How many thieves were put in the *Cutwal's Choultry* last night?

b c
చావు *sub.* చావు|చావులు. Death; decease; demise.

a
చిక్కడం *v. n.* చిక్కుతూ|చిక్కి. To grow lean; to secure; to hold fast. ఆవుని

మిమహాచిక్కినాడు. That man has *got* very *lean*. ఆకొంగనాముచిక్కినాడు. I could not *secure* that thief. బట్టనాచేతిలోచిక్కినది. I have got *hold of* a bird in my hand.

చిక్కన *sub.* చిక్కన|చిక్కనలు. Thickness. కాగిదపుచిక్కన. *Thickness* of paper. బట్టచిక్కన. *Thickness* of cloth.

చిక్కని *adj.* Thick. చిక్కనికాగిదం. Thick paper. చిక్కనితనం. *Thickness.*

చిక్కం *sub.* చిక్కపు|చిక్కములు. A small net, to hold birds or grass.

చిక్కంటు *sub.* చిక్కంటి|చిక్కంట్లు. The name of a species of comb with only four or five large teeth, with a long handle to lay hold of; and is used for the purpose of separating the hair, in order to make it into plats.

చికిలించుడం *sub.* చికిలించుట|చికిలించి. To neigh. ఆగుర్రంమహాచికిలిస్తున్నది. That horse *neighs* very much.

చికిలింపు *sub.* చికిలింప|చికిలింపులు. A neigh or neighing.

చికిలీగర్ *sub.* చికిలీగర్|చికిలీగర్లు. A *Chickeldar*; properly speaking, a *knife-grinder*. చికిలీగర్కత్తిత్రోమినాడా. Has the *Chickeldar* ground the knife?

చిక్కు *adj.* Entangled. తలవెంట్రుకలుచిక్కుపడ్డవి. My hair has got *entangled*.

చిక్కుచిక్కాయ *sub.* చిక్కుచిక్కాయ|చిక్కుచిక్కాయలు. Country beans.

చిగర్చుడం *v.n.* చిగురుర్చుట|చిగర్చి. To bud; to shoot out leaves. ఆచెట్టు చిగర్చినదికానిఆకులుపెద్దవికాలేదు. That tree has *shot forth* the young leaves, which have not yet come to any size.

చిగురు *sub.* చిగురు or చిగుటి|చిగుర్లు. A young leaf; a shoot. మామిడిచిగుటిమీదపురుగువున్నది. There is a worm upon that *young* mango *leaf*. This word also means the *gums*; and also the tender part of the *flesh*,

under the nail. పంటిచిగురు. The *gum*. నోటిచిగురు. The fleshy part of the *nail*.

చిట్లడం *v. n.* చిటుల్లూ|చిట్లి. To split; to crack. అద్దంచిట్లినది. The Looking-glass is *cracked*. కలంచిట్లుతున్నది. The pen is *split*.

చిటికెవెయ్యడం *v. a.* చిటికెవేస్తూ|చిటికెవేసి. To snap with the fingers.

చిటికినవేలు. *sub.* చిటికినవేలి|చిటికినవేళ్లు. The little finger. కాలిచిటికినవేలు. The *little toe*.

చిట్టా *sub* చిట్టా|చిట్టాలు. This is a Revenue term, implying a *Daily account* or *account particulars*.

చిడముడి *sub.* చిడికుడి|చిడికుడిలు. Anger. వారియిద్దరిలోకొంచంచిడముడిపుట్టినది. Those two people have got a little *angry*.

చితకడం *v. n.* చితుకుతూ|చితికి. To burst. పండుచెట్టుమొదనుంచిపడిచితికినది. The fruit fell from the tree and burst. కురుపుచితకడం. A boil to burst or break.

చిత్తం *sub.* చిత్తపు|చిత్తములు. Mind; liking; choice. మీచిత్తం. As you *please*. N.B. This word is very frequent, in replying to a person; and means as often a *chearful*, as a *reluctant* assent.

చిత్తరువు *sub.* చిత్తరువు చిత్తరువులు. A picture, or drawing. చిత్తరువువ్రాయడం. To *draw*; to *delineate*; or, *paint*.

చిత్రిక *sub.* చిత్రిక|చిత్రికలు. A Carpenter's plane. చిత్రికపట్టడం. To *plane*. వడ్లవాండ్లబల్లకుచిత్రికబాగాపట్టినారు. The Carpenters have *planed* that table very nicely. వక్కాకుల్లోచిత్రికవెయ్యడం To put *marks* in the cadjan-leaf books. These are small *bits* of *cadjan*, placed between the leaves, as marks.

చిత్తు *sub.* చిత్తు|చిత్తులు. A foul draft, or copy; also, a blot, or erasure.

చిత్తుకాగితం. A *foul draft.* యీమాటచిత్తులోవున్నది. This word is in the *foul copy.* కాగితంలోచిత్తులు. *Blots* or *mistakes* in paper.

[a] చిన్న *adj.* Small, or little; also, young. చిన్నపిల్ల A *young* child, చిన్నతనం. *Youth.* చిన్నది. A *small* thing; also, a *young* girl. చిన్నవాడు. A *young* boy or *lad.*

[a] చినుకు *sub.* చినుకు|చినుకులు. A drop. వర్షపుచినుకు. A *drop* of rain.

[b] చిన్నె *sub.* చిన్నె|చిన్నెలు. Mark; turn of countenance. వాడిముఖంమీతుడొంగచిన్నెలుకనపడలేదు. His *countenance* does not betray the *marks* of a thief.

[b b] చించడం *v. a.* చించుతూ|చించి. To tear. బట్టచించడం. To *tear* cloth.

[a] చింత *sub.* చింత|చింతలు. The tamarind tree. చింతచెట్టు. Item. చింతపండు. *Tamarind* fruit, or *tamarinds.* చింతకాయ. Unripe *tamarinds.* చింతతోట. A *tamarind* garden. చింతకుల్ల. The *shell* or *pod* of the *tamarind.* This word, when used as a Shanscrit derivative, means affliction, sorrow, or vexation. చింతచెయ్యడం. To feel grief or vexation. చింతగా. Sorrowfully; afflictingly; మీరుచింతచెయ్యవద్దు. Do not be *grieved!* In this sense the word is Shanscrit.

[a] చిప్ప *sub.* చిప్ప|చిప్పలు. A shell; or, any small concave vessel to hold liquids. ఆకొబ్బరిచిప్పలోనెయ్యివేసితీసుకునిరా. Put ghee in that *cocoanut shell* and bring it here. వెలగచిప్ప. A shell of the Vellaga fruit.

[a] చిమ్మడం *v. a.* చిమ్ముతూ|చిమ్మి. To squirt; to spurt out. వాడిమీదరక్తంచిమ్మినాడు. The blood has *spurted out* upon him.

[a] చిమ్మెట *sub.* చిమ్మెట|చిమ్మెటలు. A moth.

[a] చింబోతు *sub.* చింబోతు|చింబోతులు. A he-goat. vide మేక.

[a] చిరగడం *v. n.* చిరుగుతూ|చిరిగి. To tear; to wear out. బట్టచిరిగివున్నది

దునకట్టుకోవడానకుపనికిరాకుండావున్నది. That cloth is so *torn* and *worn*, that there is no further use for it.

చిరత *sub.* చిరత|చిరతలు. A cudgel; used for exercise and practice. చిరతచెయ్యడం. To play at *cudgels.* This word also means, the *round piece of wood* put into the end of a description of boats, called *sangarees.*

చిరతపులి *sub.* చిరతపులి|చిరతపులులు. The cheetah; a fierce animal of the cat kind, half as big as a Royal Tiger.

చిరిచేరు *sub.* చిరిచేటి|చిరిచేళ్లు. The chay root; which produces a red die.

చిరుగు *sub.* చిరుగు|చిరుగులు. A hole in cloth. ఆబట్టనిండాచిరుగులువున్నవి. That *cloth* is full of *holes.*

చిలక *sub.* చిలక|చిలకలు. A Parrot.

చిలకరించడం *v. a.* చిలకరిస్తూ|చిలకరించి. To sprinkle. vide చల్లడం.

చిలకరింపు *sub.* చిలకరింపు|చిలకరింపులు. A sprinkling.

చిల్లర *adj.* Sundry. చిల్లరవస్తువులు. Sundry articles.

చిల్లి *sub.* చిల్లి|చిల్లులు. A small hole.

చివకడం *v. n.* చివుకుతూ|చివికి. To spoil by dampness; to get damaged. కర్రనీళ్లలోచాలాదినములువుండిచివికినది. That piece of wood is *spoiled*, by being too long in the water.

చివర *sub.* చివర|చివరలు. An end. vide కడ.

చీకటి *sub.* చీకటి|చీకట్లు. Darkness.

చీకురువాయు *sub.* చీకురువాయి|చీకురువాయిలు. A cricket.

చీటి *sub.* చీటి|చీట్లు. A note; usually called *chit*, in India.

చీదడం *v. a.* చీదుతూ|చీది. To blow the nose. ముక్కుచీదడం. Item.

చీదర *sub.* చీదర|చీదరలు. Perplexity; distraction of mind.

చీపురుకట్ట *sub.* చీపురుకట్ట|చీపురుకట్టలు. A broom.

చీమ *sub.* చీమ|చీమలు. An ant. యర్రచీమ. A red *ant.* నల్లచీమ. A black *ant.* కొండచీమ. The large black *ant.*

చీము *sub.* చీము. (No Plural.) Matter; pass. ఆపుగవులోనుంచివిస్తారంచీమువచ్చినది. A great deal of *matter* came from that boil.

చీర *sub.* చీర|చీరలు. A woman's cloth. vide కోక.

చీరడం *v. a.* చీరుచూ|చీరి. To rend; to tear. పెద్దపులిఆమనిష్షినిచీరినది. The Tiger has *torn* that man *to pieces.*

చీరిక *sub.* చీరిక|చీరికలు. A remnant, or piece of cloth; also, tatters. చీరికలుచెయ్యడం. To *tear* into *pieces*, or *wear* into *rags.* అతనుబట్టలుకొద్దినములకిందటనెపేసుకున్నాడుగావిచీరికలుఅయినవి. He has *worn* his clothes only a short while, and they are all in *tatters.*

చీలచడం *v. a.* చీలుచూ|చీలిచి. To break asunder; to split; to divide, as wood or leaves.

చీలడం *v. n.* చీలుచూ|చీలి. To divide off; to part company, as people do on a road.

చుక్క *sub.* చుక్క|చుక్కలు. A dot; a mark; also, a star. అతనుయెప్పటికియర్రచుక్కపెట్టుకుంటాడు. That man always wears a red mark. అశ్వంనెసుటమీదతెల్లచుక్కవున్నది. That horse has a white *star* on his forehead. రాత్రిమబ్బుచాతనుఆకాశంమీదచుక్కలుఅగపడలేదు. This night is so cloudy, that the sky does not display a single *star.* చుక్క also means a drop of any liquid, చేరుచుక్క. Means a small trinket worn on the forelock of women and children.

చుక్కాని *sub.* చుక్కాని|చుక్కానులు. The helm or rudder of a ship.

చుట్ట *sub.* చుట్ట|చుట్టలు. A roll. పొగచుట్ట. A *cheroot*; as it is called in

India; literally a *roll* of Tobacco, made for smoking. చీనాచుట్ట. A *roll* of China silk. This word also means the *round rings* of straw or cloth, which women put on their heads to carry loads; and what are put under round vessels, to keep them standing.

చుట్టడం *v. a.* చుట్టుతూ|చుట్టి. To roll up; to wrap. పాగామహాబాగాచుట్టినాడు. He has *tied* his turban *on* with great taste.

చుట్టం *sub.* చుట్టువు|చుట్టాలు. A relation.

చుట్టరికం *sub.* చుట్టరికపు|చుట్టరికాలు. Relationship; consanguinity. అతనికినాకూయేమిన్నిచుట్టరికంలేదు. There is no *relationship* between him and me.

చుట్టు *sub.* చుట్టు|చుట్లు. Circumference. తోటచుట్టు. The *circumference* of a garden. బల్లచుట్టు. *Round* the table; or, the *circumference* of a table. బల్లచుట్టూమనుషులునిలుచున్నారు. People are standing *round* the table. చుట్టుబడడం. To go *about* or *out* of the way. అతనియింటికివెళ్లడానకుదారితెలియకచుట్టుబడివెళ్లినాను. Not knowing the road to his house, I came a *round about* way.

చునాయించడం *v. a.* చునాయిస్తూ|చునాయించి. To plait; or to fold. Some Hindoos, in imitation of the Mahomedans, plait the sleeves of their vests in a very tasty manner, from the shoulder downwards to the wrist.

చుంచు *sub.* చుంచు|చుంచులు. A mouse.

చులకన *sub.* చులకన. (No Plural.) Lightness; not heavy. పాలకిచులకన చాతబోయీలువేగరంవస్తారు. The palankeen boys will come soon, because the palankeen is *light*.

[b] చులకని *adj.* Light, not heavy. చులకనిపాలకీ. A light Palankeen. చులకనితనం. Lightness. చులకతనం. Item.

[b][a] చువ్వ *sub.* చువ్వ|చువ్వలు. The name of Bamboos, as they are cut in the jungle; also, *long sticks*, in imitation of Bamboo, which the class of people called *Yerrakaloos* shape out of the stem of the Date leaf; with which they make up baskets; యీతచువ్వ. Palm leaf *cuttings*. చువ్వకర్ర. A name given to *slips of wood*, in imitation of *Ratans*.

[b] చూచడం *v. a.* చూస్తా|చూసి. To see; to look. తొంగిచూచడం. To *peep*, తిరిగిచూచడం. To *look behind* or *back*; also to *look again*. వాసనచూచడం. To *smell*.

[b][b] చూపించడం *v. a.* చూపిస్తా|చూపించి. To shew; that is, to cause another to see. ఆగుర్రంఅతనికిచూపించు. *Shew* him that horse.

[b] చూపు *sub.* చూపు|చూపులు. A seeing; a sight. అతనికిదగ్గిరచూపుకాని దూరపుచూపులేదు. His *sight* answers only for near objects, not for those at a distance.

[a] చూరీ *sub.* చూరీ|చూరీలు. A small knife. [b] చూరకత్తి. A *creese* or small dagger, worn by most Hindoos at their girdle.

[b] చూలు *sub.* చూలీ|చూళ్లు. Pregnancy; with young. ఆపశువుచూలుతోవున్నది. That cow is *in calf*. చూడిఆవులనుతీసుకునిరా. Bring the *cows* here that are *with calf*. This word is commonly written చూడు.

[a] చెక్క *sub.* చెక్క|చెక్కలు. A piece. దూలపుచెక్కలు. *Pieces* of a Beam. వేపచెక్క. The *bark* of the Murgosa tree.

[a] చెక్కడం *sub.* చెక్కుతూ|చెక్కి. To chop; to cut. కలంచెక్కడం. To *make* a *pen*. కర్రచెక్కడం. To *chop* or *shave* wood, with a hatchet. చెక్కనికలం. A *quill*.

చక్రడా *sub.* చక్రడా|చక్రడాలు A cart.

చక్కిలి *sub.* చక్కిలి|చక్కిళ్లు. The cheek.

చెట్టు *sub.* చెట్టు|చెట్లు. A tree. It is used also for a *bush*, and even smaller productions; sueh as పన్నీరుచెట్టు. A rose *bush*. గోరింటచెట్టు. Iveny *bush*; of which hedges are made. మిరియపుచెట్టు. A chilly *plant*. గోకు చెట్టు. The *Gogoo plant*. చెట్టుమాను. The *trunk* of any large tree.

చెడ్డ *adj.* Bad. చెడ్డది. A *bad* woman, or article. చెడ్డవాడు. A *bad* man. చెడ్డపని. A *bad* or *reprehensible* act. చెడ్డతనం. *Badness*; *wickedness*. వాడిచెడ్డతనంవల్లనెవాడుచెడిపోయినాడు. He is ruined by his own *wickedness*. చెడ్డ in a figurative sense, also means *clever*, *sharp*, and *arch*. అతనుయీలాటిమాటలువినడుమహాచెడ్డవాడు. He is a very *sharp*, *clever* fellow, and will not listen to such words.

చెడాయించడం *v. a.* చెడాయింస్తూ|చెడాయించి. Applied to Revenue, implying an *excess* of *Assessment* beyond former years.

చెదరడం *v. n.* చెదురుతూ|చెదిరి. To disperse. బలంపోట్లాడలేకచెదిరినది. The troops are *dispersed*, not being able to stand the battle.

చెంకు *sub.* చెంకు|చెంకులు. The border or edge of cloth. బట్టచెంకు. Item.

చెప్పడం *v. a.* చెప్పుతూ|చెప్పి. To tell. నాతోటిలాగుచెప్పినాడు. He *told* me so.

చెప్పు *sub.* చెప్పు|చెప్పులు. Sandals.

చెంబు *sub.* చెంబు|చెంబులు. A *Chemboo*; or what we generally call *jumbo*; is a *small round vessel* of brass or other metal, generally of copper, is used for drinking out of by the Natives and for washing with.

చెయ్యడం *v. a.* చేస్తూ|చేసి. To do. నీవుయేమిచేస్తావు. What *are you* about?

ఆగుర్రంయేసూరువరహాలకంటెయెక్కువచెయ్యదు. That horse *will not produce* more than five hundred Pagodas. దీపంపెట్టచెయ్యడం. To *put out* a light. This phrase is used, rather than దీపంతియ్యడం because the Hindoos have a superstitious objection to *blow out* a light. రాచెయ్యడం. To *get* by *heart*. కంఠపాఠంచెయ్యడం. Item.

c చెయ్యకపోవడం *v.n.* చెయ్యకపోతూ|చెయ్యకపోయి. Not to do; not to fulfill.

c చెయ్యి *sub.* చేతి|చేతులు. The hand. తాళంచెయ్యి. A *key*. అరిచెయ్యి. The *palm* of the *hand*. చేతిగట్టు. The gall. మీచెయ్యి. The *back* of the *hand*. చెయ్యిజారడం. To *let fall*, or *slip* from your *hand*. చేవ్రాలు. *Hand-writing*. చేవ్రాత. Item. i. e. *signature*.

c చెరగడం *v. a.* చెరుగుతూ|చెరిగి. To vinnow. Commonly done withhand baskets in India. vide చాట.

a చెరుకు *sub.* చెరుకు|చెరుకులు. Sugar cane. చెరుకుగడ. Item.

a చెరువు. *sub.* చెరువు|చెరువులు. A reservoir of water, commonly called a *tank*; for the purposes of cultivation, or when near a village, for the use of the Inhabitants and for cattle to drink out of.

a చెల్లు. *sub.* చెల్లు|చెల్లులు. A Revenue term, implying the *collection* of the Revenue.

a చెల్లెలు *sub.* చెల్లెలు|చెల్లెండ్లు. A younger sister. చెల్లి. Item.

a చెవి *sub.* చెవ|చెవులు. The ear. తాళంచెవి. A *key*.

a చేత *sub.* చేత|చేతలు. Workmanship. ఆకంసాలిచేతనచేతమహాబాగావున్నది. The *workmanship* executed by that Gold-smith is very excellent. నగలచేత. *Workmanship* of Jewels.

a చేదడం *v. a.* చేదుతూ|చేది. To draw; to wind. నూతిలోనుంచినీళ్లుచేదు

తారు. They are *drawing* water from the well. నూలుచేడడం. To *wind* thread.

చేదు *sub.* చేదు|చేదులు. Bitterness: వేపాకుచేదు. The *bitterness* of the Murgosa leaf. చేదుగా. *Bitterly.*

చేను *sub.* చేసి|చేనులు or చేలు. A crop; the cultivation. జొన్నచేను. A junna *crop* or *field.* వరిచేను. A *field* of paddy; and so for all other grains. చేను తాటుకపట్టడం. The *grain* to get *mildewed.* This is applicable only to grain.

చేరడం *v. n.* చేరుతూ|చేరి. To arrive; to receive; to reach. నిన్ననుఆవూరికిచేరినాను. *I arrived* yesterday at that town. ఆవస్తువునాకుచేరినది. That thing has *reached* me.

చేరువ *adj.* Near. మీయిల్లుయిక్కడికిచేరువాదూరమా. Is your house far from hence, or *near?*

చేష్ట *sub.* చేష్ట|చేష్టలు. Behaviour; manners. వాదిచేష్టలుమంచివికావు. His *manners* are disagreeable.

చైత్రం *sub.* చైత్రపు|చైత్రాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of April.

చొట్ట *adj.* Lame; limping; also, written. సొట్ట vide కుంటి.

చొట్టు *sub.* చొట్టు|చొట్లు A dent. ఆతపేలాకుచాలాచొట్లువున్నవి. There are several *dents* in that brass pot: The word is commonly written: సొట్టు.

చొంగ *sub.* చొంగ|చొంగలు. Saliva. vide చొల్లు.

చొప్ప *sub.* చొప్ప|చొప్పలు. Junnaloo straw.

చొప్పున. *adv.* Agreeable to; according. యీచొప్పునచెయ్య. Act in *this manner*; or, do *accordingly.* మీఆజ్ఞచొప్పుననేనుఅక్కడికివెళ్లినాను. *Agreeable* to your order, I went there.

b చూరపడడం *v. a.* చూరపడుతూ|చూరపడి. To break into a house, or penetrate into a place. ఆయింట్లోచూరపడ్డాడు. He has *broken* into that house. వాణ్నికొట్టవస్తేఆమనుష్యులలోచూరపడ్డాడు. When they came to beat him, he *ran* in and *mixed amongst* those people.

b చూరవ *sub.* చూరవ|చూరవలు. Confidence; firmness. ఆదొరదగ్గిరమని విచెయ్యడానకుఅతనికిచూరవతక్కువలేదు. He does not want for *confidence*, to state his case to that gentleman.

b చొల్లు *sub.* చొల్లు|చొల్లులు. Saliva, or spittle. వాడినెుటిలెంబణ్ణిచొల్లుకారుతూవున్నది. The *saliva* comes from his mouth. కుక్కచొల్లు. The *saliva* of a dog.

b చోటు *sub.* చోటు|చోట్లు. Place; situation. అన్నిచోట్లు. *Every where.* vide స్థలం.

b చోద్యం *sub.* చోద్యపు|చోద్యములు or చోద్యాలు. A curiosity. యీలాటి చోద్యాలుయెక్కడాచూడలేదు. I never saw such *curiosities* any where. చోద్యపువస్తువులు. *Curious* articles.

a చోరుడు *sub.* చోరుడి|చోరులు. A thief. vide దొంగ.

b చోళ్లు *sub.* చోళ్ళ. (No Singular.) The name of a small grain; more commonly called *Natcheny.*

a చౌకి *sub.* చౌకి|చౌకిలు. The name given to a *Place* appointed for *watchers;* also, the *Place* appointed for *collecting duties.* పాయరుచౌకి. A *Custom house.* చౌకిపుండడం. To *be* on *watch.* చౌకిదారుడు. A *Custom-Officer;* also, a *watcher.* చౌకి means a *wooden stool,* used by the Natives instead of chair; principally to sit upon, whilst they wash themselves.

b చౌతా *sub.* చౌతా|చౌతాలు. A litter; more generally called *Dooly.*

a
జగడం *sub.* జగడపు|జగడములు. A quarrel; dispute, జగడమాడడం. To quarrel.

b
జట్టి *sub.* జట్టి|జట్టిలు. Handsel. పదివుట్లధాన్యానకరారుచేసిజట్టివుచ్చుకున్నాడు. I have made an agreement with him for ten candies of paddy, for which he has received the *handsel.*

b
జట్టు *sub.* జట్టు|జట్లు. An assemblage, or body of people. vide కూంపు.

a
జడ *sub.* జడ|జడలు. A plat, or plait of the hair. This word also means the *pod* in plants, when they have grown into seed.

b
జడిబించడం *v. a.* జడిబిన్తూ|జడిబించి. To threaten; to frighten; to alarm.

b
జడియడం *v. n.* జడుస్తూ|జడిసి. To fear.

b
జడుపు *sub.* జడువు|జడువులు. Fear; affright. చీకట్లో సంగీతంపాడుతూవెళ్లుతాడుగనకఅతనికిజడువులేదు. Being dark, he went along singing and was not *afraid.*

b
జత *sub.* జత|జతలు. A pair; a set. జతయెద్లు. A *pair* of oxen. జతగుర్రాలు. A *pair* of horses.

a
జనం *sub.* జనవు. (No Plural.) Population, or community. యీవూళ్లో జనంవిస్తారంవున్నది. There is a great *concourse* of *people* in this Town. జనాంగం. Item.

b
జనము *sub.* జనప|జనములు. The *Junnam.* A plant from which a coarse hemp is made in India. జనపనార. The fibres of the *Junnam,* of which the hemp is made.

b
జంకడం *v. n.* జంకుతూ|జంకి. To fear. అతణ్ణిచూడడానకుజంకినాను. I was afraid to see him.

b
జంగమం *sub* జంగమం|జంగమాలు. Any moveable article. యింట్లోజంగమాలు. *Household articles.*

జంగం *sub.* జంగం|జంగాలు. A Taylor; accepted term from the name of the caste.

జండా *sub.* జండా|జండాలు. A flag; usually termed *Junda.* జండా వెయ్యడం. To hoist a *flag.*

జందెం *sub.* జందెపు|జందేలు or జందెములు. The *string* worn by the Bramins, Raatsawars and Banians; and by other castes. vide వడుగు.

జపం *sub.* జపపు|జపములు. A prayer, observed by the Bramins. ఆబ్రాహ్మడుస్నానంచేసిజపంచేస్తాడు. That Bramin having made his ablutions, is repeating the *joppum.* జపతావళం. *Praying beads* or *rosary.*

జప్తీ *sub.* జప్తీ|జప్తీలు. Sequestration. జప్తీచెయ్యడం. To sequester.

జబ్బ *sub.* జబ్బ|జబ్బలు. The arm.

జబ్బు *sub.* జబ్బు|జబ్బులు. Negligence; carelessness. అతనుఆపనిలోజబ్బుచేసినాడుగనకచెడిపోయినది. Owing to his *carelessness,* that business has been spoiled.

జమ *sub.* జమ|జమలు. A Revenue term, signifying *collections.* జమచెయ్యడం. To make the *collections.* జమాబందీ. The *settlement* or *fixed assessment* of the Revenue. జమాఖర్చు. Account of receipts and disbursements. జమావసూలుబాకీ. Demand collection and balance.

జమీ *sub.* జమీ|జమీలు. A Zemindary; properly, the *ground* or *land;* generally understood for the *district* of a *Zemindar.* జమీదారుడు. A *Zemindar.*

జయం *sub.* జయపు|జయములు. Success; advantage. ఆపనిలోమీకుజయంకావలెననికోరుతాను. I wish you may have every possible *success* in that concern.

జయించడం *v. a.* జయించ్తూ|జయించి. To be successful; to succeed; to

reap advantage. ఆయుద్ధంవారుజయించినారు. They had the *advantage* in that battle.

జరగడం *v. a.* జరుగుతూ|జరిగి. To act; to do. మీహుకుంప్రకారంపనిజరుగుతున్నది. The business *goes on*, according to your orders.

జరపడం *v. a.* జరుపుతూ|జరిపి. To put off; to defer; to postpone. నాకాకి అడిగేదినములుజరుపుతున్నాడుగానియిదివరకుయివ్వలేదు. I have asked him for my balance, but he *puts* me *off* daily, and to this time has not paid me. N.B. This word also means to *shove* or *move* any thing away. బల్లజరపడం. To *push* the table *on.*

జరిగించడం *v. a.* జరింగిస్తూ|జరిగించి. To cause to act. మీరుచెప్పినపనిఆ వనిచాతజరిగింపుస్తూన్నాను. I shall *cause* that person to *execute* the business, which you mentioned.

జరీ *sub.* జరీ|జరీలు. Gold thread or lace. జరీతాడు. Item. N.B. This word is generally called జలతారు, but not correctly so. జరీగోటు. *Narrow gold lace.*

జరీబు *sub.* జరీబు|జరీబులు. The small Rents, or Contracts for tobacco, chillies, &c.

జరూరు *sub.* జరూరు|జరూర్లు. Necessity; occasion. ఆవస్తువునాకుజరూరులేదు. I have no *occasion* for that article.

జల *sub.* జల|జలలు. A spring of water. నీళ్లజల. Item.

జలగ *sub.* జలగ|జలగలు. A leach.

జల్లించడం *v. a.* జల్లించుతూ|జల్లించి. To sift grain or any thing.

జల్లు *sub.* జల్లు|జల్లులు. A shower. వర్షపుజల్లు. A *shower* of rain.

జలుబు *sub.* జలుబు|జలుబులు. A *cold*; that is, the complaint of that name.

జలుబుచెయ్యడం. To take *cold*, or to *catch* cold.

జల్లెడ *sub.* జల్లెడ|జల్లెడలు. A sieve.

జ్వరం *sub.* జ్వరము|జ్వరములు. Fever. చలిజ్వరం. *Fever* and cold.

జవ్వాది *sub.* జవ్వాది|జవ్వాదులు. Civet. జవ్వాదిపిల్లి. A *Civet* cat; from which the *Civet* is obtained.

జవాబుదారుడు *sub.* జవాబుదారుని|జవాబుదార్లు. A surety; or, the person responsible.

జాగ్రత *sub.* జాగ్రత|జాగ్రతలు. Carefulness. అతనిజాగ్రతనాకుబాగా తెలిసినది. His *carefulness*, I am well acquainted with. జాగ్రతమనిషి. A *careful* man. అజాగ్రత. *Carelessness*. అతిజాగ్రత. Extreme *carefulness*. జాగ్రతచెయ్యడం. To be *careful*; to *take care*; జాగ్రతగా. *Carefully*. మహాజాగ్రతగానడుచుకుంటూవున్నాడు. He conducts himself very *carefully*.

జాగా *sub.* జాగ|జాగాలు. A place.

జాగీరు *sub.* జాగీరు|జాగీరులు. A Revenue term, signifying *Free gift land*.

జాగు *sub.* జాగు|జాగులు. Delay. జాగుచెయ్యడం. To make delay.

జాజికాయ *sub.* జాజికాయ|జాజికాయలు. Nutmeg.

జాడ *sub.* జాడ|జాడలు. Haunt; place of resort. అతనుయెక్కడికిపోయినాడో అతనిజాడనేనుయెరగను. I do not know where he is gone to, or where his *place of resort* is. ఆకొండమీదపెద్దపులులువున్నజాడనాకుతెలిసినది. I know that hill to be the *haunt* of Royal Tigers.

జాతకం *sub* జాతకపు|జాతకములు. A register of birth; which is in fact *a horoscope*; in the manner they are executed in India, This being attended with trouble and expense, hence follows the ignorance of most Natives of India as to their age.

జాతి *sub.* జాతి|జాతులు. Caste; tribe. బ్రాహ్మణజాతి. Braminy *caste*.

జాతివాడు. A general term given for *Europeans*. జాతి is the same in other respects, as కులం.

a జాతియ్యం *sub.* జాతియ్యపు|జాతియ్యములు. Mode of speech; also phraseology; as applicable to some particular people or caste. యీహాస్యగాడుఅనేకజాతియ్యములుచెప్పుతున్నాడు. This *mimic* takes off the *technical terms* and *manner* of *speech*, of a number of people.

జ్ఞాపకం *sub.* జ్ఞాపకపు|జ్ఞాపకములు. Remembrance; recollection. ఆమాటనాకుజ్ఞాపకం లేదు. I have no *recollection* of that speech. జ్ఞాపకంచెయ్యడం. To *remind* one. అక్కడికివెళ్లుమనిఅతనికిజ్ఞాపకంచెయ్యి. *Remind* him of going there.

a జాన *sub.* జాన|జానలు. A span. జానెడు. Item. This is considered in extent, from the thumb to the end of the little finger.

b జాపత్రి *sub.* జాపత్రి, (No Plural.) Mace; a spice, so called.

b జాబితా *sub.* జాబితా|జాబితాలు. A list; or, enumeration.

b జాబు *sub.* జాబు|జాబులు. A letter. vide వుత్తరం.

a జామపండు *sub.* జామపంటి|జామపండ్లు. The guava fruit. జామచెట్టు. The *guava tree*.

b జామీను *sub.* జామీను|జామీనులు. Security.

a జారడం *v. n.* జారుతూ|జారి. To slide; to slip. నాకాలుబురదలోజారినది. My foot *slipt* on account of the mud. చెయ్యిజారడం. To let *fall* or *slip* from your hand.

a జారత్వం *sub.* జారత్వపు|జారత్వములు. Incontinence; slipperiness.

a జారుడు *sub.* జారుని|జారులు. A libertine; a debauched character.

a జాలరు *sub.* జాలరు|జాలర్లు. Net-work; fringe. జాలరుకన్ను. The *mash*; (literally, the *eye*) of a *net*.

జాలి *sub.* జాలి|జాలులు. Pity; commiseration. అతని శ్రమచూచేటప్పటికినాకుచాలాజాలిపుట్టినది. When I contemplated the difficulties of that man, I felt great *compassion* for him.

జాలె *sub.* జాలె|జాలెలు. A small net or purse.

జావ *sub.* జావ|జావలు. A drink; so called by the Natives of India, made of rice or wheat boiled down to a liquid.

జాహీరు *sub.* జాహీరు|జాహీర్లు. A representation. జాహీరుచెయ్యడం. To *represent*. మీచిత్తానకుయీసంగతిజాహీరుచేసినాను. I have *obtruded* this *circumstance* on your mind.

జిగటు *sub.* జిగట|జిగటులు. Paste or gum. vide జిగురు.

జిగి *adj.* Strong. జిగిపని. Substantial work.

జిగురు *sub.* జిగుర|జిగుళ్ళు. Paste or gum. జిగురురాయడం. To rub *paste*.

జినసు *sub.* జినస్సు|జినస్సులు. A thing; an article. అమ్మివేసేజినస్సు. *articles* for sale.

జిరాయతీ *sub.* జిరాయతీ|జిరాయతీలు. A Revenue term, signifying the cultivation. జిరాయతీభూమి. Land under cultivation; also, Circar land.

జీడిగింజ *sub.* జీడిగింజ|జీడిగింజలు. The marking nut.

జీతం *sub.* జీతపు|జీతాలు. Pay. నెలజీతం. Monthly pay.

జీను *sub.* జీను|జీనులు. A saddle.

జీర *sub.* జీర|జీరలు. A crack; a flaw. ఆవజ్రంలోజీరవున్నది. There is a *flaw* in that diamond.

జీలకర్ర *sub.* జీలకర్ర. (No Plural.) Cumin seed. మసాలాలోకిజీలకర్ర తెప్పించు. Get some Cumin seed to mix with the Curry stuff. నల్లజీలకర్ర. Black Cumin seed.

జీ[a]వనం *sub.* జీవనపు|జీవనములు. Life; means of subsistence. మానొరయ్యగ లేనందునానాజీవనంపోయినది. My master not being here, I have lost my *means* of *subsistence.*

జీ[a]వం *sub.* జీవపు|జీవములు. The soul.

జీ[a]విం[b]చడం *v. a.* జీవింప్తూ|జీవించి. To subsist; to exist.

జు[b]ట్టు *sub.* జుట్టు|జుట్లు. A name given to the tuft of hair, which the Natives keep on the top of their heads. జుట్టుముడి. The knot of the hair, in which this tuft is always tied.

జు[b]న్న *sub.* జున్ను|జున్నులు. Cheese.

జు[b]లుం *sub.* జులుం|జులుములు. Force; oppression. జులుంచెయ్యడం. To oppress; to distress. అతనుజులుంచేసినాదగ్గిరశానానాసొమ్ముపుచ్చుకున్నాడు. By dint of *oppression*, he has extorted a great sum of money from me.

జు[b]లుమానా *sub.* జులుమానా|జులుమానాలు. A fine; a forfeiture.

జు[a]వ్వి చె[a]ట్టు *sub.* జువ్వి చెట్టు|జువ్వి చెట్లు. The *joovy* tree; it resembles the *Banian* tree.

జూ[b]జం *sub.* జూజపు|జూజములు. Play, or gambling; gaming. అతనుపనికి మాలినవాడుగనకయెప్పటికిజూజంఆడుతాడు. He is a good for nothing fellow, for ever engaged in *gambling*. జూజగాడు. A gambler. జూదం. Item.

జె[a]ఱ్ఱ *sub.* జెఱ్ఱ|జెఱ్ఱలు. A small branch. The *mark* made to Gentoo letters, to shew the emphasis, is also called *jedda*. ఆచెట్టుకొమ్మలుచాలాజెఱ్ఱలు వేసినవి. The bough of that tree has thrown out a number of *smaller branches.*

జె[a]రి *sub.* జెర్రి|జెర్రులు. The Centipede; a reptile with many legs.

జే[a]గంట *sub* జేగంట|జేగంటలు. A round flat plate made of mixed metal, which the Natives of India beat at their religious festivals.

జేగురు *sub* జేగురు|జేగురులు. Red Earth; which the Natives of India commonly rub on their houses; both inside and outside.

జేంద్రవాడు *sub* జేంద్రవాని|జేంద్రవాండ్లు. A particular caste of weavers, so called in India. The word జొంద్రవాడు. is commonly used దేంద్రవాడు Item.

జేబు *sub.* జేబు|జేబులు. The pocket of a vest.

జ్యేష్ఠం *sub.* జేష్ఠవు|జేష్ఠాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of june.

జొంన *sub.* జొంన|జొంనలు. The jonna grain; commonly termed jonnaloo. జొంన చేను. Jonnaloo crop. మొక్కజొన్న. Mocca-jonnaloo.

జోకొట్టడం *v. a.* జోకొట్టుతూ|జోకొట్టి. To pacify; To pat children to make them quiet. బిల్లయేడుస్తూవున్నదిగనక జోకొట్టినారు. As the child was crying, they *patted* it to *make it quiet.*

జోగి *sub* జోగి|జోకులు. A Vagrand or vagabond; properly speaking, a *beggar.*

జోడు *sub* జోటి|జోళ్లు. A Pair చెప్పులజోడు. A *Pair* of slippers or shoes.

జోరావరి *sub.* జోరావరి|జోరావరీలు. Force; compulsion.

జోరీగ *sub.* జోరీగ|జోరీగలు. The Dogfly. It also sticks to cattle.

జోలి *sub.* జోలి|జోళ్లు. Purpose; business; intention; design. అతనిజోలినీకుయేమి. What *business* have you with him? నాజోలికిరావద్దు. Don't meddle in my *concerns.* Vulgarly; mind your own *business!*

జోలె *sub.* జోలె|జోలెలు. This means, the *cloth* which beggars carry with them, for receiving the rice or other things given to them.

[a]ఝుంకారం *sub.* ఝుంకారవు|ఝుంకారములు. Gesticulation, in testimony of anger; also, a buzzing or humming. రాజుకోపంవచ్చినదిగనతఅ తనుఝుంకారాలుచాలాచేస్తూవున్నాడు. The Rajah having put himself in a passion, makes a vast number of *angry gesticulations.* తుమ్మెదల ఝుంకారం. The humming noise of beetles.

[b]ఝూము *sub.* ఝూము|ఝూములు. This is the name of a part of Gentoo time, considered a quarter of the day or night; that is, *seven* and a *half gurries* of their time. ఝూమురాత్రి. The *first quarter* of the night. రెండుఝూములరాత్రి. *Two quarters* of the night; that is, about *midnight*; మూడుఝూములరాత్రి. *Three quarters* of the night; that is, about *three o'clock* in the *morning.* తెల్లవారఝూము. *Day break.* This word ought to be written జాము.

[b]ఝూలు *sub.* ఝూలు|ఝూళ్లు. Covering for a Horse; called *jool* in India.

టుక్క *sub.* టుక్కు|టుకుల్లు. Deceit; dissimulation; hypocrisy. అతనునన్నుటుక్కు చేసినావద్దపదివరహాలుపుచ్చుకున్నాడు. He obtained ten Pagodas from me, by *deceitful* means:

టుంకం *sub.* టుంకం|టుంకములు. A *Tunkum;* that is, an imaginary valuation of money, equal to sixteen Dubs or four fanams. Also a stone cutter's *chissel*, or *tool;* with which he models or graves.

టుంకసాల *sub.* టుంకసాల|టుంకసాలలు. A mint. N.B. The word *Tunka* was, anciently, the name of a coin current in India; and the Rupee is called so at this day, in the Woddia language.

టుప్పా *sub.* టుప్పా|టుప్పాలు. The Post; generally called *Tappal*, in India. This is established in India by runners, from stage to stage; which are commonly eight or ten miles distant from each other. టుపాబంట్రోతు. A *Tappal* peon or runner. టుపామీదపంపించడం. To send by the *Tappal.*

టుపాకీ *sub.* టుపాకీ|టుపాకులు. A sort of cracker; made up of a small piece of cadjan leaf, in which the powder is compressed, and let off from the hand. చీనాటుపాకీ. A China *cracker.*

టులాయించడం *v. a.* టులాయింస్తూ|టులాయించి. To delay; to put off. మాబాకీయివ్వకటులాయింస్తూవున్నాడు. He *delays* paying my balance and *puts me off.* నేనుఅడిగినమాటలకుజవాబులుయివ్వకరోజురోజూటులాయింస్తూవున్నాడు. He *defers* from day to day, replying to my questions; vide జరపడం.

టూకు *sub.* టూకు|టూకులు. A ring; generally made with a flat rim, as a guard to more valuable. వజ్రపుటుంగరంపడిపోకుండాఅతనుటూకుపెట్టుకుటూవున్నాడు. He puts on a *Taakoo*, or flat-rimmed *ring*, to prevent

his diamond ring from falling off. This word also means the *point* or *end* of a *pen.*

టీకా *sub.* టీకా|టీకాలు. Inoculation; also, the small pox, by inoculation. టీకావెయ్యడం. To *inoculate.* vide మశూచికం.

టూకీ *sub.* టూకీ|టూకీలు. An abstract; the contents. ఆపుత్తరంలోటూకీ వ్రాసితీసుకునిరా. Write down the *contents* of that letter and bring it to me.

టెంక *sub.* టెంక|టెంకలు. The stone of any fruit. మామిడికాయటెంక. The *stone* of the Mango fruit.

టెంకాయ *sub.* టెంకాయ|టెంకాయలు. The cocoanut. vide కొబ్బరికాయ.

టేకిచాప *sub.* టేకిచాప|టేకిచాపలు. The name of a fish resembling the scate.

టేకుచెట్టు *sub.* టేకుచెట్టు|టేకుచెట్లు. The teak tree.

టోపీ *sub.* టోపీ|టోపీలు. A cap used by the Natives of India as an undress, made of linen, and sometimes quilted.

తాణా *sub.* తాణా|తాణాలు. The head place of a district. ఆరాజుమే వుల్లోతాణాచేసినాడు. In what village has that Rajah fixed his *Tannah.* తాణాదారుడు. The *head* Revenue *manager* of a district.

తావు *sub.* తావు|తావులు. A place of residence; a resort. ఆశిబూరిళో గ్లుయిప్పుడుయెక్కడవున్నారోవారితావు తెలిసినదికాదు. Where can I say those plunderers are just now, when I am ignorant of their place of *resort.*

తికాణా *sub.* తికాణా|తికాణాలు. Place of resort.

డక్కీ *sub.* డక్కి|డక్కీలు. A small rude instrument, on the principle of a drum; held by the left hand and struck by the fingers of the right.

డప్పు *sub.* డప్పు|డప్పులు. A large noisy species of drum, made like the *tambarie*, but without gingles; and beat with a thin stick, incessantly, at marriages and other festivals of the Natives of all castes in India. డప్పువాయించడం, To beat the *dappoo*.

డబ్బా *sub.* డబ్బా|డబ్బాలు. A pouch. తుపాకిడబ్బా. A *gun pouch*. తోటా లడబ్బా. A *cartridge box*.

డబ్బీ *sub.* డబ్బీ|డబ్బీలు. A small box. vide భరిణె.

డబ్బు *sub.* డబ్బు|డబ్బులు. A dub, or twenty cash. డబ్బులుడబ్బడం. A figurative way of telling a man that he tells falsehoods, and deceives you. మహాడబ్బులుడబ్బతున్నావు. You seem to tell me a parcel of complete *lies!* డబ్బుకలవాడు is generally spoken of a *rich man*, *a man worth dubs*.

డాకు *sub.* డాకు|డాకులు. A mark.

డాలు *sub.* డాలు|డాళ్లు. A shield.

డిక్రి *sub.* డిక్రీ|డిక్రీలు. Decree, or decision in Court.

డెక్క *sub.* డెక్క|డెక్కలు. A hoof. గుర్రపుడెక్క. A horse's hoof. యెద్దుడెక్క A bullock's hoof.

డెఫ్ఫెడాంటు *sub.* డెఫ్ఫెడాంటు|డెఫ్ఫెడాంట్లు. Defendant; term in the Courts.

డెబ్బై *adv.* Seventy. డెబ్బైయో్వది. The seventieth.

డేక *sub.* డేక|డేకలు. A hawk. డేకవేట. Hawking.

డేరా *sub.* డేరా|డేరాలు. A tent. డేరావెయ్యడం or ఖడాయించడం. To pitch a *tent*.

డొక్క *sub.* డొక్క|డొక్కలు. The side of the belly. The outward covering of the cocoanut.

డొంక *sub.* డొంక|డొంకలు. A bush. యిదిమంచిషికారుజాగాడొంకలువిస్తారంవున్నవిచవులపిల్లులకోజులుంన్నవుండవచ్చును. This is a nice sporting country, there are plenty of *bushes* and there must be Hares and Partridges.

డొల్లడం *v.n.* డొల్లుతూ|డొల్లి. To tumble over; to trundle. ఆమనిషిమంచంమీదనుంచిడొల్లికిందపడ్డాడు. That man turning over in his bed, has *tumbled* off. బరంగెకుండుకిందపడిడొల్లిపోతూవున్నది. A shot has lit here and is *rolling* on.

డొకడం *v. a.* డొకుతూ|డొకి. To grub; to root up. The manner in which they get grass in India, which is always taken up by the roots; and is given to Horses in this state, as we give hay at home.

డోలి *sub.* డోలి|డోలీలు. A dooly. vide చౌతా.

డోలు *sub.* డోలు|డోళ్లు. A kind of barbarous Instrument made with parchment fixed on a broad hoop, beat violently and incessantly with a short stick, at festivals and marriages in India; and certainly in the Native term, makes a most *doleful* sort of musick.

డౌలు *sub.* డౌలు|డౌళ్లు. A Revenue term, implying the *dowl* or *estimate* of the Revenue. This word is also adopted, in the original Hindostanny meaning, for *manner* or *appearance*. అతనిడౌలుబాగావున్నది. He is a man of a good *appearance*.

తక్కడం *v. n.* తక్కుతూ|తక్కి. To move with grace, or with an air; such as in dancing.

తక్కావి *sub.* తక్కావి|తక్కావీలు. A Revenue term, meaning *an advance* for cultivation.

తక్కు *sub.* తక్కు|తక్కులు. A graceful and tricksy movement, as a girl in dancing.

తక్కువ *adj.* Short of; less. నాజీతంతక్కువఅయినది. My pay is become *less:* యెక్కువతక్కువమాటలు. *Contradictory words.* తక్కువగా. *Inferiorly.* తక్కువ చెయ్యడం. To *reduce*; to *diminish.*

తక్కెడ *sub.* తక్కెడ|తక్కెళ్లు. Large scales. కోమటితక్కెళ్లు. A Banian's scales.

తఱడం *v. n.* తఱుతూ|తఱి. To be suitable, or becoming. యీలాగుచెయ్యడంనీకుతఱదు. It does not *become* you, to act in this manner.

తఱరం *sub.* తఱరపు|తఱరాలు. Tin.

తఱలడం *v. n.* తఱులుతూ|తఱిలి. To hit; to come in contact. కుండ్లుతఱలడం. To be *wounded* by a shot. వరుసుతఱలడం. To be *wounded* by the cut of a sword. రాయితఱలడం. To be *hit* by a stone. వెంటతఱలడం. To *pursue.* అతనుపారిపోతూవుండగానేనువెంటతఱిలినాను. As he was in the act of running away, I *pursued* him. దెబ్బలుతఱలడం. To be *flogged* or *beat.* దండుఱతఱలడం. To be *oppressed.* రోఱంతఱలడం. To get *disordered.*

తఱలపడడం *v. p.* తఱలపడుతూ|తఱలపడి. To be burnt. ఆఅడివితఱలపడుతూవున్నది. That jungle is *burning.*

తఱలపెట్టడం *v. a.* తఱలపెట్టుతూ|తఱలపెట్టి. To burn; to set fire to. ఫిరంగిశోలుఆవూరబొత్తిగాతఱలపెట్టినారు. The plunderers have completely *burnt* down that village. తఱలవెయ్యడం. Item.

తగాదా *sub.* తగాదా|తగాదాలు. A claim; a suit. అతనికీవీకూమే మైనాత గాదావున్నదా. Is there any *suit* between you and him? తగాదాదారుడు. A *claimant.* తగాదాచెయ్యడం. To prefer a *claim.*

తగినట్టు *adj.* Suitable; proper; becoming. అతనికితగినట్టుబహుమానంచే సినాడు. He made him a *suitable* present. తగినట్టుగా. *Suitably.* అపని లోఅతనికితగినట్టుగాసెజరిగినది. Things fell out very *suitably* to him, in that affair.

తగ్గించడం *v. a.* తగ్గింస్తా|తగ్గించి. To decrease; To diminish. vide తక్కువ.

తగ్గింపు *sub.* తగ్గింపు|తగ్గింపులు. A reduction; a diminution.

తగువరి *sub.* తగువరి|తగువర్లూ. An arbitrator. ఆతగువర్లలోవకడులం చంతిన్నాడనిఅనుకుంటారు. It is said one of those *arbitrators* has received a bribe. There are Natives in every town, who make the business of arbitration their trade; they live on bribery.

తగువు *sub.* తగువు|తగువులు. Arbitration. యీతగువుఅతనికిసమ్మతంలేదు. He does not agree to this *arbitration.* A favourite tribunal amongst the Natives, from the facility of bribery, and the instability of it's decisions, as heretofore constituted.

తట్ట *sub.* తట్ట|తట్టలు Basket; they are round, and used for carrying articles as a load.

తట్టు *sub.* తట్టు|తట్లు. A small degenerate breed of horses in India, usually called *Tattoo.* తట్టు. Itmeans also, a *side*, or *direction*, యీతట్టు. This *side.* ఆతట్టు. That *side.* యీతట్టునవస్తున్నారు. They are coming in *this direction*, వాడతట్టు. The *deck* of a ship.

తడ *sub.* తడ|తడలు. Confusion, or trouble in speech or writing. తడపడడం

To be *confused* in speech. అతనుమాట్లాడెటప్పుడుమహాతడపడుతాడు. That man has a very *confused* manner of speaking.

తడక *sub.* తడక|తడకలు. The name of the *straw doors*, to the huts of the poor people in India; made up of wicker work or bamboos. తడక is also the name given to *frames* made of *bamboo* stuffed with loose grass, and put up against the doors of Gentlemen's houses in India, in the land-wind season; which, being watered, produce a cold damp air. These are usually called *tatties*.

తడపడం *v. a.* తడుపుతూ|తడిపి To wet; to moisten. యీబట్టతడుపు. Moisten that cloth.

తడవడం *v. a.* తడుపుతూ|తడివి. To search, or feel for. అగుడ్డివాడుతనయింటికివెళ్లడానకుతోవతెలియకతడుపుతూవెళ్లుతున్నాడు. That blind man, not knowing the road, keeps *feeling* his way to get to his own house.

తడి *sub.* తడి|తళ్లు. Wetness, or a wetting; also, a flooding. ఆబట్టలతడియింకాపోయినదికాదు. A *wetness* still remains in those clothes. తడిబట్టలు. *Wet* cloths.

తడియడం *v. n.* తడుస్తూ|తడిసి. To be wet. వర్షంలోనాబట్టలుతడిసినవి. My clothes have got *wet*, in that shower of rain.

తడువు *sub.* తడువు|తడువులు. A wetting; or, any thing got wet. ధాన్యపుతడువులు. Grain got *wet*.

తడువు *sub.* తడువు|తడువులు. Delay. తడువుచెయ్యడం. To delay.

తడువుళ్లాడడం *v. a.* తడువుళ్లాడుతూ|తడువుళ్లాడి. To seek out, or search for.

తణకం *sub.* తణకవు|తణకములు. A leathern bag carried on bullocks to hold water; generally attached to the troops in India. *Puckaaly bags*, is the usual name given to them.

తతివ్మా *adj.* Remainder. తతివ్మావస్తువులుతీసుకునిరా. Bring the remainder of the things here. తతిమ్మారూపాయిలుయెక్కడవున్నవి. Where are the *rest* of the Rupees.

తన *pro.* His; his own; itself. రాముడుతనయిల్లుబాగుచేయించుకున్నాడు. Raamdoo is repairing *his own* house. లోకులసొమ్ముతనసొమ్ములాగేవిచారింస్తాడు. He considers the property of other people, as *his own*.

తనఖా *sub.* తనఖా|తనఖాలు. Assignment. నాబాకీనిగురించిఆపూరుమీదికితనఖావ్రాసియిచ్చినాడు. He gave me a *tanakah* (or *assignment*) upon that village, for my balance.

తన్నడం *v. a.* తన్నుతూ|తన్ని. To kick. మనిషితన్నడం. To *kick*, as a man. గుర్రంతన్నడం. To *kick*, as a horse.

తనిఖీ *sub.* తనిఖీ|తనిఖీలు. A Revenue term, signifying the *examination*, or *comparison* of an account. తనిఖీచెయ్యడం. To *examine*.

తన్ను *sub.* తన్ను|తన్నులు. A kick.

తంటా *sub.* తంటా|తంటాలు. Difficulty; trouble. ఆతనికిమహాగొప్పతంటావచ్చివున్నది. He has got into uncommon *difficulty*.

తండ్రి *sub.* తండ్రి|తండ్రులు. A father. బినతండ్రి. A *father's* younger brother. పెద్దతండ్రి. A *father's* elder brother.

తంత్రం *sub.* తంత్రపు|తంత్రములు. An intrigue; a plot. తంత్రంచెయ్యడం. To *intrigue*.

తప్ప *adv.* Except; unless; without. మీరుతప్ప. Without you. According to Idiom. తప్పకాయ. Fruit without a heart; such as a nut, without kernul.

తప్పడం *v. a.* తప్పుతూ|తప్పి. To err; to mistake; to fail; to miss. అతడుకూడడంలోతప్పినాడు. He has made a *mistake* in casting up the ac-

count. అతను కౌలుతప్పినావద్దసొమ్ముయెక్కువపుచ్చుకున్నాడు. He has *failed* in the terms of his Cowle and increased his demand upon me. నాగురి తప్పినది. I have *missed* my aim; literally, *my aim* has *missed*. దారితప్పడం. To *miss* the road.

తప్పించడం v. *a*. తప్పించ్తా|తప్పించి. To extricate; to cause to escape; or avoid. అతనికిపుపద్రవం లేకుండాతప్పించినాడు. He *extricated* him from danger.

తప్పించుకోవడం v *a*. తప్పించుకుంటూ|తప్పించుకుని. To escape. ఆకత్తివాదు కుతగలకుండాతప్పించుకున్నాడు. He *avoided* the cut of the sword, so that it should not touch him.

తప్పు *sub*. తప్పు|తప్పులు. Mistake; error; fault; crime. వ్రాతలోతప్పు. *Error* in writing. నడవడిలోతప్పులు. *Crimes* or *faulty actions*. అతనుమంచివాడేకానియీపనిమాత్రంతప్పుచేసినాడు. Though he be a good man, yet, in this transaction, he did wrong.

తప్పుకోవడం v *a*. తప్పుకుంటూ|తప్పుకుని. To escape; to avoid; to dodge.

తఫావతు *sub*. తఫావతు|తఫావతులు. A difference; a mistake; a fault; an error. నేనుయీపనిలోయేమైనాతఫావతుచేశివుంటేనన్నుక్షమవద్దు. If I have done any *thing wrong* in this business, then do not forgive me!

తఖిరీకు *sub*. తఖిరీకు|తఖిరీకులు. A Revenue term, signifying a *separate assessment* upon each species of the Revenue. తఖిరీకు. Also means an *unjustifiable exaction*, beyond the regular assessment. తఖిరకుచెయ్యడం. To *make exactions*. జమీదార్లుకట్నాలెవ్వనుమనిరహితుంమీదతఖిరీకువేసిచాలాహింసామాచేస్తున్నారు. The Zemindars are *making exactions* upon the Ryots, and causing them great vexation.

తఫ్‌శీలు *sub.* తఫ్‌శీలు|తఫ్‌శీళ్లు. A Revenue term, meaning the *particulars* of an account. లెక్కతఫ్‌శీలు. Item.

తబకు *sub.* తబకు|తబకులు. A salver; a waiter; తబకులోతమలపాకులుతీసుకునిరా. Bring the beetel on the *salver.*

తబేలా *sub.* తబేలా|తబేలాలు. A stable.

తమలపాకు *sub.* తమలపాకు|తమలపాకులు. A beetel leaf. తమలపాకులచెట్టు or తీగె. The *beetel* tree or *creeper.* It has a tree called the అవిశచెట్టు which grows very straight and slender, planted near it; round which the beetel tree twines, and by which it is supported.

తమాషా *sub.* తమాషా|తమాషాలు. A show; pageantry; any thing curious or handsome. తమాషామాటలు. *Uncommon* words. ఆపిట్టనెత్తిమీదిజుట్టుమహాతమాషాగావున్నది. The tuft on that bird's head is very *curious.*

తమ్ముడు *sub.* తమ్ముది|తమ్ములు. A younger brother.

తంబురా *sub.* తంబురా|తంబురాలు. The name of an *Instrument* resembling the *guitar*, having five strings of wire; and is played upon much in the same way.

తంబోలీ *sub.* తంబోలీ|తంబోలీలు: A beetel concern, or rent; also, the *renter* or *seller.*

తయారు *sub.* తయారి|తయారులు. Readiness. తయారుకావడం. To be in *readiness.* మీరుసవారిపెళ్లడానకుర్రంతయారులయివున్నది. The horse is *ready* for you to ride.

తరగడం *v.n.* తరుగుతూ|తరిగి. To waste; to diminish in quantity. ధాన్యం తరిగినవి. The grain has wasted. When a Verb Active, it means, to cut vegetables or other provisions.

తరగతి *sub.* తరగతి|తరగతులు. Order; rank; difference of quality. ఆబట్ట కూ యీబట్టకూ చాలాతరగతిపున్నది. There is a great *difference* in the *quality* of these two cloths. అతనికీనాకూ చాలాతరగతిపున్నది. There is a great *difference* in the *rank* of us two. ముత్యాలుతరగతిచొప్పునహారంలోగుచ్చు. String the Pearls on that Necklace, according to their *size* and quality.

తరచడం[b] *v. a.* తరుచుతూ|తరిచి. To agitate, as in churning; to search and examine, as a witness; to investigate. లెక్కతరచడం. To *examine* accounts.

తర్జుమా[a] *sub.* తర్జుమా|తర్జుమాలు. Translation. తర్జుమాచెయ్యడం. To *translate.*

తరద్దూదు *sub.* తరద్దూదు|తరద్దూదులు. A Revenue term, signifying *cultivation.*

తరపు *sub.* తరపు|తరపులు. Towards; side. నీవుయీవూళ్లోయవ్వరితరపునవున్నావు. *Whom* do you belong *to*, in this Town? యీతరపుకువస్తారు. They are coming to this *side.*

తరం *sub.* తరపు|తరములు. Generation or life time. వారికీమాకూమూడుతరాలుగడిచినవి. Three *generations* have intervened, between that man and me.

తరంగం *sub.* తరంగపు|తరంగాలు. Wave; surge. సముద్రపుతరంగాలుమహావడిగావున్నవి. The *waves* of the Sea are very high.

తరవాణి[a] *sub.* తరవాణి|తరవాణులు. A kind of drink made of diluted rice, sour and thin, which the poorer sort of Natives drink.

తరవారు[b] *sub.* తరవారు|తరవారులు. A sword. తలవారు. Item.

తరహా *sub.* తరహా|తరహాలు. Method; manner; మీరుపాలకీయీతరహాను చేయించండి. Let the Palankeen be done after this *manner.*

తరాజు *sub.* తరాజు|తరాజులు. Large scales. vide తక్కెడ.

తర్కించడం *v. a.* తర్కిస్తూ|తర్కించి. To argue; to declaim. అతనుప్రతిమాటి కుతర్కిస్తాడు. He has *an argument* to propose, for every word.

తరుగు *sub.* తరుగు|తరుగులు. Wastage; deficiency. కుంబిణీవారితాలూకుధాన్యంకొట్లోచాలాదినములునుంచివున్నందునవిస్తరించితరుగువచ్చినది. The Company's grain has *suffered* great *wastage*, by being kept so long a time in store.

తరుచు *adj.* Superfluous; redundant; repeated. తరుచురాకడ. A *repetition* of visits. తరుచుమాటలు. A *repetition* of words or *redundance* of speech. నీవుతరుచుమాటలాడుతావు. Your words are full of *repetitions*. తరుచుబట్ట. *Close wove* cloth. తరుచుగా. *Repeatedly; often; redundantly*. మాయింటికితరుచుగావస్తూవుంటాడు. He is *repeatedly* coming to my house.

తరువాత *adv.* Afterwards; after. ఆతరువాత. *After* that. అటుతరువాత. Item.

తల *sub.* తల|తలలు. A head. మనిషితల. A human *head*. పశువులుగుర్రాలు వగైరాలతలలు. The *heads* of cattle, horses and generally of all others. తలకాయ. Item. తలగడ. A pillow.

తలచడం *v. a.* తలుస్తూ|తలిచి. To remember; to recollect. మొన్నటిరోజున నాస్నేహితుణ్ణితలిచినాను. The other day, my friend was *brought* to my *recollection*.

తలాము *sub.* తలాము|తలాములు. Inquiry or search. తలాముచెయ్యడం. To *inquire*. ఆవస్తువునినిమిత్తంచాలాతలాముచేస్తూవున్నాను. I am *making* a particular *search* for that thing.

తల్లి *sub.* తల్లి|తల్లులు. A mother. పినతల్లి. A *mother's* younger *sister*, and

also your father's brother's wife. పెత్తల్లి. Your *aunt* or your *mother's* elder *sister*.

తలువు *sub.* తలుపు|తలువులు. A door. తలువుతియ్యడం. To *open* the *door*. తలువువెయ్యడం. To *shut* the *door*.

త్వర *sub.* త్వర|త్వరలు. Quickness; haste; hurry. త్వరపడడం. To be in a hurry. నీవుత్వరపడవద్దు. Don't be in a *hurry!* త్వరగా. *Hastily; quickly.* నీవులక్కడికివెళ్లిమళ్లీత్వరగారా. Go there and return *quickly* again.

తవ్వ *sub.* తవ్వ|తవ్వలు. A measurement; equal to *half* a *manikka*.

తవ్వడం *v. a.* తవ్వుమూ|తవ్వి. To dig. భూమితవ్వడం. To *dig* the earth. గనితవ్వడం. To *dig* a mine. చెరువుతవ్వడం. To *dig* a tank.

తవుడు *sub.* తవుటి. (No Plural.) Made from rice, or from wheat, and bruised or beat down for use. It is given to cows in India, to enrich the milk; and also, to fowls; and is commonly called *towr*.

తష్పీసు *sub.* తష్పీసు|తష్పీసులు. A Revenue term, applied to the *final settlement* of the Dowl, or *appraisement* of the Revenue.

తహశీలు *sub.* తహశీలు|తహశీళ్లు. A Revenue term, signifying the *collections*. తహశీలుచెయ్యడం. To make *collections*. తహశీలుదారుడు. The person employed to *collect* the Revenue.

తళ్లు *sub.* తళ్లు|తళ్లులు. Force; incursion; invasion. తురకలతళ్లులోనాసొమ్మునానాపోయినది. A great deal of my property was lost, in the Mogul *invasion*.

తళుకు *sub.* తళుకు|తళుకులు. Lustre; brightness. వజ్రపుతళుకు. The lustre of a diamond. It applies to the different metals, and to a looking-glass, but not to the sun's brightness.

తళుక్కమనడం v. n. తళుక్కుమంటూ|తళుక్కుమని. To shine; to glisten. Applied like the Substantive, ఆస్త్రీవెయిదీపాలవలెనుతళుక్కుమన్నది. That woman *shines* as bright as a thousand lamps.

తక్షణం *adv.* Instantly. యీవుత్తరంచూచినతక్షణంరా. When you see this letter, you must *instantly* come here.

తాకట్టు *sub.* తాకట్టు|తాకట్లు. Mortgage; pawn. అన్నవస్త్రములులేకనగలు తాకట్టుపెట్టినాను. Being without victuals or clothes, I have *pawned* my *joys*.

తాకడం *v. a.* తాకుతూ|తాకి. To touch. నన్నుతాకవద్దు. Don't *touch* me.

తాకీదు *sub.* తాకీదు|తాకీదులు. An order; an injunction.

తాగడం *v. a.* తాగుతూ|తాగి. To drink. అతనుమహాతాగుతాడు. That man is a great *drinker*.

తాచుపాము *sub.* తాచుపాము|తాచుపాములు. The name of the snake, usually called the *Cobra de capella* or *hooded-snake*; whose bite is known to be so fatal. The female is the largest and most dangerous; as is the nature of all the snake kind.

తాడి *sub.* తాటి|తాళ్లు. A palmira tree. తాటిచెట్టు. Item. యీవేళ్లపదితాళ్లుకొట్టినారు. They have cut down ten *palmira trees* to day. తాటాకు. The *palmira* or *cadjan leaf*, on which the old Gentoo and Shanscrit writings are preserved; and on which the accounts in villages and by dealers are kept. తాటికల్లు. *Palmira calloo* or *toddy*. తాడిor కల్లుగీయడం. To draw *calloo* or *toddy*.

తాడు *sub.* తాటి|తాళ్లు. A rope. పెద్దతాళ్లుచిన్నతాళ్లుకూడాతీసుకునిరా. Bring both small and big *ropes* along with you. జానకితాడు. A match for fire-arms.

తాత *sub.* తాత|తాతలు. A grand father.

తాతమ్మ *sub.* తాతమ్మ|తాతమ్మలు. A grand mother.

తాత్పర్యం *sub.* తాత్పర్యపు|తాత్పర్యములు. Opinion. అతనితాత్పర్యంనాకుసరిపడిరాండలేదు. I do not concur in *opinion* with him.

తాను *pro.* He; himself. యీపనితానుచేసినానానిచెప్పినాడు. He said that he *himself* did this business.

తాపం *sub.* తాపపు|తాపములు. Heat; inflammation. వీపుమీదపరుపునుంచివళ్లుతాపంచేశ్నది. The boil on my back has produced great *heat* in my body.

తాపీ *sub.* తాపీ|తాపీలు. A bricklayer's trowel. తాపీమేస్త్రీ. A head *bricklayer.*

తాబందు *sub.* తాబందు|తాబందులు. A species of petticoat; chiefly worn by the dancing women, and by the Raatsa caste and Mussulman women of India. It is not uncommon to all the other castes.

తామర *sub.* తామర|తామరలు. The Ring-worm. అతనివీపుమీదతామరలేచినది. A *ring-worm* has broke out upon his back. తామరపువ్వు. The name of a *flower*, that shoots up from the bottom of Lakes or Tanks; probably the *Lotus* or *Nymphœa.*

తాంబూలం *sub.* తాంబూలపు|తాంబూలములు. The whole apparatus of beetel; that is, the *leaf*, the *nut*, the *chunam* and the *spicery* in the manner the Natives of India take it. తాంబూలంవెయ్యడం or వేసుకోవడం. To take *beetel.*

తాంబేలు *sub.* తాంబేటి|తాంబేళ్లు. A turtle; that is, the *Sea-turtle.*

త్యాగం *sub.* త్యాగపు|త్యాగములు. A resignation of property. త్యాగంచెయ్యడం. To *abdicate*, or *renounce.* అతనుసొమ్మునుహత్యాగంచేస్తూవున్నాడు.

He *resigns* a great deal of wealth. అతనుతనకులమర్యాదలుయావత్తుత్యా
గంచేసినాడు. He has completely *renounced* every observance of his caste.

తాయిత్తు *sub.* తాయిత్తు|తాయిత్తులు. An amulet; a charm or spell. నా మె
డలోతావళానకుతాయిత్తులుకట్టించవలెను. The *amulets* must be fixed to the ring round my neck. మంత్రపుతాయిత్తు. The *charm* of the muntrum.

(తా)ణ *sub.* (తా)ణ|(నా)ణలు. Ability; capacity. (తా)ణగలవాడు. A man of *ability*.

(తా)సు *sub.* (తా)సు|(తా)సులు. Small scales; such as Apothecaries, money dealers, or small sale people use.

తారడం *v. n.* తారుతూ|తారి. To move about, in a busy officious manner.

తారాజువ్వ (b a) *sub.* తారాజువ్వ|తారాజువ్వలు. A rocket; a discription of fire-works.

తారీఖు *sub.* తారీఖు|తారీఖులు. Date; time. మొన్నటితారీఖుమాఘశు
ద్ధపంచమి. The day before yesterday was *dated* Maaghashudda the fifth.

తాలూకా *sub.* తాలూకా|తాలూకాలు. A district.

తాలూకు *adv.* Belonging to. యీవస్తువునాతాలూకుది. This is a thing *belonging to* me. అతనితాలూకునవుకరు. A servant *belonging* to him.

తావళం *sub.* తావళపు|తావళములు. A ring, worn by the Male natives of India round the neck; made of gold or silver, and sometimes of a silken twist strung with coral beads. జపతావళం. Praying beads.

తాళడం *v. n.* తాళుతూ|తాళి. To wait; to stop. యీవేళకుతాళండిరేపుటి
కిమోదలుపెట్టుదాము. Let us *wait* now, and to-morrow we will begin again.

తాళం *sub.* తాళపు|తాళములు. A lock; a cymbal. This word is also commonly used for key; but తాళంచెయ్యి or చెవి is the correct word for it. తాళాలుతీసుకునిరా. Bring me the *keys* or *cymbals*. తాళంచేతులుతీసుకునిరా. Bring the *keys*. తాళంవెయ్యడం. To *shut* a *lock*. తాళంతియ్యడం. To *open* a *lock*. తాళాలువాయించడం. To *strike* the *cymbals*. In this sense, the word is an adoption from the Shanscrit. They have a large kind used at the Pagodas, without nautching; and there are smaller ones, for the nautching girls to dance by. Those at the Pagodas are called కయితాళం. Those used for the dancing girls, are called చిరితాళం.

తాళిమి *sub.* తాళిమి|తాళుములు. Patience; forbearance; resignation. ఆదొరమహాతాళిమిచేస్తాడుగనకఅందరుకుట్రలుచేస్తూవుంటారు. That Gentleman shews a great deal of *patience*, and therefore all ranks engage in intrigues. తాళిమికలగడం or వుండడం. To be *patient* or to have *patience*.

తిట్టడం *v. a.* తిట్టుకూ|తిట్టి. To abuse. అతనుమహాతిట్టినాడు. He was very *abusive*. తిట్టుబోతు. An *abusive* man. తిట్టుబోతుది. An *abusive* woman.

తిట్టు *sub.* తిట్టు|తిట్లు. Abuse. అతనితిట్లుఅన్నినాకుతగిలినవి. The whole of his *abuse* fell upon me.

తిత్తి *sub.* తిత్తి|తిత్తులు. A leather bag. కొలిమితిత్తి. A pair of *bellows*. తిత్తి also means the *drone* or *pitch pipe*, formed on the principle of bag pipes, which is used at the Native nautches; in order to regulate the voices of the performers. తిత్తి in another sense, is the name for the *bags*, in which *arrack* or *water* is carried in India.

తినకపోవడం *v. n.* తినకపోకూ|తినకపోయి. Not to eat. కానాదినముతి

నుంచితినకపోతూవున్నాడు. He has *refrained from eating* for several days past.

తిన్నగా *adv.* Straitways; directly; properly. అతనుతిన్నగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. He conducts himself *properly*. యిక్కడనుంచియింటికితిన్నగావెళ్లు. Go *straightways* from hence, to your own house. తిన్నగాచెయ్యడం. To act *correctly*.

తినడం *v. n.* తింటూ|తిని. To eat. అతనుఅన్నంతింటూవున్నాడు. He *is eating* his victuals. దెబ్బలుతినడం. To *receive* blows, or to *get* beat. సొమ్ముతినడం. To *make away* with property. తిట్లుతినడం. To *suffer* abuse. తుప్పుతినడం. To be *eat* by rust. చదలుతినడం. To be *eat* by white ants.

తినపడడం *v. p.* తినపడుతూ|తినపడి. To be eat.

తినిబంచడం *v. a.* తినిబంపస్తూ|తినిబంచి. To cause to eat.

తిప్పడం *v a.* తిప్పుతూ|తిప్పి. To turn; to wind. కొంతదూరంవెళ్లిఅక్కడ్ను నుంచిపాలకీతిప్పిమమ్మునయింటికితీసుకునివచ్చినారు. Going some distance, turning the palankeen back, they brought me home.

తిప్పివెయ్యడం *v. a.* తిప్పివేస్తూ|తిప్పివేసి. To reject; to return. అర్జీతిప్పివెయ్యడం. To *reject* a petition. హుండీతిప్పివెయ్యడం. To *protest* a bill.

తిమురడం *v. n.* తిమురుతూ|తిమిరి. To exult; to be proud.

తిమ్మిరి *sub.* తిమ్మిరి|తిమ్మిర్లు. Numbness. నాకాలువిస్తరించిమూచూండడం చాతతిమ్మిరిపట్టినది. By sitting too long my leg has got *benumbed*; or, as we term it, has got *asleep*. తిమ్మిరిరోగం. The *apoplexy*.

తియ్యడం *v. a.* తీస్తూ|తీసి. To take; to open. తలుపుతియ్యడం. To *open* the door. సామానుతియ్యడం. To *take away* a thing. తాళంతియ్యడం. To *open* a lock. వెనకతియ్యడం. To draw back; to hesitate.

తియ్యని *adj.* Sweet. తియ్యనిపండ్లు. Sweet fruit.

తిరగడం *v. a.* తిరుగుతూ|తిరిగి. To turn; to go astray; to travel. నాకు యీవేళ వైత్యంచేశేటప్పటికితలతిరిగినది. I was seized with bile to day, till my head *went* round. ఆమనిషియెక్కడెక్కడతిరుగుతూవున్నదిఅనితెలిసినది. It is understood that person is in the habit of, here and there *going astray.* యతనుచాలాదేశాలుతిరిగినాడు. He has *travelled* over great tracts of country. నేనుయీపనినిమిత్తంతిరుగుతూవున్నాను. I am *engaged* about this business. నేనుఅన్నమాటకుతిరగను. I shall not *turn away* from my promise. గాలితిరగడం. To *change*, as the wind. తలతిరగడం. To *turn mad.* N. B. This Verb is also used in the following manner. ప్రొద్దుతిరగడం. The sun to *go down*; that is, *turn* to the west. హుండీతిరగడం. A bill to be *returned*, or *protested*. కాకిదంతిరగడం. To *reject* paper; that is, to *turn* useless. యెదురుతిరగడం. To *turn against* one; or, to *oppose.*

తిరగలి *sub.* తిరగటి|తిరగంట్లు. A hand grinder; for grain in general. It is made of two flat stones about two feet in diameter, rough inside, the uppermost of which has a small handle, by which it is turned upon the other; the grain being thrown in through a small hole.

తిరిగి *adv.* Again. నేను రేపుతిరిగివస్తాను. I shall come *again* to-morrow.

తిరుగ *adv.* Repeated; over again. తిరుగచెయ్యడం. To *repeat* or do *over again.* ఆపనితిరుగచేయించు. *Do* that business *over again.* తిరుగవెయ్యడం. To *turn over*; also to *overturn.* ఆపుస్తకంలో రెండోకాగదంతిరుగవేసిచూస్తేయీమాటలగపడుతున్నది. If you *turn over* the second leaf of the book, that word will appear.

తిరుగుడు *sub.* తిరుగుడు|తిరుగుళ్లు. A screw. తిరుగుడుమాటలు. *Round about* words.

తివాశీ *sub.* తివాశీ|తివాశీలు. A carpet.

తీగె *sub.* తీగె|తీగెలు. A tendril; also the string of a musical instrument. ఆచెట్టుకానాతీగెలువేస్తూవున్నది. That tree *shoots forth* a great number of tendrils. సారంగాతీగెలు. The *strings* of a Saarangah; a musical instrument, so called. వెదతీగె. This is the name given to a *necklace*, generally made of a flat band of gold, worn by women.

తీతువపిట్ట *sub.* తీతువపిట్ట|తీతువపిట్టలు. The name of a bird, probably the *Lapwing*; the cry of which the Natives consider to forebode evil.

తీపి *sub.* తీపి|తీపులు. Sweetness. ఆపండులోతీపినాకుచాలాసమ్మతిగావున్నది. The *sweetness* of that fruit is very pleasant to me. తీపిగా. *Sweetlike.*

తీర్చడం *v. a.* తీరుస్తూ|తీర్చి. To settle; to adjust; to decide. జడిజివరునావ్యాజ్యంయిదివరకుతీర్చలేదు. The Judge has not to this time *decided* my cause. యీలెక్కచూచిపేరంతీర్చండి. Look into this account and *settle* it quickly.

తీరడం *v. n.* తీరుతూ|తీరి. To be settled, or concluded. This Verb also means to *have leisure.* నాకుతీరదు. I have no *leisure.*

తీర్పించడం *v. a.* తీర్పింపస్తూ|తీర్పించి. To make a conclusion or settlement.

తీర్పు *sub.* తీర్పు|తీర్పులు. A settlement; an agreement. తీర్పుకాగితం. A paper of *agreement* or an *acknowledgement.* తీర్పుచెయ్యడం. To make a settlement or to pass a decision.

తీరుబడి *sub.* తీరుబడి|తీరుబళ్లు. Leisure. రెండుమూడుదినములనుంచినాకుతీరుబడిలేనందునరాలేదు. I have not come for two or three days past, for want of *leisure.*

తీరుబాటు *sub.* తీరుబాటు|తీరుబాటులు. Leisure; opportunity. vide తీరుబడి.

తీశివెయ్యడం *v. a.* తీశివేస్తూ|తీశివేసి. To remove; to discharge. అతణ్ణినౌకరీలోనుంచితీశివేసినారు. They have *removed* him from the service.

తీశివేత *sub.* తీశివేత|తీశివేతలు. A removing, or removal. సరుకులతీశివేత. A *removal* of the things.

తీసుకోవడం *v. a.* తీసుకుంటూ|తీసుకుని. To take; to remove.

తుడవడం *v. a.* తుడుస్తూ|తుడిచి. To wipe; to clean; to rub. యింటినితుడవడం. To *clean* the house.

తుడుపు *sub.* తుడుపు|తుడుపులు. An erasure or blotting out. యీపుస్తరంలో యేయెన్నితుడుపులులేకుండాసాపుగావ్రాసివున్నది. This letter is written in a chaste manner, without any *corrections*.

తుడుము *sub.* తుడుము|తుడుములు. A species of small kettle drum, the bottom being made of wood. It is slung round the neck and beat with two slender sticks, on public occasions. It is usually called a *Tom-tom*.

తుద *sub.* తుద|తుదలు. An end. vide చివర.

తునక *sub.* తునక|తునకలు. A piece or part; a quarter. బట్టతునక. A *piece* of cloth. కర్రతునక. A *piece* of wood. రాజుమీకువకఅడివిపందితునకపంబంచినాడు. The Rajah has sent you a *quarter* of wild hog.

తుంచడం *v. a.* తుంచుతూ|తుంచి. To pluck; to gather; to break off. పండ్లుతుంచడం. To *gather* fruit. పువ్వులుతుంచడం. To *pluck* flowers.

తుంటరి *sub.* తుంటరి|తుంటరులు. Impudence. vide తులవ.

తుపర *sub.* తుపర|తుపర్లు. A small rain or slight shower. తుపరపడుతూవున్నందునవర్షంవచ్చునేమో. A *slight shower* has fallen, which will probably be succeeded by a proper fall of rain. నోటితుపర్లు. A *slavering* in speech.

తుప్ప *sub.* తుప్ప|తుప్పలు. A bush. vide దొంక,

తుపాకి *sub.* తుపాకి|తుపాకులు. A musket, or firelock. తెలగతుపాకి. A *match-lock.* చకముకతుపాకి. A *firelock.* వేటతుపాకి. A *fowling piece.*

తుప్పు *sub.* తుప్పు|తుప్పులు. Rust. కత్తితుప్పు. *Rust* of a sword. యినపతుప్పు or తుప్పుయినుము. The *rust* of Iron, or *rusty* Iron.

తుఫాను *sub.* తుఫాను|తుఫానులు. A Toophaan, or very violent gale; frequently termed *Typhoon.* తుఫానుపెట్టినందుచేతవాడపగిలిపోయినది. The ship being over taken by a *toophaan*, went to pieces.

తుమ్మచెట్టు *sub.* తుమ్మచెట్టు|తుమ్మచెట్లు. The *toomma* tree; better known by the name of *toommacarra.* తుమ్మకర్ర. *Toomma* wood; generally called *toomacarra* wood.

తుమ్మడం *v. a.* తుమ్ముతూ|తుమ్మి. To sneeze.

తుమ్ము *sub.* తుమ్ము|తుమ్ములు. A sneezing. తుమ్మురావడం. To fall to *sneezing.* అతనికిశైత్యంచేతచాలాతుమ్ములువచ్చినవి. He has caught cold and *sneezes* a great deal in consequence. మనిషియొక్కవంటితుమ్మునించిదికాదు. The *sneezing* of any person only once, is reckoned bad.

తుమ్మెద *sub.* తుమ్మెద|తుమ్మెదలు. A large black beetle, very troublesome and destructive. They bore holes into the roofs of houses in India, particularly into raw palmira, in which they lay their eggs.

తురక *sub.* తురక|తురకలు. A Mussulman; the general term by which the Mussulman caste is known in India. Literally speaking, *Turk* is the name given to them by the Gentoos. తురకకులం. The *Mussulman* caste. తురకవాడు. A *Moor* man. తురకది. A *Moor* woman.

తురంజీపండు *sub.* తురంజీపంటి|తురంజీపండ్లు. The citron.

తులవ *sub.* తులవ|తులవలు. Impudence; depravity. తులవమనిషి. A loose character.

తులశిచెట్టు *sub.* తులశిచెట్టు|తులశిచెట్లు. The *Toolsy plant;* well known in India. The leaf is considered a great sweetner of the blood, when infused in hot water and taken in the manner of Tea. The stalk of this plant is made into *Beads*, to form the *Rosary*, which the long marked Bramins use. vide పూస.

తుళ్లడం *v. a.* తుళ్లుతూ|తుళ్లి. To be elated; to shew pride. అతనికివుండేభాగ్యంచాతచాలాతుళ్లుతూవున్నాడు. He gives himself *great airs*, on account of his riches. అతనుసంతోషంచాతతుళ్లుతూవున్నాడు. He is *elated* with joy.

తూచడం *v. a.* తూస్తూ|తూచి. To weigh.

తూనిక *sub.* తూనిక|తూనికలు. A weight; also the thing weighed against it. ఆకోమటితూనికెలోదగావున్నది. That Banian has false *weights*. ఆకోమటితూచేతూనికెసరిపడవున్నదికాదు. That Banian has not given full *weight*.

తూబించడం *v. a.* తూబించస్తూ|తూబించి. To cause to weigh.

తూము *sub.* తూము|తూములు. A measurement, generally called a *Toom;* twenty of which go to one Candy. The *Toom* differs in different places, being sometimes 20 sears and sometimes only 3 sears; but it makes always 20 *Tooms*, to the *Candy*. తూము is also a *drain*. లోపలిపందిటిలోనిళ్లుతూమునుండాబైటికిపారుతున్నవి. The water from the Pandall within, runs outside through a *drain*. నలుతూ. *Four Tooms;* a customary way of speaking, instead of saying నాలుగుతూములు. The word తూము, also means a *large stone sluice;* for which, vide మదుము.

తూర్పు *sub.* తూర్పు. (No Plural.) The East. ఆవాడతూర్పునుంచివస్తుంది. That ship is coming from the *Eastward.*

తూలడం *v.n.* తూలుతూ|తూలి. To stagger; to reel, as a man in liquor. వాడుకల్లుతాగితూలుతూపోతూవున్నాడు. That man has been drinking toddy, and goes *reeling* along.

తెడ్డు *sub.* తెడ్డు|తెడ్లు. A wooden ladle; also, a paddle to row with.

తెనుగు *adj.* Gentoo. తెనుగువిద్య or మాట. The *Gentoo* language. నీకుతెనుగువస్తున్నదా. Do you understand *Gentoos?* తెనుగువాడు. A Gentoo man. తెనుగుది. A Gentoo woman.

తెంచడం *v. a.* తెంచుతూ|తెంచి. To break. It is only applicable to rope, string or thread. తాడుతెంచడం. To *break* a rope.

తెప్ప *sub.* తెప్ప|తెప్పలు. Commonly called a *cattamaran;* constructed of one or two long pieces of light wood; and used by fishermen, when they go out to catch fish with the hook. తెప్ప is also the name for *small pieces* of *wood,* on which the Natives sometimes swim across rivers, when they are suddenly swoln by the rains.

తెప్పించడం *v. a.* తెప్పిస్తూ|తెప్పించి. To cause to bring.

తెప్పించబడడం *v. a.* తెప్పించబడుతూ|తెప్పించబడి. To cause to be brought.

తెప్పించుకోవడ *v. a.* తెప్పించుకుంటూ|తెప్పించుకుని. To dispose oneself to bring; that is, yourself to bring. ఆతెనక తెప్పించుకుంటాను. I *shall bring* it, by and by.

తెప్పున *adv.* Quickly.

తెమడ *sub.* తెమడ|తెమడలు. Phlegm. అతనికిపైత్యంచాతచాలా తెమడవస్తూవున్నది. The bile causes a great quantity of *phlegm,* to come from him.

తెర *sub.* తెర|తెరలు. A bed curtain; also, that hung down before the women's apartments, in the houses of the Natives in India. దోమతెర; a musquitoe curtain. రోగపుతెరలు; the returns of a sickness. వానతెరలు; The return of rain.

తెరవడం *v. a.* తెరుస్తూ|తెరిచి. To open; as applied to the mouth and eyes. కంళ్లూనోరూ తెరవడం. To *open* the eyes and mouth. N. B. In all other cases, the Verb తియ్యడం is used. Such as తలుపుతియ్యి; *Open* the door!

తెరిచిన *adj.* Open: N. B. This word is used in all senses. తెరిచినవనోరు. An *open* mouth. తెరిచినతలుపు. An *open* door. తెరిచినపెట్టె. An *open* box.

తెరిపి *sub.* తెరిపి|తెరపులు. A cessation; a suspension; also, figuratively, a disclosure. అతనిపనిఅంతా తెరిపికిందవచ్చినది. The whole of his business is brought to a stand. ఆస్థితులువారికి తెరిపిచెయ్యి. Make a *disclosure* of those circumstances to them. తెరిపికావడం. To *cease;* to *leave off.* వానయింకా తెరిపిఅయినదికాదు. The rain has not yet *ceased.*

తెరువు *sub.* తెరువు|తెరువులు. A way; a road; a manner; a means. హైదరాబాదువెళ్లే తెరువులోదొంగలువారినికొట్టినారు. Thieves over-powered them on *the way* to Hydrabad. వాదికిబ్రతుకుతెరువుయేమీలేదు. He has no *means* of support; that is, no *way* of livelihood.

తెలకబండి *sub.* తెలకబండి. (No Plural.) The grounds or sediment of the oil plant, after the oil has been expressed from it.

తెలగా *sub.* తెలగా|తెలగాలు. A Gentoo; that is, a *man* of the *Gentoo*

caste. తెలగావాడు. Item. తెలగది. A *Gentoo* woman. తెలగాకులం. The *Gentoo* caste.

[a] తెల్లవారగట్ల *sub.* తెల్లవారగట్ల| తెల్లవారగట్లలు. Daybreak. తెల్లవారి. Item.

[b] తెలిగించడం *v. a.* తెలిగింపుతూ| తెలిగించి. To render into Gentoo. ఆమాట తెలిగించిచెప్పు. Speak that word in the *Gentoo!*

తెలియడం *v. n.* తెలుస్తూ| తెలిసి. To understand. అనేకవర్తమానములు నాకు తెలిసినవి. I *understand* all the particulars. అతనుచెడ్డవాడునూ లంచంతింటూడనినాకు తెలిసినది. I *know* him to be a bad man, and one who takes bribes. అతనుచేసినపనినాకుబాగా తెలిసినదికాదు. I do not rightly *comprehend*, what that man has been about.

[a] తెలియచెయ్యడం *v. a.* తెలియచేస్తూ| తెలియచేసి. To inform; to tell; to make known. రాజుతాముయిక్కడికివస్తామని తెలియచేసినారు. The Rajah has *informed* me, that he was coming here. ఆమాటలుఅతనికితెలియచేసినావా. *Have* you *made* those circumstances *known* to him.

[a] తెలివి *sub.* తెలివి| తెలివులు. Understanding; intellects. అతనిమాటలువిచారించైతేనుంచి తెలివిపున్నట్టుగాఅగపడ్డది. If you judge by his language, he appears to be a man of good *intellects.*

[a] తెలివిమాలినతనం *sub.* తెలివిమాలినతనం| తెలివిమాలినతనములు. Stupidity. అతను తెలివిమాలినతనంచాతవుద్యోగంపోగుట్టుకున్నాడు. Owing to his *stupidity*, he is left without employ.

[a] తెలుకులవాడు. *sub.* తెలుకులవాది| తెలుకులవాండ్లు. An Oil man.

తెలుపు *sub.* తెలుపు| తెలుపులు. Whiteness.

[a] తెలుసుకోవడం *v. a.* తెలుసుకుంటూ| తెలుసుకుని. To learn or be informed. అక్కడికివెళ్లిఆసంగతియేలాగంటిదోఅతణ్ణితెలుసుకో. Go to him and procure *information* of that circumstance.

తేక *sub.* తేక|తేకలు. The sprout from the Palmyra nut, when first put in the ground.

తేట *sub.* తేటు|తేటలు. Clearness; pureness. తేటనీళ్లు. *Clear* water. మజ్జిక తేట is a term given to the water that swims on the top of butter-milk. తేటముఖం. A *clear*, *handsome* countenance.

తేన్పుడం *v. a.* తేనుస్తూ|తేన్చి. To eruct; deemed so extremely vulgar amongst Europeans, is practiced by all ranks of Natives in India, without considering it and far from meaning it to be uncivil or disrespectful. They deem it rather the reverse.

తేనుపు *sub.* తేనుపు|తేనుపులు. The act of eructing; an *eructation.*

తేనె *sub.* తేన్|తేనెలు. Honey. తేనెపట్టు or తుట్టె. A *honey-comb.* తేనెటీక. A *Bee.*

తేబడడం *v p.* తేబడుతూ|తేబడి. To be brought.

తేలడం *v. a.* తేలుతూ|తేలి. To float; to right; to adjust. పడవయేటిమీద తేలుతున్నది. The boat is *afloat* upon the river. ఆపనిబాగా తేలినది. That business has got *righted*, or *adjusted* again. ఆమనిషిచెరువులో మునిగితరువాత తేలినాడు. That man dived to the bottom of the tank, and is up and *afloat* again. లెక్కమెట్టు తేలడం. To *sum up* the total of an account.

తేలిక *adj.* Light; not heavy; also, easy; and, in another sense, *vulgar* or *low.* ఆకర్రమహా తేలిక. That wood is *very light.* తేలికపని. An *easy* business; that is, *not difficult.* It also means a *low transaction.* తేలికమనిషి. A *mean* character. తేలికమాటలు. *Mean*, *low*, words.

తేలీ *sub.* తేలీ|తేలీలు. An oil man; also, the *oil rent.* తేలీకుస్త. An *oil* farm.

తేలు *sub.* తేలు/తేళ్లు. A Scorpion. తేలుకుట్టడం. To *sting*, as a *scorpion.*

తెవడం *v. a.* తెస్తూ/తెచ్చి. To bring; to fetch. తోటమాలీవిస్తరించిపం డ్లూపూరలూ తెచ్చినాడు. The gardener *has brought* a vast quantity of fruit and vegetables. నాతోపీ తే. *Bring* my cap.

తైనాతు *adv.* A Revenue term, signifying *attached to* and *acting with.* నాతైనాతుననూరుమందిశిపాయీలువున్నారు. I have got a hundred Sepoys *along with me.*

తైలం *sub.* తైలవ/తైలములు. Oil. It is properly, the Shanscrit name for oil; and, when it is used in Gentoos, it is considered to mean medicine; because medicines are usually mixed up with oil, for outward application, in India.

తొక్క *sub.* తొక్క/తొక్కలు. The skin, or peal of fruit.

తొక్కడం *v. a.* తొక్కుతూ/తొక్కి. To step upon, or into any thing. నీకాలికి మన్నువున్నదిగనక అతివాశితొక్కకు. Your feet being dirty, don't *step upon* that carpet. ఆమిరియపునారుఅతనుతొక్కినాడుగనకచచ్చిపోయినది. He has *trampled* down that chilly plant, and it has died in consequence. గుర్రంతొక్కడం. To *step out*, as a horse. మనిషితొక్కడం. To *step*, as a man. The Verb తొక్కడం is also used for the *beating* or *pounding* of the jonnaloo, of oil seeds, and of a small grain called *sedzaloo;* and certain fruits.

తొగరు *sub.* తొగరు/తొగరూ. A red die; one of the various shades produced from the chay root; turbans, and thread for making borders, are died with it.

తొట్టి *sub.* తొట్టి/తొట్లు. A tray; sometimes formed of clay, sometimes of

wood, out of which the cattle when they come home and enter the house, get their water or mashes prepared for them.

తొట్ల *sub.* తొట్ట|తొట్లలు. A cradle for children, commonly swung by hooks from the roofs of houses in India.

తొడ *sub.* తొడ|తొడలు. The thigh.

తొడగడం *v. a.* తొడుగుతూ|తొడిగి. To dress; to put on clothes. అతను తెల్లబట్టలుతొడుక్కుర టాడు. He is *putting* on clean *clothes.*

తొడిమె *sub.* తొడిమె|తొడిమెలు. A stalk. జామపంటితొడిమెమహాపొట్టి. The guava fruit has a very short *stalk.*

తొన *sub.* తొన|తొనలు. The clove or division in particular fruits. ఆపనసపంటితొనలలోనాకుకొన్నియియ్యి. Give me some of the *cloves* of that jack fruit.

తొంగడం *v. n.* తొంగుతూ|తొంగి. Peeping; prying.

తొంగుండడం *v. n.* తొంగుంటూ|తొంగుండి. To lay down; to recline. పరుండడం. Item.

తొండ *sub.* తొండ|తొండలు. A Blood-sucker; a species of reptiles of the Lizard kind, very common in India.

తొండం *sub.* తొండవు|తొండములు. The trunk of an Elephant. యేనుగతొండం. Item.

తొండర *sub.* తొండర|తొండరలు. Disturbance; trouble; vexation. నేనూయీపనిచాతమహాతొండరలోవున్నానునాతోమాట్లాడకు. This business gives me great *trouble;* do not speak to me!

తొమ్మన్నూగు *adj.* Nine hundred.

తొమ్మిది *adj.* Nine. తొమ్మిదినూర్లు. *Nine* hundred.

తొంభై *adj.* Ninety. తొంభైయోది. The *ninetieth.*

తొయ్యడం *v. a.* తోస్తూ|తోసి. To propel; to push; to shove. బోయీలుపాలకీబొంకుపట్టుకునితోసినారు. The boys held the palankeen by the bamboo and *pushed* it on. అతణ్ణిమెడపట్టుకునిఅవతలికితోసినారు. They laid hold of him by the cuff of the neck and *pushed* him out.

తొరట *sub.* తొరట|తొరట్లు. A cavity; a hollow. చెట్టుతొరట. The *hollow* of a tree. పండ్లతొరట. The *hollow* in fruit; that is, when eaten into by birds or insects. This word is not applicable in any other sense.

తొలకరి *sub.* తొలకరి|తొలకర్లు. The spring.

తొలగడం *v. a.* తొలుగుతూ|తొలిగి. To step a side; or, get out of the way; to abstain.

తొలవడం *v. a.* తొలుస్తూ|తొలిచి. To clean or rinse; also, to bore. బొక్కతొలవడం. To bore a hole; figuratively వుద్యోగంనిమిత్తంతొలవడం. To bore, or pester for an employment.

తొలి *sub.* తొలి|తొలులు. A perforation, or hole through any thing. వడ్లవాడుకర్రకుతొలిచేసినాడు. The carpenter has *bored* a *hole* in the wood. తొలి also means, the *first* or a *prior*. తొలిరోజు. The *first* day. తొలిమాట. The *first* word.

తో *pre.* With; to; unto. అతనునాతోకూడావచ్చినాడు. He came *along with* me. అతనితోమాట్లాడు. Speak *to* him. అదిశానామందితోపెళ్లుతుంది. She goes *to* a variety of people. దానితోవెళ్లినాడు. He went *to* her; that is, he had connexion *with her*. వారునూరుమందితోమాట్లాడుతూవున్నారుగానివకరితోకాదు. They were not speaking of one man, but of one hundred.

తోక *sub.* తోక|తోకలు. A tail, ఆపెద్దపులితోకమహాపొడుగు. That tiger has a very long *tail.* తోకచుక్క. A *comet.*

తోకచుక్క *sub.* తోకచుక్క|తోకచుక్కలు. A comet; literally, the *tail* of a *star*; or, as we would say, a *tailed star!*

తోచ[b]డం *v. a.* తోస్తూ|తోచి. To think; to conjecture; to conceive. అతను రేపటిరోజునవస్తాడనితోస్తున్నది. I *think* he will come to-morrow. అతనుచెడ్డవాడనివాఱుతోచదు. I *don't conceive* him to be a bad man.

తోట *sub.* తోట|తోటలు. A garden. మామిడితోట. A mango *garden.* అరిటితోట. A plantain *garden.* తోటకూర. *Garden* vegetables. తోటమాలీ. A *gardener.*

తోటా *sub.* తోటా|తోటాలు. A squib, or cracker; also, a *cartridge.* ఆబిల్లకాయలుపెద్దవీధిలోచాలాతోటాలుకాలుస్తూవున్నారు. Those children are letting off a great number of *crackers,* in the high street. ఆలడాయిలోశిపాయిలకుతోటాలుచాలకపోయినవి. In that battle, the troops became short of *cartridges.*

తోడడం *v. a.* తోడుతూ|తోడి. To draw up, or wind. నీళ్లుతోడడం. To *draw* water. నూలుతోడడం. To *wind* thread.

తోడు *sub.* తోడు|తోళ్లు. A companion; an associate. రాత్రి అయితేతోడు లేనిదియింటికివెళ్లడానకుజడుస్తాడు. If at night time he had no *companion* on the way, he would be afraid to go home. నేనువెళ్లినదిక్కుక్కల్లారామస్వామినాకుతోడువస్తాడు. Wherever I go, Ramaswamy comes along with me as my *companion.*

తోడుకో[a]వడం *v. n.* తోడుకుంటూ|తోడుకుని. To curdle. పాలుతోడుకోవడానకుకొంచంచల్లవెయ్యి. Put some butter milk into the milk to make it *curdle.*

తోడేలు *sub.* తోడెటి|తోడెళ్లు. A wolf.

తోపు *sub.* తోపు|తోపులు. A grove; usually called *Tope* in India. Also, the name of a *purple die*, produced from the *chay root*. తోపు means also, *a push* with the hand, against any body or thing. చింతతోపు A tamarind *tope*. తాటితోపు. A palmira *tope*. తోపుపాగా. A *purple* turban. నన్నొకతోపుతోసినాడు. He gave me a *push*.

తోమడం *v.a.* తోముతూ|తోమి. To rub down. వొళ్లుతోమడం. To *rub* the body with the *hand*. గుర్రాన్నితోమడం. To *hand-rub* a horse; as is practised in India. బల్లతోమడం. To *rub* the table. N. B. It is also frequently used, for beating a person. వాణ్ణితోము. *Beat* that fellow!

తోరమల్లిచెక్క *sub.* తోరమల్లిచెక్క|తోరమల్లిచెక్కలు. A false diamond.

తోలడం *v.a.* తోలుతూ|తోలి. To drive; also, to drive away. పశువులను పొలంలోకితోలినారు. They have *driven* the cattle to the field to graze. చేనుమీదబట్టలనుతోలండి. *Drive away* the birds from the grain!

తోలివెయ్యడం. *v.a.* తోలివేస్తూ|తోలివేసి. To drive away. ఆమనిషిని మాయింటిలోనుంచితోలివెయ్య. *Drive* that man *away* from my house.

తోలు *sub.* తోలు|తోళ్లు. Leather.

తోవ *sub.* తోవ|తోవలు. Road; way. ఆవూరికితోవనాకుచూపించు. Shew me the *road* to that village.

తోసివెయ్యడం *v.a.* తోసివేస్తూ|తోసివేసి. To turn, or push out. vide తొయ్యడం.

దక్కడం *v. n.* దక్కుతూ|దక్కి. To secure; to appropriate to one's use; to save. వాడుసంపాదించుకున్నసొమ్ముఅంతావానికిదక్కినది. He has *saved* the whole of what he has *acquired*. వాడుతిన్నదియెమోవానికిదక్కినదికో దవదిఅంతాతీసుకునిపోయినారు. All that he had dissipated, was *appropriated* to himself; the rest they took from him.

దగా *sub.* దగా|దగాలు. Deceit; trick; dishonesty; chicanery. నాసొమ్ములోశానాదగాచేసినాడు. He has played a number of *tricks*, with my money. అతనుమహాదగామనిషి. He is a man full of *tricks*; that is, a very slippery fellow.

దగ్గిర *adv.* Near; with. నాదగ్గిరలేదు. It is not *with* me; that is, I have *not* got *it*. నాదగ్గిరనిల్చో. Stand *near* me.

దగ్గు *sub.* దగ్గు|దగ్గులు. A cough. నాకుదగ్గుపట్టినది. I have got a *cough*.

దట్టం *sub.* దట్టపు|దట్టములు. Thickness. ఆబట్టలోపోకుదట్టంబాగావున్నది. There is great *closeness* of thread in that cloth. దట్టపుఅడివి. A *thick* jungle.

దత్తత *sub.* దత్తత|దత్తతలు. An adoption.

దత్తుడు *sub.* దత్తుడి|దత్తులు. One adopted. దత్తుణ్ణిచేసుకోవడం. To adopt. చిన్నవాణ్ణిదత్తుణ్ణిచేసుకోవడానకుశానాకుట్రలుచేస్తూకాకుండాపట్టివున్నారు. They have intrigued so very much in adopting that child, that they have prevented it from taking effect.

దడ్డిలడం *v. n.* దడ్డిలుతూ|దడ్డిలి. To feel alarmed; to startle; to be confounded. అతనుకానిపనిచేస్తూవుండగాపెద్దమనుష్యులువస్తేదడ్డిలినాడు. Being about something wrong, the appearance of his superiors *confounded* him.

దంచడం *v. a.* దంచుతూ|దంచి. To pound, or bruise; to beat. They

bruise, or *pound* the paddy grain in large wooden mortars, with heavy sticks four feet long, one end being armed with an iron ring, to make it into rice. Chunam is also mixed and beat up with the same kind of sticks, when made into a consistence for use. సున్నందంచడం. To *beat up* chunam. వడ్లుదంచడం. To *beat* paddy into rice. ఆమనిషి నిమహాదంచినారు. They have *bruised* that man exceedingly.

దంట *adj.* A pair; a couple; twins. దంటపండ్లు. Fruit in *pairs*. దంటపిల్లలు. *Twins*. దంటపడడం. To *league*; to *combine*; to be *coupled*; to *join*. శిబూరిళోల్లతో దంటపడివున్నాడు. He is in *league* with the plunderers; that is, *coupled* with them.

దండ *sub.* దండ|దండలు. A garland. పువ్వులదండ. A *garland* of flowers. దండచెయ్యి. The *round part* of the arm.

దండన *sub.* దండన|దండనలు. Punishment; chastisement.

దండం *sub.* దండపు|దండాలు. A salutation; commonly called a *dundum*; which is made to the Idol by all Hindoos who approach it. It is done by placing the palms of the hands one against the other, and raising them to the forehead. This salutation is exacted by Bramins from all inferior castes, as an obeisance or submission to caste; and is practised by one Bramin to the other, in the way of common salutation.

దండించడం *v. a.* దండింప్తా|దండించి. To chastise.

దండు *sub.* దండు|దండ్లు. A camp; a force. హైదరాబాదులో విస్తరించిదండు దుకూడినది. A very large *force* has been assembled at Hydrabad. ఆశిపాయీలుదండుకు వెళ్లుతున్నారు. Those sepoys are going *to camp*.

దండుక *sub.* దండుక|దండుకలు; A fine; forfeiture; seizure. అతనుతప్పు చెయ్యకపోయినాఅతనిదాపునదండుకవుచ్చుకున్నారు. They levied a *fine*

upon him, though he committed no fault. దండుగతగలదం. To be *oppressed.*

దంతం *sub.* దంతపు|దంతములు. A tooth; commonly applied to the *large teeth* at the back of the jaw. దంతం is also called *Ivory.* దంతపునొప్పి: The *tooth ache.* బాజారులోదంతంవిస్తరించిఖరీదుచేసినారు. They have bought up a large quantity of *Ivory* in the bazaar.

దఫా *sub.* దఫా|దఫాలు. A time; an interval. నేనువకదఫా రెండుదఫాలుఆ యింటికివెళ్లివుంటిని. I have gone *once* or *twice,* to that house.

దబ్బనం *sub.* దబ్బనపు|దబ్బనములు. A packing needle.

దబ్బపండు *sub.* దబ్బపంటి|దబ్బపండ్లు. The fruit usually called the *Dubbakaya.* It is about double the size of a large orange, and sour to the taste. The Natives of India make pickle of it. దబ్బకాయ is the name of it when it is *unripe.*

దబాయించడం *v. a.* దబాయింస్తూ|దబాయించి. To threaten. మమ్మునదోచుకుంటామనిదబాయించినాడు. He *threatened* to plunder me. శిబ్బందిదబాయించడానకువకకుంబణీశిపాయీలనుపంపించినారు. They sent a company of sepoys to *suppress* the troubles.

దబ్బున *adv.* Quickly; hastily.

దమ్మిడీ *sub.* దమ్మిడీ|దమ్మిడీలు. A quarter of a dub; or five cash.

దంపడం *v. a* దంపుతూ|దంపి. To beat or bruise. vide దంచడం.

దంపతులు *sub.* దంపతుల. (No Singular.) A man and wife; bride and bridegroom, commonly termed a *couple.* యీవేళ్లమాయింటికివారుదం పతులుయిద్దరూవచ్చినారు. That *couple* came both, to my house to-day.

దంపు *sub.* దంపు|దంపులు. A beating; a bruising. వడ్లదంపునినిమ్తంతూలీవాం ళ్లనుతీసుకునిరా. Bring the coolies for the *beating* of the paddy.

దయ *sub.* దయ|దయలు. Favour; affection; kindness. దొరగారిదయనా మీదలేదు. I have lost the gentleman's *favour*. దయచెయ్యడం. To *favour*; to *oblige*; to *concede*. మామనివిదయచేసినాడు. He has *granted* my *request*.

దయ్యం. *sub.* దయ్యపు|దయ్యాలు. A demon; an evil spirit. ఆమనిషినిదయ్యంపట్టినందునదాన్నివదలకొట్టడానకుచెప్పుదెబ్బలుకొట్టినారు. The *evil spirit* having laid hold of that man, they beat him with slippers in order to expel it.

దరఖాస్తు *sub.* దరఖాస్తు|దరఖాస్తులు. A Revenue term, signifying a *proposal* or *offer* for a rent or farm. దరఖాస్తుచెయ్యడం. To make *proposals*.

దర్శనం *sub.* దర్శనపు|దర్శనములు. The *presence*; that is to say, *audience* or *visit*. అతనుతమదర్శనానకురావడానకుకోరుతున్నాడు. He is desirous of being admitted into your *presence*; that is, to make a *visit*. దర్శనంచెయ్యడం. To *obtain audience*, or to *visit*.

దర్బారి *adj.* A Revenue term, signifying *of* or *belonging to Durbar*. దర్బారిఖర్చు. *Durbar* expenses. By this is meant, the particular *expense* of a *Cutcherry*.

దరిజీ *sub.* దరిజీ|దరిజీలు. A Taylor.

దరిద్రుడు *sub.* దరిద్రుడి|దరిద్రులు. A man in extreme want. అన్నవస్త్రాలకులేకవకదరిద్రుడునావద్దికివచ్చినాడు. A *poor wretch*, wanting both victuals and clothes, came to me.

దరోబస్తు *adv.* A Revenue term, signifying, *entirely*; without *exception*. తాలూకాదరోబస్తులెక్కలు. The *whole* of the accounts of the district.

దలాలీ *sub.* దలాలీ|దలాలీలు. Brokerage; or the office of a broker. దలాలీచెయ్యడం. To act as *broker*. దలాలీమాటలు. *Deceitful* words.

దలాలు *sub.* దలాలు|దలాళ్లు. A broker; an agent. This name is also given to a description of people, found in the bazars of large towns; ready to assist buyers and sellers, in settling the price of purchases made there. బట్టలుఖరీదుచేసియిప్పించడమునుయిప్పుడుబాజారులోకానామందిదలాళ్లువున్నారు. There are a great many *dallaals* or *agents* just now in the bazaar, to settle the price of the articles purchased there. యీసరుకులఖరీదుకట్టడానకువకదలాలునుపంపించు. Send a *dallaal* (or *broker*) to settle the price of these articles.

దవ్వ *sub.* దవ్వ|దవ్వలు. Pith; the soft part of wood. యీతాటిచెట్టులోఅంతాదవ్వ కానిచావలేదు. That palmira tree is full of *pith*, and has no proper substance.

దవడ *sub.* దవడ|దవడలు. The jaw. దవడనొప్పి. A pain in the *jaw*.

దవాలీ *sub.* దవాలీ|దవాలీలు. A belt. తోలుదవాలీ. A leathern *belt*. పట్టుదవాలీ. A silk *belt*.

దశ *sub.* దశ|దశలు. A period of ten years; also, *good fortune*. ఆరాజుయెన్నిదశలుభాగ్యమునుఅనుభవించినాడు. How many *dashes* (or *periods* of ten *years*) has that Rajah enjoyed his *fortune*? గ్రహదశ. The *period* or *revolution* of the planets.

దస్తకు *sub.* దస్తకు|దస్తకులు. A revenue term, signifying an *order*, or *pass*.

దస్ఖత్ *sub.* దస్ఖత్|దస్ఖత్‌లు. Signature; sign Manual. దస్ఖత్ చెయ్యడం. To *sign*.

దస్త్రం *sub.* దస్త్రవు|దస్త్రములు. A Revenue term, signifying the *public document* of a district or of an office, కచేరిదస్త్రాలు. The *records* of the Cutcherry.

దస్తా *sub.* దస్తా|దస్తాలు. A quire; containing twenty-five sheets of paper. అంబులదస్తా. A *bundle* of arrows; perhaps called so, because *twenty-five* of them go the *bundle*.

దస్తావేజు *sub.* దస్తావేజు|దస్తావేజులు. A Revenue term, signifying a *document*.

దస్తు *sub.* దస్తు|దస్తులు. A Revenue term, signifying the *collections*.

దస్తూరు *sub.* దస్తూర|దస్తూర్లు. Custom; manner. దస్తూరుప్రకారం. Agreeable to *custom*.

దహనం *sub.* దహనవు|దహనములు. This word is applied to the burning of a corpse, according to the funeral rites of the Hindoos. యీవేళమాబంధువుడువకడుచనిపోయినాడుగనకదహనంచేశేనిమిత్తంవెళ్లుతాను. A relation of mine having died to-day, I am going to see the *body burnt*.

దళసరి *adj.* Thick; opake. దళసరికాగదం. *Thick* paper.

దక్షిణం *sub.* దక్షిణపు. (No Plural.) The South. నేనుదక్షిణాతివెళ్లుతాను; I am going to the *Southward*.

దాకోనడం *v. n.* దాకోంటూ|దాకోని. To meet; to approach; to encounter. రెండుదండ్లుపోట్లాడడానకుదాకోన్నవి. The two armies have *met* for battle. దసరాపండుగదాకోంటూవున్నది. The time of the Dassara feast is *approaching*.

దాఖలు *sub.* దాఖలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the *delivery* of money or other thing. దాఖలుచెయ్యడం. To *deliver*. దాఖలుకావడం. To be *delivered*; also, to *arrive*. యీవూరికినిన్నదాఖలుఅయినాను. I *arrived* in this town yesterday.

దాగడం *v. n.* దాగుతూ|దాగి. To abscond; to disappear. నొంగలుపైదులోనుంచిపారిపోయియెక్కడనోదాగివారు. The thieves having escaped from confinement, are *concealing* themselves somewhere.

దాకలి *sub.* దాకలి|దాకళ్లు. An anvil.

దాచడం *v. a.* దాస్తూ|దాచి. To conceal; to secret; to hide; to take care of. దొంగలుతీసుకునిపోయినవస్తువులుతమదగ్గిర లేవనిచెప్పియెక్కడనో దాచినారు. The thieves having *hid* the goods that they had taken somewhere, denied that they had got them. యీవస్తువునీపెట్టెలోజాగ్రత్తగాదాచు. Take this thing, and *take care* of it in your box.

దాటడం *v. a.* దాటుతూ|దాటి. To jump; to vault; also, to *cross a river.* కృష్ణనుదాటడం. To *cross* the river Kistnah. గోడదాటడం. To *jump* over or *clear* a wall.

దాటించడం *v. a.* దాటింపస్తూ|దాటించి. To cause one to cross a river.

దాటు *sub.* దాటు|దాట్లు. A jump.

దాణా *sub.* దాణా|దాణాలు. This is usually called *gram* and is given to horses in India, instead of *corn.* It is a species of pulse.

దాత *sub.* దాత|దాతలు. A charitable, liberal person. అతనుమహాదాత|వచ్చినవారికిఅన్నంపెట్టుతున్నాడు|వస్త్రాలుయిస్తున్నాడు|పెళ్లింస్లచేయింస్తున్నాడు. He is a very *charitable* man, whoever comes to him, he gives victuals and clothes to them and gets them married.

దానం *sub.* దానపు|దానములు. Charity; gift. యీపేశరాజుపదిఆవులనుదానంచేశినాడు. This day the Rajah *gave* away ten cows in *charity.* దానపట్టా. A *written grant*, sometimes engraved on copper, making over a *charitable gift.* దానంచెయ్యడం. To be *charitable.*

దాపు *adv.* Nea ; along with. నాదాపునఅతనుకొంతసొమ్ముబదులుపుచ్చుకున్నాడు. He borrowed some money *from me* ; that is, *from* money that was *with me.* అతనిదాపునిన్నవెళ్లివుంటిని. I went and stayed near him yesterday.

దాయాది *sub.* దాయాది|దాయాదులు. A relation. మాదాయాదులుఅం

తాపోకులయిమా మిరాసీలక్రమించుకున్నారు. My *relations* having combined against me, have defrauded me of my patrimony. The proper word is దాయాదుడు. which is in Comment on A. 3. 30

దాయి *sub.* దాతి|దాతులు. An anvil. vide దాకలి.

దాయా *sub.* దాయా|దాయాలు. A wet-nurse; generally called ammah.

దారి *sub.* దారి|దార్లు. A road; and, figuratively, conduct and ability. ఆవూరికిదారియేది. Which is the *road* to that village. వాడిదారిబాగుండనందుచాతవాళ్ళెత్తైదులోపేసినారు. His *conduct* not being proper, he has got himself put in prison. దార్లకొట్టడం. To rob on the *high-way*

దారుణం *sub.* దారుణపు|దారుణములు. Fear; atrocity; cruelty; oppression. ఫితూరీళోల్లుయింట్లతగలపెట్టడంమనుష్యులనుచంపడం మొదలయినదారుణాలుచాలాచేస్తావున్నారు. The plunderers are burning houses, killing people, and committing various other acts of *cruelty*. దారుణపుమనిషి. A *cruel* man.

దాల్చీనీ *sub.* దల్చినీ|దల్చినీలు. Cinnamon.

ద్వాపరం *sub.* ద్వాపరపు|ద్వాపరములు. A particular name given to one of the *Hindoo Ages*; also, called ద్వాపరయుగం.

ద్వారం *sub.* ద్వారపు|ద్వారములు. A door way; also, a gateway. ద్వారబంధం. The *top part* of a *door* frame. In India there is seldom any thing more in the houses of the Natives, than the top frame and the threshold; the rest being wall.

దావా *sub.* దావా|దావాలు. A claim; cause of complaint. దావాచెయ్యడం. To prefer a complaint.

దాసనపువ్వు *sub.* దాసనపువ్వు|దాసనపువ్వులు. The red flower, that is commonly called the *shoe flower*.

దాసి *sub.* దాసి|దాసిలు. A Female slave.

దాసిరావడం *v. n.* దాసివస్తూ|దాసివచ్చి. To come near; to approach. ఆడం డుదాసివస్తూవున్నది. That force is *approaching* nearer. దాదాసిరావడం Item.

దాహం *snb.* దాహవు|దాహాలు. Thirst; drought; figuratively, drink. దాహం కావడం. To be *thirsty.* నేనుగుర్రంమీదపవారీఅయిరావడంచాతనా కుచాలాదాహంఅయినది. Having returned from my ride, I feel myself extremely *thirsty.* కాకుకాస్తదాహంయిస్పించు. Give me something to *drink.*

దాళింబపండు *sub.* దాళింబపంటి|దాళింబపండ్లు. The pomegranate. దానిమ్మ పండు. Item.

దిక్కు *sub.* దిక్కు|దిక్కులు. A quarter, or direction; also, protection. ప్రపంచ పునాలుగుదిక్కులు. The four *quarters* of the world. అతణ్ణిపోషించడా నకుయెవరూదిక్కులేరు. There are none to whom he can refer for *protection.* దిక్కుమాలినవాడు. A *helpless* man, who has no where to go to.

దిగడం *n. v.* దిగుతూ|దిగి. To alight. గుర్రంమీదనుంచిదిగడం. To *alight* from a horse. వాడమీదనుంచిదిగడం. To *land* from a ship. పాలకీలోనుం చిదిగడం. To *get out* of a palankeen.

దిగదియ్యడం *v. n.* దిగదీస్తూ|దిగదీసి. To decrease; to grow less; to get down.

దిగబడడం *v. n.* దిగబడుతూ|దిగబడి. To remain; to be left behind. కడుపు దిగబడడం. To mi-carry, or have an abortion.

దిగుమతి *sub.* దిగుమతి|దిగుమతీలు. Disembarking; landing. ఆసామాను దిగుమతీయింకాకాలేదు. The *landing* of those things has not as yet been effected. దిగుమతీవస్తువులు. Goods for *importation.* దిగుమతీచెయ్య డం. To *land*; to *import.*

దిగువ *adv.* Down; below. దిగువకురావడం. To come down; to descend.

దిగులు *sub.* దిగులు|దిగుళ్లు. Cowardice; fear; alarm. పోట్లాడేటప్పుడు దిగులుచాతపారిపోయినాడు. He ran away in the middle of the battle, from *cowardice*. దిగులుపడడం. To be *frightened*; to *take alarm*. పెద్ద పామునుచూచిదిగులుపడ్డాడు. He got *frightened*, at seeing a large snake. దిగులుపెట్టడం. To *impose fear*; to *frighten*; to *terrify*. అతని మీదఫిరియాదుచేస్తానని అతనికిచాలాదిగులుపెట్టినాడు. He *terrified* him greatly, by threatening to complain of him.

దిట్ట *adj.* Clever; stout; able. అతనుచదువులోమహాదిట్ట. He is very *able* in literature. అతనుపోట్లాటకుమహాదిట్ట. He is a *stout* man in battle. దిట్టతనం. *Cleverness*; *ability*. దిట్టపర్చడం. To *perfect*; to *make proper*.

దిడ్డి *sub.* దిడ్డి|దిడ్లు. A back door or passage. దిడ్డివాకిలి. A *back passage*. దిడ్డితలుపు. A *back door*. ఆతోటకునాల్గుదిడ్లువున్నవి. There are four *small doors*, to that garden.

దిద్దడం *v. a.* దిద్దుతూ|దిద్ది. To correct; to erase; to rectify; to adorn. వ్రాతలులోతప్పులుదిద్దడం. To *correct* mistakes in a copy. అచక్కనిచిన్నదానికిఆటకువెళ్లడానికుదిద్దుతూవున్నారు. They are *adorning* that pretty little girl, to prepare her for the nautch.

దినం *sub.* దినపు|దినములు. A day; also, time. నేను అనేకదినములుఆవూళ్లోవుండివుంటిని. I have been for a long *time*, resident in that village. యీదినంమంచిదినంకాదు. This *day* is not a good *day*; that is, it does not possess a good omen.

దింపడం *v. a.* దింపుతూ|దింపి. To set down; to take down. పాలకీదింపడం. To *set down* the palankeen. వస్తువునుదింపడం. To *take down* any thing.

దిలాసా *sub.* దిలాసా|దిలాసాలు. Comfort; encouragement. యీపనిచెయ్యకు

డానకునాకుమే మీదిలాపాలేదు. The performance of this task, deprives me of all *comfort*. దిలాసాచెయ్యడం. To *comfort* or *encourage*. దిలాసాయివ్వడం. To *give comfort*.

ద్విభాషి *sub*. ద్విభాషి|ద్విభాషులు. An interpreter; a dubash. This word has usually been called దొబాసి, the term given to a numerous class of Natives; who, sometimes rising from poverty, but generally educated for the office with the greatest care, have for a long period back flourished as the avowed agents, the advisers, and chief resort of Gentlemen in office or in authority. But the title and occupation of these people, tho' not entirely extinct, is getting daily out of vogue. ద్విభాషితనం. The office of *dubash*.

దివాలా *sub*. దివాలా|దివాలాలు. Bankruptcy. దివాలాఖోరు. A *bankrupt*. దివాలాతియ్యడం. To *become bankrupt*; or, to *declare* oneself *bankrupt*. అతనుయిచ్చినబదుళ్లుతిరిగివసూలుకానందునదివాలాతీసినాడు. His debts not coming in, he has declared himself *bankrupt*.

దివిటీ *sub*. దివిటీ|దివిటీలు. A flambeau or torch; such as are used at feasts; commonly called a *mashall*. They are made up of old rags, having a stick through the centre and an Iron ring to compress the end, being fed with oil when lighted. Travellers use them for the journey at night. vide మషాలు.

దివ్వె *sub* దివ్వె|దివ్వెలు. A lamp. vide దీపం.

దిసుమోల *sub*. దిసుమెాల|దిసుమెాలలు. Nakedness; barrenness. దిసుమెాలవాడు. A *naked* man. దిసుమెాలది. A *naked* woman.

దీనత *sub*. దీనత|దీనతలు. Wretchedness; miserableness.

దీనుడు *sub*. దీనుడు|దీనులు. A poor, wretched object.

దీపం *sub.* దీపపు|దీపాలు. Light. దీపావళిపండుగనాడువిస్తారంగాదీపాలుపెట్టి నారు. It being the *Deepavavely* feast, they have crowded the place with *lamps*. అయింట్లోయింకాదీపంవెలిగించలేదు. They have not yet lit the *lamps*, in that house. దీపముపెర్పచెయ్యడం. To *put out* a *light*.

దీప్తి *sub.* దీప్తి|దీప్తులు. A light; brightness; a glare; సూర్యదీప్తి or సూర్యునిదీప్తి. The *light* of the sun. చంద్రదీప్తి or చంద్రునిదీప్తి. The *light* of the moon. దీపపుదీప్తి. The *light* of a lamp. వజ్రాలదీప్తి. The *brilliancy* of diamonds.

దీవించడం *v. a.* దీవిం(ం)చు|దీవించి. To bless. నేనుబాగుండేటట్టుగానన్నుత మరుదీవించండి. *Give* me your *blessing*, that I may prosper.

దీవెన *sub.* దీవెన|దీవెనలు. A blessing. పెద్దలయొక్కదీవెనమేలుకుహేతువు అవుతున్నది. The *blessings* of our superiors, may be called the source of our prosperity.

దుకాణం *sub.* దుకాణపు|దుకాణాలు. A shop. కోమట్లుదుకాణాలుపేసినారు. The Banians have set up their *shops*. దుకాణదారుడు. A *shop-keeper*.

దుక్కి *sub.* దుక్కి|దుక్కులు. A ploughing. మాపొలంలోవకదుక్కిదున్నినాము. I have gone one *ploughing* over my field. దుక్కివర్షం. One *fall* of *rain*; that is, sufficient properly to soak a ploughed field.

దుఃఖం *sub.* దుఃఖపు|దుఃఖములు. Unhappiness; affliction. సుఖదుఃఖములు అందరికిపుంటవి. We are all subject to happy and *unhappy* hours. దుఃఖపడడం. To *become afflicted*.

దుడుకు *adj.* Mischievous; wicked. మహాదుడుకుచిన్నవాడు. A very *wicked* boy.

దున్నడం *v. a.* దున్నుచూ|దున్ని. To plough.

దుప్పటి *sub.* దుప్పటి|దుప్పట్లు. The name of the cloth, sometimes of muslin, which the Natives of India throw loosely over them, and often

tie round their bodies. పక్కదుప్పటి. A *cloth* for *sleeping* on, or, a *sheet.*

దుబ్బ *sub.* దుబ్బ|దుప్పులు. A spotted deer. దుబ్బబ్బ. A *young deer* or *fawn.*

దుబ్బ *sub.* దుబ్బు|దుబ్బులు. A tuft or bunch. గడ్డిదుబ్బులు. A *tuft* of grass. తోటకూరదుబ్బు. A *bunch* of greens. దుబ్బుతల or వెంట్రుకలు. A *tufty-head* of hair.

దుమ్ము *sub.* దుమ్ము|దుమ్ములు. The bone at the joint; also, dust.

దుమ్ములగొండి *sub.* దుమ్ములగొండి|దుమ్ములగొండ్లు. The Hyena.

దుంప *sub.* దుంప|దుంపలు. Vegetables; roots. పెండలపుదుంప. The *yam.* చిరగడపుదుంప. The *sweet-potatoe.* బంగాళాదుంపలు. The name given to the *Europe potatoe;* because they have usually been brought from Bengal.

దుయ్యడం *v. a.* దూసి|దూసి. To bare; to strip; to make naked. This word is applied principally, to the stripping a branch of its leaves, by drawing it through the hand; so that the leaves are forced off. So of any other article in this way. కత్తిదుయ్యడం. To *draw* a sword. వరదుయ్యడం. Item.

దురద *sub.* దురద|దురదలు. An itching. పయిత్యంచాతదద్దులునాదేచిగొళ్లంతాదురదపట్టినది. The bile has produced *lumps* upon the whole of my body, which cause a great *itching.* దురదవెయ్యడం or పెట్టడం. To *itch.*

దురదృష్టం *sub.* దురదృష్టపు|దురదృష్టాలు. Misfortune.

దుర్మయం *sub.* దుర్మయపు|దుర్మయాలు. Wickedness; depravity. యీదేశంలోచాలాదుర్మయాలుజరుగుతూవున్నవి. A great many *depravities* are practiced in this country.

దుర్మార్గం *sub.* దుర్మార్గపు|దుర్మార్గాలు. Wickedness; bad way. వాడు దుర్మార్గంయింకావదిలినాడుకాదు. He has not yet forsaken his *wickedness.* దుర్మార్గుడు. A *vicious* man.

దురాయీ *sub.* దురాయీ|దురాయీలు. *Doorye*; a term of speech, implying the *protection* or *power* of some superior *authority*, invoked in a man's behalf. అతనునాయింటికివచ్చిచాలాహంగామాచేస్తేకుంబణీ దురాయీపెట్టినానుగానిమనాయించినాడుకాదు. He came to my house and committed great disturbances; and, tho' I called out the Company's *Doorye*, he would not mind me.

దురాశ *sub.* దురాశ|దురాశలు. Avarice; covetousness.

దులపడం *v. a.* దులుపుతూ|దులిపి. To shake off; to divest. తివాశీమీదిదుమ్ముదులపడం. To *shake* the dust *off* a carpet. చెట్టుకాయలుదులపడం. To *shake* a tree for the fruit.

దువ్వడం *v. a.* దువ్వుతూ|దువ్వి. To comb. తలదువ్వడం. To *comb* the hair or adjust it. పేలుదువ్వడం. To *comb* the head, to free it from vermin.

దువ్వెన *sub.* దువ్వెన|దువ్వెనలు. A comb.

దుస్తు *sub.* దుస్తు|దుస్తులు. A suit. దుస్తుబట్టలు. A *suit* of clothes.

దూట *sub.* దూట|దూటలు. The interior substance of the plantain tree, which being soft and considered of a cooling and also of a diuretick nature, is frequently dressed up in curries by the Natives of India.

దూడ *sub.* దూడ|దూడలు. A calf. పెయ్యదూడ. A cow *calf*, or female; కోడెదూడ. A bull *calf*, or male.

దూది *sub.* దూది. (No Plural.) Cotton. దూదియేకడం or దూదేకడం. To clean *cotton.* దూదేకులవాడు. A cotton *cleaner.*

దూరడం *v. a.* దూరుతూ|దూరి. To get through or into. దొంగకన్నంలో

దూరినాడు. The thief has got *through* the hole. మేమునీపనిచెయ్యలేక పోయినామనిమమ్మునదూరవద్దు. You must not *attack* (or *reproach*) me, for not having succeeded in your business.

దూరం *sub.* దూరపు|దూరములు. Distance. యీవూరికీఆవూరికీయంతదూరం. What is the *distance*, between this village and that. దూరపుబంధువులు. *Distant* relations; that is, *not near* of kin. దూరపువూరు. A *distant* village. దూరంగా. *Distantly;* or *distant.* దూరంగావుండడం. To stay at a *distance.*

దూలం *sub.* దూలవు|దూలములు. A beam. యింటిదూలం: The *beam* of a house.

దెప్పడం *v. a.* దెప్పుతూ|దెప్పి. To rate; to chide hastily and vehemently. వీధిలోయిద్దరుపోట్లాడుతూవుండివాంఛ్లచేసినపనులువకర్నివకరుదెప్పినారు. Two people quarreling in the street, the one *rated* the other.

దెబ్బ *sub.* దెబ్బ|దెబ్బలు. A blow; a stroke with a stick or hand. ఆబందీవాన్నబెత్తంతోముప్పైదెబ్బలుకొట్టినారు. They gave that prisoner thirty *strokes* of a *rattan.* దెబ్బలుతినడం or తగలడం. To *receive blows* or to *get beat.* దెబ్బలుకొట్టడం. To *give strokes* or *blows.*

దేకడం *v. n.* దేకుతూ|దేకి. To creep or move slowly and feebly.

దేంద్రవాడు *sub.* దేంద్రవాని|దేంద్రవాండ్లు. A particular description of the Weaver caste of Natives.

దేవత *sub.* దేవత|దేవతలు. A deity; the general name given to the multiplicity of the *beings* worshipped by the Hindoos, whose names and pre-eminence are regulated and understood by the Shasters.

దేవాంగుడు *sub.* దేవాంగుని|దేవాంగులు. A Weaver; vide దేంద్రవాడు.

దేవాలయం *sub.* దేవాలయవు|దేవాలయములు. A Pagoda or place of worship of the Hindoos.

దేవుడు *sub.* దేవుడి|దేవుళ్లు. God. The Supreme Being.

దేవులాడడం *v. a.* దేవులాడుతూ|దేవులాడి. To search; to dive. చీకట్లో దేవులాడడం. To *search* in the dark. నీళ్లల్లో దేవులాడడం. To *dive* and *search* in the water.

దేశం *sub.* దేశవు|దేశములు. A country; or district. తూర్పు దేశం. The Northern *country*. బందరు దేశం. The *district* of Masulipatam.

దేశస్థుడు *sub.* దేశస్థుడి|దేశస్థులు. The Native of a country. తూర్పు దేశస్థుడు. A *Native* of the Eastward.

దేహం *sub.* దేహవు|దేహములు. The body. నా దేహంలో బాగు లేదు. My *body* is out of order.

దొడ్డ *adj.* Good; excellent; proper; fine. మహా దొడ్డ దొర. A most *excellent* master. దొడ్డ సొమ్ము. A *rare* or *excellent* property.

దొడ్డి *sub.* దొడ్డి|కొడ్లు. A backyard to a house; usually termed *compound* in India. It comprises the ground for kitchen and out-offices దొడ్డి means also, a *carpenter's square*. దొడ్డి కాళ్లు is a term given to men with *square legs*; what is in English termed, *bow-legged*. The *frame* of a window or door when *newly put* in, is also called దొడ్డి. A turner's lathe, is also named దొడ్డి.

దొన *sub.* దొన|దొనలు. A waterfall; a cascade.

దొన్నె *sub.* దొన్నె|దొన్నెలు. A cup made with leaves. దొన్నె కట్టడం. To make a cup.

దొంక *sub.* దొంక|దొంకలు. A thief. దొంకలడం. To *steal*; to *embezzle*. శానేదాలూ సర్కారుదప్తులో నుంచివిస్తారం సొమ్ము దొంగిలినాడు. The Ta-

nadars *embezzled* a great deal of the Circar's money under their charge.

దొప్ప *sub.* దొప్ప|కొప్పలు. Leaves made into a cup. vide దొన్నె.

దొర *sub.* దొర|వారలు. A master; a lord; a superior. యీయింటి or యీయింటికిదొరయెవరు. Who is the *master* of this house. పెద్దదొర has usually been the name given to the *head authority* of any place; such as a *chief* formerly was. బిన్నదొర or చిన్నదొర is the name given to the *second* in *power*.

దొరకడం *v. a.* దొరకుటూ|దొరికి. To obtain; to procure; to get. ఆవర్తకంలోవిస్తారంలాభందొరికినది. I *have got* considerable profit, by that merchandise.

దొరికించుకోవడం *v. a.* దొరికించుకుంటూ|దొరికించుకుని. To apprehend; to secure. దొంగలనుదొరికించుకోగలందుకుపదిమందిబంట్రోతులనుపంపించినాము. I have sent ten peons, in order to *apprehend* those thieves.

దోచుకోవడం *v. a.* దోచుకుటూ|కోచుకుని. To plunder; to rob. కొందరుపుపాలానుతోవలోదొంగలుదోచుకుంన్నారు. The thieves have *plundered* some family people on the road.

దోనె *sub.* దోనె|కోనెలు. A *Doney*. The name of the small vessels, employed for the coasting trade, by the merchants of India. దోనె is also the name of *boats* of various dimensions, used for crossing rivers. దోనె means further, a *weaver's beam*. దోనె is also, a *wooden spout*. నీళ్ళుపోయ్యెదోనె. A *water spout*. In this last sense, the word is Shan crit.

దోపడం *sub.* దోపుటూ|కోబి. To thrust in; to insert. ఆయింటికియెక్కడెక్కడపోయినడిక్కునగడ్డిదోపు. *Thrust* some straw *into* thedifferentplaces of that house, where it is wanted.

దోపు *sub.* దోపు|దోపులు. Robbery; plundering. vide దోపుడు.

దోపుడు *sub.* దోబడి|దోపుళ్లు. Robbery; theft. దోబడిసామాను. *Stolen property.* దోపుడుగాడు. A *plunderer.*

దోమ *sub.* దోమ|దోమలు. A musquitoe; the gnat of Europe, but much bigger. దోమతెర. *Musquitoe* curtains.

దోశిలి *sub.* దోశిల|దోశిళ్లు. A technical term, meaning, as much as *two handfuls.* ఆమనిషిఅడుక్కోవడానకువస్తేదోశిటినిండాబియ్యంపెట్టినాము. That man having come to beg, I gave him a *doshily* full of rice. It is applied to the practice of giving certain *handfuls* of grain, at the gathering of the crops, to Bramins and others entitled to the privilege. దోశిటబ్బికి. Handful of drink. This expression proceeds from the practice of the poorer Natives, to hold the hands up to the mouth, into which water is poured for drinking.

దోషం *sub.* దోషపు|దోషములు. A sin. చీమనుచంపడంబహుదోషం. To kill an ant is a great *sin!* దోషంచెయ్యడం. To *commit sin.*

దోషి *sub.* దోషి|దోషులు. A sinner.

దోసకాయ *sub.* దోసకాయ|దోసకాయలు. A cucumber.

దౌడు *sub.* దౌడు|దౌళ్లు. A sudden attack, or surprise. శిబూరీళోలుగూ ళ్లమీదికిదౌడువచ్చితగలపెట్టినారు. The plunderers made a *sudden attack* on the villages and set fire to them.

దౌలతు *sub.* దౌలతు|దౌలతులు. Riches; prosperity.

ధనం *sub.* ధనపు|ధనములు. Species; money.

ధనియాలు *sub.* ధనియాలు. (No singular.) Coriander seeds.

ధర *sub.* ధర|ధరలు. Price; rate. యీవస్తువులధరబాజారులోయేలాగున వున్నది. What is the *price* of these articles in the bazaar?

ధర్మం *sub.* ధర్మపు|ధర్మములు. Charity; liberality; generosity. రాజునూరు వరహాలుధర్మంచేసినాడు. The Rajah made a gift of one hundred Pagodas in *charity*. జజ్జువారుఆపనిధర్మంచూప్పునతీర్చినారు. The Judge has settled that matter according to justice. ధర్మకర్త. *Offspring* or *dispenser* of *charity* and *justice*. ధర్మశాస్త్రం. The *Durma Shaaster* of the Hindoos, which is referred to by our Indian Courts of Law in all doubtful cases of caste or Religion, regarding the Hindoos.

ధరావతు *sub.* ధరావతు|ధరావతులు. A deposit. అతమరెండుకిస్తిలపైకంను బిసీఖజానాలోధరావతువుంచినాడు. He made a *deposit* of two kists in the Company's Treasury.

ధరి *sub.* ధరి|ధర్లు. The side of a river or of the sea. యేటిధరి. A *river side*. సముద్రపుధరి. The *sea side* or the *shore*. This word ought properly to be written దరి.

ధరించడం *v. a.* ధరించ|ధరించి. To bedeck; to adorn. నగలుధరించడం. To *bedeck* with jewels. పువ్వులుధరించడం. To *adorn* with flowers.

ధరించుకోవడం *v. a.* ధరించుకుంటూ|ధరించుకుని. To adorn, or ornament oneself.

ధ్వని *sub.* ధ్వని|ధ్వనులు. Sound; report. మనిషిధ్వని. The human *voice*. తుపాకీధ్వని. The *report* of a gun. బాజారుధ్వని. The *noise* in a market; chiefly the *confused voices* of people there. ధ్వనిచెయ్యడం. To make a *noise* or a *report*. ప్రతిధ్వని. An *echo*.

ధాతువు *sub.* ధాతువు|ధాతువులు. The pulse. అతనిధాతువువడిగానడుస్తూవున్నదిగనకవూహ్యంవచ్చినట్టుతోచినది. His *pulse* beats very quick; I think he has got a fever. ధాతువుకొట్టుకోవడం|ఆడడం or నడవడం. The *pulse* to beat. ధాతువుచూడడం. To feel the pulse. ధాతువుమహాకొట్టుకున్నది. The *pulse* beats uncommonly quick. This word is also written, but erroneously దాతువు.

ధాన్యం *sub.* ధాన్యపు|ధాన్యములు. Grain in general; principally paddy. కందులుమినుములువులవలు మొదలైనధాన్యాలుతెచ్చినాను. I have brought *woolawooloo, kandaloo, minoomooloo,* and various other kinds of *grain.*

ధారం *sub.* ధారపు|ధారములు. Sewing-thread; such as taylor's make use of. ధారపుబంతి. A ball of *thread.* Properly దారం.

ధిక్కరించడం *v. a.* ధిక్కరిస్తూ|ధిక్కరించి. To retort; to gain-say; to contradict. బంట్రోతునుబందరుపెళ్లమంటేనన్నుధిక్కరించినాడు. I told the peon to go to Bunder, to which he gave a *retorting* reply.

ధుముకడం *v. a.* ధుముకుతూ|ధుముకి. To jump, or spring. Properly దుముకడం.

ధుముకు *sub.* ధుముకు|ధుముకులు. A jump, or spring with both feet on the ground. Properly దుముకు

ధూళి *sub.* ధూళి|ధూళులు. Dust. యింట్లోధూళి. The *dust* in the house. తోవలోధూళి. The *dust* in the road.

ధైర్యం *sub.* ధైర్యపు|ధైర్యములు. Boldness; venturesomeness; daring. పెద్దపులిదగ్గరకువచ్చినప్పటికీఅతనికిమహాధైర్యంవున్నదిగనకపారిపోలేదు. Altho' a royal tiger came near him, being very *courageous* and *bold,* he did not run away from him. ధైర్యంగా. *Courageously.*

నక్క *sub.* నక్క|నక్కలు. The jackall. కొండనక్క. The name given by the Natives to a small animal of the shape of our English fox, but much smaller, and of the same colour as the jackal; that is, the *fox* of India. *Konkah Nackah*, is more generally applied to the *Fox*.

నక్కడం *v. n.* నక్కుట్టూ|నక్కే. To hide; to be concealed. ఆదొంగగోడకింద నక్కినాడు. That thief *hid* himself close under the wall.

నకలు *sub.* నకలు|నకళ్లు. A copy. నకలువ్రాయడం. To *copy*. నకలువ్రాయించడం. To get *copied*. నకలువ్రాయించుకోవడం. To cause to be *copied*.

నకిషి *sub.* నకిషి|నకిషీలు. *Nakshee*; a term adopted from the Persian, and made use of by goldsmiths, to express the *ornamental* and *minuter parts* of their work. It is also applied *to showy work* in painting, done by the Moochy people. నకిషీచెక్కడం. To make *fine* or *finical work*. నకిషీవ్రాయడం. To draw a picture in *miniature, with exactness*.

నక్కు *sub.* నక్కు|నక్కులు. A lump or mass of Iron. యినపనక్కు. Item. తాటిచెట్లకునక్కులుపెట్టడం. This phrase is used for *notches* made in palmira trees by carpenters, to prove their fitness for being cut.

నగ *sub.* నగ|నగలు. A jewel or gold ornament, usually called *joys* by Europeans in India. Also, the *double loads* on bullocks; when they are skins of oil, of grease, or of cotton. The *long-gown* worn by Dubashes is also called so. నగలుచెయ్యగలందులకునూరువరహాలుకంసాలివాడికియ్యబడ్డది. I have given one hundred Pagodas to the goldsmith, to make up into *joys*. యీవేళ్లతూర్పునుంచిపదినేతినగలువచ్చినవి. Ten *loads* of ghee, arrived this day from the Eastward.

నగదు *sub.* నగదు|నగదులు. Ready money. కిస్తికింతనుసగంనగదుసగంచూ

దీలూ తెచ్చినారు. They brought half in *ready money* and half in bills, on account of their kists.

నజరు *sub.* నజరు|నజర్లు. A present; usually termed *Nuzzur*. నజరుయిచ్చడం. To make a present.

నట్వాలు *sub.* నట్వాలు|నట్వాళ్లు. An amble, or ambling. నట్వాలి తొక్కడం. To amble. నట్వాలుతొక్కించడం. To cause to amble.

నద *sub.* నద|నదలు. A *nadda;* a small kind of boat used on rivers, generally to receive and land cargoes from large vessels.

నడక *sub.* నడక|నడకలు. A walk. ఆగుర్రపునడక బాగావున్నది. That horse has a good *walk*.

నడత *sub.* నడత|నడతలు. Conduct. నడితి. Item. vide నడవడి.

నడపడం *v. a.* నడుపుతూ|నడిపి. To continue; to preserve. కుంబణీవారు మా మొఖాసాలుతిన్న గానడుపుతూవున్నారు. The Company *continue* my *Mokassas*, without any interruption.

నడమ *pre.* Betwixt; between. మీయిద్దరినడమయేమివ్యాజ్యంవున్నది. What cause or dispute is between you two. ఆదోవనడమ. Midway on that road.

నడవ *sub.* నడవ|నడవలు. A passage in a house; or, from house to house.

నడవడం *v. a.* నడుస్తూ|నడిచి. To walk; to proceed. యీవేళఆవూరినుంచినేనునడిచివచ్చినాను. I *walked* from that town to this place, to day. ధాతువునడవడం. To beat, as the pulse. తిన్నగానడవడం. To behave properly. వ్యతిరిక్తంగానడవడం. To *act* with disobedience. యీమొఖాసానులైసంవత్సరములనుంచినాకిందనడుస్తూవున్నది. This mokassa has been *going on* under me, for thisforty years past.

నడవడి *sub.* నడవడి|నడవళ్లు. Conduct; behaviour.

నగ్గి *adj.* Bent; crooked. నగ్గిముక్కు. A dented nose; that is, a *flat* nose. నగ్గినడుము. *Hollow* backed.

నడికట్టు *sub.* నడికట్టు|నడికట్లు. A waist-band.

నడిపించడం *v. a.* నడిపిస్తూ|నడిపించి. To cause one to walk; to continue; to preserve. ఆచిన్నవాడుయేడాదివాడులయినప్పటికిన్నినడిపించుమనివచ్చినారు. They have *made* that child *walk*, although he is only one year old. అతనునిర్ణయించినజీతంమాకునడిపిస్తూవున్నాడు. He has *continued* me the allowance, which he appointed for me.

నడిపించుకోవడం *v. a.* నడిపించుకుంటూ|నడిపించుకుని. To cause another to persevere in or undertake a thing.

నడుము *sub.* నడుము|నడుములు. The waist, or the middle. నడుమునొప్పి. A pain in the *reins*; sometimes termed, the *lumbago*. నాయిల్లువీధినడుమవున్నది. My house is in the *middle* of the street.

నత్త *sub.* నత్త|నత్తలు. The small shell-fish, called *muscles*.

నత్తి *sub.* నత్తి|నత్తులు. Stammering or hesitation in speech. అతనికిమాట్లాడేటప్పుడునత్తివస్తుంది. That man has a *stammering* in his speech.

నది *sub.* నది|నదులు. A river. నదిదాటుడం. To cross a river.

నన్నూరు *adj.* Four hundred. రెండునన్నూర్లుయెనమన్నూరు. Twice *four hundred*, makes eight hundred.

నంజు *sub.* నంజు|నంజులు. The term given by the Natives to *the pains*, which commonly succeed a severe illness; and which is considered by them as a disorder in itself.

నంజుడు *sub.* నంజుడు|నంజుళ్లు. Meat of any kind.

నంబరు *sub.* నంబరు|నంబర్లు. A number.

నపుంసకత్వం *sub.* నపుంసకత్వపు|నపుంసకత్వములు. Impotency.

నపుంసకుడు *sub.* నపుంసకుడి|నపుంసకులు. An impotent man.

నఫా *sub.* నఫా|నఫాలు. Profit; gain; advantage. యీపనిలోఅతనికిచా లానఫావచ్చినది. He has got a great deal of *profit*, in this business: Pronounced, *nuffaa.*

నన్ముకు *sub.* నన్ముకు|నన్ముకులు. Salt. నన్ముకుమహ్లు. The *salt* pans. నన్ముకు ప్రకోష్ఠు. The sale of *salt*;

నమ్మడం *v. n.* నమ్ముతూ|నమ్మి. To trust; to confide; to rely on. అతనున్యా యంచేస్తాడనిచాలానమ్మినాను. He being noted for his justice, I *entirely relied* on him:

నమలడం *v. a.* నములుతూ|నమిలి. To chew; to masticate; to gnaw. తమల పాకులునమలడం. To *chew* beetel. పొగాకునమలడం. To *chew* tobacco.

నమస్కారం *sub.* నమస్కారపు|నమస్కారాలు. This is an expression used by one Bramin to another, on meeting together, when they at the same time make the *dundum.* This is seldom practised by the other castes, unless by *Raatsavaars*, who are reckoned the next caste to the Bramins.

నమ్మిక *sub.* నమ్మిక|నమ్మికలు. Confidence; dependance. నమ్మికఅయిన. *Trust-worthy*; *faithful.*

నమ్మించడం *v. a.* నమ్మింపుతూ|నమ్మించి. To cause confidence, or give assurance.

నయము *sub.* నయపు|నయములు. A state of improvement in health; also, any *proper state* of *things.* అతన్నియీవేళ్లవరకుఅసంకటంనయంగా లేదు. He is not to this time in *a good state of health*, from his sickness. బజారులోధాన్యపుదరకాస్తనయంగావున్నది. Grain has got rather a *proper price* again; that is, *cheap.*

నరకడం *v. a.* నరుకుతూ|నరికి. To wound; to cut with a weapon. ఆమనిషి

తలనరికినారు. They *cut off* that man's head. ఆతోటలోనలుబైతాటిచెట్లునరికినారు. They have *felled* forty palmira trees, in that garden. కొమ్మలునరకడం. To cut off branches.

నరకం *sub.* నరకపు|నరకాలు. The place of future punishment; that is, *Hell.* పాపాత్ములునరకానకుపోతారు. Those who have committed sins, will go to *Hell.*

నరం *sub.* నరపు|నరములు or నరాలు. A vein.

నరుకు *sub.* నరుకు|నరుకులు. A cut; a wound. నరుకులుతగలడం. To *receive wounds.*

నల్ల *adj.* Black. నల్లకుక్క. A *black* dog. నల్లమందు. *Opium.* నల్లవాడు, also, నల్లనివాడు. A *black-man*; a *Native.* నల్లజీలకర్ర. *Black* Cumin seeds.

నలక *sub.* నలక|నలకలు. Dust or any small particle. కంట్లోనలక. Dust or dirt in the eye.

నలగడం *v. n.* నలుగుతూ|నలిగి. To become crushed or bruised. వాడికాలు బండికిందపడినలిగినది. His leg got under the wheel and was crushed. పువ్వులునలగడం. Flowers to *wither.*

నలచడం *v. a.* నలుస్తూ|నలిచి. To rub; to squeeze. vide నలపడం.

నలబచదరం *v. a.* నలబచదరపు|నలచదరములు. A square. ఆబల్లనలచదరంకాదు. That board is not *square.* నలచదరపుమేజాబల్లలు. *Square* tables.

నలపడం *v. a.* నలుపుతూ|నలిపి. To squeeze; to compress; to rub. నిమ్మకాయలునలిబిరసంతియ్యి. *Squeeze* the juice out of those limes. వంటికిపిండినలుస్తున్నాడు. He is *rubbing* his body with powder. N.B. The Natives are accustomed first, to rub oil over their bodies; to remove which, they use flour made of a small grain called Pessaloo; and also rice flour, mixed in warm water. చెవులునలపడం. To *pull* the ears.

నలభై *adj.* Forty. నలభైగుర్రాలు. *Forty* horses. నలభైమంది. *Forty* people. నలభైయోది. The *fortieth*. Properly నలుభై.

నల్లమందు *sub.* నల్లమందు|నల్లమందులు. Opium. నల్లమందుతినేవాడు. A man addicted to taking *opium*. నల్లమందుపుచ్చుకోవడం. To use *opium*.

నలవడం *v. a.* నలుస్తూ|నలిచి. To squeeze, vide నలపడం.

నల్లి *sub.* నల్లి|నల్లులు. A bug. నల్లికుట్టడం. A bug to bite.

నల్లికంళ్లపాము *sub.* నల్లికంళ్లపాము|నల్లికంళ్లపాములు. The name of a small reptile of the lizard kind; thin and slightly made; with a red tail; very harmless in its nature.

నలుగురు *sub.* నలుగురి. (No Plural.) Four people. నలుగురువచ్చిమమ్ము నదోచుకున్నారు. *Four fellows* came and plundered me. నలుగురమనుషులుయీవూరికిసంతనిమిత్తంవచ్చినారు. *Four people* came to this town, on account of the fair.

నలుతుము *sub.* నలుతుము|నలుతుములు. This word is a contraction of *four tooms*. అయిదునలుతుములుపుట్టెడు. Five *nallooms* make one candy.

నలుపు *sub.* నలుపు|నలుపులు. Black; blackness. యెంతవుతికినాఆబట్టనలుపువదలలేదు. No washing seems able to take the *blackness out* of *that* cloth.

నలుసు *sub.* నలుసు|నలుసులు. Dust or dirt. vide నలక.

నవ్వడం *v.n.* నవ్వుతూ|నవ్వి. To laugh.

నవాతు *sub.* నవాతు|నవాతులు. White loaf-sugar.

నవాసారం *sub.* నవాసారపు|నవాసారములు. Sal-ammoniac.

నవ్వు *sub.* నవ్వు|నవ్వులు. A laughter, or a laugh. అతనుయీమాటలు అన్నందునవిస్తారంనవ్వువచ్చినది. When he spoke these words, it occasioned great *laughter*.

నశించడం *v. n.* నశింప్తూ|నశించి. To go to ruin, or be destroyed. అత నికుటుంబంఅంతానశించినది. The whole of his family has *gone* to *destruction.*

నష్టం *sub.* నష్టపు|నష్టములు. Loss; detriment. యీసంవత్సరంపంటతక్కువఅ యినందునానాకుచాలానష్టంవచ్చినది. The crops having failed this year; it has *caused* me great *loss.* నష్టంకావడం. To lose; to expire. యీసం వత్సరంవారియింట్లోపదిమందినష్టమైనారు. A matter of ten people have *died* in their houses this year. నష్టమునుపొందడం. To *suffer loss.*

నక్షత్రం *sub.* నక్షత్రపు|నక్షత్రాలు. A star. యీవేళఆకాశంమోదన క్షత్రాలుబాగాఅగపడడంలేదు. Just now, the sky does not shew the *stars* clearly.

నా *pro.* Nominative Singular, of the Personal Pronoun my. నాది. mine.

నాకడం *v. a.* నాకుతూ|నాకి. To lick up. ఔషధములోతేనెపోసుకుని నా కుతూవున్నాడు. He has mixed honey in the physic and is *licking it up.* కుక్కవిస్తరినాకుతున్నది. The dog is *liking* the *vistery*; that is, the *leaves sewn together*, on which Natives eat their victuals.

నాగలి *sub.* నాగటి|నాగండ్లు. A plough. నాగటికర్ర. A *plough share.* నా గటిచాలు, The *furrow*, made by a *plough.* ఆనాగలిబాగాతెగుతుంది. That *plough* holds well in the ground.

నాగవాసం *sub.* నాగవాసపు|నాగవాసములు. The staple for a hasp. నా గవాసానికిగొళ్ళెంతగిలించితాళంవెయ్యి. Fix the hasp on the *staple* and lock the padlock upon it.

నాచు *sub.* నాచు|వాచులు. The weed of lakes. The sugar refiners in India, after having boiled the coarse sugar and cooled it in pots, apply

this weed to the surface; to draw off the watery particles and to whiten the sugar.

నాటడం *v. a.* నాటుతూ|నాటి. To transplant.

నాట్యం *sub.* నాట్యపు|నాట్యములు. A *nautch;* that is, the *dance* of the women called *dancing girls,* according to the fashion of the Natives of Asia. నాట్యంచెయ్యడం. To *nautch.* నాట్యంచెయ్యడానకుబోగంవాండ్లువచ్చినారు. The dancing girls are come for the purpose of *nautching.*

నాటు *sub.* నాటు|నాటులు. This word is applied to any *town* or *out place,* from which things come in for a principal town. Hence, it is generally applied to *weaving towns;* because, the cloth is commonly sent in from the country, to the Cusbah town.

నాటుకోవడం *v. n.* నాటుకుంటూ|నాటుకుని. To flourish, after being transplanted. ఆమొక్కలునాటుకున్నవి. Those young plants *flourish.*

నాడి *sub.* నాడి|నాళ్లు. The pulse; a vein. నాడిఆడుతూవున్నది. The *pulse* beats. నాడిమీదనరుకుతగిలివిస్తరించిరక్తంకారుతూవున్నది. One of the *veins* has received a cut, and the blood flows from it in abundance.

నాడు *adv.* Belonging to; referring to. N.B. This word is used in several senses, all drawing their meaning from this explanation of the word. Such as చిన్ననాడు. *During* childhood. ఆనాడు. At *that time.* రెండోనాడు or మరునాడు. The *day after.* నాడుచెబ్పితిని. I told him on *that day;* that is, *referring* to some *particular day.* తూర్పునాడు. *Eastward.* వైగినాడు. *Belonging* to the vaigy sect of Bramins; of which, there are five or six other descriptions. నాడుమొదలుకునివేటిపరియంతం. From the beginning of *that period,* to the present day. పుట్టిననాడు. A *birth day.*

నాడెము *sub.* నాడెవు|నాడెములు. Sorting; also, trying of money. నాణెము. Item. బట్టలనాడెము. A *sorting* of cloth. బంగారపునాడెం. A *trying* or *judging* of Gold. నాడెంచూచుడం. To *sort* cloth; also, to *prove* money. *Sorting* is done by feeling the cloth, by examining the threads and texture, and judging in this way of its quality. *Proving* money is done by the *sight*, and also by *rubbing* it on the stone used for that purpose, called వరగంటిరాయి.

నానడం *v.n.* నానుతూ|నాని. To soak; to steep. అటుకులుపాల్లో నానినవి. The rice cakes have been *steeped* in milk. ఆబట్టరాత్రినుంచీనీళ్లల్లో నానుతూవున్నది. That cloth has been *soaking* in water ever since last night.

నానపడం *v. a.* నానుపుతూ|నానిబి. To bleach.

నానా *adv.* Every way; different ways. నానావిధాలా. Item. మున్ను నానావిధాలాగత్తరాహంగామాచేశినాడు. He gave me trouble and vexation *in all manner of ways.*

నామకరణం *sub.* నామకరణవు|నామకరణములు. Baptism. అతనికొమారుడినామకరణంయీవేళనుఅయినది. His son has been this day *christened.* N. B. Christening among the Hindoos is performed in the house of the parents. The father writes the name of the child with a gold ring, in consecrated rice; previous to which, the child and its parents must go thro' their religious ablutions. After the ceremony of naming the child, the day is spent in rejoicings.

న్యాయం *sub.* న్యాయపు|న్యాయములు. Justice; also, logic. న్యాయంజరిగించడం or చెయ్యడం. To *distribute* or to *do justice.* ఆశాస్త్రులూకాశీలోపదిసంవత్సరములున్యాయంచదువుకునివచ్చినాడు. That Pundit is re-

* he calls it Christening !!

turned from Cassee, where he has been ten years *studying logick.* న్యాయశాస్త్రం. The *art* of *logick.* న్యాయకర్త. *Maker,* or Lord of *Justice.* న్యాయస్థుడు. A *just, upright* man.

నాయన *sub.* నాయన|నాయనలు. A father. vide అబ్బ.

నాయుడు *sub.* నాయుది|నాయుళ్లు. Name given to the head inhabitant of a village.

నార *sub.* నార|నారలు. Hemp. It is made from plants, and from the branches of various trees in India, when used for the coarser purposes. తాటినార. Palmira *hemp.* కొబ్బరినార. Cocoanut *hemp.* మొఱలినార. Kildaira *hemp.* సాకనార. *Hemp* of the aloe leaf. జనపనార. The *hemp* of the *janam* or *sunn* plant. This plant is very plentiful in India and yields an abundant produce of excellent *hemp.* గోగునార. The *hemp* of the *Gogoo* plant.

నారింజపండు *sub.* నారింజపంటి|నారింజపండ్లు. The orange. నారింజచెట్టు. The *orange tree.* నారింజతోలు or నారింజపంటితోలు. *Orange peal* or *skin.* నారింజతొనలు. *Pulp* of *oranges;* which is commonly in cloves. నారింజవిత్తులు. *Orange pips.* N.B. The same terms are applicable to all fruits of a similar description.

నారు *sub.* నారు|నారులు. The name given to young vegetables and other productions, when fit to be transplanted. ఆతోటలోవిస్తరించిమిరపనారుపోశినారు. They put down a great number of *young* chilly *plants,* in that garden.

నాల *sub.* నాల|నాళ్లు. A horse shoe. గుర్రపునాళ్లు. Item. నాళ్లకట్టడం. To put on *shoes;* or to *shoe horses.* నాలబందు. A *horse-shoer* or *farrier.*

నాలకీ *sub.* నాలకీ|నాలకీలు. This is a description of state Palankeens, sup-

posed to have been anciently used only by Kings. At present, some Rajahs have them, to add to their splendour on public occasions. They have eight feet, and a sort of canopy like a parasol on the top; there being a cross stick fixed in front and behind, by which they are carried; instead of a bamboo arched over the whole, as in common Palankeens.

నాలిక *sub.* నాలిక|నాలికలు. The tongue. అతను రెండునాలికలవాడు. He is a double *tongued* fellow; or, a man of *double speech.* మొద్దునాలిక. A thick tongue. పలచనినాలిక. A glib tongue. N.B. The proper word is నాలుక.

నాలుగు *adj.* Four. నాలుగువందలు. *Four* hundred. నాలుగువరహాలు. *Four* Pagodas. నాలుగోది. The *fourth.*

నాశనం *sub.* నాశనపు|నాశనములు. Destruction; ruin. నాశనంచెయ్యడం. To *destroy.*

నికటం *sub.* నికటపు|నికటములు. Force; compulsion. అతనినికటంవల్లనాకు శ్రమవచ్చినది. He has used measures of *compulsion,* by which I am brought into trouble. నికటపెట్టడం. To compel; to use *force.* నికటంచెయ్యడం. Item. అతనుబంట్రోతులనువప్పగించిచాలానికటపెట్టినాడు. He has placed peons over me, and been guilty of great *violence.* నిబంధం. Item.

నిక్కడం *v. n.* నిక్కుతూ|నిక్కి. To walk erect; to strut; to stretch the head out.

నిచ్చెన *sub.* నిచ్చెన|నిచ్చెనలు. A ladder.

నిజం *sub.* నిజపు|నిజములు. Truth; veracity. నీవుచెప్పినమాటునిజం. What you have said, is *truth.* అతనునిజంకలమనిషి. He is a man of *veracity.* నిజమైన. True, నిజమైనమాటలు. *True* words.

నిట్టూర్పు *sub.* నిట్టూర్పు|నిట్టూర్పులు. Hard breathing; sobbing. అతను మహాలావుమనిషిగనక లేవలేక నిట్టూర్పులువిడుస్తూవున్నాడు. Being a heavy over-grown man, he can hardly get up; and his *breathing* is very *hard* and *difficult*.

నిడివి *sub.* నిడివి|నిడువులు. Length. ఆస్థలంనిడివియెంత|వెడలుపుయంత. What is the *length* and breadth of that place. నిడివిగల. *Long;* in opposition to broad.

నిత్యం *adv.* Every day; perpetually. యీ ప్రపంచంనిత్యంకాదు. This world is not *for ever*. నేనునిత్యంవస్తాను. I will come *every day*.

నిద్ర *sub.* నిద్ర|నిద్రలు. Sleep. రాత్రినాకుబొత్తుగానిద్ర లేదు. I got no *sleep* whatever last night. నిద్రపోవడం. To *go* to *sleep*. బిల్లనిద్రపోయినది. The child *has gone* to *sleep*. ఆబిల్లనునిద్రపొయ్యేటట్టుచెయ్యి. Make that child to *go to sleep*, or, *put* the child *to sleep*. నిద్రమబ్బు or నిద్రమత్తు. *Drowsiness*; inclination to sleep. నిద్రలేపడం. To wake a person from sleep. నిద్రలేవడం. Yourself to wake.

నిద్రించడం *v. n.* నిద్రింస్తూ|నిద్రించి. To sleep; to repose. దొరనిద్రింస్తూవున్నాడుయింకాలేవలేదు. The Gentleman has not got up, but *is* still *sleeping*.

నిన్న *adv.* Yesterday. నిన్నఆయననుచూచినాను. I saw him *yesterday*.

నిండా *sub.* నిండా. (No Plural.) Fullness; state of complete measurement. ఆకూజాలోనిండానీళ్లువున్నవి. That guglet is *full* of water. అతనికినిండాకోపంవచ్చినది. He got *full of anger*.

నిండుగా *adv.* Full; complete. అతనుఅన్నివిధాలానిండుగావున్నాడు. He is *complete* in all respects; that is, in point of quality, family, &c. &c.

నింద *sub.* నింద|నిందలు. Accusation; blame. అతనికినేరం లేనిదేనిందవచ్చినది He has got *blame*, without having committed any fault.

నిందించడం *v. a.* నిదింస్తూ|నిందించి. To blame; to accuse. అతనిశత్రువుది యింటికినేనువెళ్లినానానినన్ను నిందించినాడు. He has *accused* me, of frequenting the house of his enemy.

నిప్పు *sub.* నిప్పు|నిప్పులు. Fire; that is, coal or wood lighted for use. నిప్పురాజవెయ్యడం. To *kindle* a *fire*. అన్నంవండేనిమిత్తంత్వరగానిప్పురాజవెయ్య. Make haste to *light* the *fire*, for dressing the victuals. చుట్టకాలుచుకునేటందుకునిప్పుతీసుకునిరా. Bring some *fire* to *light* my cheroot.

నిబద్ధి *sub.* నిబద్ధి|నిబద్ధులు. Truth. vide నిజం.

నిభాయించడం *v. a.* నిభాయింస్తూ|నిభాయించి. To suffer; to endure. యీవూళ్లోఅన్నవస్త్రాలులేకపోలేనేనునిభాయించలేను. Without clothes or victuals, I can no longer *endure* my situation in this village.

నిమకళా *sub.* నిమకళా|నిమకళాలు. Remainder. vide నిలువ.

నిమ్మపండు *sub.* నిమ్మపంటి|నిమ్మపళ్లు. A lime.

నిమ్మానా *sub.* నిమానా|నిమానాలు. A model or sample. This, in India, we term *muster*. మరివకనకచెయ్యడానపవకనకకంసాలికినిమానాయిచ్చినాను. I gave a joy to the goldsmith, as a *model* (or *muster*) by which to make another.

నిమిత్తం *sub.* నిమిత్తపు|నిమిత్తాలు. Necessity; need; want; purpose; exigence. నీవుయెందునిమిత్తంచాతయిక్కడికివచ్చినావు. What *exigence* has brought you here. యిదినిమిత్తమైవచ్చినాను. This is the *purpose* for which I am come. నీకుయిక్కడనిమిత్తంలేదు. There is no *necessity* for you here. రూపాయాలనిమిత్తంనేనునెల్లూరువెళ్లినాను. I went to Nellore for the *purpose* of getting Rupees.

నిముషం *sub.* నిముషపు|నిముషములు. A part of the Gentoo hour. It makes 97,200 *mishums*, or *twinklings*. అక్కడికివెళ్లినిముషంలోమళ్లీరా. Go there and come back in a *twinkling*.

నింపడం *v. a.* నింపుతూ|నింపి. To fill or make full. ఆకుండలోనీళ్లునింపు. *Fill* that pot with water. నాపెట్టెవరహాలతోనింపినారు. They *filled* my chest with Pagodas.

నియమించడం *v. a.* నియమింపస్తూ|నియమించి. To direct; to require; to appoint. అతణ్నిఆవూరికివెళ్లమనినియమించినాను. I have *appointed* him to go to that village. ఆచిన్నదాన్నిపెండ్లిఆడవలెననినియమించివుంచినాను. I have *appointed* that girl, to be taken care of, in order to be married to me.

నిరఖునామా *sub.* నిరఖునామా|నిరఖునామాలు. A price current. It is usually called the *nerick*. యీవస్తువుఖరీదునిరఖునామాలోయేలాగునవ్రాసినారు. What priee have they put down in the *nerick* (*or price current*) for the value of this article!

నిరంతరం *v.a.* Daily; or, every day. నేనునిరంతరంతోటకువస్తున్నాను. I come to the garden *every day*.

నిర్ణయం *sub.* నిర్ణయపు|నిర్ణయములు. Agreement; settlement; stipulation. అటువంటినిర్ణయంనాకుసమ్మతిలేదు. Such kind of *agreement*, I do not consent to. రెక్యులేషన్‌లోవున్న నిర్ణయములప్రకారంయీపనిజరిగించవలెను. This business must be done, agreeable to the *rules* laid down in the Regulations. నిర్ణయంచెయ్యడం. To *make* a *stipulation*. నిర్ణయంగా. *Conformably*; *exactly*; that is, *agreeable* to *stipulation*, or *appointment*. నిర్ణయంగాచెప్పు. Tell *exactly*!

నిర్ణయించడం *v. a.* నిర్ణయింపస్తూ|నిర్ణయించి. To stipulate; to settle; to ap-

point; to agree to. రేపు పదిగుంటలకువస్తామనినిర్ణయించిరి. They *appointed* and *agreed*, to be here to-morrow at ten o'clock. కోట్లుగుప్రతిసంవత్సరందసరాపండుగకుమొదినములుశలవుయిచ్చేటట్టునిర్ణయించినారు. They have *appointed* thirty days in every year, on account of the *Dassara* feast, for a vocation to the courts.

నిర్మలం *sub.* నిర్మలవు|నిర్మలాలు. Clearness; pureness. నిర్మలపువస్తువులుపంబించు. Send me the things *pure*. నిర్మలమైనస్త్రీ. A woman of *purity*. ఆనీళ్లనిర్మలంఅనేకమందిచెప్పుకుంటారు. Numbers speak of the *clearness* of that water. నిర్మలంగా. *Clearly; brightly; perceptibly.*

నిరుడు *sub.* నిరుటి. (No Plural.) Last year; or, the year before this. నిరుటిసంవత్సరంమావూరువిస్తారంపండినది. My village produced very abundantly, *last year*. నిరుటిలెక్కలు. Last year's accounts. అతనుయీవూల్లోకినిరుడువచ్చినాడు. He came *last year*, into this village.

నిర్మూలం *sub.* నిర్మూలవు|నిర్మూలములు. Extirpation; destruction. ఆవూరుతగలబడడంచాతబొత్తిగానిర్మూలంఅయినది. That village is involved in complete *destruction*, from fire.

నిరోగం *sub.* నిరోగపు|నిరోగములు. Health. యీవూరువచ్చినతరువాతఅతనినిరోగంఅయినది. After he arrived in this town, he recovered his *health*.

నిలపడం *v. a.* నిలుపుతూ|నిలిపి. To stop; to arrest; to fix; to desist. ఆగుర్రాన్నినిలుపు. *Stop* that horse. ఆమాటచెప్పినతరువాతనేను వ్రాయడంనిలిపినాను. After making use of that speech, I *stopped* writing; that is, *desisted* from writing. యీదినపీలా*నునిలిపినారు. To day they have *fixed up* their *Peerloos* or *Images*.

నిలవడం *v. n.* నిల్చున్నా|నిలిచి. To stay; to remain. యీవూళ్లో నిలుస్తాను. I shall stay in this town.

నిలుచుండడం *v. n.* నిలుచుంటూ|నిలుచుండి. To stand up.

నిలువ *sub.* నిలువ|నిలువలు. The remainder; a balance of account. వాతో నీకుసంబంధంనీవద్దమెన్నిరూపాయీలునిలువవున్నవి. What *balance* of Rupees have you, in account with me, in your hands? నిలువవున్నసామానుయిక్కడికితీసుకునిరా. Bring the *remainder* of those things here. It is commonly written నిలవ.

నివాడా *sub.* నివాడా|నివాడాలు. A Revenue term, signifying the *settlement* of the Revenue, or Revenue accounts. నివాడాచెయ్యడం. To *make* the *settlement*.

నివాసం *sub.* నివాసపు|నివాసములు. Place of residence. మానివాసంమసులిపటం లోనో. My *place* of *residence*, is at Masulipatam; or, Bundar.

నిశ్చయం *sub.* నిశ్చయపు|నిశ్చయములు. Agreement. vide నిర్ణయం.

నిష్కమువలార్తం *sub.* నిష్కమువలార్తపు|నిష్కమువలార్తములు. Consummation of marriage; completion. అతనికిపెండ్లిఅయినమూడు సంవత్సరములకునిష్కమువలార్తంఅయినది. *Consummation* took place, after he had been married three years.

నిస్సత్తువ *sub.* నిస్సత్తువ|నిస్సత్తువలు. Weakness; inability. యీమందుతింటే నిస్సత్తువవచ్చినది. The effects produced by that medicine, is *weakness*. మునుపునాకుమహానిస్సత్తువవుండెనుయిప్పుడుగుణంగావున్నది. I used formerly to be subject to great *debility*, but have now got strong again.

నీ *pro.* Nominative Case, Personal Pronoun. Thy. నీది. Thine.

నీచం *sub.* నీచపు|నీచములు. Lowness; without character. అతనిపనిఅంతా నీచంకిందవచ్చినది. His business has ended in great *meanness*. అతనియం

టికినేనువెళ్లితేనన్నుచాలానీచపుమాటలుఆడినాడు. When I went to his house, he gave me nothing but *low words*. నీచంపెట్టడం or నీచపరచడం. To *despise*. నావద్దచాలాఅబద్ధాలుఆడినందునఅతణ్ణినేనుచాలానీచపెట్టినాను. As he told me a great number of lies, I *entertained* a great *contempt* for him. నీచత్వం. Item.

నీచుడు *sub.* నీచుని|నీచులు. A low character; a man of a bad reputation. అతనుకోమటిఅయివుండిశూద్రుడుతిన్నందునానీచుడైనాడు. Being a Banian and having eat victuals with a *Sooder*, he is become a fellow without character.

నీటు *sub.* నీటు|నీటులు. Vanity; pride of dress. నీటుమనిషి. A *dressy man*; a *coxcomb*. నీటుగల. *Coxcomical; foppish.*

నీడ *sub.* నీడ|నీడలు. Shade; shelter from the sun. చెట్టునీడ. The *shade* of a tree.

నీతి *sub.* నీతి|నీతులు. Conscience; uprightness. అతనికిమంచినీతివున్నది. That man has a good *conscience*. నీతికలవాడు. He is a man of *conscientiousness*. నీతిమాటలు. Moral discourses.

నీరు *sub.* నీటి|నీళ్లు. Water. It is commonly used in the Plural number. నాకుదాహానకునీళ్లుయిచ్చుచు. Give me *water*, to quench my thirst. యేటికికొత్తనీరువచ్చినది or తగిలనది. A body of fresh *water*, has come into the river. N.B. When water is mentioned in a large quantity, it is put in the Singular number; and when in small quantities, in the Plural. నీళ్లబుగ్గ. A *water bubble*. నీటివది. A *torrent*. నీళ్లజల. A spring of water.

నీరుల్లి *sub.* నీరుల్లి. (No Plural.) Onions. బజారులోకివిస్తరించినీరుల్లిఅమ్మవ

చ్చినది: A great quantity of *Onions*, came into the bazaar for sale.

నీరుల్లిగడ్డలు or పాయలు. *Onion* plants. vide వుల్లిపాయ.

నీలగడం *v. n.* నీలుగుతూ|నీలిగి. To strut; to walk proudly; also to die. యుద్ధంలోనీలగడం. To die in battle.

నీలం *sub.* నీలపు|నీలములు or నీలాలు. A sapphire. అతనిచెవులనువున్న నీలాలుచేశినపోగులజోడుమహాకాంతిగావున్నది. The *sapphires* in his ear-rings, are very bright.

నీలి *adj.* Blue; నీలిరంగు. A blue colour. నీలిపాగా. A *blue* turban. నీలిమందు. *Indigo.* నీలిచెట్టు .The *Indigo plant.*

నీవు *pro.* నీ|మీరు. Thou; నీవుయేమిచేసినావు. What hast *thou* been doing? నీవుపుస్తకం. *Thy* book. మీరుయెక్కడికివెళ్లుతారు. Where are *you* going? నీది. *Thine.* మీది. *Your's.* ఆతోటనీదిగానిఅతనిదికాదు. That garden is *thine*, and not his.

నీళ్లాడడం *v. a.* నీళ్లాడుతూ|నీళ్లాడి. To be in labour; in childbirth, or in travail. ఆచిన్నదినీళ్లాడివకకొమారుణ్నిచ్చినది. That young woman has been *brought to bed*, and has got a son.

నుదురు *sub.* నుదుటి|నుదుళ్లు. The forehead. నుదుటిమీదపచ్చబొట్టుపొడిచినారు. They have marked his *forehead*, with the green mark.

నున్నని *adj.* Smooth. నున్ననిచెక్కిలి. A *smooth* cheek.

నున్న *conj.* And. It is always coupled to some words in writing. అతనూనేమనూన్నా. He *and* I. యీవేళారేపునూన్నా. To day *and* to-morrow. The word is properly only written న్న:

నునుపు *sub.* నునుపు|నునుపులు. Smoothness. బల్లనునుపు. The *smoothness* of a table. గోడనునుపు. The *smoothness* of a wall. నునుపుచెయ్యడం. To *make smooth.* నున్నన. Item.

నుంచి *pre.* From; since. నేనుఅక్కడినుంచినిన్నవచ్చినాను. I came here yesterday, *from* thence. యిక్కడినుంచి. *From* hence అక్కడినుంచి. *Thence*, or *from* thence. శానాదినములనుంచి. *From* a long period back.

నుయ్యి *sub.* నూతి|నూతులు. A well. ఆనూతిలోనీళ్లుయేమీలేవు. That *well* has got no water in it. గాదినుయ్యి. A *well* with a channel to it; made for conveying water into a garden, or for cattle to drink out of. వరల నుయ్యి. A pot *well.* యిటికనుయ్యి. A brick *well.* రాతినుయ్యి. A stone *well.*

నురుగు *sub.* నురుగు|నురుగులు. Froth; foam. పాలనురుగు. The *froth* of milk. గుర్రపునురుగు. The *foam* from a horse. నీటినురగు. The *foam* produced by water.

నులక *sub.* నులక|నులకలు. The name of a small kind of rope, or thick string; with which the poorer sorts of Natives lace, or rather string, their bedsteads. In this state they are, what Europeans in India commonly call *country cots.* మంచపునులక. *Cot string.*

నువ్వు *sub.* నువ్వు|నువ్వులు. The oil plant, నువ్వులు is the usual term given to *oil seeds.* నువ్వు చేను. The *oil crop*; or *plantation.* నువ్వులగానుక. An *oil mill.* N. B. The oil mills are turned by a bullock, the man who feeds the mill sitting on the bar close to the pivot; managing the bullock and feeding the mill at the same time.

నుసుమ *sub.* నుసుమ|నుసుములు. The eye fly; a small almost imperceptible insect, extremely troublesome in the hot weather in India; commonly attacking the eyes in great numbers. They only appear in the day time.

నూక *sub.* నూక|నూకలు. The name given to grain, when half ground.

It is generally termed *Rolong* by Europeans in India. గోధుమనూక. Wheat *rolong*. బియ్యపునూక. Rice *rolong*. పెసరనూక, Pessera *rolong*; and so, of other grains.

నూనె *sub.* నూనె|నూనెలు. Oil; in the state when prepared for use, కొబ్బరినూనె. Cocoanut *oil*. చేదినూనె. The *marking nut* oil. ఆవనూనె. *Oil* of mustard.

నూరడం *v. a.* నూరుతూ|నూరి. To bruise; to grind down into a mash. కత్తినూరడం. To *grind* a knife or sword. చింతపండునూరడం. To *grind* Tamarinds into a mash. ఔషధంనూరడం. To *grind* or *mix* medicines. ఆవాలునూరడం. To *grind* Mustard seeds, in a mash.

నూర్చడం *v. a.* నూరుస్తూ|నూర్చి. To thrash. In India, thrashing is performed by bullocks in the open air. A spot is cleared from dirt and hardened, in the field where the grain ripens; the grain is thrown upon it in loose heaps, and bullocks are turned in upon it and kept in a constant motion treading it under foot till the grain is completely freed from the husk. N. B. The bullocks are generally muzzled, though contrary to the Hindoo shaasters. కుప్పలునూర్చడం. Thrash out the heaps.

నూరు *adj.* One hundred. నూరుమంది. One *hundred* men. పదినూర్లు. Ten *hundreds*. నూటిదరియంతం నేను లెక్కచెప్పుతాను. I can reckon as far as *one hundred*. యెనమనూర్గురవరహాలు. Eight *hundred* Pagodas.

నూర్పు *sub.* నూర్పు|నూర్పులు. A thrashing. ఆవూరికుప్పలుఅన్నీనూర్పులుఅయినవి. The *thrashing* of the whole of the heaps of that village is completed. The word నూర్పిడి is more generally used.

నూలు *sub.* నూలు|నూళ్లు. Thread; generally speaking, thread in it's raw

state. దూదివడికి లేనూలుఅవుతుంది. నూలుపేని లేదారంఅవుతుంది. If you spin the cotton, you get *thread;* which *thread* is twisted, to make *sewing thread.* ఆబారచాపులనూలుమంచిదికాదు. The *thread* in that long cloth, is not good. సన్ననూలు. Fine *thread.* ముతకనూలు. Coarse *thread.* నూలుకండె. An oblong ball of thread.

నెట్టడం *v. a.* నెట్టుతూ|నెట్టి. To push or thrust violently.

నెత్తి *sub.* నెత్తి|నెత్తులు. The head. నెత్తికాయ. Item. ఆసామానువాదినెత్తిమీద పెట్టు. Put those things on his *head.* యీకుర్చీనినెత్తినిపెట్టుకో. Put this chair upon your *head.*

నెత్తురు *sub.* నెత్తురు|నెత్తుర్లు. Blood. నెత్తురుకారడం. *Blood* to *flow* or *run;* to *bleed.* అతనిచిగుళ్లవెంటనెత్తురుపడుతుంనది. His gums *bleed.*

నెనరు *sub.* నెనరు|నెనర్లు. Affection; attachment. ఆమెకుచిన్నవాండ్లయందునిక్కీనెనరున్నది. She discovers a great *affection* for her children.

నెపము *sub.* నెపపు|నెపములు. Blame; accusation; imputation of fault. అతనునామీదలేనిపోనినెపంవేశినాడు. He brought up frivolous *accusations* against me. నెపంపెట్టుకోవడం. To use *pretences.* అతనుసంకటంగావున్నానన్ననెపంపెట్టుకునిరెండుదినములనుంచిరాకుండావున్నాడు. Having used the *pretence* of sickness, he has stayed away for two or three days.

నెమరు *sub.* నెమరు|నెమరులు. A ruminating or chewing of the cud. నెమరువెయ్యడం. To *ruminate.* పశువులుమేతమేశినవిగనకయిప్పుడునెమరువేస్తావున్నవి. The cattle having done feeding are now *chewing* the cud. నెమరుకుతేవడం. To *ruminate* or *muse.* అతనులామాటబాగానెమరుకుతెచ్చుకున్నాడు. He *ruminates* a good deal *upon* that *subject.*

నెమలి *sub.* నెమలి|నెమళ్లు. A Peacock; నెవలి is usually the name given

to it. నెమలిబిట్ట. Item. మొఁగనెమలి. A *Peacock*; that is, the *male*. ఆడ నెమలి. A *Pea-hen*. నెమలిపుంచ. A *Peacock's tail*. నేలనెమలి. The *ground Peacock*. This is the bird Gentlemen in India call the *Florikin*. It is of the same species as the *Bustard*; about as big as a half grown fowl in the body; with a long neck and long legs, and a large beautiful eye.

నెయ్యడం *v. a.* నేస్తూ|నేసి. To weave. బట్టనెయ్యడం. To *weave* cloth. మంచంనెయ్యడం. To *lace* a cot. తివాశినెయ్యడం. To *weave* or *make* a *carpet*. పెంకునెయ్యడం. To *tile*. గడ్డినెయ్యడం. To *thatch*. తాటిఆకునెయ్యడం. To *cover* a *house* with *palmira leaves*. సాలెపురుగునెయ్యడం. To *weave*, as a spider.

నెయ్యి *sub.* నేతి|నేతులు. Ghee; the grand disideratum of the Natives of India. It is made by boiling down butter, and, after laying it by, is mixed with their victuals and frequently taken in a pure state.

నెరియడం *v. n.* నెరుస్తూ|నెరిసి. To grow grey. తలనెరియడం. Item. అతను యాభైసంవత్సరములవాడుఅయినాడుగనకతలాగడ్డమున్నునెరిసినది. Having got to the age of fifty, his head and beard have *grown grey*.

నెరుపు *sub.* నెరుపు|నెరుపులు. The greyness of age. అతనితలనెరుపుమహావింతగావున్నది. All people speak of that man's *grey* head.

నెల *sub.* నెల|నెలలు. A month. నెలకుముప్పైరోజులు. There are thirty days to the *month*. నెలనెల. Monthly. ప్రతినెల. Every month. నెలపదిరోజులు. A month and ten days. నెల is the general name for the moon. నెలపొడుపు. The new moon.

నెళవరి *sub.* నెళవరి|నెళవర్లు. A well informed, clever person. In some

senses, also, it means a person having acquaintance. యీవూరికినెళవ రిని-కాను. I am a *stranger* in this town.

నెళవు *sub.* నెళవు|నెళవులు. Information; acquaintance; experience. యీ పనిలో నాకునెళవులేదు. I have no *experience* in this business. అయ్న తో నాకునెళవు లేదు I have no *acquaintance* with him. ఆమా-ర్గంనాకు నెళవులేదు. I have no *knowledge* of that road.

నేడు *sub.* నేటి (No Plural.) To day; this day; నేటిదినం or నేటిరోజు. Item. నేటిదినంనాటికితిరిగివస్తాను. I shall come back *this day* again; that is, on the return of this day. This is a mode of speech. నేటివారం: Item.

నేత *sub.* నేత|నేతలు. A weaving; a texture; a woof. ఆబట్టనేతమహాబా గావున్నది. The *texture* of that cloth is very good. నేతగాడు. A weaver; that is, one who weaves cloth. They may be of any caste.

నేను *pro.* నా|మేము. I. నేనువస్తాను. *I* am coming. నాయిల్లు. *My* house. మావూరు. *Our* town. నేనే. Myself; or, I myself. నాది. Mine. నేనే యీపనిచేశినాను. It was I *myself*, did this business.

నేబు *sub.* నేబు|నేబులు. A dub. నేబు, in some places, is understood to mean *two dubs*.

నేర్పడం *v. a.* నేర్పతూ|నేర్పి. To teach; to instruct. ఆచిన్నవాడికివిద్య నేర్పతూవున్నాను. I am *teaching* that boy a language.

నేర్పరి *sub.* నేర్పరి|నేర్పరు-. A well instructed, skilful person.

నేరం *sub.* నేరవు|నేరములు. Crime; offence. గొప్పనేరం. A great *offence*. కొద్దినేరం. A small *offence*. నేరంచెయ్యడం. To *commit* a *crime*. నేర పెట్టడం. To *accuse* of *crime*. నేరపెట్టబడడం. To be *accused* of *crime*.

నేరపుమాటలుపడడం. To use *criminal words*. నేరంపుచ్చుకోవడం. To *levy a fine*. వాడలోవేసేనేరం. The *ballast* of a *ship*.

నేరస్థుడు *sub.* నేరస్థుది|నేరస్థులు. A criminal; a culprit; an offender. జిల్లాకోర్టులునిర్ణయం అయినతర్వాత దేశములోనేరస్థులుమహాకొద్ది గాబయిలుదెళ్లుతున్నారు. Since the establishment of the Zillah Courts, there have been fewer *offenders* in the country.

నేర్పించడం *v. a.* నేర్పింస్తూ|నేర్పించి. To cause one to teach.

నేర్చుకోవడం *v. a.* నేర్చుకుంటూ|నేర్చుకుని. To learn. అతనుచదువులపంతులదగ్గిరతెనుగునేర్చుకుంటూవున్నాడు. He is *learning* the Gentoos from his preceptor.

నేర్పు *sub.* నేర్పు|నేర్పులు. Instruction; teaching; information. అతనికి చిత్తర్వుపనిలోమంచినేర్పువున్నది. He possesses great *knowledge* in drawing.

నేల *sub.* నేల|నేలలు. Earth; soil; ground. ఆనేలనుపండ్లచెట్లుబాగాఅవుతవి. Fruit trees thrive very well in that *soil*. నేలనెమలిబట్ట. The *ground* Peacock; or Florikin.

నొక్కడం *v. a.* నొక్కుతూ|నొక్కి. To press down or in; to compress. నన్నుతలుపుసందునవెట్టినొక్కినాడు. He *squeezed* me *in*, between the door. అతనిచెవిపోగుపడకుండాదగ్గిరనొక్కు. *Squeeze down* his ear-ring, so that it may not fall off.

నొక్కు *sub.* నొక్కు|నొక్కులు. A dent or pressure. ముద్రుగులునొక్కులుపోయినవి. My hand rings have got *dents* in them.

నొప్పి *sub.* నొప్పి|నొప్పులు. Pain; ache. తలనొప్పి. The head ache. కడుపునొప్పి. The belly ache. ప్రసవపునొప్పులు. Childbirth or labour pains.

నెుప్ప చెయ్యడం. To hurt or give pain. నెుప్ప పట్టడం. To receive or feel pain. నెుప్పులపడడం. To be in labour or travail.

నెూరు *sub.* నెూటి|నెూర్లు. The mouth; that is, the inside of it. అతనినెూరు పెద్దదిగనకవిస్తారంఅన్నంపట్టుతుంది. Having a large *mouth*, he can take a large swallow of victuals. బాకినెూరు. A wide mouth.

నౌకరీ *sub.* నౌకరీ|నౌకరీలు. Service. నౌకరీచెయ్యడం. To serve. రెండుసంవత్సరములుఆనొరదగ్గిరనౌకరీచేశినాను. I *have served* that Gentleman, two years. నౌకరీవుండడం. To *take service*. యీవేళ బ్రొద్దునపట్టాలంలోశిపాయీనౌకరీవున్నాను. I *took service* this morning, as a sepoy in the battalion. నౌకరీవుంచడం. To *entertain* in the *service*. నౌకరీమానుకోవడం. To take a *discharge* from *service*. నౌకరీతీశివెయ్యడం. To *dismiss* from *service*.

నౌకరు *sub.* నౌకరు|నౌకర్లు. A servant. అతనుఅనేకదినములనుంచిమానౌకరు. He has been my *servant*, for a considerable period.

పక్క *sub.* పక్క|పక్కలు. A side; also a bedding. యీపక్క. This *side.* ఆపక్క. That *side.* అన్నిపక్కలు. All *sides,* పక్కమీదపడుకోవడం. To *sleep* upon a *bed.* నాపక్కలోపందుకుంటావా. Will you come and *sleep along* with *me?*

పక్కు *sub.* పక్కు|పక్కులు. A scab. పక్కుకట్టడం. To form a *scab.* ఆపుండుపుపక్కుకట్టినదిగనకత్వరగానేపుండురుతున్నది. A *scab* having formed upon that sore, it will soon heal. పక్కువూడడం. The *scab* to fall off.

పఱ *sub.* పఱ|పఱలు. Enmity; hostility; variance. అతనికినాకూచాలాదినములనుంచిపఱవున్నది. An *enmity* has subsisted between him and me, for a long period past. పఱవాడు. An *enemy.* పఱపట్టడం. To take or feel *enmity.* అతనుపామునుకర్రపుచ్చుకునికొట్టపోతేతప్పించుకునిపఱపట్టినది. Having taken a stick to kill a snake and failing to do so, the snake retained *enmity.* N.B. The Natives suppose a snake retains enmity and strives to revenge, at a convenient opportunity, any unsuccessful attempt to kill it. పఱచెయ్యడం. To make *enmity.*

పఱడం *sub.* పఱడపూ|పఱడాలు. Coral; more properly, the coral when shaped into beads. అతడిమెడతావళంలోచాలాగొప్పపఱడాలువుండివున్నవి. That man wears a necklace of very large *coral beads.*

పఱలకొట్టడం *v.a.* పఱలకొట్టుతూ|పఱలకొట్టి. To break. అపెట్టెనేనుపఱలకొట్టినాను. I have *broken* that box.

పఱలడం *v.n.* పగులుతూ|పగిలి. To break; to shatter; to fall to pieces. శీసాబుడ్డిచెయ్యిజారికిందపడిపగిలినది. The ink bottle slipt out of my hand and *broke.* అతనుపోట్లాడినందునతలపగిలినది. He has been fighting and has got a *broken* head.

పగలు *sub.* పగటి|పగళ్లు. Day time; the day. పగలుయిక్కడవుండిరాత్రి లేచి వెళ్లుతాము. I shall remain here during the *day*, and go away in the evening. యీరాత్రివుండిరేపుపగటివేళయింటికివెళ్లు. Stay here to night, and go home in the *morning*.

పగిలిన *adj.* Broken; fractured. పగిలినరునకలు. *Fractured* pieces. పగిలినసామాను. *Broken* things.

పచ్చ *adj.* Green. For this reason పచ్చ is the name given to the *Emerald*. పచ్చరంగు. *Green* colour. ఆయింట్లోనుకొన్ని పచ్చరంగుకుర్చీలువున్నవి. In that house, they have got some *green* chairs. పచ్చపొడవడం. To mark with *green*. N. B. It is the practice of Hindoo women and sometimes of men, to puncture the skin and introduce a mixture made of the juice of the margosa leaf, some oil and tarmerick. It is the same practice as is, by some other nations, termed *tattooing* or *tattowing*. × Error for sesamum oil.

పచ్చగన్నేరుపువ్వు *sub.* పచ్చగన్నేరుపువ్వు|పచ్చగన్నేరుపువ్వులు. A flower, some of which are yellow and some white; well flavoured.

పచ్చం *sub.* పచ్చపు|పచ్చములు. The name given to a particular kind of cloth, generally twenty four cubits long and two cubits broad. The word is called *Patch* by Europeans; and means *two* pieces.

పచ్చి *adj.* Fresh; new; raw; unboiled. పచ్చికర్ర. *New* wood. పచ్చికాయలు. *Fresh* fruits. పచ్చికందతింటాడు. He eats *raw cundah*. A kind of degenerate yam. పచ్చిమాంసం. *Raw* meat. పచ్చిఆకు. A *green* or *fresh* leaf. పచ్చి, is also the adopted meaning for a bird. Figuratively పచ్చిదగా mean, deceit. Error for పచ్చి base fraud

పటకా *sub.* పటకా|పటకాలు. *A sash,* commonly worn by all Natives in India.

పటకారు *sub.* పటకార|పటకాలు. Pincers. కమ్మరవాడిపటకార. A blacksmith's *pincers.* The proper word is పటుకారు.

పట్టడం *v. a.* పట్టుతూ|పట్టి. To hold; to gripe. యీకాకిదంచివర పట్టు. *Lay hold* of the end of this paper. చేతులుపట్టుకొన్నిరూపాయాలుయిస్తున్నాము. *Hold forth* your hands, and I will give you some Rupees.

పటం *sub.* పటము|పటాలు. The name of *a picture,* when finished and mounted. పటం is also the name, for *a map.*

పట్నం *sub.* పట్నము|పట్నములు. A City; principal Town; the capital of a Country. అతనుపట్నంవెళ్లినాడు. He is gone to the *Capital.*

పటికె *sub.* పటికె|పటికెలు. *Allum.* It is also used to express Sugar Candy, from its resemblance in shape and colour. పటికెబెల్లం or పటికెపంచదార. *Sugar Candy.*

పట్టు *sub.* పట్టు|పట్లు. Silk. పట్టుబట్టలు. *Silk* clothes. పట్టుతునక. A piece of *silk.* పట్టు, means also, a *grip.* జెట్టిపట్లు. The *grip* of a wrestler. పట్టు, in another sense, means an *application,* or *putting upon.* సున్నపు పట్టు. An *application* of chunam. N.B. This is the common application of the Natives to bruises or pains. The word means an *application* of any thing else. యింటిపట్టు. A *place* of *residence.*

పట్టుకోవడం *v. a.* పట్టుకుంటూ|పట్టుకుని. To seize; to take. ఆదొంగపారిపోతూవుండగాపట్టుకున్నారు. They *took* that thief, whilst he was running away. ఆవూళ్లోకిశూరీళ్లోల్లువచ్చిమమ్మునపట్టుకున్నారు. The plunderers came to that Town and *seized* us there.

పట్టుపడడం *v. n.* పట్టుపడుతూ|పట్టుపడి. To be apprehended; to be seized.

ఆరాజుయింతమట్టుబాతా ఫితూరీలోవుండిపడిదినములకిం దటపట్టుపడ్డాడు. That Rajah, who has all this time been in rebellion, *was seized* about ten days ago.

పట్టె *sub.* పట్టె|పట్టెలు. A side, border, or streak. మంచపుపట్టె. One *side* of the bed frame. సున్నపుపట్టె. A *streak* of chunam, such as the Hindoos rub on the out side of their houses. They are sometimes, alternately red and white. నవారుపట్టె. *Lacing* for bed frames. తాటిపట్టె, means the *fourth part* of a *palmira tree;* cut lengthways for buildings.

పడగ *sub.* పడగ|పడగలు. The name for the *hood,* of the hooded snake; that is, the expansion on each side of its head and down the back of its neck, when the snake raises itself.

పడడం *v. n.* పడుతూ|పది. To fall; to happen; to sink. చెట్టుమీదినుంచిపడడం. To *fall down* from a tree. బోర్లపడడం. To *fall flat* down. సంకటుపడడం. To *fall* sick. క్రైదులో or సంకెళ్లపడడం. To *get imprisoned* or be *put* in *Irons.* కోపపడడం. To *get* angry. సంతోషపడడం. To *feel* glad or *be pleased.* విచారపడడం. To *grieve;* to *lament.* కాకితాలునూన్నెబట్టలునూన్నెమడతపడడం. Papers or clothes to rumple or *get into folds.* N.B. This Verb is joined to the verbal Infinitive of other Verbs, to form the Passive voice.

పడమర *sub.* పడమటి|పడమల్లూ. The West. సూర్యుడుపడమరఅస్తమానం అవుతూవుంటాడు. The Sun sets in the West.

పడవ *sub.* పడవ|పడవలు. A boat. నడపడవ. A Ship's *boat.*

పదిదె *sub.* పదిదె|పదిదెలు. Borrowed clothes. పదిదెబట్టలు. Item. It is a common practice, amongst those Natives in India who are not very rich, but are desirous of appearing well-dressed, to enter into bargains

with the washers, to supply them with other people's dresses; for the use of which the wearers pay the washers, from two to six Rupees at the end of the year.

పడిశెము *sub.* పడిశెపు|పడిశాలు. A cold in the head. vide రొంప.

పడుకోవడం *v. n.* పడుకుంటూ|పడుకుని. To lay down; to recline. నేనుమహాఅలసటపడ్డందునపడుకుంటాను. I am very tired and must *lay down*. పడుకోవడం means also, to *go to sleep*.

పడుగు *sub.* పడుగు|పడుగులు. Length; as contrasted with breadth, in the measurement and weaving of cloth. పేక, is the breadth. నూలుపడుగు. Length of the thread in weaving. మంచంపడుగు. Length in lacing a cot. So also, for the breadth, when you use పేక.

పడుచు *adj.* Applied to women or to men. పడుచుది. A *girl* or *young woman*. When applied to women, it is used as a Substantive. అదుగోపదిహేడుసంవత్సరములలగలమంచిపడుచువున్నది. Behold that charming *girl*, who cannot be more than fifteen years of age! పడుచువాడు. A *young man*. పడుచుతనం. *Youth* or *time of youth*. అతనుపడుచుతనంలోవున్నాడు. He is in the period of his *youth*.

పడుచుకోవడం *v. a.* పడుచుకుంటూ|పడుచుకుని. To go astray; to visit men. This word is applied only to women.

పతకం *sub.* పతకపు|పతకములు. The name given to an ornament worn by the Hindoos at the breast, and suspended round the neck, by a string or chain. They are more or less expensive, according to the fancy and riches of the wearer.

పత్రం *sub.* పత్రపు|పత్రములు. A bond. పత్రంవ్రాయడం. To *execute* a *bond*. పత్రంతలచించడం. To *cancel* a *bond*.

పతివ్రత *sub.* పతి వ్రత|పతి వ్రతలు. A constant; chaste female. It is a Shanscrit compound meaning *devotion* to the *husband.* రాముడిభార్య పతివ్రతఅనిఅనుకుంటారు. People say that Ramdoo's wife is a *chaste, constant* woman.

పథ్యం *sub.* పథ్యపు|పథ్యాలు. Diet. పథ్యంపెట్టడం or పెట్టించడం. To fix or prescribe a *diet.* పథ్యంచెయ్యడం. To undergo a *regimen.* పథ్యంపుచ్చుకోవడం. To resume your *diet,* under restrictions.

పదం *sub.* పదపు|పదాలు. A song. పదంపాడడం. To sing a *song.*

పద్యం *sub.* పద్యపు|పద్యాలు. The *Paddiums,* are the Poetic descriptions of historical and religious events, written in a sort of medium language between Gentoo and Shanscrit, (and that, *ancient* Gentoo) for which there is no particular name. The best informed Natives tell you it is pure *Gentoo,* they are written in; but this is from their not being written entirely in Shanscrit, and having Gentoo mixed in them. పద్యాలుపాడడం or చదవడం. To sing or recite *Paddiums.* In reciting their *Paddiums,* the Hindoos modulate the sentences into a kind of recitative, very agreeable to the ear.

పదార్థం *sub.* పదార్థపు|పదార్థములు. Ready money; personal property. This word is not considered correct; but it is adopted and understood by the people in this sense. అతనివద్దనువిస్తరించిపదార్థంవున్నది. He possesses considerable *personal property.* vide అర్థం.

పది *adj.* Ten. పదివందలు or పదినూర్లు. *Ten* hundreds. పదిమంది. A *number* of people. N. B. This is a mode of speech.

పద్దు *sub.* పద్దు|పద్దులు. An entry in accounts. లెక్కపద్దులు. Entries or particulars of an account.

పదును *sub.* పదును|పదునులు. Sharpness; glibness; quickness. కత్తిపదును. The sharpness of a knife. వర్షంపురిశినందునదున్నడానపుభూమిమహాపదునుయిచ్చివున్నది. In consequence of the rain, the ground has obtained a degree of *glibness* and aptness for the plough. పదునుచెయ్యడం. To sharpen. పదునుచేశేరాయి. A hone or whetstone.

పద్ధతి *sub.* పద్ధతి|పద్ధతులు. A manner; a way. పరఁణాావ్యవహారంతమరుశలపుయిచ్చినపద్ధతిప్రకారంజరిగించినాను. I have conducted the business of the District, agreeable to the *manner* which you prescribed.

పన్నడం *v. n.* పన్నుతూ|పన్ని. To pretend, or feign. చచ్చినాననిపన్నినాడు. He feigned to be dead.

పనసపండు *sub.* పనసపంటి|పనసపండ్లు. The jack fruit. This fruit grows to the size of a man's head, and when ripe acquires an offensive smell. The inside parts into cloves or divisions, with a stone in each. The fruit strikes out from all parts of the tree, and sometimes even from the roots.

పని *sub.* పని|పనులు. Business; work; an act. మంచిపని. A good or praiseworthy act. చెడ్డపని. A bad or reprehensible act. పనిచెయ్యడం. To work; or, to do business. యీవేళశానాపనిచేశినాము. We have *done* a great deal of *business* to-day. కూలివాండ్లుసఁపనిచేశియింటికివెళ్లినారు. The coolies have gone home, after doing only half their *work*. నీపనిపట్టింస్తాను. I will *take care* of you. Meant, when spoken in a threatening tone.

పన్నీరు *sub.* పన్నీటి|పన్నీరులు. Rose water. It is difficult to say how this word is compounded. The two last syllables imply *water*, but the first has a meaning unconnected with a rose, altho' the only meaning to

be given to the word is *Rose-water.* పన్నీరుచెట్టు. A *rose* tree. పన్నీరు పువ్వ. A *rose.* పన్నీరుచల్లడం. To sprinkle *Rose-water.* N.B. This is a practice on visits of ceremony in India.

పన్ను *sub.* పన్ను|పన్నులు. A tax. The general name for taxation. యింటి పన్ను. House *tax.* బీటిపన్ను. *Tax* on pasturage. సాలెపన్ను. *Tax* on weavers.

పన్నెండు *adj.* Twelve; a dozen. పన్నెండుమందిభోయీలు. *Twelve* palankeen boys. అపనిమీదపన్నెండుమందినిపుంచినారు. They kept a *dozen* fellows at that business.

పంకా *sub.* పంకా|పంకాలు. A fan. vide విశనకర్ర.

పంక్తి *sub.* పంక్తి|పంక్తులు. A line; or row; in a limited sense. యీపుస్తకం మీదనునాలుగుపంక్తులువ్రాశినాను. I have written four *lines* in that book. భోజనాలకుపదిపంక్తులనుకూర్చున్నారు. They are sitting in ten different *rows,* eating their victuals.

[a] పంచగవ్యం *sub.* పంచగవ్యమ్ము|పంచగవ్యాలు. The name given to a drink, which the Hindoos take on a superstitious idea of its expiating any sin committed by them, because Cow's urine forms the principal ingredient. The composition is made of Cow's urine; Cow's dung; Cow's milk; ghee; and tyre or sour milk.

[b] పంచడం *v. a.* పంచుతూ|పంచి. To divide; to share. పాలుపంచడం. To *divide* shares. పంచుకోవడం. Item.

[b] పంచదార *sub.* పంచదార|పంచదారలు Sugar, generally; commonly brown sugar. చీనా or పటిక పంచదార. *Sugar candy.*

[a] పంచపాళీ *sub.* పంచపాళీ|పంచపాళీలు. The name of the *gallery* in front of

houses called a *Verandah*, over which the roof extends to a certain distance, to keep off the sun.

పంచలోహాలు *sub.* పంచలోహాల. (No Singular.) The name of a metal, composed of five different ones, viz. Gold; silver; copper; tin, and lead.

పంచాంగం *sub.* పంచాంగపు|పంచాంగములు. This word is a Shanscrit compound, to denote the Bramin calculations of time. It is therefore synonimous with our word *Calendar*. పంచాంగం బ్రాహ్మడు. *Panchangum* or *Calendar* Bramin. పంచాంగంచెప్పడం, To tell the calculations of the seasons.

పంచాయతీ *sub.* పంచాయతీ|పంచాయతీలు. An arbitration. vide తగువు.

పంచితం *sub.* పంచితపు|పంచితాలు. The name given to Cow's urine, which the Natives use sometimes medicinally and most generally for cleansing the floors and walls of the inside of their houses; as a preventative against filth and vermin. యింట్లోపంచితంచల్లడం. To sprinkle the house with Cow's urine. It is also mixed with Cow's milk; Cow dung; Cow's urine; thick buttermilk or tyre, and ghee; and in this state taken superstitiously for the expiation of sin; the Cow being considered a sacred animal by the Hindoos. This composition is called పంచగవ్యం.

పంజరం *sub.* పంజరపు|పంజరములు. A bird cage. ఆపిట్టను పంజరంలోపుంచు Keep that bird in a *cage*.

పంటు *sub.* పంటు|పంటులు. The produce or crop. ఆచేనుపంటుబాగాపండినది. The *produce* of that plantation has been properly ripened.

పంటె *sub.* పంటె|పంటెలు. A distaff.

పండడం *v. a.* పండుతూ|పండి. To ripen. ఆచెట్టుకాయలుమహాబాగాపండినవి.

The fruit of that tree has *ripened* very favorably. పండడం. Means, also *to sleep.*

పండించడం *v. a.* పండించ్తా|పండించి. To cultivate; to raise. ఆకాపునూరు పుట్లధాన్యంపండించివాడు. That inhabitant has *brought* a hundred candies of grain *into cultivation.*

పండు *sub.* పంటి|పండ్లు. Fruit. The general name of all fruits, but chiefly of *ripe fruits;* from పండడం to *ripen.* పనసపండు. Jack *fruit.* మామిడిపండు. Mango *fruit.* పండుటాకు. An *old leaf.*

పండుగ *sub.* పండుగ|పండుగలు. A holiday or feast. దసరాపండుగ. The Dassara *feast.* పండుగనిమిత్తంవెళ్లియింకారాలేదు. He is gone to a *feast,* and is not yet returned.

పండుగొప్ప *sub.* పండుగొప్ప|పండుగొప్పలు. A species of Cod fish.

పంతము *sub.* పంతపు|పంతములు. A vow. పంతముచెయ్యడం. To make a *vow.*

పంతులు *sub.* పంతులు|పంతుళ్లు. The name assumed by most Bramins, when they get into employ. It means something superior to the common people; something like our word *Mister;* పంతులు is also the meaning among the Natives for a *School-master,* or *preceptor.*

పంది *sub.* పంది|పందులు. A hog. అడివిపంది. A *wild hog.* పందిపిల్ల. A *pig.* పందితొడ. The quarter of a *hog.* ఊరపంది. A village *hog.* పందిమూలగడం. *Speaking,* as a *hog.* పందిగోంగ్రించడం. To *grunt,* as a *hog.*

పందికొక్కు *sub.* పందికొక్కు|పందికొక్కులు. A *Pandikockoo;* or, as we generally call it, *Bandicoote.* This animal seems to be between the pig and the rat in appearance, having the head very like a pig and making a grunting noise like the pig. The body is like a rat.

పందిరి *sub.* పందిటి|పందిళ్లు. This is the name of a covering made of leaves or other materials; to keep off the sun and serve as a shelter from the weather. Europeans call it *pandaal.*

పందెం *sub.* పందెవు|పందెములు. A stake or bet. The Natives love cock fighting. This amusement is chiefly followed by the weaver castes, who stake large sums on favorite game cocks. Bramins and other castes bet at games of chance, such a *sogataala;* or at *cards,* and also at *chess.* పందెపుకోడి. A *fighting cock.* పందెం వెయ్యడం. To *lay* a *wager.* ఆటలో పందెం. A *stake* at *play.* తనఅన్నవూరినుంచి రేపువస్తాడనిపందెంవేశినాడు. He *laid a wager,* that his elder brother would return from the village to-morrow.

పప్పు *sub.* పప్పు|పప్పులు. Gram or other grain, prepared by being first roasted, then bruised and the husk removed; in which state it is boiled up and eat with rice by the Natives. Sometimes it is given dry to horses; or mixed with sugar, for children; when it is called పప్పు బెల్లం.

పంపకం *sub.* పంపకవు|పంపకములు. Dismission. అతను మొన్నటికోజునత నబంధువులపంపకంనిమిత్తమైయింటికివచ్చినాడు. He came home the other day, on purpose to give *dismission* to some relations of his. ములాకాతీలయినతరవాతఅతణ్ణిరెండుజాములప్పుడుపంపకంచేసినాను. The visit being over, I gave him his *dismission* about noon.

పంపడం *v. a.* పంపుతూ|పంపి. To send; to despatch. కొన్నిమంచినారింజాపండ్లునాకుపంపుమనిచెప్పు. Tell him to *send* me some good oranges. అతనికివుత్తరంనిన్నపంపినాను. I *despatched* a letter to him yesterday.

పంపరమాసపండు *sub.* పంపరమాసపంటి|పంపరమాసపండ్లు. The fruit

which Europeans term the *Pummelnose*. It is the same which, in the West Indies, is called the *shaddock*.

పంబించడం *v. a.* పంబింస్తూ|పంబించి. To send; to despatch. vide పంపడం.

పంబించుకోవడం *v. a.* పంబించుకుంటూ|పంబించుకుని. To engage to send.

ప్రకటం *sub.* ప్రకటపు|ప్రకటాలు. Proclamation; publication. ప్రకటం చెయ్యడం. To publish; to proclaim. నీతో చెప్పినమాటలందరికీ ప్రకటం చెయించు. Make whatever I have told you *public* to every one.

ప్రకారం *pre.* According. మీఆజ్ఞ ప్రకారం. According to your order. ప్రకారంగా. Accordingly. ఆప్రకారంగానడుచుకో. Act accordingly.

ప్రకాశం *sub.* ప్రకాశపు|ప్రకాశాలు. Reflection of light; glittering; a shining; a glass. సూర్యప్రకాశం. The splendour of the sun. నక్షత్రప్రకాశం. Glittering of the stars. కీర్తిప్రకాశం. The splendour of fame. ఆరాజు ప్రకాశంలోకములోమహావిస్తరించినది. The *splendour* of that Rajah increases daily amongst the people.

ప్రకాశించడం *v. n.* ప్రకాశింస్తూ|ప్రకాశించి. To shine; to glitter. ఆవజ్రం మహాప్రకాశింస్తూవున్నది. That diamond *shines* superiorly. ఆయింట్లో నుదీపాలుప్రకాశింస్తూవున్నవి. The light *shines* from that house.

ప్రజ *sub.* ప్రజ|ప్రజలు. An inhabitant; also a crowd of people. నిన్నటిది నండేవుదివుత్సవమునువిస్తరించిప్రజవచ్చినది. A great *crowd* of people came yesterday, to see the ceremonies on account of the Idol. కాటకంచాత యీదేశములోప్రజలుమహాత్కువఅయినారు. The number of *people*, in consequence of the famine, is much reduced in this country.

ప్రత్యక్షం *sub.* ప్రత్యక్షపు|ప్రత్యక్షాలు. Presence. నాతోప్రత్యక్షమందువకలాగున్నూపరోక్షమందువకలాగున్నూఅన్నాడు. He spoke one way in my *presence*, and another way in my absence. ప్రత్యక్షంగా. Being

present. ఆమాటవాఁడోప్రత్యక్షంగాఁజెప్పలేదు. He did not speak that word, whilst I was *present*.

ప్రత్యామ్నాయం *adv.* Instead. నాప్రత్యామ్నాయంరాముణ్ణిమీవద్దికిపంపించినాను. I have sent Ramdoo to you, *in* my *stead*.

ప్రతి *adj.* Each; every; again. ప్రతియిల్లు. *Every* house. ప్రతిమనిషి. *Every* man. ప్రతిదిక్కున. *Every* where. When used figuratively, it is pure Gentoos. ప్రతిమాట. *Retorting* words. ప్రతివుత్తరం or ప్రత్యుత్తరం. An *answer*. ప్రతిధ్వని. An *echo*. ప్రతిబింబం. *Reflection* in a *glass*. ప్రతిరోజు or దినం. *Daily*, or *every day*.

ప్రత్తి *sub.* ప్రత్తి. (No Plural.) Cotton; that is, Cotton when *first gathered*, or when in the pod. ప్రత్తిచేను. *Cotton* field or plantation. N.B. This word is sometimes called ప్రత్తి.

ప్రతిజ్ఞ *sub.* ప్రతిజ్ఞ|ప్రతిజ్ఞలు. Determination; resolution; intention; vow. ప్రతిజ్ఞచెయ్యడం. To *resolve*; to *determine*. అతనుకాశీవెళ్లుతానని ప్రతిజ్ఞచేశినాడు. He has *made* a *vow* to go to Caassy.

ప్రతిమ *sub.* ప్రతిమ|ప్రతిమలు. A drawing; or, a picture.

ప్రతిష్ఠ *sub.* ప్రతిష్ఠ|ప్రతిష్ఠలు. Reputation; name. ప్రతిష్ఠచెయ్యడం. To endow.

ప్రతిహతం *sub.* ప్రతిహతపు|ప్రతిహతాలు. Revenge; retaliation; prevention. అతనుచేశినవిరోధానపుతిరిగిప్రతిహతంచెయ్యవలెననివిచారించినాను. In consequence of his hostility, I devised the *means* of being *revenged*.

ప్రధానం *sub.* ప్రధానపు|ప్రధానములు. Pre-eminence; superiority; అన్నివనులలోకెయిదిమాటుప్రధానపుపని. Of all other concerns, this is my *principal one*. ప్రధానంచెయ్యడం. To *make* the *marriage portion*.

ప్ర పంచం *sub.* ప్ర పంచవు| ప్ర పంచములు. The world; the universe. మనుష్యుల ప్ర పంచం. The *inhabited world*; or *terrestial globe*. దేవతల ప్ర పంచం. The *ethereal world*; or *celestial sphere*. Figuratively యీ సంగతి ప్ర పంచం అంతా యెరుగుదురు. The *whole world* is acquainted with this busines.

ప్ర బలం *sub.* ప్ర బలవు| ప్ర బలాలు. Exaltation; pre-eminence. అతనికిని ద్యోగ ప్ర బలంచాత తీరుబడి లేకుండావున్నది. From the *pre-eminence of* his situation, he has very little leisure. ప్ర బలంచెయ్యడం. To *increase*; to *exalt*.

ప్ర బలించడం *v.n.* ప్ర బలింస్తూ| ప్ర బలించి. To exalt; to raise; to improve. అతనివుద్యోగం మహా ప్ర బలించినది. He has *improved* his situation considerably. అతనివంట్లో కోగం మహా ప్ర బలించినది. The disorder on his body, has *increased* to an alarming height.

ప్ర భుత్వం *sub.* ప్ర భుత్వవు| ప్ర భుత్వములు Power; authority; government. చన్నపట్నపు ప్ర భుత్వానకు కొత్తగానరువచ్చినాడు. A new Governor has arrived, for the *government* of Madras. ప్ర భుత్వంచెయ్యడం. To *govern*.

ప్ర భువు *sub.* ప్ర భువు| ప్ర భువులు. A Lord; a master; a Governor.

ప్ర మాణం *sub.* ప్ర మాణవు| ప్ర మాణాలు. An oath; an affirmation. ప్ర మాణంచెయ్యడం. To *make oath* or to *swear*. సాక్షి ప్ర మాణంచేశివాక్కులం వ్రాయించినాడు. The witness having been *sworn*, has delivered his deposition. తప్పు or అబద్ధపు ప్ర మాణం. A *false* oath or *perjury*. ప్ర మాణంచేయించడం. To *administer* an *oath*, or cause one *to swear*. అతనిచాత ప్ర మాణంచేయించు. *Administer* the *oath* to him. ప్ర మాణం, also means, *measurement* or *dimension*.

ప్రయత్నం *sub.* ప్రయత్నపు|ప్రయత్నములు. An endeavour and effort. అత నుపెండ్లిప్రయత్నంలోవున్నాడు. His *endeavour* is, to get married. ప్ర యత్నంచెయ్యడం. To *endeavour*. కొర్టులోనౌకరివుండవలెనని ప్రయ త్నంచేశినాడు. He *made efforts*, to get into the service of the court.

ప్రయాణం *sub.* ప్రయాణపు|ప్రయాణాలు. A journey. నేనుదేశాంతరం వెళ్లడానకుప్రయాణంఅయినాను. I have made preparations for a *journey* into different countries. ప్రయాణపువస్తువలు or సరంజాము. *Travelling* things. ప్రయాణంవెళ్లడం. To *make* a *journey*.

ప్రయాసం *sub.* ప్రయాసపు|ప్రయాసములు. A difficulty; a trouble; an embarrassment. ప్రయాసపెట్టడం. To *give trouble* or *vexation*. నన్నుకైదులోవుంచిచాలాప్రయాసపెట్టినాడు. He has put me in prison, and caused me great *vexation*. ప్రయాసపడడం. To be *oppressed*.

ప్రయోజనం *sub.* ప్రయోజనపు|ప్రయోజనాలు. Business; ceremony; occupation. నీకుయీవూళ్లోయే మైనాప్రయోజనంవున్నదా. Have you any *occupation* in this village. యాకోజనమాయింట్లోతిధిప్రయోజనం. I have this day an annual *ceremony* to perform in my house. తిధిప్ర యోజనం, is properly speaking one of the prescribed ceremonies for the death of a relation. శుభప్రయోజనం. *Marriage* or *religious cere- mony*.

ప్రవర్తన *sub.* ప్రవర్తన|ప్రవర్తనలు. Conduct; behaviour. అతనిప్ర వర్తననాకుసమాధానమైనదికాదు. I am not at all satisfied with his *conduct*.

ప్రవర్తించడం *v. a.* ప్రవర్తింస్తూ|ప్రవర్తించి. To behave; to conduct oneself. అతనుమంచివాడుగనకబాగాప్రవర్తింస్తూవున్నాడు. He is a good man and *conducts* himself properly.

ప్రవేశం *sub.* ప్రవేశపు|ప్రవేశములు. Arrival; acquirement. అతని ప్రవేశపుసంగతి మేమువినలేదు. I have not heard any thing about his *arrival.* అతనికిసంస్కృతవిద్యలోబాగాప్రవేశంవున్నది. He has made great progress, in the *acquirement* of the Shanscrit language.

ప్రవేశపెట్టడం *v. a.* ప్రవేశపెట్టుతూ|ప్రవేశపెట్టి. To place; to appoint. అతణ్నిఆయింట్లోప్రవేశపెట్టు. *Place* him in that house. అతణ్నిఆవుద్యోగంలోప్రవేశపెట్టినాను. I have *appointed* him in that service.

ప్రవేశించడం *v. n.* ప్రవేశింస్తూ|ప్రవేశించి. To arrive at. వూళ్లోప్రవేశించడం. To *arrive* at a Town.

ప్రశ్న *sub.* ప్రశ్న|ప్రశ్నలు. A question. ప్రశ్నలుచెయ్యడం. To put *questions.* అతనువచ్చినతరువాతనివుయేమిప్రశ్నలుచేశినావు. After he *came,* what *questions* did you *put* to him?

ప్రసవం *sub.* ప్రసవపు|ప్రసవములు. Labour; or travail in child-bed. ఆచిన్నదానికిప్రసవపుదినములుసమీపించినవి. That young woman has reached her time of *laying in.* ప్రసవపునెప్పులు. *Labour* or *child-birth pains.* ప్రసవపునెప్పులుపడడం. To feel the *pains* of *child-birth* or to be *in labour.*

పర్ర *sub.* పర్ర|పర్రలు. A swamp, marsh, bog, or fen. వుప్పుపర్ర. A salt *marsh* or *swamp.* రాళ్లిపర్ర. A clayey *bog.* వట్రిపర్ర. A *fen* or *marshy ground.* పర్ర is also a *measurement,* forty of which go to *one Toom.* Salt, grain and chunam, are generally measured with it.

పరఖావిణీ *sub.* పరఖావిణీ|పరఖావిణీలు. A shroffing. పరఖావిణీచెయ్యడం. To *shroff* money. A term given in India to the method used of *trying money* by the *sight,* in the act of telling it. In a figurative sense, you say మనిషినిపరఖావిణీచెయ్యడం. To *bring* a man *to* the *test.*

పరదా *sub.* పరదా|పరదాలు. A curtain; a screen; generally meant for the *curtain* to apartments, where the females are.

పరపతి *sub.* పరపతి|పరపతులు. Credit; trust. యీవూరికిపరాయీనిxనక ాకుయెక్కడాపరపతిలేదు. Being a stranger in this Town, I *have* no *credit* with any body. పరపతివుండడం. To *have credit.*

రప్యంతం *adv.* Until; or, meantime. నేనువచ్చే పర్యంతంయిక్కడవుండు. You must remain here, *until* I come. నేను ప్రొద్దునవెళ్లి రెండుగుంటలకు వచ్చినిఅంతపరియంతంనీవుయిక్కడయేమిచేస్తివి. I went this morning, and was away two hours; what have you been doing *in* all the *meantime?*

పరవడం *v. a.* పరుస్తూ|పరిచి. To spread; to extend; to expand. ఆతివాశ xదిలో పరవు. *Spread* that carpet in the room.

పరవానా *sub.* పరవానా|పరవానాలు. A Revenue term, signifying an *order* or *mandate.* మొఖాసాజరxxలందులకుపరవానాయిచ్చినాడు. He gave me a *Perwaanah*, conferring on me the enjoyment of a Mocassa village.

పరామర్శ *sub.* పరామర్శ|పరామర్శలు. Attention; civility; enquiry. పరామర్శచెయ్యడం. To shew *civility*; to be *attentive*; to *provide* for; to *condole.* ఆమనిషినిభోజనంచేశేటప్పుడుచాలాపరామర్శచెయ్యి. *Pay* particular *attention* to that person, during his meal. ఆమనిషికిఅన్నానికిప రామర్శచెయ్యి. See to *provide* for that man's victuals.

పరామర్శించడం *v. a.* పరామర్శిస్తూ|పరామర్శించి. To be attentive; to condole with.

పరాయీ *sub.* పరాయీ|పరాయీలు. A stranger. పరాయీమనిషి. Item.

పరిగెత్తడం *sub.* పరిగెత్తుతూ|పరిగెత్తి. To run. ఆబండ్రోతుఅక్కడనుంచియి

క్కడికిరావడానకుమహత్వరగాపరిగెత్తినాడు. That peon must have *run* very fast, to come from that place to this.

పరిచయం *sub.* పరిచయపు|పరిచయాలు. An acquaintance. vide పరిచితి.

పరిచితి *sub.* పరిచితి|పరిచితులు. An acquaintance. పరిచితిచెయ్యడం. To make *acquaintance.*

పరిహాసకం *sub* పరిహాసకపు|పరిహాసకములు. Jocularity; merriment; jesting. అతనునన్నుచూచినప్పుడల్లాపరిహాసకపుమాటులుఆడుతాడు. Whenever he meets me he always addresses me in words of *merriment* and *jesting.* పరిహాసకంచెయ్యడం. To *jest.* N.B. The proper Shanscrit word, for which this word is adopted, is పరిహాసం.

పరిశీలన *sub.* పరిశీలన|పరిశీలనలు. An inquiry; investigation; scrutiny. నావ్యాజ్యంపరిశీలనలోకివచ్చినది. My cause is brought under *investigation.* పరిశీలనచెయ్యడం or పరిశీలించడం. To *investigate.*

పరిశుభ్రం *sub.* పరిశుభ్రపు|పరిశుభ్రాలు. Cleanliness. పరిశుభ్రమైన. *Cleanly* or *clean.* పరిశుద్ధం. Item.

పరిష్కారం *sub.* పరిష్కారపు|పరిష్కారములు. A Revenue term, signifying *settlement* of *accounts.* పరిష్కారంచెయ్యడం. To *settle* or *adjust.*

పరీక్ష *sub.* పరీక్ష|పరీక్షలు. Examination. ఆచిన్నవాడుతానుచదువుకున్నచదువుపరీక్షయిచ్చినాడు. That boy has *delivered his lesson;* that is, he has gone through the *examination* of it. పరీక్షచెయ్యడం. To *examine.* పరీక్షయివ్వడం. To *go through* or to *undergo* an *examination.*

పరుగు *sub.* పరుగు|పరుగులు. The act of running. గుర్రపుపరుగు. *Running;* as a horse. మనిషిపరుగు. *Running;* as a man. పరుగు, is also applied to, *distance.* పరుగునేల or పరుగుదూరం. The *distance* of a Coss.

పరుండడం *v.n.* పరుంటూ|పరుండి. To rest; to sleep. పడుకోవడం. Item.

పరుపు *sub.* పరుపు|పరుపులు. A bedding. మంచపుపరుపు. Sleeping *bedding.* పల్లకీపరుపు. Palankeen *bedding.* N.B. This word also means, the extent of surface in ground.

[a]పరుపు *sub.* పరువు|పరువులు. Dignity; grandeur. ఆరాజుపరువుఅందరికంటే మహయెక్కువ. That Rajah supports a *superior appearance*, to all persons. పరువు, also means *the season* for any thing. పండ్లపరువు. The *season* of fruit. పంటపరువు. The *season* of cultivation.

పలక *sub.* పలక|పలకలు. This is the name of the tablet, which school boys in India carry to school and write their lessons upon. నేతపలక or సాలెవాండ్లపలక. What are called the *lams*, in a weaver's loom.

[b]పలచన *sub.* పలచన|పలచనలు. Thinness; spareness. పాలపలచన. *Thin* milk. ఆకాకితపపలచనచాతశిరాయినికిపోయినది. Owing to the *thinness* of the paper, the ink sinks in it. పలచనిబట్ట. *Thin* cloth. పలచనికర్ర. A *slight* piece of wood. పలచనిమనిషి. A *spare slim* person. పలచన, also means *degradation.* పలచనచెయ్యడం. To *degrade.* పలచనగాచూడడం. To *look on* one *degradingly.*

పలంగుపోము *sub.* పలంగుపోము|పలంగుపోములు. This word is usually called *Palampore*, by Europeans in India. It is a bed covering of a single cloth, painted in the Dutch taste.

పల్లం *sub.* పల్లపు|పల్లములు. A saddle; also the term given for *low* land or *nether ground*; such as is commonly flooded in cultivation. గుర్రపుపల్లం. A horse *saddle.* పల్లపుభూమిఅంతాదున్నినారు. They have ploughed all the *low ground.* ఆస్థలంపల్లముగనకనీళ్లునిలిచినవి. That place being *low ground*, the water lodged there.

[a][b]పలవరింపచేయడం *sub.* పలవరింపు|పలవరించి. To have or get, the night-mare.

ప్రతిరాత్రిఅతనునిద్రపోయినప్పుడుపలవరింస్తాడు. He has the *night-mare*, every night that he goes to sleep. కలవరించడం. Item.

పలవరింత *sub.* పలవరింత|పలవరింతలు. The night-mare. నిన్నటిరాత్రిఅతనికినిద్రలోమహాపలవరింతలువచ్చినవి. He had the *night-mare* very severely last night. కలవరింత. Item.

పల్లు *sub.* పంటి|పండ్లు. A tooth. పండ్లనొప్పి. The tooth-ache. N·B. పల్లు is the name properly given to the front teeth. The *side teeth* are called కోరలు. And the *back teeth* దంతాలు. vide these words. పలువరస. A row of *teeth.*

పలుకడం *v.n.* పలుకుతూ|పలికి. To speak; to make reply. అతణ్నిపిలిచింది యేమిపలికినావు. When you called him what did you say.

పలుకరించడం. *v.a.* పలుకరిస్తూ|పలుకరించి. To call, for any purpose. అతణ్నిమాయింటికిభోజనానికిరమ్మనుమనిపలుకరించు. Call him to eat victuals in my house. నిన్నచెప్పినమాటకుయేమంటాడోపలుకరించు. Make him tell what he would say to what I said yesterday.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Speech; word; also the inside or substanee of seeds. కుంకుడువిత్తులోపలుకు. The *inside* of soap-nut *seeds.* This is eaten by children. vide కుంకుడుకాయ.

పలుకు *sub.* పలుకు|పలుకులు. Violence; intemperance; bad conduct; also, the name for an *Iron crow.* పలుకువాడు. An *unruly* character. ఇడ్డ పలుకు. An *Iron crow.* పలుకురాయి. A *small stone*, generally met with in the sand of dried up rivers.

పలుమారు *adv.* Often; repeatedly. యీమాటపలుమారూచెప్పవద్దు. Do not tell me this word, *over* and *over again.*

పల్లె *sub.* పల్లెటి|పల్లెలు. A village; also పల్లెటూరు. A village. పల్లెటూ

రివాడు. A *village* man or clown; or *country man.* పల్లెవాడు. Is the name also of *fishing people*, in particular.

పశి *adj.* Infant; not mature. పశిబిడ్డ. An *infant*; or *very young child.* పశిదూడ or లేక. A *very young* calf. పశికాయ. *Tender, young*, fruit. పశిపట్టడం. To *discover* by the *smell.* పశితనం. *Infancy; childhood.* అతణ్ణిపశితనంనాటినుంచిబాగాయెరుగుదును. I know him extremely well, from his *infancy* upwards.

పశువు *sub.* పశువు|పశువులు. Cattle or kine. పశువులుమేతకువెళ్లినవి. The *cattle* have gone to grass. పశువులనుకాశేవాడు. A *herdsman.* పశువులెక్క. The *hoof* of *cattle.* పశువులమంద. A *herd* of cattle.

పసందు *adj.* Comely; handsome.

పసరం *sub* పసరవు|పసరములు. Cattle. vide పశువు.

పసరు *sub.* పసరు|పసర్లు. The name given to the tinged water, squeezed from different vegetables; which the Natives mix up in particular medicines. పసరు, is also the name given to *vomits*, produced from bile. అతనికిపైత్యంచాతచాలాపసరువెళ్లినది. Being bilious, he has *vomited* a great deal of *bilious stuff.*

పస్తాయించడం *v. n.* పస్తాయింస్తూ|పస్తాయించి. To repent; to regret, or feel ashamed. అతనుఅన్నమాటలకునేనుచాలాపస్తాయించినాను. I *felt* great *shame*, for the words that he uttered. నేనుయీపనితెలియకచేశినాననిపస్తాయించినాను. I did that thing without knowing, and *repented* of it.

పసుపు *sub.* పసుపు|పసుపులు. Turmerick. This is the common ingredient of the curries of the Natives and what causes its yellow colour. Hence the colour of yellow is called పసుపు. The *round yellow mark* made by

Natives on their foreheads, is also made up of turmerick. కస్తూరిపసుపు. A species of *scented turmerick.*

పహారా *sub.* పహారా|పహరాలు. A sentinel; also; confinement; that is, *under sentinels.* పహరాశిపాయీలు. Sepoy *sentinels.* పహరాలో పెట్టడం. To *put* under *confinement.*

పల్లిక *sub.* పల్లిక|పల్లికలు. A round flat basket, used by tank-diggers and work people in general.

పఱుమందు *conj.* If; supposing; provided. నీవువచ్చే పఱుమందుమాయింటికెళ్లివర్తమానంతెలుసుకునిరా. *Provided* you should come, you will go to my house and learn the news there and return. నీవురాని పఱుమందునీతమ్ముణ్ణిపంపించు. *Supposing* you should not come, send your brother.

పఱి *sub.* పఱి|పక్షులు. The name of birds in general. Though more generally called. పచ్చి. This word is also used figuratively, to mean a good for nothing silly fellow. వాడువట్టిపచ్చి. He is a complete *ninny.*

పాకడం *v. a.* పాకుతూ|పాకి. To creep or crawl. పిల్లకాయయింట్లోపాకుతూవున్నాడు. The child is *crawling* about the house. పాముపుట్టలోకిపాకిపోయినది. The snake has *crept* into its hole.

పాకీ *sub.* పాకి|పాకీలు. The *Paaky;* employed in removing dirt and nuisance in a village, and for cleansing the necessary when employed in European houses. పాకీవాడు. Item.

పాగా *sub.* పాగా|పాగాలు. A Turban, పాగాచుట్టడం. To tie on a *turban.*

పాచి *sub* పచి. (No Plural.) The dirt and filth of a house. vide కసువు.

పాట *sub.* పాట|పాటలు. A song; a singing. బోగంవాండ్లఆటపాటలనిమిత్త

వైవచ్చినారు. The dancing girls are come for the purpose of *singing* and *dancing*. ఆచిన్నదానిపాటమహాబాగావున్నది. The *singing* of that girl, is extremely fine. పాటకుడు. A vocal performer or singer.

పాటా *sub.* పాటా|పాటాలు. Erasement; blotting out. ఆకాగితంలోశా వాపాటాలువున్నవి. That paper contains a great number of *erasements*. పాటాకొట్టడం or తియ్యడం. To *erase* or *blot out*. అతనులెక్కలోశానా పాటాలుతీశినాడు. He has made a great number of *corrections*, in those accounts.

పాటు *sub.* పాటు|పాట్లు. A falling or declining state; a chance; a work; or business. గోడమీదనుంచిమహాచెడ్డపాటుపడ్డాడు. He received a severe *fall*, from a wall. ఆపాటుఅతనికిమహాకష్టం. That *work*, causes him great trouble. యేపాటునవున్నవాణ్ణిఆపాటునతీసుకునిరా. Bring him here, in whatever *state* he may be found. పనిపాట్లు. Such business as may occur; that is, any incidental work. అతనుతనపనిపాట్లమీదవెళ్లినాడు. He is gone upon his *own business*. పాటుచెయ్యడం. To go to *work*. పాటుపడడం. To be *employed* about *work*. పాటుపారడం or ఆరడం. To *ebb*; that is, the *water* to *flow back* to the Sea. యీపాటునేవూరుకో. For the *present occasion*, be quiet.

పాఠం *sub.* పాఠవు|పాఠాలు. A lesson. ప్రొద్దున్నేబడిలోకివెళ్లిపాఠాలువప్పించిరా. Go to school in the morning; deliver your *lesson*; and come back again.

పాడడం *v. n.* పాడుతూ|పాడి. To sing. దేవుడిగుడికివెళ్లిసంగీతంపాడు. Go to the Pagoda and *sing* the *Sangheetums*, or religious songs.

పాడు *sub.* పాటి|పాళ్లు. Ruin; destruction. పాడుకావడం. To *fall* into *ruin* or be *destroyed*. ఆవూరుఅంతాపాడుఅయినది. That village *is* com-

pletely *destroyed*. పాడుచెయ్యడం. To *destroy*; to *ruin*. వూరిపాడు The *ruins* of a village.

పాత *adj*. Old; decayed; worn out; applied to only things inanimate. పాత బల్ల. An *old* table. ఆపుస్తకపుమూతమహాపాతది. The cover of that book, is extremely *old*. పాతబట్టలు. *Old* clothes. పాతకర్ర. *Old* seasoned wood.

పాతడం *v. a.* పాతుతూ|పాతి. To fix; to make fast any thing. యీజాగాలోవక స్తంభంపాతు. *Fix* a post in this place. అతనియింటిదగ్గిర స్తంభాలుపాతేనిమిత్తంఅయిదుఆరుగాతలుతవ్వినారు. They have dug five or six holes near his house, in order to *fix* so many posts there.

పాతర *sub.* పాతర|పాతళ్లు. A pit; generally speaking, the *pits* made in villages for securing the grain, until a favorable price offers for exposing it to sale; either by the inhabitants or by the Circar. పాతరవెయ్యడం. To *store* in *pits*. ప్రజలుకిస్తిపైకంయివ్వనందునవారితాలూకుగల్లాజప్తుచేసిపాతళ్లువేశినారు. The inhabitants not having paid their kists, they have attached their grain and *lodged it in pits*.

పాతికె *sub.* పాతికె|పాతికెలు. A quarter. అతనుముప్పాతికెవుచ్చుకునినాకు ఒకపాతికెయిచ్చినాడు. He took three *quarters*, and gave me *one quarter*.

పాదం *sub.* పాదవు|పాదాలు. A foot. It is also the name of one of the Shanscrit *divisions* of time. నాపనిచేస్తివానిపాదాలకుపదివేలనమస్కారములుచేస్తాను. Effect this object for me, and I'll make ten thousand acknowledgments at your *feet*.

పాదరసం *sub.* పాదరసపు. (No Plural.) Quick-silver. అవుషధంలోకిపాదరసంతీసుకునిరా. Bring the *quick-silver*, to mix in the medicine; vide రసం.

పానకం *sub.* పానకపు|పానకములు. The name given to the *juice* expressed from the *sugar-cane.* పానకం is also a cooling drink of the Natives, made of *sugar* diluted in *water*, and mixed up with *spices.*

పాపటి *sub.* పాపట|పాపటులు. The parting of the hair. పాపటితియ్యడం. To part the hair. పాపటబొట్టు. The name of a gold ornament worn by women, on the right side of the head. పాపటచేరు, also పాపటబిందీలు. Other ornaments of the same kind, worn on and about the *parting* of the hair on the front of the head.

పాపటం *sub.* పాపటపు|పాపటాలు. The Indian harrow, or drag; the teeth of which are of wood fixed on one rim or arm, with a pole to it, to which the oxen are yoked to drag it along. The teeth are three or five in number, and they make the furrows at the same time in which the seed is sown. పాపటంతోలడం. To harrow or use this drag.

పాపం *sub.* పాపపు|పాపాలు. A sin. vide దోషం. The word పాపం is often used to express *pity* పాపంఆచిన్నవాణ్ణికొట్టవద్దుయీవేళకుపోనియ్యండి. A *sin!* Don't beat that boy; forgive him this time! పాపంచెయ్యడం. To *sin.*

పామడం *v. a.* పాముతూ|పామి. To rub; applied to every thing. vide రాయడం.

పాము *sub.* పాము|పాములు. A snake. The great variety of these is described under the proper name of each. పాముమణి. The *snake*-stone, vide మణి.

పాంకోడు *sub.* పాంకోటి|పాంకోళ్లు. The name given to a sort of *wooden shoes* or *pattins*, used by the Natives within doors, and particularly when washing. They are made flat on the surface, with a knob fixed

so as to come between the great toe and the next toe; and are raised about two inches from the ground.

ప్రాణం *sub.* ప్రాణము|ప్రాణములు. Life; the soul. అతని ప్రాణంపోయినది. The *soul* has *left him*; that is, he *is dead.* శలవులేనిదియీపనిచేసినానా ప్రాణంమీదికివస్తుంది. It will come near *my life*, to do this business without orders. ప్రాణస్నేహితుడు. An *intimate friend.*

ప్రాపకం *sub.* ప్రాపకపు|ప్రాపకములు. Protection. నీప్రాపకంలేకపోతేనేనుబ్రతకలేను. Without your *protection*, I cannot exist. ప్రాపకంచెయ్యడం. To *protect.* నీకునేనుప్రాపకంచేస్తాను. I shall give *protection* to you.

ప్రార్థన *sub.* ప్రార్థనపు|ప్రార్థనలు. A prayer. యీలాగంటిచెడ్డపనులుచేస్తేదేవుడుఅతనిప్రార్థనవినడు. If he is guilty of such bad acts as these, God will not hear his *prayer.* ప్రార్థనచెయ్యడం. To *pray.*

ప్రార్థించడం *v.n.* ప్రార్థింస్తూ|ప్రార్థించి. To pray. అతనుతనకువుద్యోగంకావలెననిభగవంతుణ్ణిప్రార్థింస్తూవున్నాడు. He *prays* to God, that he may get some employment.

పార *sub.* పార|పారలు. The Gentoo name for what is commonly called *Mommety* by Europeans; used by the Natives to dig with.

పారంపర్యం *adv.* Perpetually; that is from father to son. పుత్రపౌత్రపారంపర్యం. *Perpetual* succession from son to grand-son; or, as we would say in English, from *Father* to *son.*

పారవెయ్యడం *v.a.* పారవేస్తూ|పారవేసి. To throw away; to reject; to lose. ఆకర్రఅవతలపారవెయ్యి. *Throw away* that stick outside. నాపుస్తకంపారవేశినాడు. He has been *losing* my book; that is, *throwing it away.*

పారిపోవడం v. n. పారిపోతూ|పారిపోయి. To escape; to run away. భయంచాతపారిపోయినాను. I *ran away* from fear. వకడొంగకైదులోనుంచిపారిపోయినాడు. One of the thieves, has *escaped* from prison.

పాలకీ *sub.* పాలకీ|పాలకీలు. A paaleky; called *Palankeen.* పాలకీబోయీ. *A paaleky boey*; or, as it is usually termed, a *palankeen boy.*

పాలతుత్తం *sub.* పాలతుత్తపు. (No Plural.) The name of a *medicine*, employed by the Natives to *cure* the *itch*; to which disease the Natives in India are particularly subject.

పాలనము *sub.* పాలనపు|పాలనములు. Support; preservation. దేశపుపాలన or దేశపాలన. The *support* or *preservation* of a country. పాలనంచెయ్యడం. To *support.*

పాలించడం v. a. పాలింస్తూ|పాలించి. To support; to preserve; to bring up. రాజు ప్రజలనుబాగాపాలింస్తూవున్నాడు. The Rajah attends properly to the *support* of the people.

పాలు *sub.* పాల|పాళ్లు. A share or division; a proportion. మేముఅన్నతమ్ములంపాళ్లుపంచుకున్నాము. We have *divided* our *shares*, as brothers. నాపాలివర్తకుడునావంతువచ్చినపైకంనాకుయిచ్చివాడు. He has *given* the amount due to me, for my *share* of merchandize.

పాలు *sub.* పాల. (No Singular.) Milk. గొర్రెపాలు. Sheep's *milk.* ఆవుపాలు. Cow's *milk.* పాలుకాచడం. To boil *milk.* పాలుపొంగడం. *Milk* to boil over. పాలుపితకడం. To *milk.* చన్నుపాలు or curruptly called చన్నుమాలు. Woman's milk.

పావంచా *sub.* పావంచా|పావంచాలు. Steps. రాతిపావంచాలు. Stone *steps.* కర్రపావంచాలు. Wooden *steps.* పావంచాలుయెక్కడం. To *walk* up or *mount steps.* పావంచాలుదిగడం. To *go down* or *descend* the *steps.*

పావరం *sub.* పావరవు|పావరాలు. A pigeon. పావరపుబట్ట. Item.

పావు *sub.* పావు|పావులు. A quarter; generally speaking the quarter of a Pagoda. పావుశేరు. The *quarter* of a sear. యీపాళ్లల్లోపావుపాలునాకు వస్తున్నది. Out of these shares, one *quarter* of a share comes to me.

పావులా *sub.* పావులా|పావులాలు. A quarter of a Rupee.

పాళీ *sub.* పాళీ|పాళీలు. The slit of a pen. కలంపాళీ. Item. చదరంగపాళీ. A *chess board.* సొగటాలపాళీ. A *sogataala board.* This is the name of a game of the Hindoos, at which they play with a kind of dice. They have a piece of cloth made into the shape of a cross, with several divisions marked on it, on which are moved small bits of wood of a conic form, of different colours for each different player; the move being directed by the chances of their respective throws. పంచపాళీ. A *verandah* to a house.

బక్క *sub.* బక్క|బక్కలు. The calf of the leg. కాలిబక్క. Item.

బక్కడుం *v. a.* బక్కుతూ|బక్కి. To cheat, to swindle.

బకిలిబట్ట *sub.* బకిలిబట్ట|బకిలిబట్టలు. The name of a beautiful bird, nearly the size and shape of our Nightingale. The body is of a darkish red, the breast and under parts white, with a bushy black tuft on its head; the varied shade of which, comes down as far as the middle of its neck. The Natives teach these birds to fight, by pecking at each other.

బిచ్చ *sub.* బిచ్చ|బిచ్చలు. Madness. బిచ్చయెత్తడం. To grow *mad.* అతనికిబిచ్చయెత్తినది. He has been *seized* with *madness.* బిచ్చవాడు. A *madman.* బిచ్చ, also means *shortness* of *measurement.* బిచ్చమానిక, A maannika, *short* of *measurement.*

బిచ్చిక *sub.* బిచ్చిక|బిచ్చికలు. The sparrow.

బిట్ట *sub.* బిట్ట|బిట్టలు. A bird. N. B. The word is commonly added to the name of the particular bird, such as నెమలిబిట్ట. A *peacock*; though నెమలి is of itself the name of a *peacock*. బిట్టగంతువెయ్యడం. A *bird* to *hop*. బిట్టకూత, The *whistling* or *singing*, also *call*, of a *bird*.

బిడక *sub.* బిడక|బిడకలు. This name is given to round cakes of dried cowdung, which the people of India use for fuel, as we do *peat* or turf in Europe. The women of the towns and villages of all classes, are employed with baskets to gather the fresh dung, which they place in heaps and afterwards separate and make into round cakes, called బిడక.

బిది *sub.* బిది|బిళ్లు. The handle. కత్తిబిది. The handle of a knife; and so, of other things.

బిడికిలి *sub.* బిడికిడి|బిడికిళ్లు, A fist or clenched hand. బిడికిటినిండాబియ్యంతీసుకునిరా. Bring a *handful* of rice.

బిడుగు *sub.* బిడుగు|బిడుగులు. A thunder-bolt. The Hindoos entertain an opinion, that it is produced from the friction and concussion of clouds; nearly on the principle of our own judgment of it.

బితకడం *v. a.* బితుకుతూ|బితికి. To milk. ఆవునుపాలుబితికినాడు. He has *milked* the cow. గొర్రెనుబితకడం. To *milk* a sheep.

బిత్రం *sub.* బిత్రపు|బిత్రములు. A patrimony.

బిన్న *adj.* Young. బిన్నవాడు. A *young* boy. బిన్నతండ్రి. *Uncle*; or father's *younger* brother. బిన్నత్తల్లి *Aunt*; or father's brother's wife; and also, your mother's *younger* sister. బిన్నతనం. *Childhood*.

బింఛం *sub.* బింఛపు|బింఛములు. The peacock's tail. నెమలిబింఛం. Item.

బిండడం *v. a.* బిండుతూ|బిండి. To press; to squeeze; to wring. ఆబట్టనీళ్లి

అన్నిపొమ్మేటట్టుగాపిండు. *Wring* the water out of that cloth. మామిడి పంటిలోరసంఅంతాపిండినాను. I have *squeezed* all the juice out of that mango.

పిండము *sub.* పిండపు|పిండములు. A fœtus; the offspring still in the womb.

పిండి *sub.* పిండి. (No Plural.) Flour; applied to all grains ground into a powder. ఆవపిండి. *Flour* of mustard. బియ్యపుపిండి. Rice *flour*. తెల కపిండి. The *grounds* or *sediment* of the oil seeds.

పింద *sub.* పిందె|పిందలు. Young fruits, just budding forth. జామచెట్టు కుపిందలుపుట్టుతూవున్నవి. The *young fruit* is shooting out from the guava tree.

పిప్పలి *sub.* పిప్పళ్ళు|పిప్పళ్లు. Long pepper. పిప్పలికట్టె. The roots of the *long pepper*; which is mixed up with other ingredients and given to women in India, after childbirth.

పియ్యి *sub.* పీచి|పీచింళ్లు. Human excrement.

ప్రియం *sub.* ప్రియపు|ప్రియాలు. Dearness; high price. యీసంవత్సరం ధాన్యంప్రియమైనది. This year, grain *bears* a *high price*. ప్రియపువస్తువలు. *Dear* articles. ప్రియమైనస్నేహితుడు. A *dear* friend; or a friend *highly valued*.

పిరి *adj.* Cowardly; timorous. పిరికివాడు. A *timid* or a *cowardly* person. పిరికివాడుగనకదండుకువెళ్లినాడుకాడు. Being a *coward*, he would not go to camp. పిరికితనం. *Fearfulness*; *want* of *spirit*, or *courage*; *bashfulness*. అతనుపిరికితనంచాతకచేరికిరాలేదు. On account of *bashfulness*, he has kept away from the Cutcherry.

పిరుదు *sub.* పిరుదు|పిరుదులు. A buttock. మనిషిపిరుదు. The *buttock*, in

the human species. పశువులవైరాలబిరుదు. The *bullock*, in cattle or the brute species.

బిల్ల *sub.* బిల్ల|బిల్లలు. A child. బిల్లకాయ. Item. మొగబిల్ల. A *boy*. ఆడబిల్ల. A *girl*. కుక్కబిల్ల. A *puppy*; and so, of other animals. మనిషిబిల్ల. A *child*. ఆబిడెకుబిల్లపుట్టినది or కలిగినది. She has got a *child*.

బిల్లంగోలు *sub.* బిల్లంగోటి|బిల్లంగోళ్లు. The *pillangoaloo*; a kind of flagelet of a soft full tone; more loud than the proper *flagelet*, and not so full as the German flute. It is sounded before the palankeens of Rajahs, when they ride in state; and is also used at feasts, shows and marriages. It is always accompanied by a pitch drone, called the *soolee*; for which, vide సుతి. The proper name is బిల్లనగ్రోవి now not used. బిల్లంగోలునూదడం. To blow the *pillangoaloo*.

బిల్లి *sub.* బిల్లి|బిల్లులు. A cat. బిల్లిమూత. The mewing of a *cat*. బిల్లిమూనా. A *kitten*. మొగబిల్లి. A *boar cat*. ఆడబిల్లి. A *female cat*.

బిలవడం *v. a.* బిలుమ్మా|బిలిచి. To call. నీవుయింటికివెళ్లిసీతమ్ముణ్ణిబిలుము. Go home, and *call* your brother. బిలిపించడం. To call for or cause *to be called*. బిలుపించుకోవడం. Yourself to *call*. ఆమనిషినిబిలుపించుకున్నాను. I have *called* for that person. బిలవనంపించడం. To send and *call for*. సుబ్బయ్యనుయిక్కడికిబిల్వనంపించు. *Tell* Soobiah to *come* here.

బిశాచము *sub.* బిశాచపు|బిశాచములు. A demon. vide దయ్యం.

బిసకడం *v. a.* బిసుకుతూ|బిసికి. To knead; to press with the hands, or, what Europeans call to *shampo*. బండిలోపాలుపోశిబాగాబిసికివండేటందుకుయిచ్చినాడు. Having mixed up flour with milk and *kneaded* it properly, he has given it to be baked. శరీరంబిసకడం. To *press* the body with the *hand*; that is, to *shampo* a person.

పిపరు *sub.* పరు|పిపర్లు. A particle; a bit or small quantity. నాకుపాది పిపరుయియ్యి. Give me the *least quantity* of your snuff; that is, as much as a *pinch.*

పీకడం *v. a.* పీకుతూ|పీకి. To pluck; to root up. మొక్కలుపీకడం. To take up plants.

పీకె *sub.* పీక|పీకెలు. A windpipe; also, the reed used with particular wind instruments. కత్తివుచ్చుకునితన మెడపీకెకోసుకున్నాడు. He took a knife and cut his throat, through the *windpipe.* సొనాయీపీకె. The *reed* of a *sonaayee*; for which, vide సొనాయీ.

పీచు *sub.* పీచు|పీచులు. A fibre; the stringy parts of plants, and of some fruits. తోటకూరకాడలపీచు. The *stringy parts* of vegetables. కొబ్బరిపీచు. The *fibres* of the cocoanut.

పీడించడం *v. a.* పీడింస్తూ|పీడించి. To teaze; to ask; to importune. తమకు యేమైనాయిస్తానుమనిగడియగడియతూపీడింస్తారు. They are perpetually *importuning* me, to make them some present.

పీత *sub.* పీత|పీతలు. A crab. పీతదెక్కలు. A *crab's* claw or pincers.

పీనుగ *sub.* పీనుగ|పీనుగలు. A corpse; or dead body. అతణ్ణియెవరుచంపినాకోకానిదారిమధ్యనుపీనుగనుచూచినాను. I saw the *corpse* of a person, whom some body had killed, laying in the middle of the road.

ప్రీతి *sub.* ప్రీతి|ప్రీతులు. Affection; preference. ఆమెకునాయందున్నప్రీతిపున్నది. She has got great *affection* for me. అతనికిమామిడిపండ్లమోదమహాప్రీతిగద్దు. He takes great *delight* in mango fruit. ప్రీతిచెయ్యడం. To *shew affection* or *give preference.* ప్రీతిపడడం. To *feel* a *preference* or to *fall in love.* ప్రీతికరమైన. *Affectionate; loving.* ప్రీతికరమైనవాడు. A *Lover.* అతనుదానికిప్రీతికరమైనవాడు. He is a *lover* to that woman,

ప్రీతికల. *Affectionate; friendly.* వుభయులూపకరిమాదపకరుప్రీతికలవారు. Those two people are in *friendship* with each other.

పీల *adj.* Thin; slender. పీలమనిషి. A *thin* man or woman. పీలగొంతుక. A *low* voice or one of *small compass.* పీలపంటు. A *spare* crop of grain.

ప్లీడరు *sub.* ప్లీడరు|ప్లీడర్లు. Pleader; an Officer in Court, for pleading causes.

పీల్చుడం *v.a.* పీలుచున్నా|పీల్చి. To snuff or inhale by the nose. పొడిపీల్చుడం. To *take snuff.* అవుషధంపీల్చుడం. To *snuff up* physick, prescribed in some case by the Native doctors. To suck up, like a spunge.

పుక్కిలి *sub.* పుక్కిటి|పుక్కిళ్లు. A mouthful; the inside of the cheeks; something like, what is vulgarly termed a *quid.* పుక్కిటితాంబూలంవుమ్మివెయ్యి. Spit out that *quid* of beetel.

పుక్కిలించుడం *v.n.* పుక్కిలిస్తూ|పుక్కిలించి. To rinse the mouth. నెట్లోనీళ్లుపోసుకునిపుక్కిలించివెయ్యి. Take water in your mouth and *rinse* it clean.

పుచ్చకాయ *sub.* పుచ్చకాయ|పుచ్చకాయలు. A water melon. These are of various sizes; some, twice as big as a man's head. వెర్రి or చేదిపుచ్చకాయలు. The *bitter melon.*

పుచ్చుదం *v a.* పుచ్చుతూ|పుచ్చి. To decay; to dry up. పండ్లుపుచ్చుదం. Fruit to *dry up.* కర్రపుచ్చుదం. Wood to *dry up;* or be *worm-eaten.*

పుచ్చిన *adj.* Decayed; worm-eaten.

పుచ్చుకోవడం *v.a.* పుచ్చుకుంటూ|పుచ్చుకుని. To take; to receive. వేనుయీనరులుపచ్చుకుంటాను. I shall *take* these joys. మీరుయే మైనాదయచేయిస్తేపుచ్చుకుంటాను. Whatever you may give me, I shall *receive.* N.B. This Verb resembles our Verb to *take,* in all senses.

పుట్ట *sub.* పుట్ట|పుట్టలు. The name given to *hillocks,* formed by ants or by snakes. పాముపుట్ట. A snake's *hole* or *hillock.* చీమలపుట్ట. An *ant-hill.*

పుట్టడం *v. a.* పుట్టుట|పుట్టి. To be born. ఆచిన్నవాడునిన్నటిదినంపుట్టినాడు. Yesterday was that child's *birth-day*. పుట్టినదినం. Birth-day. పుట్టినస్థలం. The *place* of one's *birth*. బజారులోవకవింతమాటపుట్టినది. A report has *got birth* in the bazaar. నాకుచన్నపట్నంవెళ్లవలెననిబుద్ధిపుట్టినది. I have *formed* an *idea* of going to Madras. ఆస్త్రీమీదనాకుబుద్ధిపుట్టినది. My *mind* is *raised*, in favor of that woman.

పుట్టి *sub.* పుట్టి|పుట్లు. A measurement, better known by the name of *Candy*, పుట్టి is also the name of *round baskets*, covered with hide, which are emp'oyed in some rivers in India for crossing passengers.

పుట్టుక *sub.* పుట్టుక|పుట్టుకలు. A birth. పుట్టుకనాడు. A *birth-day*.

పుణ్యం *sub.* పుణ్యవు|పుణ్యములు. Virtue; excellence. అతనువిస్తరించిధర్మం చేశఅందరినిచాలాసుఖపెట్టినాడుగనకమంచిపుణ్యంకలవాడుఅనిఅనుకుంటారు. Being extremely charitable and endeavouring to make every body happy, has acquired him the name of a *virtuous, excellent man*. నీపుణ్యంవన్నకొట్టవద్దు. By your *excellence*, do not beat me! పుణ్యమైన. *Excellent; virtuous*.

పుణ్యాత్ముడు *sub.* పుణ్యాత్ముని|పుణ్యాత్ములు. A virtuous, good man.

పునాది *sub.* పునాది|పునాదులు. Foundation; ground work. గోడపునాది. *Foundation* for a wall; or, the *foundation* for the house; meaning the *brick work* which *supports* the *foundation*.

పునాస *sub.* పునాస|పునాసలు. This is the name given to a particular season of the year, about the months of June and July, when the smaller grains, such as *pessaloo*, *guntaloo*, *corraloo*, &c. are sown. పునాసపంట. The *peonassa* crop.

పుంజు *sub.* పుంజు|పుంజులు. A cock. పందెపుపుంజు. A betting *cock;* that is, a *game cock.*

పుండు *sub.* పుండు|పుండ్లు. A boil. రాచపుండు. The *large boil,* which sometimes proves fatal to the Natives, from the great discharge of matter.

పుప్ప *sub.* పుప్ప|పుప్పులు. Decay. ఆపండ్లపుప్పిచాతినడానపయోగ్యంగాపున్నవికావు. That fruit is in a state of *decay,* from worms, and cannot be eaten. పుప్పపల్లు. A *decayed* tooth.

పుయ్యడం *v. a.* పూస్తూ|పూసి. To blow, as a flower; to bud; to shoot out; to lay on, by rubbing. మామిడిచెట్లుపూస్తూవున్నవి. The mango trees are *shooting out buds.* నిన్నటినుంచిపువ్వులచెట్లుపూస్తూవున్నవి. The flower plants are beginning to *blow,* since yesterday. గోడకునున్నం పుయ్యడం. To *rub* or *lay* chunam *on* a wall. నాలుకపుయ్యడం. The tongue to *blister.*

పురాణం *sub.* పురాణపు|పురాణాలు. The *Pooraanums,* are compositions in verse; containing the history of the Deities, connected with the Mythology of the Hindoos. పురాణం also means, any *long standing fever.*

పురాతనం *sub.* పురాతనపు|పురాతనాలు. Antiquity; long standing. పురాతనమైన. *Ancient; old.* యీదేశపుగుడిమహపురాతనమైనది. This is a very *ancient* pagoda. పురాతనమైనవస్తువులు. *Old* things.

పురి *sub.* పురి|పుర్లు. Packthread; twine. పురి also means, the *basket coverings,* for storing grain in the fields.

పురుగు *sub.* పురుగు|పురుగులు. A worm; an insect. This word is generally applicable to all *reptiles,* including *snakes.* నాపుపురుగుముట్టినది. A *snake* or *reptile* has bit me. పుమ్మరపురుగు. The common *earth worm.* పాలెపురుగు. A *spider.*

పురుపుటికాయ *sub.* పురుపుటికాయ|పురుపుటికాయలు. A wart or small excrescence on the flesh.

పురుషుడు *sub.* పురుషుని|పురుషులు. A man; a male. vide మనుష్యుడు.

పుర్రె *sub.* పుర్రె|పుర్రెలు. A scull. కాటరంచాతలనూరిదగ్గరశానాపుర్రెలుఅగుపడ్డవి. *A great many sculls* are laying near that village, produced by the famine.

పుకోణీ *sub.* పుకోణీ|పుకోణీలు. A note, in the way of a message, written on cadjan or on paper.

పులగం *sub.* పులగపు|పులగాలు. The name of a *mess* of rice and gram, boiled up together.

పుల్లన *sub.* పుల్లన|పుల్లనలు. Sourness. vide పులుసు.

పుల్లరి *sub.* పుల్లరి|పుల్లగులు. Pasture. పుల్లరిభూమి. *Pasture* land, liable to a tax for pasture. పుల్లరి means the *tax* itself.

పులి *sub.* పులి|పులులు. A Tiger. పెద్దపులి. A large full grown *Tiger*; commonly called a *Royal Tiger*. చిరుతపులి. The *Cheetah*. It is half the size of the Royal Tiger, and differently marked. It only kills sheep and cattle, but the Royal Tiger delights in human flesh. పులిగోళ్లు. A *Tiger's* claws. పులిరంకె. The roar of a *Tiger*. పులికోచ. The *Tarantula*. యూగపులి. A *small spider*, so called.

పులికోచ *sub.* పులికోచ|పులికోచలు. The Tarantula; much feared in India.

పులుగుపుట్ట *sub.* పులుగుపుట్ట|పులుగుపుట్టలు. An Owl.

పులుసు *sub.* పులుసు|పులుసులు. Sourness or sour taste. చింతపండిపులుసు: *Sour taste* of Tamarinds. పులుసుపండ్లు. *Sour* fruits.

పువ్వ *sub.* పువ్వ|పువ్వలు. A flower. పుష్పం. Item. పువ్వలచెట్టు. A *flower* plant. గులాబీపువ్వ. A *rose*. N.B. The word పువ్వ is attached to

the name of each particular flower. పువ్వులుకొయ్యడం. To *gather flowers.* పువ్వులవాసన. The *smell of flowers.* పువ్వులుపూయ్యడం. *Flowers* to *blow.* పువ్వులదండ. A *garland* of *flowers.* పువ్వులతురాయి. A *nosegay.* పువ్వులచెండు. A *cluster* or *bunch* of *flowers.*

పుష్యం *sub* పుష్యవు|పుష్యాలు. The month called *Pooshum*, answering to our month of January. పుష్యమాసం. Item.

పుష్యరాగం *sub.* పుష్యరాగపు|పుష్యరాగాలు. The Topaz.

పుష్టి *sub.* పుష్టి|పుష్టులు. Stoutness; strength. పుష్టిగా. *Stoutly, strongly.* అతనుమహాపుష్టిగావున్నాడు. He is very *stout-like.*

పుస్తకం *sub.* పుస్తకపు|పుస్తకాలు. This is the name given to the *leaves* of the *Palmira tree*, on which the Shanscrit or old Gentoo writings are written and preserved. These leaves are about two inches broad, and about two feet long; written on both sides of the leaf, with an iron instrument called a *Guntum* in Gentoos, and resembling the description given of the *style* with which the ancients wrote on the *papirus.* A collection of these leaves, containing some history or poem complete, is called *postakum.*

పుసలాయించడం *v. a.* పుసలాయింస్తూ|పుసలాయించి To persuade; to coax; to tutor. అతన్నేమాటలచాతపుసలాయించిపంపించినాడు. *Flattering* him with *fine words*, he sent him away. తనకుమే మైనాయిక్కనుమనిమహా పుసలాయించినది. She *coaxed* him a considerable time, to give her something.

పుసలాయింపు *sub.* పుసలాయింపు|పుసలాయింపులు. A persuading; a coaxing; అతనిపుసలాయింపులవల్లనేనుచెడిపోయినాను. In consequence of his *persuasions*, I am ruined.

పూ[a]చీ *sub.* పూచీ|పూచీలు. Responsibleness; security. పూచీచెయ్యడం. To be *responsible.* అతణ్ణిగురించిన పూచీనేనుచేస్తాను. I will answer for his *responsibleness.* అతనులంచంతిన్నట్టువుంటేఅందులపూచీనేనుచెయ్యవలిసినది. If he be found taking any bribes, I am ready *to answer* for it. పూచీదారుడు. The person *responsible.*

పూ[a]జ *sub.* పూజ|పూజలు. The ceremony of making *Poodja* to the Idol; which is performed by appointed Bramins, who ornament the Idol with flowers and rub him with sandal, saying prayers all the time.

పూ[b]దచేడం *v a.* పూడుస్తూ|పూదిచి. To fill; to make full; to complete. వొక్కపూదచడం. To *fill up* a hole. గొయ్యిపూదచడం. To *fill up* a pit. అయిదువరహాలుతక్కువున్నవిగనకతీసుకునివచ్చిపూదిచినాను. There being five Pagodas short, I brought them and *completed* the sum.

పూనడం *v.n.* పూనుతూ|పూని. To undertake; to engage. ఆపనిచెయ్యడానకునేనుపూనినాను. I have undertaken to do that business. పూనుకోవడం. Item.

పూర్వం *sub.* పూర్వపు|పూర్వాలు. Ancient times; former times. పూర్వపుదినములలోయీదేశంమహామర్యదగావుండేది. In the *days of yore,* things were conducted with great consistency in this country.

పూరా *adj.* Full. పూరాచెయ్యడం. To make full. vide నిండా.

పూకోత్తరం *sub.* పూకోత్తరపు|పూకోత్తరాలు. Formerly; in ancient times. This word is a Shanscrit compound, and embraces the double meaning of *early* and *after times;* but it is only used at present in the first sense. పూకోత్తరంతెనుగువిద్యయీప్రకారంమాట్లాడలేరు. They did not speak the Gentoo language in this manner, in *ancient times.*

పూస *sub.* పూస|పూసలు. A bead. రుద్రాక్షపూసలు. *Beads* made of the *roodratcha.* This is the kind of beads, made up like a *Rusary*, which the broad-marked Bramins pray with. తులశిపూసలు. *Beads* made of the stalk of the *toolsy* plant, which are used in prayer by the Bramins of the long mark. Figuratively వెన్నపూస. *Butter.* వెన్నపూస. The *back bone.*

పెకలడం *v. n.* పెకలుతూ|పెకలి. To come out by the roots. This Verb is not much used.

పెకలించడం *v. a.* పెకలింస్తూ|పెకలించి. To tear, or pluck by the roots; this Verb is used. తోటలోగన్నేరుచెట్లుఅన్నీపెల్లగించినాడు. He *pulled up* all the *ganaira* plants in the garden. పెల్లగించడం or పెకలియ్యడం. Item.

పెచ్చు *sub.* పెచ్చు|పెచ్చులు. This word means any thing above measurement; also a covering. వరహాలపెచ్చు. The Pagoda when *above par.* బజారుశేరుకన్నమనశేరుపెచ్చువస్తున్నది. Our sear is *greater*, than the bazaar sear. నారింజాపంటిపెచ్చు. The *outward skin* of an orange. The same of other fruits.

పెట్ట *sub.* పెట్ట|పెట్టలు. A hen; the female of the house cock. పెట్టకూత. A *hen's* cackling.

పెట్టడం *v a.* పెట్టుతూ|పెట్టి. To put; to fix. కిందపెట్టడం. To put down. బియ్యంపెట్టడం. To give rice.

పెట్టె *sub.* పెట్టె|పెట్టెలు. A box; of any size or any description.

పెణక *sub.* పెణక|పెణకలు. The pentroof of a house. ఆయింటిపెణకకు మించివెడల్పుగలపంచపాటీవున్నది. There is a capital broad verandah, under the *pentroof* of that house.

పెద్ద *adj.* Great; large; ample. పెద్దగంప. A *large* basket. పెద్దమనిషి. A *tall* or *big* man; also, a man of *consequence*. మహా పెద్దమనిషికొడుకు. There's a great man's son, for you! N.B. This is a vulgar mode of retort. పెద్దదొర. The term given to a *Rajah*; or *Eurapean*, when the *first* in *authority*. This word is sometimes used as a Substantive, the Noun Substantive to which it refers being understood. ఆయింటికి పెద్దయెవరు. Who is the *head* of that house. మాఅందరికంటెఅతను పెద్ద. He is the *superior*, or head to all of us. పెద్దతనం. *Old age*; *superiority*; either by age or rank.

[a]పెదవి *sub.* పెదవి|పెదవులు. The lip. కిందిపెదవి. The under *lip*. మీది పెదవి. The upper *lip*.

పెనము *sub.* పెనపు|పెనాలు. A sort of pan. They are flat, thin, round plates of Iron; without a handle, and no rim nor edge to them. One side being smeared with ghee or oil, they are put on the fire and cakes baked upon them. చెరుకుపెనం. A sugar *boiler*; commonly made of Iron.

పెనిమిటి *sub.* పెనిమిటి|పెనిమిట్లు. A husband or married man. పెనిమిటి పెండ్లాము. A *husband* and *wife*.

పెంకు *sub.* పెంకు|పెంకులు. A tile. పూరుబిళ్ల పెంకు. The common *house tile*. కుండపెంకు. The *fragment* of an *earthern pot*. వరపెంకు. The *fragment* of any pot *well*. N.B. These names appear to be retained, from the use to which the materials are converted. పెంకువెయ్యడం. To *tile*. తలపెంకు. The *skull cap*.

[b]పెంచడం *v.a.* పెంచుతూ|పెంచి. To support; to maintain. మీరుభాగ్యవంతులుగనగమున్న పెంచండి. As you are a very rich man; you must

maintain us. పెంచుకోవడం. To *adopt*; that is, to *adopt* as *your own*. అతనుతనఅన్నకొమారుణ్ణిపెంచుకున్నాడు. He has *adopted* the son of his elder brother. పెంచుకోబడ్డవాడు. The person *adopted*.

పెంటు *sub.* పెంటు|పెంటులు. Dirt; manure. యింటిపెంటు. The *filth* of the house. పెంటుకట్టడం or పొయ్యడం. To *manure*. ఆతోటలోవిస్తరించిపెంటుపోసినందునకూరలుబాగాఅయినవి. Having put a great deal of *manure* in that garden, the vegetables have grown up very well.

పెండలం *sub.* పెండలపు|పెండలాలు. The yam. పెండలపుదుంపలు. *Yams.*

పెండ్లి *sub.* పెండ్లి|పెండ్లింళ్లు. A marriage. పెండ్లిఆడడం or పెండ్లిచేసుకోవడం. To *marry*; that is, *to be married*. అన్నతమ్ములుయిద్దరూపెండ్లిఆడినారు. The two brothers, have both *got married*. పెండ్లికుమారుడు. A *bride-groom*. పెండ్లికూతురు. *A bride*. పెండ్లివారు. A term given to the *relations* of the *married couple*, and to all who are engaged in celebrating the marriage. పెండ్లిపెద్దలు. *Superiors* or *nearest relations*, who superintend the ceremony. పెండ్లిచెయ్యడం. To *dispose* of in *marriage*. అతనికుమారుడికినాకుమార్తెనుయిచ్చిపెండ్లిచేశినాను. I have *given* my daughter in *marriage*, to that man's son. N.B. The Hindoos marry when the bride is a child; then called పెండ్లిఆడడం. When the marriage is to be consummated, it is called, శోభనం or నిషేకముచేశ్ఞం. The word పెండ్లి is commonly written పెళ్లి.

పెండె *sub.* పెండె|పెండెలు. A lath. పెండెబద్ద. Item. This word is more commonly termed *reaper*, in India. వెదురుపెండెలు. Bamboo *laths*. తాటిపెండెలు. Palmira *laths*. పెండెలువెయ్యడం. To *fix* the *laths*. పెండె is also called a *load* when applied to tobacco. పొగాకుపెండె; A *load* of tobacco.

పెండ్లామము *sub.* పెండ్లాము|పెండ్లాలు. A wife, or married woman.

పెంపు *sub.* పెంపుటి|పెంపులు. Adoption. పెంపుటికొడుకు. A son by *adoption.* పెంపుటికూతురు. A daughter by *adoption.*

పెయ్య *sub.* పెయ్య|పెయ్యలు. A female calf. పదిపెయ్యలుపదిపెంటుకోడెలుయాభైమేకలువచ్చినవి. Ten cow *calves* (or females) ten bull *calves* (or males) and fifty sheep are arrived.

పెరగడం *v.a.* పెరుగుతూ|పెరిగి. To grow; to increase; మనిషిపెరగడం. A Man to *grow up.* పాకిపెరగడం. A balance to *increase.* పాపంపెరగడం. Wickedness to *accumulate.* మెడలోదారంపెరిగినది. The string round my neck is *broke.*

పెరడు *sub.* పెరటి|పెరళ్లు. A back yard. యింటిపెరడు. The *back yard* of the house. అతనియింటిపెరటిలోకూరకాయలూపువ్వులచెట్లూవేశినాడు. He has planted vegetables and put down flowers in the *back yard* of his house.

పెరుగు *sub.* పెరుగు|పెరుగులు. The name given to sour-milk; which is a favorite dish of the Natives; better known to Europeans by the name of *Tyre.*

పెల్ల *sub.* పెల్ల|పెల్లలు. The fragment of any old wall, ready to fall down.

పెసర *sub.* పెసర. (No Plural.) The name of the small grain crop. పెసరచేను. The *pessara crop.*

పెసలు. *sub.* పెసల. (No Singular.) A small grain called *pessaloo;* better known by the name of *black* or *green gram.*

పేక *sub.* పేక|పేకలు. Breadth in weaving cloth or lacing. vide పడుగు.

పేగు *sub.* పేగు|పేగులు. A gut; an entrail.

పేటు *sub.* పేట|పేటలు. The *pellah*, or *suburb* of a town. It also means, the twist or turn of a cord or string. నాలుగుపేటలబంగారపుగొలుసు. Four rows of Gold chain.

పేడ *sub.* పేడ|పేడలు. Dung; generally applicable to the dung of cattle, not of horses. ఆవుపేడ. *Cow-dung.* గొర్రెపేడ. Sheep's *dung.* This is generally used as manure, for cultivation and for gardens. Cow-dung is used, to make into cakes for fuel, and for rubbing on houses.

పేదరికం *sub.* పేదరికపు|పేదరికాలు. Poverty. మహాపేదరికంలోవున్నాను. I am reduced to extreme *poverty.*

పేదవాడు *sub.* పేదవాని|పేదవాండ్లు. A poor man, or fellow. అతనుమహాపేదవాడుగానియెవరినీయాచించడు. He is a very *poor man*, but does not beg of any body.

పేనడం *v. a.* పేనుతూ|పేని. To twist; to twine. తాడుపేనడం. To *twist* rope. దారంపేనడం. To *twist* or *double up* thread.

పేను *sub.* పేని|పేలు. A louse. పేలుపుక్కడం. To *crack lice.* పేనుకొరకడం. Biting of *lice.* పేలుచూడడం. To *louse.* This is a favorite amusement of Indians.

పేర్చడం *v. a.* పేరుస్తూ|పేర్చి. To heap; te pile up. కర్రలుపేర్చడం. To *pile up* wood. రాళ్లుపేర్చడం. To *heap up* stones.

పేరు *sub.* పేర|పేర్లు. A name. నీపేరుయేమి. What is your *name.* నాపేరువుప్పలూరుబాపన్న. My *name* is Woopalooroo Baupanah. పేరుపెట్టడం. To *name.* నాకుస్వామిఅనిపేరుపెట్టినారు. They *called me* by the *name* of Swamy. యింటిపేరు. *House* or *family name.* పేరు is also the name for, *a necklace.*

పేరుకోవడం *v. n.* పేరుకుంటూ|పేరుకుని. To congeal; to harden; to

thicken. నెయ్యి పేరుకోవడం. Ghee to *harden* or *congeal*. మంచు పెరుకోవడం. To *thicken*, as the fog.

పేలడం *v.n.* పేలుతూ|పేలి. To throw out pimples on the skin, from the heat. వేసంకాలంచాతాకచేశరీరంఅంతాపేలినది. Owing to the hot weather, my body *is come* all *out* in *pimples*. పేలడం means also, that sort of talking which we call *garrulity*. అతనుయెప్పుడూలేనిపోనిమాటలుపేలుతూవుంటాడు. That man is for ever *prattling nonsensical words*. పేలడం means also, *to get fried*.

పేల్చడం *v.a.* పేలుస్తూ|పేల్చి. To fry. చాపనుపేల్చడం. To *fry* fish. కాయలుకోశినేతిలోవేశిపేల్చినతరువాతపైనిబంధిచగ్లేమరియాద. The way is to take fruit or vegetables cut in pieces, to put them in with the ghee, and, after *frying*, to sprinkle flour on them.

పేష్కారు *sub.* పేష్కారు|పేష్కార్లు. A Revenue term, signifying the *person* who *keeps* the *accounts*, under a Tanadar or Manager.

పై *adv.* Above; atop; outward. పైబట్ట. *Upper cloth*. పైబల్ల. The *upper* part of the table. యింట్లోవారుగాకపైమనిషి. A *new-comer* in a house. పైని. *Above all*; that is, on the *top* of any thing. తలపైని. On the *top* of the head. బల్లపైని. On the *top* of the table.

పైకం *sub.* పైకపు|పైకాలు. The quarter of a dub; also known by the name of *dummery*. It means also, *money* in general. నాలుగుపైకాలువకదబ్బుఅవుతుంది. Four *pikums* or *dummeries*, make a dub. అతనిదగ్గిరకానాపైకంవున్నది. That man has got plenty of *money*. N. B. When it means *money in general*, it is always placed in the Singular.

పైజారు *sub.* పైజారు|పైజార్లు. Slippers. These are made of leather,

being topped with cloth or leather; and are worne by all castes of Hindoos. They turn up in front and have a high heel.

పైత్యం *sub.* పైత్యపు|పైత్యాలు. The bile. శరీరంలోమహాపైత్యంచేశినది. My body is filled with *bile.* పైత్యకళ. This term is given for the violent effects of bile which frequently drive the patient to a state of madness.

పైనం *sub.* పైనపు|పైనాలు. A journey. పైనంవెళ్లడం. To *make* a *journey.* vide ప్రయాణం.

పొక్కడం *v. n.* పొక్కుతూ|పొక్కి. To blister; to excoriate. జబ్బనొప్పిచేశినందునసున్నంపట్టువేస్తేపొక్కినది. Feeling a pain in his arm, he has rubbed it with chunam; which has *blistered* it. కాలుపొక్కడం. The feet to *blister,* from walking. మాటపైలుపొక్కడం. To *reveal* words. నేలపొక్కడం is a term given to *ground,* when it gets *parched.*

పొక్కు *sub.* పొక్కు|పొక్కులు. A pimple or little pustule; a pock. అతనిదేహం టినిండాగజ్జిపొక్కులుచేచినవి. His body is full of *pimples,* owing to the itch. మశూచికపుపొక్కులు. A *pock* or *pustule,* raised by the small pox.

పొగ *sub.* పొగ|పొగలు. Smoke. పొగపెట్టడం. To make the *smoke* to rise. పొగరావడం. *Smoke* to come. పొగతాగడం. To *smoke;* that is, to *perform* the act of *smoking.* అతనుపొగచుట్టతాగుతాడు. He is *smoking* a cheroot. పొగరాజడం. To *smoke;* that is, for wood or any other thing to *smoke.* యింట్లోపొగరాజుతూవున్నది. It *smokes* in the house.

పొగడడం *v. a.* పొగుడుతూ|పొగిది. To flatter. ఆమనిషియెప్పుడుయిక్కడికివచ్చినాపొగుడుతూవుంటాడు. That man, whenever he comes here, at all times *flatters.*

పొగడిక *sub.* పొగడిక|పొగడికలు. Flattery; false praise. అతనిపొగడికలవ

ల్లనాయెక్కువపరుచురాదు. Notwithstanding all his *flattery*, I am not the richer for it.

పొగరు *sub.* పొగరు|పొగర్లు. The beach; also, pride; సముద్రపుపొగరు. The *seabeach*. అతనుమహాపొగరుమోతు. That man is full of *ostentation*.

పొగాకు *sub.* పొగాకు|పొగాకులు. Tobacco. The word పొగచుట్ట is commonly called, a *cheroot*. లంకపొగాకు. Lanka *tobacco*. పాటుపొగాకు. Common *tobacco*, గాటుపొగాకు. Strong *tobacco*.

పొట్టి *adj.* Short; below size. పొట్టివాడు or మనిషి. A *short* man. పొట్టిది. A *short* woman. పొట్టిగుర్రం. A *small* horse. పొట్టియెద్దు. A *small*, *stumpy* bullock. పొట్టితనం. *Shortness*; in opposition to height.

పొట్టు *sub.* పొట్టు|పొట్లు. The husk or pod of grain and of plants in general కందిపొట్టు. The *pod* of red gram జొన్నపొట్టు. The *husk* of the junna grain.

పొడవడం *v. a.* పొడుస్తూ|పొడిచి. To stab; To pierce నన్నుకత్తితోపొడిచినాడు. He *stabbed* me with a knife ఆగేదెకొక్కునుపొడిచినది. That female buffalo *ran* her horns *into* a dog. పోటుపొడవడం. The *flood* tide to *make*; also, to *give* a *blow*. నన్నుచెడ్డపోటుపొడిచినారు. They *gave* me an ugly *blow*. ప్రొద్దుపొడవడం. The *sun* to *rise*. నెలపొడవడం. The *moon* to *rise*. గరిపొడవడం. The *skin* to *shrink* with cold.

పొడి *sub.* పొడి|పొళ్లు. The name of any powder, except gun powder. Generally speaking, it means *snuff*. పొగాకుపొడి also means, *snuff*. పొడిచెయ్యడం. To make *snuff*. పొడిపీల్చడం. To take *snuff*; that is, to *snuff* it up. పొడిడబ్బీ. A *snuff box*. పొడినేల. *Dry* ground. పొడిబట్ట. *Dry* cloth. పొడిసున్నం. *Dry* chunam.

పొడుగు *sub.* పొడుగు|పొడుగులు. Height; length. పొడుగుమనిషి. A *tall* man. పొడుగుచెట్లు. *High* trees. పొడుగుదూలం. A *long* beam. ఆపం చపాళీమహాపొడుగు. That verandah is extremely *long*.

పొద *sub.* పొద|పొదలు. A bush; such as are met with in woods and uncultivated lands.

పొదగడం *v. a.* పొదుగుతూ|పొదిగి. To cover; to bind. పెట్టెకుచర్మంపొదగడం. To *cover* a trunk with leather. పుస్తకంపొదగడం. To *bind* a book. కోడికుడ్లుపొదగడం. A hen to *sit* on eggs. రాగికివెండిపొదగడం. To *plate* copper with silver.

పొది *sub.* పొది|పొదులు. A quiver; also, the barber's leather case. అంబులపొది. A *quiver* of arrows. మంగలపొది. A barber's *case* of knives, &c.

పొదుగు *sub.* పొదుగు|పొదుగులు. The udder of animals. ఆవుపొదుగు. The *udder* of a cow. గొర్రె పొదుగు. A sheep's *udder*.

పొంగడం *v. n.* పొంగుతూ|పొంగి. To run-over, or to overflow. పాలుకుండలోపోశికాగపెట్టితేపొంగినవి. Having put a pot of milk on the fire, it has *boiled over*. యేటికినీరుఅధికమైపొంగినది. A superfluity of water has come into the river and *overflowed* it. సంతోషంచాతపొంగడం: To be over powered with pleasure.

పొంగు *sub.* పొంగు|పొంగులు. The act of boiling over or overflowing. పొంగు means also, the *measles*. పొంగుచూపడం. To *have* the *measles*.

పొందడం *v. n.* పొందుతూ|పొంది. To obtain; to procure; to acquire. లాభంపొందడం. To *acquire* profit. నష్టమునుపొందడం. To *suffer* loss.

పోయ్యడం. *v. a.* పోస్తూ|పోసి. To pour out, or upon, చెట్లకునీళ్లుపోశినారు.

They have *watered* the trees. ఆకొట్లోనిండాధాన్యంపోశినారు. They have *filled* that storehouse with grain.

పొయ్యి *sub.* పొయ్యి|పొయిలు. A fire place, for cooking. పొయ్యిఅలకడం. To clean the *fire place.*

ప్రొద్దు *sub.* ప్రొద్దు|ప్రొద్దులు. Morning time; day light. ప్రొద్దునవచ్చినాడు. He came in the *morning;* that is, after day light. ప్రొద్దుటివేళ. Time of *morning.* ప్రొద్దున్నేరా. Come in *the morning.* ప్రొద్దున్నే seems to have a termination, which refers to the pronoun reciprocal; that is, the very time of morning. ప్రొద్దుపొడవడం. The morning to dawn.

పొర *sub.* పొర|పొరలు. A fold or plait; also, secret animosity or duplicity. వుల్లిపొరలు. The *coats* or *folds* of an onion. బట్టపొరలు. *Plaits* in cloth. కాకితపుపొరలు. *Folds* in paper. నాయందునపొరవుంచవద్దు. Do not bear me any *animosity.* పొరబడడం. To be *incorrect* or in *error.* లెక్కలోపొరపడ్డది. An *error* has *occurred* in that account. ఆమాటుపొరబడిచెప్పినాను. I said that word *inadvertently.* పుస్తకపుపొర. The *leaf* of a book; that is, of the cadjan books.

పొర్లడం *v. a.* పొర్లుతూ|పొర్లి. To roll over and over; to run down like water. నీళ్లుమెరకనుంచిపల్లానపుపొర్లినవి. The water *flows* from the high ground, into the low. పొర్లడం also means, a *connection* between the sexes.

పొరుగు *sub.* పొరుగు|పొరుగులు. A neighbour. యిరుగుపొరుగులు. The *place* in the *neighbourhood;* or, your *neighbours* all round.

పొలం *sub.* పొలవు|పొలాలు. A field or ground, for cultivation. యీసంవత్సరంయీపొలాలలోమేమిపైరువేస్తారు. What cultivation do you

make, in these *fields* this year? బీటిపొలం. A grass *field*. మెరకపొలం. A *field* of high ground; పల్లపుపొలం. A *field* of low ground.

పొల్లు *sub.* పొల్లు|పొల్లులు. The name given to the stalks of a crop, which grow up without producing any grain. పొల్లు means also the *mark* on letters, to shew the long syllable, or the *stress* to be laid on them. పొల్లుమాటలు. *Silly* words.

పొపగడం *v. n.* పొసుగుతూ|పొసిగి. To happen; to undertake; అతనికి వూరికిప్రయాణంపొసిగినది. He has *undertaken* a journey into the country.

పోక *sub.* పోక|పోకలు The name given, to what is usually called the *beetel nut*; The *beetel leaf*, always chewn with it, grows on a separate tree; more of the nature of a creeper. పోకచెట్టు. The *beetel nut* tree.

పోకిరి *sub.* పోకిరి|పోకిర్లు. A dissipated character; a debauchee. పోకిరితనం. *Dissoluteness; irregularity.* అతనుపోకిరితనంచాతపరువుపోకుట్టుకున్నాడు. Owing to his *dissipation*, he has suffered in his character.

పోగు *sub.* పోగు|పోగులు. A heap; also an ear-ring. రాళ్లపోగు. A *heap* of stones. చెవిపోగు. An *ear-ring*. దారపుపోగు. A *single thread*. పోగుపెట్టడం. To *heap; to pile up.* ఆసామానులంతావకజాగానుపోగుపెట్టు. *Heap up* all those things, in one place. పోగుకావడం. To *assemble; to convene.* పదిమందిపోగైనారు. A number of people have *gathered together*. పదిమంది is a general mode of expression, not to be taken literally.

పోగొట్టడం *v. a.* పోగొట్టుకూ|పోగొట్టి. To lose; To deprive of. అతను నావుస్తకంపోగొట్టినాడు. He has *lost* my book.

పోగొట్టుకోవడం *v. n.* పోగొట్టుకుంటూ|పోగొట్టుకుని. To lose; to be deprived of. నేనుతోవలోపదివరహాలసొమ్ముపోగొట్టుకున్నాను. I have *lost* ten Pagodas in the road. నావంట్లోవున్నరోగంవైద్యుడులఅక్కరలేకుండాపోగొట్టుకున్నాను. I have *got rid of* my sickness, without the aid of a doctor.

పోట్లాట *sub.* పోట్లాట|పోట్లాటలు. A quarrel; a battle; a fight. అతనుతండులోపోట్లాటలోదెబ్బతగిలిపడ్డాడుగానిచావలేదు. He got wounded in *the field in action*, but was not killed. పోట్లాటవెయ్యడం. To set on to *fight*. అతనుతనకుక్కనునాకుక్కమీదపోట్లాటవేశినాడు. He set his dog on to *fight* mine.

పోట్లాడడం *v. a.* పోట్లాడుతూ|పోట్లాడి. To fight; to quarrel; to dispute; to contend. అన్నతమ్ములుయిద్దరూపాలుపంచుకునేనిమిత్తంపోట్లాడినారు. Those two brothers have been *quarrelling*, about the division of their shares. కుక్కవచ్చిమనబల్లితోపోట్లాడినది. A dog came and *fought with* our cat. యిద్దగుమనుములుకత్తులతోపోట్లాడినందునవకడునొరుకుతగిలిచచ్చినాడు. Two people *fighting* together with swords, one of them received a wound of which he died.

పోట్లాడించడం *v. a.* పోట్లాడింపుతూ|పోట్లాడించి. To set on to fight.

పోటు *sub.* పోటు|పోట్లు. The flood tide; also, a *blow*, and a *pain* in the body. యీవేళపదిగుంటలకుపోటుపొడవవచ్చును. The *flood tide* should begin to *make*, about ten o'clock to day. యేటినిండాయిప్పుడుపోటువచ్చినది. It is *high water* or *full tide*, just now in the river. వంటినిండాపోట్లుపొడుస్తూవున్నవి. I *feel* severe shooting *pains* in my body. వాడువీణ్ణివకపోటుపొడిచినాడు. That man has *given* this man, a *blow*. బల్లెపుపోటు. The *piercing* of a spear.

పోత *sub.* పోత|పోతలు. A mould or cast. పోతచెంబు. A *cast* Jemboo, or, brass vessel; that is, *cast* in a *mould.*

పోతు *sub.* పోతు|పోతులు. A male buffalo; also the term for the male gender in some species of other beasts, as well as of birds. మేకపోతు. A *he* goat. గొర్రెపోతు A *Ram.* దున్నపోతు A *cultivation buffalo;* or, a *he* buffalo పోతు is applied contemptuously, in the following sense తాగుపోతు. A *drunkard* or drunken *fellow.* దయ్యాలపోతు A *conjurer.* or *necromancer.*

పోనివ్వకపోవడం *v. a.* పోనివ్వకపోతూ|పోనివ్వకపోయి. Not to allow to go; to detain. అతనిదగ్గిరఘనన్నుపోనివ్వకపోయినాడు. He will *not suffer* me *to go* near him.

పోనివ్వడం *v. a.* పోనిస్తూ|పోనిచ్చి. To allow to go, or depart; అతణ్ణి యింటికిపోనిచ్చినాను. I *let* him *go home.*

పోరాటం *sub.* పోరాటపు|పోరాటాలు. Enmity; quarrel. vide పగ.

పోరు *sub.* పోరు|పోరులు. Enmity, vide supra.

పోలడం *v. a.* పోలుతూ|పోలి. To resemble. అతడునన్నుపోలినాడు. He *resembles* me.

పోలిక *sub.* పోలిక|పోలికలు. Likeness; resembling; ఆమనిషినాతమ్ముడిపోలిక. That man has the *likeness* of my brother.

పోవడం *v. n.* పోతూ|పోయి. To go; to go off; to proceed. వాడుయెక్కడికిపోయినాడు. Where is he *gone* to. వెంకట్రాజుపదిరోజులనుంచిఅశక్తుంచాతమహాశ్రమపడిరాత్రిపోయినాడు. Venkatrauze having been extremely sick for these ten days past, *went off* last night; that is, he died.—N. B. This Verb joined tothe Substantive Infinitive of other

Verbs, is made to form the Negative Verbs, such as చెయ్యకపోవడం: Not to do; వ్రాయకపోవడం. Not to write.

పోషకుడు *sub.* పోషకుని|పోషకులు. A protector; a guardian. అతనునాకు పోషకుడు. He is my *protector.*

పోషణ *sub.* పోషణ|పోషణలు. Support; maintenance. పోషణలేకచిక్కినాను. I have fallen away in flesh, for want of *maintenance.*

పోషించడం *v. a.* పోషింస్తూ|పోషించి. To maintain; to support; to bring up. చిన్ననాటనుంచీమమ్మునపోషించినాడు. He has *supported* us, from the time of our youth. నన్నుపోషించడానకుయెవరుదిక్కులేరూ పోషించేభారంమీదె. You must *support* me, for I have no other protection; the whole weight of my *support* rests upon you.

ప్రోసికూట్యరు *sub.* ప్రోసికూట్యరు|ప్రోసికూట్యర్లు. *Prosecutor;* term in the Courts.

ఫకీరు *sub.* ఫకీరు|ఫకీర్లు. A Fakeer. These are an order of religious mendicants, of the Mahomedan persuasion; whose manners and character are two well known to need explanation.

ఫయిస్సలా *sub.* ఫయిస్సలా|ఫయిస్సలాలు. Clearance; adjustment.

ఫరమాయము *sub.* ఫరమాయము|ఫరమాయములు. Order; direction. ఫరమాయముచెయ్యడం. To *give orders* or to *commission.* బారచాపులు తెప్పించుమనిఫరమాయముచేశనాడు. He *commissioned* me to bring some long cloths.

ఫరమాయించడం *v a.* ఫరమాయింస్తూ|ఫరమాయించి. To give orders or cause orders to be given.

ఫరారీకావడం *v.n.* ఫరారీఅవుతూ|ఫరారీఅయి. To absent yourself; to abscond; to desert. అయిదుగురుశిపాయీలుపటాలంలోనుంచిఫరారీఅయినారు. Five sepoys have *deserted,* from the Battalion. ఫరారీఅయినమనిషి. A *deserter;* or one, who has *absconded.*

ఫరాసు *sub.* ఫరాసు|ఫరాసులు. A French man, or the French. ఫ్రాంసువాడు. Item.

ఫలం *sub.* ఫలపు|ఫలాలు. Profit; advantage. ఫలసాయం. Item. ఫలమును పొందడం. To reap *profit.* ఫలసాయంరావడం. To derive *profit.* ఆవ్యవసాయంవల్లనాకుయేమీఫలసాయంరాలేదు. I have *derived* no *profit* whatever, from that cultivation. ఫలం Also means *fruit.* కమలాఫలం. *Oranges.*

ఫలానా *adv.* Such; in particular. ఫలానామనిషి. *Such* a man. ఫలానాఫలానా. *Such* and *such,* or *each* in particular. నీతోచెప్పినఫలానాఫలానావాండ్లకుపొమ్ముయిచ్చినావా. Did you give the money to *each particular* person, as I told you?

ఫాయిదా *sub.* ఫాయిదా|ఫాయిదాలు. A Revenue term signifying *profit* or *advantage.*

ఫారిఖత్తు *sub.* ఫారిఖత్తు|ఫారిఖత్తులు. A Revenue term, signifying an *acquittal.*

ఫాల్గుణం *sub.* ఫాల్గుణపు|ఫాల్గుణాలు. The name of a Gentoo month nearly answering to our month of *March.*

ఫితవా *sub.* ఫితవా|ఫితవాలు. The Mahomedan *Decree* in Court.

ఫితూరీ *sub.* ఫితూరీ|ఫితూరీలు. Disturbance; trouble; rebellion. ఫితూరీ ఖోరు or ఫితూరీదారు. A *plunderer* or a *rebel.* ఫితూరీచెయ్యడం. To commit *disturbance.* ఫితూరీఖోల్ఁ-అప్రాళ్లోకవచ్చి ఫితూరీచేశినాసొమ్ము దోచుకున్నారు. The *plunderers* having entered that village, *committed disturbances* there and *plundered* my property.

ఫిరంగీ *sub.* ఫిరంగీ|ఫిరంగీలు. A cannon. ఫిరంగీవెయ్యడం. To fire a *cannon* or *gun.* వాడవచ్చినదిఁనకకోటలోఫిరంగీలువేశినారు. A ship having arrived, they *fired* the *guns* in the fort for her. ఫిరంగీగుండు. A *cannon ball* ఫిరంగీవత్తి. The match.

ఫిరంగిచెక్క *sub.* ఫిరంగిచెక్క|ఫిరంగిచెక్కలు. The China Root; a medicine originally brought from China.

ఫిరియాదు *sub.* ఫిరియాదు|ఫిరియాదులు. A complaint; accusation. ఫిరియాదుచెయ్యడం or కావడం. To make *Complaint.* అతనునామీదఫిరియాదుఅయినాడు. He has *complained* against me. అతనునేనుసొమ్ము దొంగిలినాననిఫిరియాదుచేశినాడు. He has *accused* me of stealing some money. ఫిరియాదుదారుడు. A *complainant.*

ఫీజు *sub.* ఫీజు Fees; the allowed percentage to pleaders on the regulated amount of causes decided in Court.

బజెంత్రీ *sub.* బజెంత్రీ|బజెంత్రీలు. A musical performer. బజెంత్రీలపేరం. A set or band of *musical* performers. These generally consist of six people; that is, one pair of large *cymbals*, the *sonnaye* or pipe, the *suttee*, the *doaloo*, the *veeranum*, and the *narraga*. They are employed at the Pagoda or at marriages and ceremonies.

బజ్జీనస్సు *sub.* బజ్జీనస్సు|బజ్జీనస్సులు. Detail; particulars.

బట్ట *sub.* బట్ట|బట్టలు. Linen cloth; generally speaking, that manufactured in India. సన్నపుబట్ట. *Fine cloth.* ముతకబట్ట. *Coarse cloth.* బట్టనెయ్యడం. To *weave cloth.* బట్టకుంబీచెయ్యడం. To *bleech cloth.* N.B. The word బట్టలు is also generally used, for *wearing clothes.* బట్టలుతొడగడం. To dress *clothes.* తెల్లబట్టలు. Clean *clothes.* నాబట్టలుఅన్నీచాకలివాడికి ముతకఇశినాను. I have given all my *clothes*, to the wash. (N.B. There is no proper word in Genteos, for our word to *wear out*; as applied to *clothes.*) బట్టతల. *Bald*-headed. బట్టమెద్దు or కుర్రం. A *roan coloured* bullock or horse.

బట్టె *sub.* బట్టె|బట్టెలు. A water-channel. vide కాలువ.

బడాయీ *sub.* బడాయీ|బడాయీలు. Pride; haughtiness; arrogance. బడాయీళోరు. A *proud* or *scornful* man. బడాయీమనిషి. Item. బడాయీగల. *Proud; haughty.*

బద్ద *sub.* బద్ద|బద్దలు. A piece; a fragment; or shaft. కాయబద్దలు. *Pieces* of fruit; that is, cut in readiness for dressing. కర్రబద్ద. A *piece* of wood. బద్దలుకొట్టడం. To *cut* or *break* into *pieces.* అతనుకర్రపుచ్చుకుని లాంతరుబద్దలుకొట్టినాడు. He took a stick and *broke* the lantern into *pieces.* వింటిబద్ద. A *blow*, in archery. పోకబద్ద. *Beetel nut.*

బదిలీ *sub.* బదిలీ|బదిలీలు. A change of situation; a removal to another

place. బదిలీచెయ్యడం. To *remove* or *change*. అతణ్ణొళువుద్యోగంలోనుంచిబదిలీచేశనారు. They have *removed* him from that employment; that is, they have *put* some body else *in his place*,

బదులు *sub.* బదులు|బదుళ్లు. A debt; a loan; an exchange. బదులుచెయ్యడం or పుచ్చుకోవడం. To *borrow*. బదులుయివ్వడం: To *lend*.

బద్ధక• *sub.* బద్ధకపు|బద్ధకాలు. Laziness; indulgence; lassitude. బద్ధకుడు. An *indolent*, *lazy* man. బద్ధకంకలవాడు. Item.

బద్ధకించడం *v. a.* బద్ధకించస్తా|బద్ధకించి. To idle; to trifle. అతనుపనిచెయ్యకబద్ధకించినాడు. He neglected his business and *idled* his time.

బనాతు *sub.* బనాతు|బనాతులు. The name given to broad cloth in general.

బంక *sub.* బంక|బంకలు. Gum.

బంగారబచ్చిక *sub.* బంగారబచ్చిక|బంగారబచ్చికలు. The name of a small yellowish bird, that builds very curious hanging nests. This bird is taught to dive into a well, after a ring; which it seizes before the ring sinks to the bottom, and brings out in it's bill. Properly బంగారుబచ్చిక

బంగారం *sub.* బంగారపు|బంగారాలు. Gold. బంగారంకరగడం. To melt *gold*. బంగారపునగలు. *Golden joys*. బంగారంతోచేశన. *Made* of *gold*. మేలిమిబంగారం. *Pure gold*. కోరాబంగారం. *Adulterated gold*.

బండ *sub.* బండ|బండలు. A stene, in common; not applied to precious stones.

బండాలం *sub.* బండాలపు|బండాలాలు. An estate; a property. అతనిదగ్గిరమహబండాలంవున్నది. That man has got a very ample *estate*. అతడుమాతమ్ముదిలోటిపోయ్లాదినాడటయిప్పుడుపైటికరమ్మనుమనుతనబండాలంఅ

so tell them to బ్రత

xపరుస్తాను. That man has been fighting with my brother, for which reason call him out here and I shall soon see *what* he *is made* of.

బండి *sub.* బండి|బండ్లు. A wheel; also, a cart; or a conveyance; it is as often used for the *wheel*, as for the *body* of it. చక్కడాబండ్లు. The *wheels* of a cart. రథపుబండ్లు. The *wheels* of the Swamy coach. యెడ్లబండి. A bullock *cart*. కుర్రపుబండి. A one-horse *carriage* or *bandy*. రెండుxx రాలబండి. A two-horse *bandy* or *carriage*.

బంతి *sub.* బంతి|బంతులు. A ball. బంతిలాడడం. To play at *ball*. That played with by the Natives, is stuffed with pieces of gunny or hemp and covered with thin leather. బంతిచెట్టు. Is the name of a *bush*, that yields a flower like the *stock*. పూలబంతి. A *bunch* of flowers. యెడ్ల బంతి is the name given to *strings* of bullocks, employed to thrash the grain.

బందివాను *sub.* బందివాను|బందివానులు. A prisoner.

బందు *sub.* బందు|బందులు. A hinge. తలుపుబందులు. The *hinges* of a door. పెట్టెబందులు. The *hinges* of a box. బందు is the name of a large ravenous bird, commonly called the *adjutant*.

బంధువుడు *sub.* బంధువుడి|బంధువులు. A relation or connection by alliance. బంధువురాలు. A female *connection* or *relation*. యీవేళపండుxxనన్న మాబంధువులుఅంతామాయింటికివచ్చినారు. This being a feast day, the whole of my *relations* are come to my house. బంధుత్వం. relationship.

బ్రతకడం *v. a.* బ్రతుకుతూ|బ్రతికి. To exist; to live; to subsist. యాxx గంతోఅతను బ్రతకడంమహాకష్టం. It will go hard with him, to *survive* that illness.

బ్రతుకు *sub.* బ్రతుకు|బ్రతుకులు. A living; existence; support. చావు బ్రతుకులు దేవునిఆధీనం. *Existence* and death, are in the power of God.

బ్రంహ్మదేవుడు. *sub.* బ్రంహ్మదేవుని|బ్రంహ్మదేవులు. The name given to one of the Deities of the Hindoos, understood by them to possess the creative power.

బరకడం *v. a.* బరుకుతూ|బరికి. To scratch. బరుక్కోవడం. To scratch himself.

బరతరపు *sub.* బరతరపు|బరతరపులు. Dismissal; discharge from service. బరతరపుచెయ్యడం. To *dismiss.* కుంబణీనౌకలనుశానామందినిబరతరపు చేశినారు. They have *discharged* a great many people, from the Company's service.

బరమా *sub.* బరమా|బరమాలు. An auger. This differs from the European tool, in having a bow to turn it by; the string of which is twisted twice round the *bit* of the *auger*; the bow being held and moved with one hand, and the auger directed with the other hand.

బరాతం *sub.* బరాతపు|బరాతాలు. A Revenue term, signifying *an order* for *money.* వూరిమీదిబరాతం. *An order* for *money* on a village. బరాతంవ్రాయడం. To write *an order* for *money.*

బరి *sub.* బరి|బర్లు. A school. చిన్నవాండ్లుబరిలోకివెల్లినారు. The boys have all gone to *school.* బరిపెద్ద. The head boy of the *school.* It is the custom in the Native schools, when one boy becomes perfect in his lessons, to make him repeat them and teach them to the other boys. బరి also means a *person's side*; also, a *boundary* or *line* of *distinction.* బరి also, means a *naked* or *bare back.* బరికుర్రం. A horse, *without covering.* బరివళ్ళు. The body *bared.*

బరి డెపురుగు *sub.* బరి డెపురుగు|బరి డెపురుగులు. The name of the nauseous insect, commonly termed *cockroach.*

బరిశె *sub.* బరిశి|బరిశెలు. The name of a spear, generally used for state; slender and terminating in a grooved head and thin point, made of one piece of tempered Iron, ornamented with tassels.

బరువు *sub.* బరువు|బరువులు. A load; a weight; a burden. బరువు మొయ్యడం. To carry a *load.* లొట్టిబట్టలుకానాబరువు మోస్తవి. The camels carry a great *weight.*

బల్ల *sub.* బల్ల|బల్లలు. A plank; a board; also, a table. మేజాబల్ల. A *table*; partly derived from the Hindostanny. ఆబల్లమీదివస్తువులుతీసుకునిరా. Bring me the things from that *table.* బల్లసొరుగు. A *table drawer* కడుపులోబల్ల is the name given to the *pressure* in the *stomach*, from extreme costiveness.

బలపం *sub.* బలపపు|బలపాలు. The name of the stone, with which the Native boys write on their tablets, which are black; the mark made by this stone becoming white.

బలం *sub.* బలము|బలాలు. Strength; might; force; hence, it also means, an army. అందరికంటెఅతనికిబలంయెక్కువ. His *strength* is superior to that, of all the others. పగవాండ్లదండువస్తుందిగానిమనకుబలంయెక్కువవున్నది గనకత్వరగాకొట్టివెయ్యవచ్చును. The enemy's *army* is coming; but, as we have a superior force, they must soon be beaten back. బలంగా. *Stoutly; vigorously.* బలమైన. *Stout; hearty; valiant.* చదరంగపుబలం. *Chess-men.*

బలవంతం *sub.* బలవంతపు|బలవంతాలు. Constraint; force; compulsion; oppression. బలవంతంచెయ్యడం. To *oppress*; To *constrain.* నన్నుపూ

రికేరన్నునుమనిబలవంతంచేశినాడు. He sent to call me away in a vexatious manner, and greatly *oppressed* me.

బలహీనం *sub.* బలహీనపు|బలహీనాలు. Weakness; want of strength. బలహీనపుమనిషి. A *weak* man.

బలి *sub.* బలి|బలులు. A sacrifice; an offering. These are of various kinds; some of grain and some of meat; all practiced according to the Hindoo rites. యీవూరిగ్రామదేవతకుబలినిమిత్తమైనాలుగుగొర్రలనుతీసుకునివచ్చినారు. They have brought four sheep, as a *sacrifice* to the Idol of this village. బలియివ్వడం. To perform a *sacrifice.*

బల్లి *sub.* బల్లి|బల్లులు. The Lizard. మాలబల్లి. The Paria *Lizard.* This is a distinction or nick-name, given to such Lizards as are uncommonly black.

బలియడం *v. a.* బలునగ్గు|బలిశి. To strengthen; to get stout; to fatten. అతనికితిందిపుష్టిబాగావున్నందునమహాబలిశినాడు. He has *grown* very *fat* and *stout*, from extraordinary good living.

బలువు *adj.* Heavy; weighty. బలువుపల్లకి. A *heavy* palankeen.

బల్లెం *sub.* బల్లెపు|బల్లెములు. orబల్యాలు. A spear. పందిబల్లెం. A hog-*spear.* బల్లెంతోపొడవడం. To strike with a *spear.* This kind of spear has a head or blade, sometimes a foot and a half in length, and six or seven inches in breadth; extremely sharp. It is held firmly by the shaft, when the beast is struck, and not delivered.

బస *sub.* బస|బసలు. Temporary lodging; not in your own house. బసయిల్లు. The house in which you *lodge.* బసచెయ్యడం or చేసుకోవడం. To *lodge.* బసకుదర్చడం. To furnish *lodgings.* అద్దెబస. A let or hired *lodgings.* ఆవూళ్లోవకకోమటిఅద్దెబసకుదిర్చినాడుగనకఅక్కడనేదిగినాను.

There being *hired lodgings* furnished at a Banian's in that village, I took up my *lodging* there.

బస్తా *sub.* బస్తా|బస్తాలు. A bale. బస్తాలుకట్టడం. To *bale* goods. This is a term used in the Commercial Department.

బస్తీ *sub.* బస్తీ|బస్తీలు. The name for any large populous town. ఆపట్నము మునుపుపాడుగావున్నదిగానియిప్పుడుబస్తీఅయినది. That *town* was lately in a ruinous state, but is now become a *populous city*.

బహానా *sub.* బహానా|బహానాలు. Pretence.

బహు *adj.* Many; much; a great number. బహుమంది. A *great number* of people. బహుమూత్రం. A *diabetes*. బహుసంతోషం. *Much* pleasure. బహుమానం. A *present*. బహువచనం. The *Plural Number*, in Grammar.

బహుళం *sub.* బహుళపు|బహుళాలు. The decrease of the Moon. A term given to the last fifteen days of the Gentoo month; considered the period when the *Moon* is in it's *decrease*.

బాకా *sub.* బాకా|బాకాలు. A large trumpet, such as they use at feasts; consequently, sufficiently harsh and noisy.

బాకీ *sub.* బాకీ|బాకీలు. Balance due; or debt. బాకీవుండడం. To owe or be in debt. అతనునాకుశానారూపాయాలుబాకీవున్నాడు. He *owes* me a large sum of money. బాకీదారుడు. A *debtor*. బాకీతీరడం. A *debt* or *balance*, to clear itself. బాకీతీర్చడం. To clear a *debt*.

బాకు *sub.* బాకు|బాకులు. A dagger; or what is generally called *creess*. The *baakoo* has a curved and fluted blade, and makes an uneven, and therefore the more fatal wound.

బాగా *adv.* Healthy; prosperously; properly. అతనుబాగావున్నాడు. He

is *well.* యీమాటనాకుబాగాతెలిసినదికాదు. I do not *properly* comprehend this word. అతనిపనిబాగాజరుగుతూవున్నది. His affairs are *getting on very well.*

బాగు *adv.* Well; properly; rightly. అలాగుచేస్తేబాగు. If you do so, *well and good.* బాగుపోగులు. *Good* and *bad.* బాగుచెయ్యడం. To *make right;* to *repair.* యిల్లుబాగుచెయ్యడం. To *repair* a house, or *set* it to *rights.* మేజాబల్లకాలువిరిగిపోయినందునబాగుచెయ్యడానకుపంపించినాను. The leg of the table being broke, I have sent it to be *repaired.* మహాబాగు. *Very well.* మహాబాగుఅట్లాగుచేస్తాను. *Very well;* I will do so!

బాజా *sub.* బాజా|బాజాలు. Music or musical performance. బాజాగీజా. The general term for the *music* brought to nautches, or to feasts. బాజావాయించడం. To *perform* on *musical instruments.*

బాజారు *sub.* బాజారు|బాజార్లు. A market; better known by the name of *bazaar.* బాజారుఖబరు. *Bazaar* news. This is supposed synonymous with fabricated rumour; or false report; or the lie of the day.

బాడిగె. *sub.* బాడిగె|బాడిగెలు. A rent. vide అద్దె.

బాడితె *sub.* బాడితె|బాడితెలు. An axe. The proper word is బాడిసె.

బాణం *sub.* బాణపు|బాణాలు. An arrow. బాణాకర్ర means a heavy *bar* or *stick* of wood, used to exercise the arms, by the Natives of India.

బాణసంచా *sub.* బాణసంచా|బాణసంచాలు. A fire*work*; the different kinds of which have each their particular name.

బాతిని *sub.* బాతినీ|బాతినీలు. A spy. అతనుపట్నములోసంగతులుతనకుతెలుస్తూవుండగలందులకుబాతినీలనువుంచినాడు. He has placed *spies* in the town, to get information of what is doing there.

బాదడం *v. a.* కొడుతూ|బాది. To flog; to beat; to chastise. చాకలివాడుబండమీదబట్టలుబాదుతున్నాడు. The washerman beats the clothes on a stone. పిల్లనుబాదడం. To chastise a child.

బాదంకాయ *sub.* బాదంకాయ|బాదంకాయలు. Almonds.

బాన *sub.* బాన|బానలు. This is a very large thick earthen pot, of an oval shape, in which washermen parboil the clothes they have to wash. These pots are fixed on country cots, to float travellers across small rivers, during the rainy season.

బానిస *sub.* బానిస|బానిసలు. A female slave.

బాబతి *adj.* Respecting; regarding. లెఖబాబతి. *Regarding* an account.

బాబు *sub.* బాబు|బాబులు. Father. This term is used in the same way as అయ్య to imply respect; or by way of address to a superior, in the course of conversation. అవునుబాబు. Yes; sir! or, yes; Father. లేదు బాబు. Not so; sir! vide తండ్రి or అయ్య.

బ్రాహ్మణుడు *sub.* బ్రాహ్మణుని|బ్రాహ్మణులు. A Bramin.

బార *sub.* బార|బారలు. Generally called, *Fathom.* It is considered a measurement of six feet, or the full extent of the stretched out arms. అతనితోటయాభైబారలపొడుగూయిరువైబారలవెడలపూవున్నది. That man's garden, is fifty *fathoms* long and twenty *fathoms* broad.

బారచాపు *sub.* బారచాపు|బారచాపులు. The name of what we term *Long Cloth.*

బారు *sub.* బారు|బార్లు. A load or charge of a gun: బారుచెయ్యడం. To load or charge. తుపాకులూఫిరంగీలూబారుచేసిసిద్ధంగాఉంచినారు. They have *loaded* the musquetry and cannon, and have them all in readiness. చతురంగబలాలనుబారతీర్చడం. To *prepare* the troops or *draw*

out the line for action. చెట్లుబారుగావెయ్యడం. To *plant* trees in a *line* or *row*. బారుజవానులు. A term applied to sepoys. బారు. Also means *liberality*.

బాల్యం *sub.* బాల్యపు|బాల్యాలు. Infancy.

బావ *sub.* బావ|బావలు. A Brother-in-law.

బిగించడం *v. a.* బిగిస్తూ|బిగించి. To cause to tighten, or make fast. మంచమునవారుబిగించడం. To cause the strings of the *cot* to be tightened. ఆమూటబిగించికట్టు. *Tighten* and *tie* that parcel; that is, let it be *bound tight*.

బిగియడం *v. a.* బిగుస్తూ|బిగిసి. To tighten; to make fast; to shew pride. అతడుబలిచినకొద్దిబిగుస్తాడు. If you call him ever so much, he keeps *tight* or fast; that is, proud in contempt.

బిగ్గరా *adv.* Loud. బిగ్గరామాట్లాడడం. To speak loud; to vociferate.

బిగువు *sub.* బిగువు|బిగువులు. Tightness. బిగువుగా. *Tightly*; or in a *tight manner*. బిగువైన. *Tight*. అంగరకావంటికిమహాబిగువు. The Jacket is extremely *tight* to the body. బిగువుగావుండడం. To be *tight*; also, to be *proud* or *supercilious*.

బిచ్చము *sub.* బిచ్చపు|బిచ్చాలు. Alms, got by begging. బిచ్చంయెత్తుకోవడం. To *beg* or to *receive alms*. బిచ్చంపెట్టడం. To *give alms*. బిచ్చపువాడు. A *beggar*. యీవూళ్లోశానామందిబిచ్చపువాండ్లువున్నారు. This town has got a great many *beggars*.

బిడ్డ *sub.* బిడ్డ|బిడ్డలు. A child; an offspring; that is, a person's child. నాబిడ్డ. My *child*. ఆబిడెకుయెందరుబిడ్డలువున్నారు. How many *children*, has she got. N. B. The word బిడ్డ is only applicable to *child*, in the

sense of a person's offspring; and not to *child*, as referrible to age.

బిడ్డతల్లి. A *mother*, whilst she gives milk.

బిడాయించడం *v. a.* బిడాయింస్తూ|బిడాయించి. To enclose. యీపత్రం లోమీపుపదివేలరూపాయీలహుండీబిడాయించిపంపించినాను. I have *enclosed* and herewith transmit you a bill for ten thousand rupees.

బిడారు *sub.* బిడార|బిడార్లు. The name given to any number of bullocks, proceeding together, loaded with grain. It is also the name given to loads of grain, when placed in heaps. బజారుపవిస్తరించిగోధుములబిడార్లుతీసుకునివచ్చినారు. They have brought a great number of *bullock loads* of wheat, to the bazaar.

బిండె *sub.* బిండె|బిండెలు. A Brass pot.

బియ్యం *sub.* బియ్యపు|బియ్యాలు. Rice. సన్నబియ్యం. Fine *rice*. ముతకబియ్యం. Coarse *rice*. పుప్పుడుబియ్యం. Cargo *rice*. పచ్చిబియ్యం. Fresh or raw *rice*; that is, the *rice* produced from the crops of the season. అచ్చబియ్యం. Clean unmixed *rice*. చేబియ్యం. Half-beat *rice*. దంకుడు బియ్యం. Full-beat *rice*. N. B. The former is generally kept for exportation; the other, or full beaten rice, is made use of for home consumption. పిట్టు or వాశనబియ్యం. *Fine rice*, eaten with ghee and sugar. వెదురుబియ్యం. A name given to the *seeds* of the bamboo, which the Natives in the jungles boil and eat in the lieu of *rice*. In this manner the word బియ్యం is used, for the *seeds* of other grains, capable of being eaten like *rice*.

బిరడా *sub.* బిరడా|బిరడాలు. The name of the *peg*, on which the string is tied, in a musical instrument. It is also the name of the *peg*, put into the wooden bottles, used by the Natives. Also in leather vessels.

బిరదావళి *sub.* బిరదావళి|బిరదావళ్లు. The name given to the *head* of a *letter*, in the style of Eastern addresses, in which titles are commonly inserted. ఆవుత్తరంలోనుఅతనికివ్రాశేమర్యాదచూప్పునబిరదావళివ్రాయి. Let the *head* or *title* to that letter contain every thing, which he is by custom entitled to.

బిరుదు *sub.* బిరుదు|బిరుదులు. A title; such as the Zemindars are possed of; as derived from ancient authorities of their Kings, or from the time of the Mogul Government. బిరుదు is also the name given to those *marks* of *merit*, bestowed by Rajahs on their servants, in the shape of Gold *hand rings* and sometimes *rings* on the *leg*.

బిలుమక్తా *sub.* బిలుమక్తా|బిలుమక్తాలు. This is a Revenue term, signifying a *fixed quit rent*.

బిళ్ల *sub.* బిళ్ల|బిళ్లలు. The name given to the *flat tiles*, placed under the round tiles; and also, for the *round tile* itself. బిళ్ల is also a peon's *badge*. పెండుబిళ్ల. A name given to the *round tiles* or *pantiles*. పలాశ్రీబిళ్ల. The *flat tile*. ఐంట్రోతులుచేసుకునేబిళ్ల. A *peon's badge*. They are commonly round, made of Silver or Brass and the name of the master or the office of the peon, written on them. బిళ్ల means also a *bump* or *swelling*, in any part of the body.

బీటిక *sub.* బీటిక|బీటికలు. A crack. బీటికవాయడం. To *crack*. ఆఅద్దంరెండుమూడుచోట్లబీటికవాశినది. That looking glass is *cracked*, in two or three different places.

బీడు *sub.* బీటి|బీళ్లు. Pasture land.

బీద *adj.* Poor; needy. బీదవాడు. A *poor* man. బీదగిలడం. To grow

poor. బీదతనం. *Poverty.* అతనుబీదతనంచాతచిక్కిపున్నాడు. He is quite thin, in consequence of his *poverty.*

బీర *sub.* బీర|బీరలు. The name of a *plant*, that produces a *vegetable* very much used in India, of a long shape and grooved. బీరకాయ. The *beerakaye*; the vegetable so called.

బుక్కా *sub.* బుక్కా|బుక్కాలు. The name given to certain *aromatic roots*, of an agreeable flavour, that are reduced to a *powder* of a whitish colour; which, at marriages or feasts and entertainments amongst the Natives, is thrown at each other, and particularly at the nautch girls. బుక్కావాడు. The *person* who *makes* and disposes of the *powder.*

బుగ్గ *sub.* బుగ్గ|బుగ్గలు. The cheek; also, a water bubble. నీళ్లబుగ్గ. A *water bubble.* బుగ్గ means also a *body* of *water*, suddenly forced up; as, in the digging of a well.

బుజ్జగించడం *v. a.* బుజ్జగింస్తూ|బుజ్జగించి. To caress; to fondle; to pacify. ఆచిన్నవాణ్ణియేడవకుండాబుజ్జగించు. *Fondle* that child and keep it from crying. ఆఆడదివిచారంగావున్నందునానేనుబుజ్జగించిపశ్చాత్తిచేశానాను. That woman being in great tribulation, by soothing words I *pacified* her.

బుజం *sub.* బుజాలు|బుజాలు. The shoulder. ఆబోయీలకుబుజంకలిసినది కాదు. Those boys' *shoulders* do not agree.

బుట్ట *sub.* బుట్ట|బుట్టలు. Any small basket. తోటమాలీబుట్టతోపండ్లుతెచ్చినాడు. The gardener has brought some fruit in a *basket.* N. B. They are small and round.

బుడ్డి *sub.* బుడ్డి|బుడ్లు. An *earthen pot* with a small mouth to it, general-

ly used by gardeners. బుద్దిబెంబు. A *small* round *brass pot.* శిరాబుద్ది An *ink bottle;* generally made of brass, used by the Hindoos.

బుదిబుదుక్కులవాడు *sub.* బుదిబుదుక్కులవాని|బుదిబుదుక్కులవాండ్లు. A kind of *Fortune Tellers,* who dress themselves fantastically and carry a small noisy drum in their hands; which is agitated and makes a constant noise, to immitate the sound of which, this word has been framed.

బుధవారం *sub.* బుధవారపు|బుధవారాలు. The day we call Wednesday.

బుద్ధి *sub.* బుద్ధి|బుద్ధులు. Sense; reflexion. యీలాగండిపనులుచెయ్యడాన కునికుబుద్ధిలేదా. Have you no *sense,* that you should do such an act as this. బుద్ధితప్పినేనుయీనేరంచేశినాను. I lost my *senses* and did this crime. బుద్ధిమంతుడు. A *sensible* man. బుద్ధికల. *Sensible; clever.* బుద్ధిలేనివాడు or బుద్ధిహీనుడు. A *Stupid* fellow. బుద్ధిహీనత. *Stupidity.* బుద్ధిచెప్పడం. To *admonish.*

బుంక *sub.* బుంక|బుంకలు. The name of a *basket* of a *long shape,* in which fruit is commonly transported for sale, from one country to another.

బుర్ర *sub.* బుర్ర|బుర్రలు. A nut; or shell. It is generally applied to the *nut* of a *fruit;* such as the *cocoanut,* after the meat or inside is scooped out. కొబ్బరికాయబుర్ర. The *shell* of a *cocoanut.* పొరకాయ బుర్ర. The *empty shell* of a very large species of water melon or pumkin; which, being dried, is used in rivers when the rains swell them; by people who support themselves on them and swim into the middle of the stream to seize on timbers.

బురకా *sub.* బురకా|బురకాలు. A covering. పాలకీబురకా. A palankeen *covering,* or *boorka.*

బురద *sub.* బురద|బురదలు. Mud; mire. నీళ్లూబురదా. *Mud* and water; బురదనేల. *Muddy ground.*

బురజు[b] *sub.* బురజు|బురజులు. An outwork in a fort; a *bastion.*

బులాకీ *sub.* బులాకీ|బులాకీలు. An *ornament* of women, fixed by a small pin through the ghristly part *of the nose*, immediately between the two nostrils.

బువ్వ[c] *sub.* బువ్వ|బువ్వలు. Victuals. This word is proper Gentoos, but is now used only by common people or when speaking to children.

బూచి[a] *sub.* బూచి|బూచులు. The term given to the *demon*, called upon by nurses in India to frighten children. It is meant for *the Devil.*

బూజు[b] *sub.* బూజు|బూజులు. Mildew. బూజుపట్టడం. To *get mildewed.* శీరాబూజుపట్టినది. The ink has *got mildewed.*

బూడిదె *sub.* బూడిదె|బూడిదెలు. Ashes. కర్రబూడిదె. The *ashes* of wood. అతణ్ణిదహనంచేశినతరువాతఅతనిబూడిదెకృష్ణలోకల్పినాడు. After burning that man's body, they carried his *ashes* to be mingled with the waters of the river Kistnah.

బూతు *sub.* బూతు|బూతులు. Abuse or bad language. అతనునన్నుబూతులనిట్టినాడు. He *abused* me by giving me *bad language.*

బూర *sub.* బూర|బూరలు. A blowing horn; which are of different sizes, some made of horn and some Brass. బూరవూదడం. To *blow* or *wind* a *horn.*

పెణకడం *v. a.* పెణుకుతూ|పెణికి. To sprain. అతనునడుస్తావుండగాకాలుజారిపెణికినది. As he was going along, his foot slipt and got *sprained.*

పెత్త *sub* పెత్త|పెత్తలు. The name given to the *thing measured* by the *palm*, in contradistinction from the measurement itself; which is called పెత్తెరు.

పెత్తం *sub* పెత్తపు|పెత్తాలు. A Rattan; commonly used in India to inflict punishment with. The bottoms of Chairs are twisted with them. పెత్తంఅల్లడం or నెయ్యడం. To *rattan*. పెత్తపుచాప. A *rattan* mat.

పెత్తిక *sub*. పెత్తిక|పెత్తికలు. A word applied to the *flakes* of *chunam*, which sometimes fall off a wall, or ceiling.

పెత్తెరు *sub*. పెత్తెరు|పెత్తెళ్లు. A measurement of *four fingers* or *four inches*, called a *hand* or a *palm* in English.

పెదరడం *v. n.* పెదురుతూ|పెదిరి. To start; to fear; also applied to a person's nose suddenly bleeding. గుర్రంపెదరడం, A horse to be *frightened* and *start*. అతనునామీదకోపంచేశనందునానేనుమహాపెదిరినాను. He was angry with me, at which I was very much *frightened*. ముక్కుపెదరడం. The *nose* to *bleed*.

పెదిరించడం *v. a.* పెదిరింస్తూ|పెదిరించి. To frighten; to alarm. అతనునన్నుకొట్టుతానని పెదిరించినాడు. He *frightened* me by saying he would beat me.

పెదురు *sub*. పెదురు|పెదుర్లు. Fear; alarm. ఆగుర్రముకుమహాపెదురవున్నది. That horse seems under great *alarm*.

పెల్లం *sub*. పెల్లపు|పెల్లాలు. The name for a coarse kind of sugar manufactured in India; almost black, very clammy, and little better than molasses brought to a state of consistence. It is commonly known by the name of *jaggery*.

పేద *sub*. పేద|పేదలు. Is a term in *money*, meaning *one eighth* or the

half of a *quarter*, calculated by the rate at which the Pagoda or Rupee exchanges in the bazaar. బేడనేఁబులు. *One eighth*, in dubs. బేడ also, means a description of *gold beads*, worn in women's neeklaces.

బేరం *sub.* బేరపు|బేరాలు. A cheapening; a lessening of the price. బేరంచెయ్యడం. To *cheapen*; to *bid* for a thing. ఆయెద్దుఁబతనుపది రూపాయాలుచెబ్బ తేనేనుయెన్మిదిరూపాయాలకుబేరంచేఁపుచ్చుకున్నాను. That man having asked ten Rupees for his bullock, I *cheapened* him down and only gave him eight.

బేరీజు *sub.* బేరీజు|బేరీజులు. A Revenue term, signifying the *total* of an account. It is also understood for the *amount* of *Revenue* in a District. లెక్కబేరీజు. *Total* of an account. తాలూకాబేరీజు. The *total Revenue* of a District.

బేసరి *sub.* బేసరి|బేసర్లు. The name of a *gold ornament* in the shape of a broach, worn by women in India, fixed on the right side of the nose and kept close to the flesh; generally in the resemblance of a flower.

బైట *adv.* Out; outside. బైటవెళ్లడం or బైటికివెళ్లడం. To go *outside*. నీవుబైటవుండునేనుయిక్కడవుంటాను. You stay *outside*, whilst I remain here.

బైరాగి *sub.* బైరాగి|బైరాగులు. A *Byraggy*; a term given to a religious association of mendicants of the Hindoo persuasion, whose principal residence is at *Benaares* or *Caassy*; from whence they emerge into every part of India, in various garbs; or rather without a garb; as most of them appear nearly in a state of nature.

బైరి *sub.* బైరి|బైరిలు, The name of a large hawk, very fierce, and trained

to fly at very large birds, but particularly at the *heron*. They *rake* their game or prey.

వైలు *sub.* వైటి|వైళ్లు. The name of any open place, outside of a town. వైటివైపు. *Outside.* వైటియిల్లు. A house *outside.*

బొక్క *sub.* బొక్క|బొక్కలు. A hole. బొక్కచెయ్యడం. To *make a hole.* బొక్కతవ్వడం. To *dig a hole* or to *burrow.* బొక్కపూడచడం. To *fill up a hole.*

బొక్కడం *v. a.* బొక్కుతూ|బొక్కి. To gorge; to swallow without chewing; to gulp.

బొక్కన *sub.* బొక్కన|బొక్కనలు. The name of the *water buckets* used in India, to draw water up from deep wells by means of bullocks. They are made of Leather, Brass or Iron.

బొగ్గు *sub.* బొగ్గు|బొగ్గులు. Charcoal.

బొచ్చు *sub.* బొచ్చు|బొచ్చులు. Hairiness; wool. అతనికివంటినిండాబొచ్చువున్నది. That man's body is very *hairy.* గొంగళ్లుగొర్రెబొచ్చుతోచేస్తారు. *Commalies* are made of the wool of sheep.

బొజ్జ *sub.* బొజ్జ|బొజ్జలు. A big belly; or pot belly. బొజ్జకలవాడు. A *pot-bellied* man.

బొట్టనవేలు *sub.* బొట్టనవేలి|బొట్టనవేళ్లు. The thumb. This word is also written బొటమనవేలు.

బొటిమె *sub.* బొటిమె|బొటిమెలు. A pimple. vide చమటకాయ.

బొట్టు *sub.* బొట్టు|బొట్లు. The name of the *mark* on the *fore-heads* of the Hindoos. Some have them punctured into the flesh with a needle, and an infusion applied, which leaves a dark green mark. That in women is long, up the fore-head from betwixt the eyebrows; that of men, a small dot as big as a pea exactly between the eyebrows. బొట్టు

is also the name of the *coloured marks*, some red, some yellow, or brown, daily painted on the fore-head by Hindoos. నిళ్లబొట్టు. A *drop of water*. తాళిబొట్టు means the *necklace*, commonly of gold, put round the Bride's neck at *marriages*; as we put on a ring, at our marriages, on the finger.

బొడ్డు *sub.* బొడ్డు|బొడ్లు. The navel.

బొత్తిగా *adv.* Entirely; completely. అతనుయీసంగతిబొత్తిగాయెరగడు. He is *entirely* ignorant of this circumstance.

బొది *sub.* బొది|బొదులు. The name of the *places* in a *river* or *creek*, dug out of the bank, where country vessels are fastened and get repaired; in the manner of a *dock*.

బొంకడం *v.n.* బొంకుతూ|బొంకి. To speak false; to deceive; to pervert the truth. అతనుఅక్కడికివెళ్లిన్నివెళ్లలేదనిబొంకినాడు. Although he was known to have gone there, he *falsely maintained* that he had not.

బొంకు *sub.* బొంకు|బొంకులు. A falsity. vide అబద్ధం.

బొంగరం *sub.* బొంగరపు|బొంగరాలు. A top; much the same as those used in our schools in England.

బొంగు *sub.* బొంగు|బొంగులు. The general name given to the *long thick bamboos*, cut in the hills and brought to towns for sale; to serve for tent poles or for palankeens, or roofs of houses. పాలకిబొంగు. A palankeen *bamboo*. ఢేరాబొంగు. A tent *bamboo*. వెదురుబొంగు. A bamboo *pole*. బొంగుపోవడం. To be *hoarse*; used in a figurative sense.

బొండ *sub.* బొండ|బొండలు. On apprehending a thief, his hands are put into *pieces* of *wood* tied down upon them, which they call a *bonda*. The

Natives had also the practice of fixing the feet in *wood*, in the manner of our stocks, which they also call *bonda*.

బొంత *sub.* బొంత|బొంతలు. The name of the *quilted jackets*, worn by the Hindoos in rainy and cold weather; also, the name of the jackets made of broad cloth. శిపాయీలబొంతలు. Sepoys *jackets*. బొంతఅరిటి కాయ. A *plantain* of a *long shape*.

బొంది *sub.* బొంది|బొందులు. The Body. vide శరీరం.

బొబ్బ *sub.* బొబ్బ|బొబ్బలు. A noise or disturbance; as applied to loud words. బొబ్బ is also the name of a *blister*. బొబ్బలువెయ్యడం. To *make* a *noise*; to *raise* the *voice*. బొబ్బ లేవడం. To *raise* a *blister*.

బొమ్మ *sub.* బొమ్మ|బొమ్మలు. An Image; such as are made by the moochy people, as *Toys*. బొమ్మ is also a *picture*, in which figures constitute the subject.

బొమికె *sub.* బొమికె|బొమికెలు. A bone. vide యెముక.

బొర్ర *sub.* బొర్ర|బొర్రలు. Pot-belly. vide బొజ్జ.

బొరిగె *sub.* బొరిగె|బొరిగెలు. A hoe; used for cutting grass for horses in India. vide కోల.

బొల్లి *sub.* బొల్లి|బొల్లులు. The Leprosy. The appearances of this disorder are not unfrequent in India; but, with little other consequence, than that of disfiguring the person diseased.

బోఁది *sub.* బోఁదాని|కోఁదాండ్లు. A dancing woman. Properly speaking, a woman of pleasure; from the Shanscrit word. భోఁగ signifying *pleasure*. బోఁడు. A *dancing man*. బోఁదాండ్లుయీరాత్రి ఆడడానకువస్తారు. The *dancing girls* are coming to dance to night.

బోది *sub.* బోది|బోళ్లు. Baldness. బోడితల. A *naked head*; or *when bare*, after the hair has been shaved off.

బోధ *sub.* బోధ|బోధలు. Intelligence; communication. బోధపడడం or కావడం. To be *represented*; to be *communicated* or *made intelligible*. మీరుచెప్పినసంగతియావత్తూనాకుబోధపడ్డది. All the *circumstances* which you have stated, I *understand*; that is, they have become *intelligible* to me. బోధపరచడం or చెయ్యడం. To *represent*; to *render intelligent*. అతనుచేసినపనిమంచిదికాదనిశానావిధాలబోధపరిచినాను. I *stated* to him in a variety of ways, how bad his conduct had been.

బోను *sub.* బోను|బోనులు. A rat-trap; or one in which the *Bandicoote* (as we term it) is commonly caught. పెద్దబోను. A large *trap*; which is sometimes used for catching Tigers. బోనువుంచడం. To *set* a *trap*. బోనులోపడడం. To be *caught* in a *trap*. నిన్నటిరాత్రివకపెద్దయెలుక బోనులోపడ్డది. Last night, a very large Rat was *caught* in the *trap*.

బోయీ *sub.* బోయీ|బోయీలు. A *Boey*; commonly called a *palankeen boy*.

బోర్లపడిదం *v. a.* బోర్లపడుతూ|బోర్లపడి. To turn over. అతనుమంచంమీదనుబోర్లపడినిద్రపోయినాడు. He *turned over* in his bed, and fell fast asleep.

బోర్లించడం *v. a.* బోర్లించ్తూ|బోర్లించి. To turn down; or to turn over. ఆగిన్నెబోర్లించు. *Turn* that cup *over*.

బోసి *adj.* Toothless. బోసివాడు. A *toothless* man.

భగవంతుడు *sub.* భగవంతుని. (No Plural.) The name given to the *Supreme Being*; who, according to the Hindoos, is comprehended in the three divine powers, called *Brumha*, *Seemoodoo*, and *Vishnoo*.

భత్యం *sub.* భత్యవు|భత్యాలు. Generally known by the name of *batta*, in India. It is an *allowance* granted to troops above their stated pay, when employed on service. భత్యం is also the name for *allowance* given to persons or coolies, to defray *expences* likely to be incurred, on extraordinary occasions.

భద్రం *sub.* భద్రపు|భద్రాలు. Carefulness; attention. భద్రంచెయ్యడం. To *take care*; to be *attentive*. vide జాగ్రత.

భంగం *sub.* భంగపు|భంగాలు. Deceit. భంగపడడం. To be *deceived*. అతనుఅబద్ధాలుచెప్పినందుచాతనేనుభంగపడ్డాను. I was *deceived* by the falsehood which he told me. భంగపర్చడం. To *deceive*.

భంగించడం *v. a.* భంగింస్తూ|భంగించి. To deceive. అతనుయీపనిలోనన్ను భంగించినాడు. He has *deceived* me, in this business.

భయం *sub.* భయపు|భయాలు. Fear; alarm; dread. భయపడడం. To be *afraid*; to *fear*. భయపెట్టడం. To *terrify*; to *frighten*. నేనుఅక్కడికి వెళ్లనునాకుమహాభయంగావుంటుంది. I will not go there; I am too much *afraid*. భయంకరం. *Dreadfulness*; *frightfullness*; *terribleness*. భయంకరమైన. *Dreadful*; *frightful*. భయంకరంగా. *Frightfully* or *frightful-like*. నాకుచీకట్లోవెళ్లడంమహాభయంకరంగావుంటుంది. To me, going in the dark, has something *frightful* in it.

భరతపిట్ట *sub.* భరతపిట్ట|భరతపిట్టలు. A species of degenerate *larks* that never rise; nor have they any compass or variety of note. The proper word is బరతుపిట్ట.

భర్తీ *sub.* భర్తీ|భర్తీలు. Fullness. vide నింపా.

భరిణె *sub.* భరిణె|భరిణెలు. The name of a small *round case* or *box*; generally kept by women for holding any small trinkets and jewellery. Properly బరిణె.

భాగం *sub.* భాగపు|భాగాలు. A share; a portion. vide పాలు.

భాగ్యం *sub.* భాగ్యపు|భాగ్యాలు. Riches; wealth; fortune. భాగ్యవంతుడు. A *rich man*; a man of a *large fortune*.

భాగవతం *sub.* భాగవతపు|భాగవతాలు. This is the title of a Shanscrit book, translated into Gentoo Paddiums, containing a history of *Stree Krushtna Swamy*. Out of this book various religious events are extracted, which are framed into the subjects of so many theatrical representations. The Goldsmiths and Bramins, and Jungom people, and a few Dancing people, act these plays. They are performed with dancing, recitative, songs; and music; and are the favorite amusement of all ranks of Natives in India. They are acted only by men; unless where dancing women can be got, sufficiently instructed.

భాగవతుడు *sub.* భాగవతుడి|భాగవతులు. A performer of plays. భాగవతుల మేళం. A set of *theatrical performers*.

భాగారం *sub.* భాగారపు|భాగారాలు. Subtraction in arithmetic. భాగారించడం. To *subtract*. ఆలెక్కపద్దుభాగారించిచెప్పు. Make a *subtraction* from the Item of that account, and tell me what is the remainder. ఆరింట్లోనాలుగుభాగారించితేరెండువుంటవి. If you *subtract* four from six, two will remain.

భాటు *sub.* భాట|భాటులు. A road. భాటస్వారు. A *traveller*. vide దారి. This word should be written బాటు.

భాద్రపదం *sub.* భాద్రపదపు|భాద్రపదాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to *September.*

భార్య *sub.* భార్య|భార్యలు. A man's wife. vide పెండ్లాము.

భావ *sub.* భావ|భావలు. A Brother-in-law. Properly బావ.

భావి *sub.* భావి|భావులు. A well. The proper word is బావి.

భాష *sub.* భాష|భాషలు. The Shanscrit for *language.* తెనుగుభాష. The Gentoo language. భాష also means, a provincial dialect; and is also applied to a sort of by-speech, adopted by several castes or associations in India, to make their words understood only amongst themselves. These modes of speech are named పాభాష| or వులభాష| or కాభాష and so on. The words *sa, poolla,* and *kaa,* are added to each syllable, when they speak; in order to obscure the sound. The Banians; Silver Smiths, and some other meaner castes than these, have a distinct mode of speech amongst them, called by the name of each trade; such as కంసాలభాష. The Goldsmith's *speech.* కోమటిభాష. The Banian's *speech.*

భూకంపం *sub.* భూకంపపు|భూకంపాలు. An earthquake. భూకంపంచాత ఆవుళ్లోకానాయింట్లుబోలనపడ్డవి. A number of houses have tumbled down, by the *earthquake,* in that village.

భూమి *sub.* భూమి|భూములు. The ground. భూమిదున్నడం. To cultivate the *ground.* రాతిభూమి. Stony *ground.* చవటిభూమి. Rank or salt *ground.* పల్లపుభూమి. Low *ground.* మెరకభూమి. High *ground.* భూమి also means, the *whole earth,* or the *universe.* యాలాగంటిమనిషినిభూమిలోమెక్కడాచూడలేదు. I never saw such a fellow as that in all the *universe!*

భూషణ *sub.* భూషణ|భూషణలు. Flattery; adulation; praise. భూషణచెయ్యడం. To *flatter*; to *praise*. అతణ్ణినేనుచాలాభూషణచేశనందునవాకుపదివరహాలుయిచ్చినాడు. After having *flattered* him a good deal, he at last gave me ten Pagodas.

భూషించడం *v. a.* భూషింస్తూ|భూషించి. To flatter. vide భూషణ.

భేదం *sub.* భేదవు|భేదాలు. Difference; distinction. నీవుచేశనపనికమరియే మీభేదంలేదు. No *difference* can arise from what you have done; that is, what you have done is all *right*. అతనికినాకూయేమిన్నిభేధంలేదు. There is not any thing *different* between him and me; that is, we are on equal footing of acquaintance.

భోజనం *sub.* భోజనవు|భోజనాలు. A meal. భోజనంచెయ్యడం. To *make a meal*. పగటిభోజనం. *Morning meal*. రాత్రిభోజనం. *Evening meal*. The Sooders make three *meals*. The breakfast at six in the morning; the dinner at twelve; and the supper at eight. The other three castes, are supposed to make only two meals in the day; about eight or nine o'clock in the morning, and about eight o'clock in the evening.

మక్తా *sub.* మక్తా|మక్తాలు. Rent; of which there are several in Revenue. బిలుమక్తా. *Billmuctah;* a rent for a specific sum.

మకిల *sub.* మకిల|మకిలలు. Dirt; filth. మకిలబట్ట. A *dirty* cloth. మకిలకావడం. To acquire *dirt*, or to become *dirty*. ఆయింట్లోమహామకిలవున్నది బాగాతుడిచివెయ్యి. There is a great deal of *dirt* in that house; which, pray! clean out. మకిలచెయ్యడం. To make *dirty*. మకిలగా. *Dirtily; Dirty like.*

మక్కువ *sub.* మక్కువ|మక్కువలు. Desire; cupidity; inclination. అవస్తువమీదనాకుచాలామక్కువవున్నది. I feel a great *desire* for that Article. ఆస్త్రీమీదనేనుచాలామక్కుపడ్డాను. I feel great *inclination* for that woman.

మగడు *sub.* మగని|మగళ్లు. A husband. This word is generally written మొగుడు.

మగ్గం *sub.* మగ్గవు|మగ్గాలు. A loom. మగ్గానవెయ్యడం. To fix a *loom.*

మచ్చ *sub.* మచ్చ|మచ్చలు. A Scar. అతనువిస్తరించియుద్ధాలలోపోట్లుదినందునవంటినిండాచాలానరుకులుతగిలిమచ్చలులగపడుతూవున్నవి. That man having fought in a number of battles, his body is covered with *scars*, from a number of wounds. పుట్టుమచ్చ. A *mole* on the *skin.*

మచ్చిక *sub.* మచ్చికవు|మచ్చికలు. Affection; attachment; preference. ఆడదానిమచ్చిక. Female affection, or love. పిల్లకాయమచ్చిక. A child's attachment or preference.

మచ్చు *sub.* మచ్చు|మచ్చులు. A sample; also model; or, as it is termed in India, a *muster*. ధాన్యపుమచ్చు. *Samples* of grain. బట్టలమచ్చు. A *sample* or *muster* of cloth. యీబల్లమచ్చుతీసుకునివెళ్లియీలాగునవకటిచెయ్యి. Take this table as a *model* and make one exactly the same.

మజ్జిగ *sub.* మజ్జిగ|మజ్జిగలు. Butter-milk. vide చల్ల.

మజిలీ *sub.* మజిలీ|మజిలీలు. A stage or proposed distance, in travelling or marching. మజిలీమజిలీ. *Every stage.* నేనుమజిలీ|మజిలీకిపదికోసులు నిర్ణయించినాను. I have arranged *every stage*, to be ten coss. మజిలీ చెయ్యడం. To *make* a *stage*; or, to *arrive* at the *stage*.

మఱికూరు *adj.* Before mentioned; Before stated.

మట్ట *sub.* మట్ట|మట్టలు. The leaf of some particular trees, that are extremely thick and large. కొబ్బరిమట్ట. A cocoanut *leaf*. కానారమట్ట. The aloe *leaf*. తాటిమట్ట. The name given to *Palmira plants*.

మఠం *sub.* మఠపు|మఠాలు. *Place* of *residence* of Fakeers, Byraggies, and other religious Mendicants of this description. సంన్యాసులమఠం. The *mottum* of the Sannyashies; and so of the rest.

మడత *sub.* మడత|మడతలు. A plait; a fold. vide మడుపు.

మడమ *sub.* మడమ|మడమలు. The heel; applied to the human species only.

మడవడం *v. a.* మడుస్తూ|మడిచి. To fold; to plait; to double down. వుత్తరంమడవడం. To *fold* a letter. ఆరాజుఅంగరఖాచెయ్యిమహాసొగసుగామడిచినారు. They have *plaited* the sleeves of that Rajah's dress with great taste.

మడి *sub.* మడి|మళ్లు. A bed or partition; in a garden or piece of ground. వుల్లిమడి. A *bed* of onions; and so, of others. మడిగోవుండడం. To be dressed after washing.

మడ్డి *sub.* మడ్డి. (No plural.) It means the *grounds* or thick part in ink, or oil, or other liquid.

మడ్డు *sub.* మడ్డు|మడ్లు. Heat; a burning. ఆనిప్పుమహామడ్లుగావున్నవి. That

water is *burning hot.* మడ్డుకత్తి. A hatchet or wood-cutter's knife.

మడుపు *sub.* మడుపు|మడుపులు. A fold or plait.

మణికట్టు *sub.* మణికట్టు|మణికట్లు. The wrist.

మణిగె *sub.* మణిగె|మణిగెలు. A shop. కోమటిమణిగె. A Banian's *shop.* మణిగె means also, *large pots,* in which painters soak the cloth, to prepare it for being painted.

మణుగు *sub.* మణుగు|మణుగులు. A measure, called a *maund;* measuring forty *kutcha sears.*

మతం *sub.* మతపు|మతాలు. Religion or sect. The Hindoo religion is divided into six different sects, as authorized by the Shasters. These are వైష్ణవమతం. The *Vyeshtavum* sect; who worship the God *Vishnoo.* శైవమతం. The *Siaiva* sect; who worship the God *Seemoodoo.* శాక్తమతం. The *Siaaktam* sect; who worship the Goddess *Siakty.* సౌరమతం. The *Sowravum* sect; who worship the *Sun.* గాణాపత్యమతం. The *Gannapettyum* sect; who worship the Deity named *Gannapetty;* supposed to be a descendant of *Siaivum.* There is a sixth sect called స్మార్తమతం The *Smaartum* sect; who are considered to worship all the different Deities, that are worshipped by each of the five sects.

మత్తు *sub.* మత్తు|మత్తులు. A state of intoxication; drunkenness. నిద్రమత్తు. *Drowsiness; heaviness.* మత్తుయెక్కడం. To be *intoxicated,* either with *liquor* or with *pride.*

మద్దత్ *sub.* మద్దత్|మద్దతులు. Assistance; help; support. మద్దత్‌చెయ్యడం. To *assist;* to *support.* మద్దతుగారు. One who gives assistance, vide. సహాయం.

మదము *sub.* మదము|మదములు. Arrogance; haughtiness. It is also ap-

plied to an Elephant wanting the female; better known by the Persian word *musth*. మదంయెక్కడం. To *become arrogant* or *musth*. ఆమని షికివిస్తరించిడబ్బు బో్తైనందునమదముయెక్కినది. That man accumulated a large fortune and is *become arrogant* in consequence. యేనుగకు మదంయెక్కియిద్దరుమగ్గురమనుషులనుచంపినది. An Elephant *having* got *musth*, has killed two or three people.

మదుము *sub.* మదుము|మదుములు. This means a *stone sluice*, commonly constructed at the bank of large tanks, for allowing particular portions of the water to go into channels, for watering the fields. రూము. Item.

మదురు *sub.* మదుటి|మదుళ్లు. The name given to a *narrow covering*, either of turf or cadjan leaves, or of tiles, fixed on the top of a wall.

మద్దెల *sub.* మద్దెల|మద్దెళ్లు. This is the name of an instrument used at *Nautches*, on the principle of a drum; but hung horizontally in front of the performer, and beat with the fingers at both ends, instead of sticks. It regulates the steps and cadence in the dance, and a Nautch girl before she begins, commonly makes a *dundum* to it, as depending for aid on the correctness of its measures.

మధ్య *adv.* Midway; centrally; between. ఆచెరువుమధ్యనువకగుడిపున్నది. There is a small chapel to the Idol, placed *centrally* in that tank. ఇందరునుంచిచెన్నపట్నంవెళ్లడానకురామాయపట్నంమధ్యనువున్నది. To go from Masulipatam to Madras, you find Ramapatam midway. వారిపుభయులమధ్యనుకల్తవచ్చినది. A dispute has arisen *between* those two. మధ్యవర్తి. A mediator. N.B. This word may be used as Adverb, Substantive, or Adjective.

మధ్యాహ్నం *sub.* మధ్యాహ్నపు|మధ్యాహ్నములు. The afternoon or mid-

day. భోజనంచేశిమధ్యాహ్నానికివస్తాను. I shall eat my victuals and come in the *afternoon*. మధ్యాహ్నపుపూలి. *Half-day* labour.

మనడం v. *n*. మనుచూ|మని. To live; to exist. vide బ్రతకడం.

మన్నన *sub*. మన్నన|మన్ననలు. Respect; civility. మన్ననచెయ్యడం or మన్నించడం. To *respect*. అతనుతనయింటికియెవరువచ్చినామన్ననచేస్తాడు. He pays *respect* to every body, that comes to his house. మన్ననకల. Respectful. మన్ననకలవాడు. A *respectful* person.

మనమడు *sub*. మనమని|మనమలు. A grand-son.

మనమరాలు *sub*. మనమరాలి|మనమరాండ్లు. A grand-daughter.

మనవి *sub*. మనవి|మనవులు. A representation; a request. మనవిచెయ్యడం. To make a *request*. మనవిదయచెయ్యడం. To grant a *request*. మనవివినడం. To attend to a *request*.

మనస్సు *sub*. మనస్సు|మనస్సులు. The mind; sense; the soul; inclination; attachment. నామీదనీకుమనుస్సులేదు. You have no *attachment* for me. అతనిమనస్సువచ్చినట్టుచేస్తాడు. He will act agreeable to his own *inclination*; that is, he will do *as he pleases*. అతనిమనస్సుమంచిది. He has a good *disposition*, or *mind*. నీమనస్సు; As you *please*.

మన్నా *sub*. మన్నా|మన్నాలు. Hindrance; prevention. మన్నాచెయ్యడం. To *hinder*; to *prevent*. vide అటకావు.

మనిషి *sub*. మనిషి|మనుషులు. A person; applied both to male and female. వకమనిషివచ్చినాడుఅతనిపేరురాముడు. A certain *person* has come, his name is Ramdoo. యిక్కడినుంచివకమనిషివెళ్లినదిదానిపేరులచ్మి. The *person* who is gone from hence, her name is Latchmy. ఆడమనిషి. A *woman*. మొగమనిషి. A *man*. This last word is seldom used; but the former always.

మన్ను *sub.* మంటి|మన్నులు. Dirt; the earth; the soil. తోటమన్ను. Garden *earth.* మన్ను పడడం. To get *dirty.* బట్టలమీదమన్ను పడ్డది. My clothes have got *dirty.*

మనుష్యుడు *sub.* మనుష్యుని|మనుష్యులు. A man. This word is seldom used మనిషి is commonly used instead of it.

మనోవృత్తి *sub.* మనోవృత్తి|మనోవృత్తులు. An allowance; pension; stipend. నామనోవృత్తితీశివేశినారునన్ననేనుచాలాశ్రమపడుతున్నాను. They have taken away my *allowance*, which has greatly distressed me.

మంగలం *sub.* మంగలపు|మంగలాలు. The name given to a *common earthen pot*, when applied to the baking or parching of gram; as used by the Natives.

మంగలి *sub.* మంగలి|మంగళ్లు. The barber castes; also, a barber. మంగలవాడు. A *barber.* మంగలికత్తి. A *barber's* knife; made in the shape of a cleaver, but of course the size only of a razor; the blade being fixed into a handle, like a cleaver.

మంగళవారం *sub.* మంగళవారపు|మంగళవారాలు. Tuesday.

మంచం *sub.* మంచపు|మంచాలు. A bedstead or bed; better known in India by the name of *cot.* ఆమంచంమీదపడుకుండు. Sleep upon that *bed.* మంచంకోసంనవారుతెచ్చినావా. Have you brought tape for the *cot.*

మంచి *adj.* Good. మంచివాండ్లు. *Good* people. మంచివాడు. A *good* man. మంచిది. A *good* woman; or a *good* thing. Hence arises the word మంచిది *well;* which is used as an Adverb, and is evidently a Compound of మంచి *good*, and a contraction of వున్నది. *It is.* మంచిది is of very extensive use; meaning not only *well, proper*, &c. but implying

our word *very well*, when we would dismiss any person after a visit. మంచిదికాదు. *Improper.* మంచిదిదేపునిరిగిరండి. *Very well*, come again to-morrow. మంచిపనిచేశినావు. You have done a *pretty* business. నీవు యేలాగంటిమంచివాడవు. What sort of a *fine fellow* are you? మంచితనం. *Goodness; excellence.*

మంచిగంధం *sub.* మంచిగంధపు|మంచిగంధాలు. Sandelwood. గంధపుచెక్క. Item.

మంచు *sub.* మంచు|మంచులు. A Fog; a mist. మంచుకురవడం or పడడం. A *fog* to *fall* or *gather.* శీతాకాలంలోయీవూళ్లోవిస్తారంమంచుకురుస్తుంది. A very heavy *fog gathers* about this town, in the cold season.

మంచె *sub.* మంచె|మంచెలు. A sort of stand, erected in a field for keeping watchers over the ripe grain. It stands on four long posts, raised a good way above the crop, and the watcher has a covering over him. గడమంచె. A *stand*, as applied to the use in a house, for holding clothes, &c.

మంట *sub.* మంట|మంటలు. A smart; an acute pain; also, a flaming-out. మంటపుచ్చుకోవడం. To receive *pain*; to smart. మంటపెట్టడం. To *give pain*, to smart.

మండ *sub.* మండ|మండలు. The branch cut down from a tree. మండ is also an *earthen vessel*, used by the Natives. శీలమండ. The *ancle.*

మండడం *v. n.* మండుతూ|మంది. To smart; to feel acute pain; to burn; to flame. కత్తితోవేలు తెగినందునమండుతూవున్నది. The cut in my finger, *smarts* a good deal. పొయిమండుతూవున్నది. The fire-place *flames* out.

మంత్రం *sub.* మంత్రపు|మంత్రాలు. The name of a sort of *incantation* or *invoking* addressed to particular Deities, which the Natives frequently practice on any occasion of sickness or sudden accident or pain; or,

in the case of being bit by a snake. దమ్మాంమం త్రాలు. *Incantations* to the *Dæmon*. పాముమంత్రం. *Invocation* upon the bite of *snakes*. తేలుమంత్రం. The same for *scorpions*. మంత్రించడం. To *charm* with the *Muntrum*. మంత్రపుతాయిత్తు. The *charm* of the *Muntrum*. This is a small Silver trinket, in which the *article consecrated* is preserved and worn by the Natives; that is, *the charm*.

మంత్రసాని *sub*. మంత్రసాని|మంత్రసానులు. A midwife.

మంత్రి *sub*. మంత్రి|మంత్రులు. A Vizier; the same office as the head servant of a Rajah or his prime minister. A *Divaan*; మంత్రి means also *the second piece* at Chess, as played by the Hindoos; and stands in the room of the *Queen*, as we play the game. ప్రధాని is another name. మంత్రి also means the *head* or *chief*, on the part of the Bramins, in the assembly of castes called the మహావాడు.

మంద *sub*. మంద|మందలు. A flock or herd. పశువులమంద. A *herd* of cattle. గొర్రెలమంద. A *flock* of sheep.

మందం *sub*. మందపు|మందాలు. Thickness; dulness; heaviness. బల్లమందం. *Thickness* of a plank or table. మందపుమనిషి. A dull, heavy person. మందగోడి. *Dull; heavy*. మందమతి. *Dull* comprehension.

మందలించడం *v. a*. మందలిస్తూ|మందలించి. To admonish; to warn of a fault; to reprove gently. ఆపనిచెయ్యకుమనిఅతణ్ణిమందలించు. Admonish him against the doing of that act, మందలించేవాడు. An admonisher or adviser.

మందు *sub*. మందు|మందులు Physick; also Gunpowder. నీలిమందు. *Indigo*. It is manufactured in the air and by the simplest process possible all over India, by the washers; who use it in washing. తుపాకిమందు.

Gunpowder. నల్లమందు. *Opium.* ఱబ్బిమందు. *Physick* for the *Itch.* అత నుసుఱటంచాతమందుపుచ్చుకున్నాడు. He is sick and has taken *Physick.* వలపు or పెట్టుమందు. What we commonly call *Love-powder.*

మబ్బు *sub.* మబ్బు|మబ్బులు. A cloud. నిద్రమబ్బు. *Drowsiness* or *heaviness.*

మర *sub.* మర|మరలు. A spire; the wards of a lock. మరమేకు. A *screw.*

మరక *sub.* మరక|మరకలు. A spot; a blot; a stain. నాబట్టలమీదశానా శిరామరకలుపడ్డవి. My clothes have received a great many *ink-blots.*

మరఱడం *v. a.* మరుగుతూ|మరిగి. To desire; to have a violent affection. అతనుదాన్నిమరిగినాడు. He is in *love* with her. నీళ్లుమరఱడం. Water to *boil-up.*

మరడలు *sub.* మరదలి|మరదండ్లు. A Wife's younger sister.

మర్మం *sub.* మర్మపు|మర్మాలు. Deceit; duplicity; concealment. మర్మంపెట్టడం. To *deceive.* అతనునాతోయే సంఱతినిబద్ధిచెప్పకమర్మంపెట్టుతాడు. In almost every thing he *hides* the *truth* and strives to *deceive* me.

మరమ్మతు *sub.* మరమ్మతు|మరమ్మతులు. Repair of any kind. మరమ్మతుచెయ్యడం. To repair, or make proper. చెరువుమరమ్మతుచెయ్యడం. To *repair* a tank. యిల్లుమరమ్మతుచెయ్యడం. To *repair* a house. vide భాగు.

మరవడం *v. a.* మరుస్తూ|మరిచి. To forget; not to remember. అతనుఅ యిదురూపాయాలుయిచ్చిన సంఱతినేనుమరిచినాను, *I forgot* the circumstance, of his having given me five Rupees.

మర్నాడు *adv.* Next day. మర్నాడుయిక్కడికివచ్చినాడు. He came here the *next day.*

మర్యాద *sub.* మర్యాద|మర్యాదలు. Custom; practice; manner. దేశమర్యాదచొప్పునపనులుజరిగినవి. Things are conducted agreeable to the

custom of the country. అతనుమంచిమర్యాదస్థుడు. He is a man of excellent *manners*.

మరి *adv.* More; further more; also; then. మరిఅందుకుమేమిచెప్పుతావు. Very well! and what more would you say? నీకుమరివకమాటచెప్పుతాను. I have one word *more* to tell you. మరిమేమీలేదు. Nothing *more* besides. మరివకమాటుయీలాగుచేస్తివానాకుమహాకోపంవస్తుంది. If you do so *another time* (or any *more*,) I shall be very angry. మరిగలిగితే. This is a sort of by-word in conversation never used in writing, much the same as our phrase, "*as I was saying;*" or, "and so;" or any other inelegancies of the same nature. మరినేమి. *What else?* this is the most natural reply to make in common intercourse and conversation, when you assent to a proposition or question. As we would say in English, "*to be sure;*" "*certainly;*" *what else;*" instead of saying "*yes,*" or repeating the antecedent sentence మరిన్ని. Also; moreover.

మరిచిపోవడం *v.n.* మరిచిపోతూ|మరిచిపోయి. To forget; not to recollect. మీరుయిక్కడినుంచివెళ్లినతరువాతనన్నుమరిచిపోవద్దు. After you are gone from this place, do not *forget* me!

మర్రిచెట్టు *sub.* మర్రిచెట్టు|మర్రిచెట్లు. The name of the tree commonly called the *Banian tree*.

మరిది *sub.* మరిది|మరుదులు. A husband's younger brother.

మరిపించడం *v a.* మరిపిస్తూ|మరిపించి. To divert from a purpose; to amuse under false pretences. పిల్లకత్తీసుకోపోతేనీకుపండుయిస్తానుఅని మరిపించినారు. The child being about to take up a knife, they *diverted his attention* by asking him to take fruit.

మరుగు *sub.* మరుగు|మరుగులు. Secrecy or privacy; either as to place or

act. మరుగుపోవడం. To hide; also to go backwards; that is, to the privy. మరుగుపెట్టడం. To trust with confidence. మరుగుదావుంచేస్త్రీ. A woman of privacy. మరుగుపడడం. To abscond.

మరపు *sub.* మరుపు|మరుపులు. Forgetfulness. మరపురావడం. To forget. ఆపనినిగురించినాకుమరపువచ్చినది. I have been guilty of *forgetfulness*, in that business.

మరలడం *v. a.* మరలుతూ|మరిలి: To bring or drive back; also to put out a light. ఆగుర్రాన్ని అక్కడినుంచిమరలుపు. *Bring* that horse *back*, from that place. ఆయింట్లోదీపంమరలుపు. *Blow* out the lamp, in that house.

మలము *sub.* మలము: Human excrement. మలమూత్రాలు. Better known, means the urine included.

మశూచికం *sub.* మశూచికపు|మశూచికాలు. The small pox. మశూచికపు బొక్కలు. The pustules of the *small pox*. మశూచికపుమచ్చలు. *Pock* marks. మశూచికంపొడవడం. To *inoculate*. మశూచికపడడం. To *get* the *small pox*. గోపు or ఆవుమశూచికం. The *cow pox*.

మషాలు *sub.* మషాలు|మషాళ్లు. A Torch or flambeau. మషాల్చీ or మషాల్చీవాడు. A *Mashalljy*; that is, a man who carries the *mashall* or *torch*.

మసలడం *v. n.* మసలుతూ|మసిలి. To get warm or boil-up, as water. మసలడం means to *turn about* in sleep. దొంగలుమసలడం is applied to thieves *being*, on the *move*.

మసాలా *sub.* మసాలా|మసాలాలు. The general term for the spicery used by the Natives, in making up their usual dish called, a *curry*. మసాలా is also a *mixture* of *spices* of different kinds, added to garlic and other ingredients, occasionally given to horses in India; much in the same way as they stuff turkies in Europe. కూరమసాలా. *Masalla* for

a curry. గుర్రపుమసాలా. A horse *masalla*, పాలకీదండెమసాలా. This is a *preparation* of *turmerick* and *spices*, plaistered over the bamboo of a palankeen, before it is covered with leather; as a preservative against insects.

మసి *sub.* మసి|మసులు. A cinder. Rice burnt into a cinder is mixed up with water and lamp-black, to make country ink.

మసిదు *sub.* మసిదు|మసిదులు. A *Maseed.* The name of a Mahomedan place of worship. a Musjid

మహా *adv.* Greatly; excessively; very. మహామంచివాడు. A *very good* man. మహాచెట్టదొంగ. A *great rogue*; also a *very cunning* man. అతనుపనిలోమహాగట్టివాడు. He is *exceedingly* clever in business. మహాబాగు. *Very well.*

మహజ్జరు *sub.* మహజ్జరు|మహజ్జర్లు. A certificate; a testimonial; an award. మహజ్జరుకాగితం. A *document* of *attestation.* ఆపూరునామొఖాసావూరులనిగ్రామస్థులుమహజ్జరుకాగితంవ్రాశియిచ్చినారు. The Inhabitants have given me a *certificate*, that the village is my right as a *mocassa.* పంచాయతిదార్లుయీతగాజానుగురించిమహజ్జరువ్రాశియిచ్చినారు. The arbitrators have given their *award* in this cause. It is seldom used in the sense of an *award.*

మహానాడు *sub.* మహానాటి|మహానాళ్లు. The name given to a corporation or convocation of the principal people of the బలిజ *caste*, that is, *Cotton sellers;* who dictate the rules of caste to the Sooders and other lower castes, and punish offences committed against their rules. మంత్రిమహానాడు is the term given to the same assembly of people, having a Bramin attached, named the మంత్రి; who then conceive them-

selves sanctioned, to prescribe the rules of Caste, also to Banians. మహానాటివాడు. A *member* of the *Mahanaadoo* convocation. This order of assemblage, by whatever means established, is not warranted by the Shasters; and is frequently capable of inconvenience and extortion, towards peaceable individuals.

మహారాష్ట్రం *sub.* మహారాష్ట్రపు. (No Plural.) Marattah, or the Marattahs.

మహారాష్ట్రుడు *sub.* మహారాష్ట్రుని|మహారాష్ట్రులు. A Marattah man.

మహలూఱూ *sub.* మహలూఱూ|మహలూఱూలు. Produce in kind.

మహసూలు *sub.* మహసూలు|మహసూళ్లు. A Revenue term, signifying the *produce* of a *field* or *district*.

మళ్లడం *v. n.* మళ్లుతూ|మళ్లి. To return; to turn about; to come back. అతనుఅందాకావెళ్లితిరిగిమళ్లినాడు. Having gone so far, he *returned* again. యిక్కడినుంచివెళ్లినతరువాతతిరిగిమళ్లరేదు. He did not *come back* again, after leaving this place. బుద్ధిమళ్లడం. To *change* your *conduct*; as relating to mind.

మళ్లీ *adv.* Again; another time. మళ్లీవస్తాను. I shall come *again*, or *another time*. మళ్లీఆలాగునచెయ్యవద్దు. Do not do so *again*. మళ్లీరావడం. To *return*. మళ్లిపోవడం. To go *back again*.

మా *pro.* *Our.* Nom. Case, Plural of the Personal Pronoun My. మాది. Our's.

మాగడం *v. n.* మాగుతూ|మాగి. To ripen, as fruit.

మాఘం *sub.* మాఘపు|మాఘాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of February.

మాట *sub.* మాట|మాటలు. A word; also, speech; language. తెనుగు

మాట. The Gentoo *language.* బూతు or తిట్టు or కొంపెమాట, Abusive *language.*

మాట్లాడడం *v. n.* మాట్లాడుతూ|మాట్లాడి. To speak; to converse; to discourse. యిక్కడికివచ్చిఅతనితోమాట్లాడినాను. After I came here, I *spoke* to him. ఆగొరతెనుగుబాగామాట్లాడుతాడు. That gentleman *speaks* Gentoos very well.

మాటిమాటికి *adv.* Frequently; often, repeatedly. అవునుచూచినానుయిక్కడికిమాటిమాటికివస్తాడు. Yes; I have seen him; he *repeatedly* comes this way.

మాటు *sub.* మాటు|మాట్లు. A period; a time; an occasion; also, a place of ambush, for killing wild beasts. యిమాటుకువస్తానుకానియికరాను. I have come on this *occasion*, but never mean to come again. అతనుపెద్దపులనిచంపవలెననిఅతనితోటదగ్గరమాటువున్నాడు. He *lies in wait* near that garden, to kill a Royal Tiger. మాటు also means, the *repairs* in a brass pot. మాటువెయ్యడం. To *repair* the same.

మాడ *sub.* మాడ|మాడలు. The half of a Pagoda.

మాడ్చడం *v. a.* మాడుస్తూ|మాడిచి. To Scorch; to burn.

మాడడం *v. n.* మాడుతూ|మాడి. To be burnt or scorched. It means to be *burnt up*, so as to *turn black.* అన్నంమాడినదిగనకతినడానకుపనికిరాదు. The rice is *burnt* and cannot be eaten. ఆచేనుఅంతావడలచాతమాడినది. That crop is completely *burnt* up, by the land-winds.

మాడపట్టు *sub.* మాడపట్టు|మాడపట్లు. The crown of the head.

మాణిక్యం *sub.* మాణిక్యవు|మాణిక్యాలు. *The Carbuncle;* a precious stone of a glowing red.

మాత్ర *sub.* మాత్ర|మాత్రలు. A pill; These are made up by the Native Doctors, much the same as they are in Europe.

మాత్రం *adv.* Only; alone; simply. అంతమాత్రం. So *much only*. యిదిమాత్రంయిప్పించు. Give me this *alone*. వకమాటుమాత్రం. One time only. రూపాయాలుమాత్రందోచుకున్నారుకొదువవివున్నవి. They stole *simply* the Rupees, and left the other things.

మాదిగ *sub.* మాదిగ|మాదిగలు. The *Chuckler* caste, as it is termed in India. The same as *Shoe-maker*. మాదిగపులం. The *Chuckler caste*. మాదిగవాడు. A *Chuckler*. మాదిగది. A woman of the *Chuckler caste*.

మానడం *v. n.* మానుతూ|మాని. To desist; to refrain from; to heal. కురుపుమానిందిగనకయిప్పుడునొప్పలేదు. The boil is now *healing*, and gives no longer any pain. రెండునెలలనుంచిఅక్కడికివెళ్లడంమానినాను. I have *for-born* for two months past, from going to that place.

మానికె *sub.* మానికె|మానికెలు. The name of a *measure*, which differs in different Countries; generally the weight of four tunkums.

మానం *sub.* మానపు|మానాలు. Honor.

మాను *sub.* మాను|మానులు. The trunk of a tree; also, in many cases, the tree itself. To all but the Palmira tree, it may be applied.

మాపు *sub.* మాపటి|మాపులు. The night, యీమాపటికిమళ్లీరా. Come again this *night*. vide. రాత్రి.

మాపు *sub.* మాపు|మాపులు. Pardon; forgiveness. మాపుచెయ్యడం. To *forgive*; to *overlook*. అతనితప్పులుమాపుచేశినాను. I have *overlooked* his faults.

మామ *sub.* మామ|మామలు. A father-in-law.

మామిడిచెట్టు *sub.* మామిడిచెట్టు|మామిడిచెట్లు. A mangoe tree. మామిడి

పండు A ripe *mangoe*. మామిడికాయ. An unripe *mangoe*. జీడిమామిడి. A *cashewnut* tree.

మామూలు *sub*. మామూలు|మామూళ్లు. Usage; established custom. This is properly a Revenue term, but become current on all occasions: ఆసంభ్రమానకుంబణీవారుఖర్చుయిచ్చేమామూలువున్నది. There is an *established custom*, for the Company to defray the expenses of this feast. ఆచెరువుమాటామరమ్మతుచెయ్యడానకులివూరికిమామూలువున్నది. There is a *usage* in that village, to make a yearly repair of that tank.

మాంసం *sub*. మాంసపు|మాంసాలు. Meat; that is, *flesh*. వంటకాలనిమిత్తం బజారునుంచిమాంసం తెప్పించినాడు. He has brought *meat* from the bazaar, for dinner. మాంసంవండడం. To dress *meat*.

మాయడం *v. a.* మాస్తా|మాసి. To soil; to dirty. ఆకుక్కవచ్చినామీదపట్టంనబట్టలుమాశినవి. That dog came and jumped upon me and *dirtied* my clothes.

మాయం *sub*. మాయపు. (No Plural.) Missing; not found. మాయంకావడం. To be *missing*; to *disappear*. నేనుయిప్పుడుబల్లమీదబట్టపేస్తే మాయంఅయినది. I put a cloth just now on the table, and it has *disappeared*.

మార్చడం *v. a.* మారుస్తా|మార్చి. To change; to substitute. యీకోజునబజారులోపదివరహాలరూపాయాలుమార్చినాడు. He this day *exchanged* ten Pagodas into Rupees, in the bazaar.

మార్కం *sub*. మార్కపు|మార్కాలు. The *standard* or *rate* of *exchange*. The term, by which the exchange of money at any particular time is cal-

led రూపాయాలమార్కటుబజారులోమేలాగునవున్నది. What is the *rate of exchange* of Rupees in the bazaar?

మార్గం *sub.* మార్గపు|మార్గాలు. A road; a way. vide తోవ.

మార్గశిరం *sub.* మార్గశిరపు|మార్గశిరాలు. A Gentoo month, nearly answering to the month of December.

మారీఛత్తు *adv.* In charge of; along with. ఆదొంగనుయీబంట్రోతుమారీఛత్తునఅప్పగించినాను. I have placed that thief under *charge* of this peon.

మారు *sub.* మారు|మార్లు. An occasion; a period; a certain time. అతనురెండుమార్లువచ్చినాడు. He came *twice*. మారు also means *butter milk*; and also a *second course* of *dishes* at dinner. మారుత్తరం. A *reply* to a letter, or in *speech*. మారుమాటలాడకు. Make no *reply*.

మాల *sub.* మాల|మాలలు. Parria; or Parria caste. మాలపులం. Item. మాలవాడు. *Parria man*. మాలది. A *parria* woman. మాలకాకి. A *raven*. In Shanscrit జపమాల means the beeds or rosary used in prayer. పువ్వులమాల. Necklace of flowers; so of pearls, or other articles.

మాలగడం *v. a.* మాలుకుతూ|మాలిగి. To draw back; or be dissatisfied. పదివరహాలుయిస్తానంటేయింకామాలుకుతాడు. Though he was told he should have ten Pagodas, he was dissatisfied.

మాశిక *sub.* మాశిక|మాశికలు. A patch. బట్టలమీదమాశికలు. *Patches* in clothes. మాశికవెయ్యడం. To *patch*.

మాష్టి *sub.* మాష్టి|మాష్టిలు. The name given to the man who sits on the Elephant's neck and manages him; commonly known by the name of *Mahowt*.

మాసం *sub.* మాసవు|మాసాలు. A month.

మిక్కిలి *adv.* Much; greatly; exceedingly. అతనుమిక్కిలీభయపడురున్నాడు. He is *exceedingly* frightened. నేనుమిక్కిలీచెప్పలేను. I did not speak *much*. నీవుమిక్కిలిమాటలుఆడకు. Do not be talking so *much!*

మిగలడం *v. n.* మిగులుతూ|మిగిలి. To remain over; to be left as a residue; to continue. ఆచెర్వులోనీళ్లుఅన్నీయెండిపోయినవియేమిన్నీమిగలలేదు. The water in that tank is entirely *dried up*; no part of it *is left*. ఆనూరువరహాలలోనుతొంభైవరహాలుమాత్రంవ్రయంఅయినవిపదివరహాలు మిగిలినవి. Of that hundred Pagodas, ninety have been expended and ten Pagodas *remain* over.

మిగుల *adv.* Much; exceedingly. vide మిక్కిలి.

మిఠాయీ *sub.* మిఠాయీ|మిఠాయీలు. Sweet-meat. మిఠాయీచెయ్యడం. To make *Sweet-meat.*

మిడత *sub.* మిడత|మిడతలు. A Grass-hopper.

మిణ్ణల్లి *sub.* మిణ్ణల్లి|మిణ్ణల్లులు. A flea; which insect is not one amongst those, by which India is much troubled.

మిణుగురు *sub.* మిణుగురు|మిణుగుర్లు. A spark of fire. మిణుగురులేవడం. *Sparks* to *rise*. మిణుగురుయెగరడం. *Sparks* to *fly*. ఆపొయిలోనుంచిచాలామిణుగుర్లునామీదయెగిరివచ్చిపడ్డవి. A great many *sparks flew* out of that fire place, and fell upon me. కమ్మరకొలిమిలోనుంచిమిణుగుర్లులేస్తూవున్నవి. The *sparks strike* out from the Black-smith's forge.

మితం *sub.* మితవు|మితాలు. Moderation; forbearance; limitation; bounds. అతనిభాగ్యానకుమితంలేదు. There is no *bounds* to his riches. అతనుతిరిగిరావడానకుపదిహేనుదినములుమితంపెట్టినాను. I gave him a *limitation* of fifteen days, to return in. అతనుతనయింటిఖర్చుమితంకిందలెచ్చి

నాడు. He has reduced his expenses to great *moderation*. మితంగా. *Moderately*; with *limitation*.

మిద్దె *sub.* మిద్దె|మిద్దెలు. The top of a flat roofed house; called terraced house in India.

మినుములు *sub.* మినుముల. (No Singular.) The name of a small black grain of the nature of pulse; commonly called *black gram*.

మినహా *sub.* మినహా|మినహాలు. A Revenue term, meaning *deduction*. మినహాచెయ్యడం. To *deduct*.

మింగడం *v. a.* మింగుతూ|మింగి. To swallow. మాత్రను నోట్లో వేసుకుని మింగు. Put the pill in your mouth, and *swallow* it!

మిరాశీ *sub.* మిరాశీ|మిరాశీలు. This is a Revenue term, signifying inheritance or tenure in perpetuity; such as the offices of kurnums, muzmadars, and others employed in the Revenue are considered; but particularly the offices of the village servants. మిరాశీదారుడు. A *Meerassydar*; or person holding an *inheritable office*.

మిరియం *sub.* మిరియపు|మిరియాలు. Round pepper. మిరియపుకాయ. A *Chilly*. పచ్చిమిరియపుకాయ. A *green chilly*. యెండుమిరియపుకాయ. A *dry chilly*.

మిష *sub.* మిష|మిషలు. Pretence; excuse. మిష పెట్టడం. To *evade*; to *make* use of excuses. vide సాకు.

మీ *pro. Your*. Nom. Case, Plural, of the Personal Pronoun *Thy*. మీది. Your's.

మీఱడ *sub.* మీఱడ|మీఱడలు. Skimmed milk, or a sort of Cream; produced from milk in India, after it has been warmed and set by.

మోట *sub.* మోట|మోటలు. A prop; support; or any thing placed against a pillar or otherwise, to raise the structure.

మోటడం *v. a.* మోటుతూ|మోటి. To fillip; that is, to strike with the nail of the finger against the thumb. వీణె మోటడం. To *strike* the strings of the *Veynah.* An Instrument like the Guitar. The strings are fillipped. vide వీణె. రూపాయి మోటడం. To *toss up* a Rupee. గోళ్లు మోటడం. To *play with* the fingers and nails, as from listlesness.

మోద *adv.* Upon; over; on the top. కిందా మోదా. *Topsyturvy.* మోచెయ్యి. The *back* of the hand. మోకాలు. The *upper part* of the foot. vide పైని.

మోరడం *v. a.* మోరుతూ|మోరి. To disobey. నాఆజ్ఞ మోరినాడు. He *disobeyed* my order.

మోసం *sub.* మోసపు|మోసాలు. Whiskers; which are generally worne by the Natives of every caste in India.

ముక్క *sub.* ముక్క|ముక్కలు. A piece; a fragment; a part. కర్ర ముక్క. A *piece* of wood. చాపముక్క. A *portion* of fish. మాంసపుముక్క. A *piece* of meat. ముక్కలుచెయ్యడం. To cut into *pieces.* vide తునక.

ముక్కడం *v. n.* ముక్కుతూ|ముక్కి. To spoil; to damage; as applied to grain in store, when spoiled by dampness.

ముక్కు *sub.* ముక్కు|ముక్కులు. The nose. ముక్కుదూలం. The *bridge* of the *nose.* ముక్కురంధ్రాలు or బొత్తలు. The *nostrils.*

ముఖం *sub.* ముఖపు|ముఖాలు. The face. మంచిముఖం. A good *face.* చక్కనిముఖం. A handsome or beautiful *face.* పనికిమాలినముఖం. A good-for-nothing *face*; that is, an *ugly one.*

ముఖమాట్ *sub.* ముఖమాట్|ముఖమాట్లు. Velvet.

ముగ్గడం v. n. ముగ్గుతూ|ముగ్గి: To ripen.

ముగించడం v. a. ముగింపుస్తూ|ముగించి. To make an end; to finish; to terminate. రోగంముగించడం. To end life from sickness. కాలంముగించడం. One's time to be at hand.

ముగ్గు sub. ముగ్గు|ముగ్గులు. *Flower* of any kind or *powder*; not meant for eating; which is, by distinction, called పిండి. The other is used as follows. సున్నపుముగ్గు. Chunam powder, which the women pass between their fingers for making figures in front of their doors. బియ్యపుముగ్గు. Flower of rice; which is used in the same way.

ముగ్గురు adj. Three; as applied to people and not in any other case. ముగ్గురుమనుష్యులువచ్చినారు. *Three people* are come. ముగ్గురునలుగురువచ్చిమళ్లివెళ్లినారు. *Three* or *four* came and went away again; that is, *three* or *four people*.

ముచ్చట sub. ముచ్చట|ముచ్చట్లు. Conference; discourse; conversation. ముచ్చట్లాడడం. To *hold conversation*; to *converse*. ముచ్చటపడడం. To *admire yourself*.

ముచ్చిలికా sub. ముచ్చిలికా|ముచ్చిలికాలు. A Revenue term, meaning a *penal agreement* of any kind; regularly drawn out, signed and witnessed.

ముచ్చె sub. ముచ్చె|ముచ్చెలు. Slippers. vide పైజారు.

ముచ్చె adj. Belonging to the Mootchy caste. ముచ్చెకులం. The *Mootchy caste*. ముచ్చెవాడు. A *Mootchy* man. ముచ్చెపని. *Mootchy* business. *Mootchy* people are employed as Painters, Cabinet-makers and Upholsterers; and are generally very skilful and ingenious in all they do. ముచ్చెబంగారం. *Gold-beater's leaf*.

ముజరా *sub.* ముజరా|ముజరాలు. A Revenue term, but brought into general use; implying the *remission* of an *account* or of charges. నా లెక్క తీర్చినాడుగానినాకుయేమీముజరాయివ్వలేదు. He has settled my account, but would allow me no *deductions*.

ముట్టడం *v. n.* ముట్టుతూ|ముట్టి. To receive; to get. నీసొమ్ము ముట్టినదా. Did you *get* your money. నాకుముట్టలేదు. I have not *received* it. పురుగుముట్టడం. To *bite*, as a snake.

ముట్టడి *sub.* ముట్టడి|ముట్టళ్లు. A surrounding; environing; encompassing. ముట్టడివెయ్యడం. To *surround*; to *environ*. శత్రూరీళ్లోర్లువచ్చిఆవూరు ముట్టడివేశినారు. The plunderers came and *surrounded* that village.

ముట్టుకోవడం *v. n.* ముట్టుకుంటూ|ముట్టుకుని. To touch; to come in contact. నన్నుముట్టుకోవద్దు, Don't *touch* me. మమ్మునముట్టుకుంటేమేము స్నానంచెయ్యవలెను. If you *touch* us we must perform our ablutions.

ముడత *sub.* ముడత|ముడతలు. The act of crumpling or disordering either paper or clothes. ముడతపడడం. To be *crumpled* or *bent down*.

ముడి *sub.* ముడి|ముళ్లు. A knot. ముడివెయ్యడం. To *tie* a *knot*. ముడివిప్పడం. To *undo* a *knot*.

ముడ్డి *sub.* ముడ్డి|ముడ్లు. Buttock; applied to all species.

ముడుసు *sub.* ముడుసు|ముడుసులు. A bone of any kind.

ముణగడం *v. n.* ముణుగుతూ|ముణిగి. To be immersed; to be put or *sunk* in *water*; to dive. వాడుమేల్లోముణిగిపదిబారలలెక్కతేలినాడు. He *dived* in the river and came up again, about ten baarahs (or fathoms) off.

ముణిగిపోవడం *v. n.* ముణిగిపోతూ|ముణిగిపోయి. To be sunk or lost;

to go to the bottom. అతనుచెరువులోపడిమునిగిపోయినాడు. He fell into the tank and *went* to the *bottom*, and was *lost*.

ముత్యం *sub.* ముత్యపు|ముత్యాలు A pearl. గుల్లముత్యం. A *shell* or false *pearl*. ఆణిముత్యం. A true *pearl*. ముత్యపుచిప్ప. A *pearl* oyster. This is the phrase, though చిప్ప properly means only the *shell*.

ముత్తవ *sub.* ముత్తవ|ముత్తవలు. A grand-mother; also, great-grand-mother. ముత్తవతల్లి. Item.

ముతపద్దీ *sub.* ముతసద్దీ|ముతసద్దీలు. A Revenue term, signifying a *writer* or *assistant* in the detail of Revenue matters.

ముత్తాత *sub.* ముత్తాత|ముత్తాతలు. A great-grand-father.

ముత్తైద *sub.* ముత్తైద|ముత్తైదలు. A married woman.

ముద్ద *sub.* ముద్ద|ముద్దలు. A lump; or unshapen mass, large or small. అన్నంముద్దలు. *Lumps* of rice. మంటిముద్దలు. *Masses* of earth.

ముద్ర *sub.* ముద్ర|ముద్రలు. A seal; an impression. ముద్రవెయ్యడం. To *seal*. vide పిక్కా.

ముదురడం *v. n.* ముదురుతూ|ముదిరి. To be advanced in years; to have gone past the time of youth; to *mature* or *ripen*. అతనికియీడుముదిరినది. His *age* is fully *matured*. కాయలుముదరడం. *Fruit* or *vegetables* to *ripen*.

ముద్దాయిదారు *sub.* ముద్దాయిదారుని|ముద్దాయిదార్లు. A defendant in a cause.

ముద్దు *sub.* ముద్దు|ముద్దులు. A kiss. ముద్దుపెట్టుకోవడం. To *kiss*.

ముదుగు *sub.* ముదుగు|ముదుగులు. Coarseness; thickness; roughness. ఆబట్టముదుగుచాతనాపనికివచ్చినదికాదు. I can make nothing of this

cloth, from it's *coarseness*. ముదుగుబట్ట. A *coarse* cloth. ముదుగుమాటలు. *Coarse, vulgar* language; also *abusive* words.

ముదుగు *sub.* ముదురు|ముదుర్లు. Age; state of full maturity. ముదురుచెట్టు. A *full-grown* tree. ముదురుమనిషి. A man at the age of *maturity*.

మునిమనమడు *sub.* మునిమనమని|మునిమనమలు. A great-grand-son. మునిమనమరాలు. A *great-grand-daughter*.

ముని యేడు *sub.* ముని యేటి. (No Plural.) The year before last. యీగుర్రాన్ని ముని యేడు నాకుయిచ్చినారు. They gave me this horse the *year before last*.

మునిషి *sub.* మునిషి|మునిషిలు. This word is applied by the Hindoos to people, who write the Persian or Hindostany languages, and are employed for that purpose.

మునీశ్వరుడు. *sub.* మునీశ్వరుడి|మునీశ్వరులు. A Saint. vide ఋషి.

మునుపు *adv.* Formerly; before then. అతనుమునుపువకమాటువచ్చినాడు. He came once, *before then*.

మునూర్నారు. *adj.* Three hundred. మూనూర్నారుయెడ్లు. *Three hundred* bullocks. మునూర్నాటికినూర్నారురూపాయాలుయిచ్చినాను. To *three hundred* of them, I gave four hundred Rupees.

ముంగి *sub.* ముంగి|ముంగులు. The name of the animal commonly called *Mungoose*.

ముంచడం *v. a.* ముంచుతూ|ముంచి. To immerge or immerse; to sink. ఫరాసులువతకులవాడలుపట్టుకునిసముద్రంలోముంచివేసినారు The French have got hold of some merchantmen, and *sunk* them at sea. ఆబట్టలునీళ్లలోముంచు. *Put* those clothes in *water*.

ముండ *sub.* ముండ|ముండలు. A widow; also the name of women in general. అతనుముండలతోవెళ్లుతాడు He goes to *women*. మహాచెడ్డముండ. A very wicked *woman*.

ముందర *adv.* Fronting; infront of; placed before. ఆయింటిముందరను య్యేవున్నది. There is a well *fronting* that house. ముందర also means, *before* or the *first*. అతనునాకన్నముందరవచ్చినాడు. He arrived *before* me.

ముందు *adv.* Before; in advance; or in front. ముందుగా. Item. This Adverb is commonly attached to a Verb, such as ముందురావడం. To come *before* or in *advance*. ముందుపోవడం. To go *before* or in *front*. ముందుచూడడం. To look in *front*. నీవుముందువెళ్లునేనువెనకవస్తాను. Go on *before* and I will follow. యింటిముందుతోటవున్నది. There is a garden *in front* of the house. వెనకాముందూ. *Before* and behind.

ముప్పాతికె *sub.* ముప్పాతిక|ముప్పాతికెలు. A three-quarter part; applied to every thing. Some times it also means the *quarter* of a *Rupee*. వరహాముప్పాతికె. A Pagoda and *three funams*; that is, "*and a quarter of a Rupee*. ముప్పాతికెశేరు. *Three quarters* of a sear. అతను పాతికెపాలుపుచ్చుకునినాకుముప్పాతికెయిచ్చినాడు. He took one share of the milk and gave me the other *three-quarter* part.

ముప్పై *adj.* Thirty. ముప్పైమంది. *Thirty* people. రెండుముప్పైలుఅరువై. Two *thirties* make sixty. ముప్పయ్యోది. The *thirtieth*.

ముమ్మారు *adv.* Thrice; three times. మూడుమాట్లు. Item. ముమ్మారు యిక్కడికివచ్చినాను. I have been here *three times*.

ముయ్యడం *v. a.* మూస్తా|మూసి. To shut; to close. తలుపుముయ్యి.

Shut the door. కండ్లుమూసినిద్రపోతూవున్నాడు. His eyes are *shut* and he is going to sleep.

మురగడం *v. n.* మురుగుతూ|మురిగి. To rot; to putrify. vide కుళ్లడం.

మురికి *sub.* మురికి|మురికులు. Dirt; filth; nastiness. తోవలోచాలామురికవున్నదిగనకనాబట్టలమీదచానామురికిపడ్డది. The road being very muddy, I have got a great deal of *dirt* on my clothes. మురికిబట్టలు. *Dirty; soiled* clothes.

మురిపెం *sub.* మురిపెపు|మురిపెములు: Gladness; joy; exultation. మురిపెముగా. Gladsomely. మురిపెంచాతనవ్వుతాడు. Gladness makes him laugh; or he laughs for joy.

మురియడం *v. n.* మురుస్తూ|మురిసి. To rejoice; to gladden.

మురుగు *sub.* మురుగు|మురుగులు. A ring of gold or silver, worne by men at the wrist.

ముల్లంగి *sub.* ముల్లంగి|ముల్లంగులు. The radish plant. ముల్లంగిగడ్డ or దుంప. A *radish.*

ముల్లు *sub.* ముంటి|ముంళ్లు. A thorn. ముంళ్లకంచె. A *thorn* hedge. ముళ్లచెట్టు. A *thorn* bush. ముంళ్లకంప. A dried *thorn.*

ముసలి *adj.* Old; Aged. ముసలివాడు. An *old man.* ముసలిది. An *old* woman. ముసలితనం. *Old age.* అతనికిముసలితనంవచ్చినది. *Old age* is come upon him.

ముస్తాజరీ *sub.* ముస్తాజరీ|ముస్తాజరీలు. A Renter. ముస్తాజరీచెయ్యడం. To *rent.*

ముస్తాజరు *sub.* ముస్తాజరు|ముస్తాజర్లు. A Revenue term, signifying the *renter* of a country.

ముస్తాదు *sub.* ముస్తాదు (No Plural.) readiness; preparation. ముస్తాదుగా

వడం. To be in *readiness*; to be *prepared*. బోగంవాండ్లుఆటుకురావడా నకుముస్తాతులయివున్నారు. The dancing girls are all in *readiness* to come to dance.

ముసాఱు *sub.* ముసాఱు|ముసాఱులు, Rain; when of any continuance. vide ముసురు.

ముసుకు *sub.* ముసుకు|ముసుకులు. A *covering*; generally meant to throw over a person, to prevent his or her being known, or their dress being discovered.

ముసురు *sub.* ముసురు|ముసుర్లు. This is a term given to any continued course of rain; by us, termed *mansoon*.

మూక *sub.* మూక|మూకలు. An assemblage or junction of bodies; also, a *party*. vide కుంపు.

మూకుడు *sub.* మూకుటి|మూకుళ్లు. The name of an *earthen* or *clay* plate, used by the common people to cover a pot, or to eat of.

మూగ *sub.* మూగ|మూగలు. Dumbness, మూగవాడు. A *dumb* man. మూగది. A *dumb* woman.

మూట *sub.* మూట|మూటలు. A bundle; a bag; a parcel; or package of any kind. ఆమూటయేత్తుకునిపో. Carry away that *parcel*. బట్టలమూట. A *bundle* of clothes. రూపాయాలమూట. A *bag* of Rupees.

మూడు *adj.* Three. మూడింటికి. To *three*; or regarding *three*. మూడో ది. The *third*.

మూత *sub.* మూత|మూతలు. A cover or top of any thing. ఆకుండమీద మూతపేయించు. Put the *cover* upon that pot.

మూత్రం *sub.* మూత్రపు|మూత్రాలు. Urine, in general.

మూర *sub.* మూర|మూరలు. The measurement, which we term a

cubit. This, the Hindoos measure from the edge of the elbow, to the extremity of the fingers.

మూర్ఛ *sub.* మూర్ఛ|మూర్ఛలు. A fit. మూర్ఛరోగం. The *falling sickness* or *epilepsy.* మూర్ఛపడడం. To *have* or *fall down* in a *fit.*

మూర్తి *sub.* మూర్తి|మూర్తులు. An Idol; a figure. ఆగుళ్లోవున్నమూర్తి బాగావున్నది, The *Idol* in that Pagoda, looks very handsome. తమ మూర్తివంతంచొప్పున: By your own *Image!* that is, by your *own particular favour.* This is a Phrase, peculiar to the language.

మూల *sub.* మూల|మూలలు. A corner. సామానులమూలవున్నదితీసుకుని రా. The thing is in that corner; bring it here!

మూలగడం *v. n.* మూలుగుతూ|మూలిగి. To moan; to groan; to breath with pain. అతనుసంకటంచాతమహామూలుగుతున్నాడు. His illness makes him *groan* very much. పందిమూలగడం. To *squeak*, as hogs.

మూలం *sub.* మూలపు|మూలాలు. Means; purpose; occasion. అతని మూలంచాతయిపనిఅయినది. This business has been done, through his *means.* అతనేయీపనికిమూలం. He is himself the *occasion* of what has happened. చెట్టుమూలం. The *root* of a tree.

మూలశంక *sub.* మూలశంక|మూలశంకలు. The disorder which we call the *piles.* మూలశంకరోగం. Item.

మూలుగు *sub.* మూలుగు|మూలుగులు. A groan. ఆయింట్లోయెవరువున్నారో కానిచాలామూలుగులువినపడ్డవి. I do not know who may be in that house, but I heard several *groans* proceed from it.

మూస *sub.* మూస|మూసలు. A crucible; used by Goldsmiths.

మూసుకోవడం *v. a.* మూసుకుంటూ|మూసుకుని. To shut. కండ్లమూసుకోవడం. To *shut* the eyes; technically meant, *to go to sleep.* నోరు

మూసుకోవడం. To *shut* the mouth.; technically meant, to *hold your tongue*.

మెక్కడం *v. n.* మెక్కుతూ|మెక్కి. To eat. (Not much used.)

మెచ్చడం *v. a.* మెచ్చుతూ|మెచ్చి. To commend; to praise. అందరూ అతణ్ణిగట్టివాడుఅనిమెచ్చినారు. They all *praised* him and said he was a proper man. మెచ్చుకోవడం. Item.

మెట్టు *sub.* మెట్టు|మెట్లు. A step to a house. It also means *a custom house*; and, in another sense, the *total* of *an account*. వేదమిూదికిమెళ్లడానకు ముప్పై మెట్లువున్నవి. There are thirty *steps*, to go up into that house. ఆవూరిలోసుంకంనిమిత్తంకొత్తమెట్టుకట్టినారు. They have put a new *Custom house*, for the collection of duties in that town. ఆలెక్కమెట్టు యింకాతేలలేదు. They have not yet made the *total* of that *account*. వీణెమెట్లు. The *steps* upon the stringed instrument, called the *Veenah*.

మెడ *sub.* మెడ|మెడలు. The Neck.

మెత్త *sub.* మెత్త|మెత్తలు. The name of the small bags, made of square pieces of cloth stuffed; put by palankeen boys on their shoulders, to save them from being galled by the bamboo. మెత్తనపడడం means to grow *soft*; as fruit does by *keeping*, when it gets *over-ripe*. It also means, to be *over-ruled*; or *over-persuaded*.

మెత్తడం *v. a.* మెత్తుతూ|మెత్తి. To fill-up; as a hole in the ground or in a wall, by making it even with the surface. గోడమెత్తడం. To *make* a wall *smooth*, by rubbing it with fresh mud.

మెత్తన *sub.* మెత్తన. (No Plural.) Softness; smoothness; mildness. మొఖమూలువెత్తన. The *softness* of Velvet. మెత్తనగా. *Softly*. ఆస్త్రీ చెయ్యిమహా మెత్తనగావున్నది. That woman has a very *soft* hand.

మెత్తని *adj.* Soft; smooth; mild. మెత్తనిబనాతు. *Soft* broad-cloth. అత నుమహా మెత్తనిమాటలులాడినాడు. He spoke in very *mild* terms.

మెతుకు *sub.* మెతుకు|మెతుకులు. An insulated term, signifying a *grain* of *boiled rice.*

మెదడు *sub.* మెదటి|మెదళ్లు. The Brain.

మెయ్యడం *v. n.* మేస్తూ|మేసి. To graze; to feed, as cattle. పశువులుమా వూరిదగ్గిర మేస్తూవున్నవి. The cattle are *grazing* near our village.

మెరక *sub.* మెరక|మెరకలు. Upland, higher ground. మెరకభూమి. *Upland* soil. ఆవూరిదగ్గిర మెరకజాగాలేదుగనకవల్లంచాతబురదానీళ్లూ విస్తారంవున్నవి. There is no *high ground* about that Village, and the low ground has produced nothing but mud and water.

మెరియడం *v. a.* మెరుస్తూ|మెరిసి. To lighten or to blaze.

మెరుగు *sub.* మెరుగు|మెరుగులు. Polish; brightness. మెరుగుపెట్టడం. To *polish*; to make *bright.* ఆకత్తులకు మెరుగుపెట్టు. See that those knives be *polished.* మెరుగు also means, *oil* or *ghee.* మెరుగుగా వ్రాయడం means, to *write* a *good hand.*

మెరుపు *sub.* మెరుపు|మెరుపులు. Lightening; brilliance. మంచిమెరుపు. *Good lightening*; that is, what we would call, *bad lightening.* The Natives call it good, for producing plenty of rain; or, because it is extremely brilliant. మెరుపుమెరియడం. To *lighten.* మెరుపుగా. *Brilliantly* or *brilliant* like. మెరుపుకల. *Brilliant.* మెరుపుకలవజ్రం. A *brilliant* diamond.

మెల్ల *sub.* మెల్ల|మెల్లలు. A squint. మెల్లచూపు. Item. మెల్లకన్ను. *Squint-eyed.* మెల్లచూపుచూడడం. To *squint.*

మెల్లగా *adv.* Slowly; softly; gently. మెల్లగావెళ్లు. Walk *gently.* మెల్ల

గామాట్లాడు. Speak *softly*; also, *slowly*. This word is commonly written మెల్లిగా.

మెల్లా *sub.* మెల్లా|మెల్లాలు. A hall in a house.

మెలి *sub.* మెలి|మెలులు. A twist; or squeezing. మెలివెయ్యడం. To *twist* or *squeeze*. చెవులు మెలివెయ్యడం. To *squeeze* the ears.

మెలికె *sub.* మెలికె|మెలికెలు. A twist; a turning round. మెలికెవెయ్యడం. To *twist*; to *twine*. ఆపట్టుతాడుమూడువరసలను మెలికెపేశినాడు. He *twisted* that string into three *twists*. మెలికెలుపెట్టడం. To *puzzle* or *confuse*.

మెహనతు *sub.* మెహనతు|మెహనతులు. Trouble; exertion; pains. యీపనిలోమహా మెహనతుచేశినాడు. He has taken a great deal of *trouble* in this business.

మేక *sub.* మేక|మేకలు. A goat. మేకబిల్ల. A *kid*. మేకపోతు. A he *goat*. ఆంటిమేక. A *she goat*.

మేకు *sub.* మేకు|మేకులు. A nail; also a *tent-pin*; or any wooden pin of that kind. ఢేరామేకులు. *Tent-pins*.

మేఘం *sub.* మేఘము|మేఘాలు. A cloud. మేఘంపట్టడం. *Clouds* to *gather*. మేఘంవిస్తారంపట్టినందునవర్షంచాలాకురువవచ్చును. From the quantity of *clouds*, much rain may be expected.

మేజా *sub.* మేజా|మేజాలు. A Table. మేజాబిల్ల. Item. vide బిల్ల.

మేజిస్ట్రేటు *sub.* మేజిస్ట్రేటు|మేజిస్ట్రేట్లు. The Magistrate; term given to the Zillah Judge, 'till of late.

మేడ *sub.* మేడ|మేడలు. The name given to a *building*, the floor of which is raised from the ground; or, *an upstair-house*.

మేత *sub.* మేత|మేతలు. Food or forage for cattle and animals of all

descriptions. కోళ్లకుమేత వేశినావా. Have you given *food* to the *fowls*: యెద్దలకుమేత పెట్టు. Give *food* to the *bullocks*.

మేతరి *sub.* మేతరి|మేతలు. This is the name given to the *head* of the *lower castes*; commonly speaking, those of the washing people, cow-keepers, toddy people, palankeen-boys, carpenters and such like. The word మేస్త్రి seems to be more generally used, but incorrectly so.

మేదర *adj.* Of or belonging to the caste of *bamboo-cutters*. మేదరకులం. The *bamboo-cutter's caste*. మేదరవాడు. A *bamboo-cutter*. మేదరది. A *female* of the *same caste*. These people are considered to earn their livelihood, by cutting bamboos in the jungles, and selling them in the neighbouring villages; as well as, in making baskets and boxes of bamboo for sale.

మేనకోడలు *sub.* మేనకోడలి|మేనకోడండ్లు. A sister's daughter, or *Niece*.

మేనత్త *sub.* మేనత్త|మేనత్తలు. A father's sister; an *Aunt*.

మేనమామ *sub.* మేనమామ|మేనమామలు. A mother's brother; an *Uncle*.

మేనల్లుడు *sub.* మేనల్లుని|మేనల్లుండ్లు. A sister's son; or *Nephew*.

మేనా *sub.* మేనా|మేనాలు. A conveyance, used by the Natives of an inferior rank, commonly called a *dooly*. మేనాయెక్కడం. To ride in a *dooly*. vide చౌతా.

మేపడం *v a.* మేపుతూ|మేప. To make or cause to feed. ఆవులనుతోలుకు నిపోయిఆపొలములోమేపు. Drive those cows away and feed them in that field.

మేలు *sub.* మేలు|మేళ్లు. Success; prosperity. కీడుమేళ్లు. *Good* and bad *luck*. యీపనిలోనాకుమేలుకలిగినది. I have been *successful* in this

business. మేలుఅయిన. *Successful; prosperous.* మేలుగా. *Successfully.* మేలురాశి means a *heap* of grain, ready for measurement.

మేలుకొలపడం *v. a.* మేలుకొలుపుతూ|మేలుకొలిపి. To awake a person.

మేలుకోవడం *v. n.* మేలుకుంటూ|మేలుకుని. To be awake or to awake. నిద్రపోయి రెండుజాములరాత్రికిమేలుకున్నాను. I went to sleep and *woke* again at midnight.

మేళం *sub.* మేళపు|మేళాలు. A set; a band. బోగంమేళం. A *set* of dancing people. భజంత్రీలమేళం. A *set* or *band*, of musical performers.

మైదాను *sub.* మైదానము|మైదానాలు. A plain; an open field or ground. దేరా వైదానంమీదవేశినారు. They have pitched the tent upon the *plain.* మంచివైదానుజాగా. A fine *open place* or *space.*

మైనం *sub.* మైనపు. (No Plural.) Wax. మైనపుబట్ట. Wax-cloth. మైనపువత్తి. A *wax*-candle. మైనపువత్తికత్తిరించడం. To *snuff* a *candle.* వైనాలతియ్యడం. To write in wax; or, to draw on wax.

మైల *sub.* మైల|వైలలు. Dirt; filth. vide మకిల.

మైలుత్తం *sub.* వైలుత్తపు. (No Plural.) The *vitriol-stone.*

మొక్క *sub.* మొక్క|మొక్కలు. A young plant. చెట్టుమొక్క. Item.

మొక్కడం *v. a.* మొక్కుతూ|మొక్కి. To make an offering or prayer to the Idol. అతనుదేవునిగుళ్లోకివెళ్లిస్వామికిమొక్కివచ్చినాడు. He went into the Pagoda, *made* his *offering* to the Swaamy, and returned. మొక్కడం means to *salute* or make *obeisance* in general.

మొకద్దమా *sub.* మొకద్దమా|మొకద్దమాలు. Circumstance; cause; matter.

మొక్కమానిది *sub.* మొక్కమానిది|మొక్కమానిళ్లు. The cashewnut. మొ

క్కమానిచెట్టు. The *cashewnut* tree.

మొకర్రరు *sub.* మొకర్రరు. (No Plural.) Appointment. మొకర్రరుచెయ్యడం. To *appoint*; to *establish*; to *fix*. నన్నుపాయరుమోదుగుమాస్తానుగా మొకర్రరుచేశినారు. He has *appointed* me, to be a gomasta in the sawyer department; that is, the customs.

మొకాబిలా *sub.* మొకాబిలా|మొకాబిలాలు. A Revenue term, signifying *examination* or *comparison* of an account or writing. మొకాబిలాచెయ్యడం or కావడం. To make an *examination*.

మొకాం *sub.* మొకాం|మొకాంలు. Place of residence.

మొక్కు *sub.* మొక్కు|మొక్కులు. A prayer, or offering, to the Idol.

మొఖాసా *sub.* మొఖాసా|మొఖాసాలు. A Revenue term, signifying a *Village* granted as a *free-gift*; మొఖాసాగ్రామం. A *mocaassa* Village. మొఖాసాదారుడు. A person enjoying the *mocaassa*.

మొగ్గ *sub.* మొగ్గ|మొగ్గలు. The bud, in flowers. ఆగులాబీచెట్టు మొగ్గలు వేస్తూవున్నది. That rose bush is *shooting forth* its *buds*. మొగ్గ. Also means *tumbling*, by throwing the head back and going over.

మొగలిచెట్టు *sub.* మొగలిచెట్టు|మొగలిచెట్లు. The kind of bush of which hedges are made in India; usually called, *kildaira*.

మొట్టడం *sub.* మొట్టుతూ|మొట్టి. To beat the head with the fist.

మొట్టు *sub.* మొట్టు|మొట్లు. A blow on the head, with the fist. మొట్టికాయ. Item.

మొదలు *sub* మొదటి|మొదళ్లు. The commencement; the beginning; the early part. ప్రొద్దున మొదలుచేశిరాత్రిదాకావానకురిశినది. It has rained from the *beginning* of the day, until the evening. మొదలు. Also means that *part* of a *Tree*, *nearest* the *ground*, from whence the

stem commences; that is, *the base.* ఆచెట్టు మొదలుమహాలావు. *The base* of that *tree* is extremely large. మొదటిమాటు. The *first* word. మొదటిదినం. The *first* day. మొదటిమనిషి. The *first* person.

మొద్దు. *sub.* మొద్దు| మొద్దులు. The *trunks* of *trees*, particularly after being cut down; what we generally term *timbers.*

మొన *sub.* మొన| మొనలు. The point; an end; extremity. మొన also means a *force;* the *division* of an *army.* మొనగాడు. Is the *commander* of such *force.*

మొన్న *sub.* మొన్నటి. (No Plural.) The day before yesterday. మొన్నటిదినం. Item. ఆమాటనీతో మొన్నచెప్పినాను. I mentioned this matter to you, the *day before yesterday.*

మొండి *adj.* Stubborn; obstinate. మొండితనం. *Stubbornness; obstinacy.* మొండివాడు. An *obstinate, perverse* man. మొండిది. A *female,* of the same kind. మొండివెయ్యడం. To be *obstinate;* to be *perverse.* వాణ్ణియెన్నిమాట్లుపిలిచినా మొండివేశవచ్చినాడుకాడు. I have called him ever so many times; but, *being obstinate,* he would not come.

మొండెం *sub.* మొండెవు| మొండేలు. A trunk; applied to the body of any being, after the head is off.

మొయ్యడం *v. a.* మోస్తూ| మోసి. To carry; to convey. పాలకీ మొయ్యడం. To *carry* a palankeen. సామాను మొయ్యడం. To *carry* baggage. మోత మొయ్యడం. To *carry* a load.

మొర్ర *sub.* మొర్ర| మొర్రలు. A complaint. మొర్రపెట్టడం. To complain.

మొరగడం *v. n.* మొరుగుతూ| మొరిగి. To bark, as a dog.

మొల *sub.* మొల| మొలలు. The waist. మొలతాడు. A band for the *waist.* These are usually made of slender twisted cords of silver. vide నడుము.

మొలవడం *v. n.* మొలుస్తూ| మొలిచి. To grow; or to come up; to vegetate. ఆవిత్తనాలు మొలిచినవి. These seeds have *come up.*

మొలవెయ్యడం *v. a.* మొలవేస్తూ| మొలవేసి. To sow. ఆభూమిలో పులవలు మొలవేశినారు. They have *sown* that ground with gram.

మొలామా *sub.* మొలామా| మొలామాలు. Plating. This word is applicable to foliated gold or silver, with which iron is commonly plated. మొలామా చెయ్యడం. To *plate* with *foliated* gold or silver. ఆపాలకీనివున్నయినుమునుబంగారం మొలామాచేశినారు. They have *done* the iron work of that palankeen, *with gilding.*

మొవ్వ *sub.* మొవ్వ| మొవ్వలు. This means the *tender leaves* of the palmira and such like trees, as also of plantain trees, as they first appear.

మొసలి *sub.* మొసలి| మొసళ్లు. The Alligator or Crocodile.

మొహతాడు *sub.* మొహతాడు| మొహతాదులు. The village Peon, employed for all public occasions.

మొహరు *sub.* మొహరు| మొహర్లు. A seal; generally termed a *mohur,* in India.

మోకాలు *sub.* మోకాలి| మోకాళ్లు. The knee. మోకాలిచిప్ప. The *knee* pan.

మోకు *sub.* మోకు| మోకులు. A Cable; or other very large rope.

మోగడం *v. n.* మోగుతూ| మోగి. To sound, as an instrument or a clock or bell.

మోచెయ్య *sub.* మోచేతి| మోచేతులు. The elbow.

మోట *sub.* మోట| మోటలు. The name given to the large leathern buckets, used at very deep wells, for watering gardens or fields.

మోటు *sub.* మోటు| మోట్లు. A stallion.

మోటు *adj.* Ignorant; unskilful. మోటువాడు: An *ignorant* man. మోటుది. An *ignorant* woman. మోటుతనం. *Stupidity; ignorance; dulness.*

మోత *sub.* మోత| మోతలు. A load. మోత మొయ్యడం. To *carry* a *load.* మోత also means, *a sound.*

మోతరఫా *sub.* మోతరఫా| మోతరఫాలు. This is a Revenue term signifying a *Tax*, commonly levied on the houses and shops of *particular trades.*

మోతుబరీ *sub.* మోతుబరీ| మోతుబరీలు. A responsible person;

మోతుబరు *adj.* Responsible; creditable. మోతుబరుజామీను. A *responsible* security. మోతుబరుమనిషి. A *creditable* person.

మోపడం *v. a.* మోపుతూ| మోపి. To prop; or place against a house or wall. వూళ్లోనుంచివెదుళ్లు తెచ్చిగోడకు మోపివాడు. He brought bamboos from the town and has *put* them *up against* the wall. అగోడపడకుండా స్తంభాలు మోపివారు. They have *put* posts *against* the wall, in order to *prop* it.

మోపు *sub.* మోపు| మోపులు. A bundle; particularly applied to wood grass, or to plants, or any articles that can be tied together and carried in that state. In this sense it may also be called a *load.* కర్ర మోపు. A *bundle* or *load* of sticks. గడ్డిమోపు. A *bundle* of grass. వెదుళ్ల మోపు. A *bundle* or *load* of bamboos. కూరకాయల మోపు. A

bundle of vegetables. మోపు when applied to a field, means an *over-charge* or *assessment*.

మోయమాతి *sub.* మోయమాతీ| మోయమాతీలు. Supply. vide పరం జా°.

మోయించడం *v. a.* మోయింప్తూ| మోయించి. To get a thing *carried* or *caused* to be *carried*.

మోసం *sub.* మోసపు| మోసాలు. Injuriousness; offense; treachery. మోసంచెయ్యడం or పెట్టడం. To shew *enmity*. vide దగా.

మోసుకోవడం *v. n.* మోసుకుంటూ| మోసుకుని. To carry. vide మొయ్యడం.

మోహం *sub.* మోహపు| మోహాలు. Affection; preference; desire; or, what is commonly called, *love*. ఆస్త్రీమీదనాకు మోహంవున్నది. I feel a sincere *affection* for that woman.

యజ్ఞము *sub.* యజ్ఞపు/యజ్ఞాలు. This is the name given to a particular festival held by the Bramins, at which sheep are killed by being smothered, so that no blood be spilt in the act. The meat is afterwards prepared and given, in the smallest quantity by the officiating priests, to those who engage in the ceremony. A person who has gone through this ceremony, gets the appellation of *somiaazeeloo.* This ceremony was performed by the Ratsawaars and Banians, as well as by the Bramins, about two or three hundred years ago; but it is now only customary with Bramins.

యత్నం *sub.* యత్నపు/యత్నాలు. Intention; design; purpose; effort. యిక్కడికిరావడానకుయత్నంచేశినానుకానివానవచ్చినందునరాలేదు. It was my *intention* to some here; but the rain prevented me. ఆనేటిఅవ్వరికిదిగివెళ్లడానకుయత్నంచేశినాడుగానిలోతుచాతకవ్వలఅయినదికాడు. He made an *effort* to wade to the other side of the rivor; but, being too deep, he could not effect it.

యథార్థం *sub.* యథార్థపు/యథార్థాలు. The truth. యథార్థంచెప్పవలెను. You must speak the *truth.* యథార్థమైన. *True; real.* vide నిజం.

యవ్వనం *sub.* యవ్వనపు/యవ్వనాలు. Youth. నేనుయవ్వనపుదినములలోచన్నపట్నంవెళ్లివాను. I went to Madras, during the period of my *youth.* This word, agreeable to the Shanscrit, should be written. యౌవనం.

యాగాని *sub.* యాగాని/యాగానులు. Half of a dub; or, as much as *ten cash.* This ought to be written. యేగాని.

యాతము *sub.* యాతపు/యాతాలు. This is the name given to the machinery erected by the Natives, for watering gardens and fields; com-

monly called a *pakotta*, to the Southward. యేతము is the proper way of writing this word.

యూబై *adj.* Fifty. యూబైయోది. The fiftieth. This word ought to be written. యేబై

యూల *adv.* Why; wherefore. యేల. Item. యూలరాలేదు. How is it, you came not?

యూలకులు *sub.* యూలకుల. (No Singular.) Cardamum seeds. This word ought to be యేలకులు.

యూవత్తు *adv.* Wholly; entirely; altogether. యీసంగతినాకుయూవత్తూ చెప్పు. Tell me the *whole* of this circumstance.

యిక *adv.* Again; in future. యికనేనురాను. I will not come *again*. యికమీదు. *Henceforward; hereafter; in future.* యికమీదుయూలాగంటిపనులుచెయ్యకోకు. Don't do any thing of this kind *in future*. This word is generally pronounced as if it was spelt యిఖ.

యిక్కడ *adv.* Here; in this place. యిక్కడపేయించు. Put it *here*. యిక్కడలేదు. He is not *here*. యిక్కడనుంచి. From *hence*. యిక్కడనుంచిల్లియింటిదాకాపరిగెత్తు. Make a run *from hence*, to that house.

యికిలించడం. *v. n.* యికిలింస్తూ|యికిలించి. To grin; to show the teeth.

యికిలింపు *sub.* యికిలింపు|యికిలింపులు. A grin.

యిగరడం *v. n* యిగురుతూ|యిగిరి To exhale; to exhaust; to dry up; applied to water or any other liquid. ఆచెరువులోనీళ్లలవ్వియిగిరినవి. The water of that tank is all *dried up*.

యిగర్చడం *v. n.* యిగురుస్తూ|యిగర్చి. To bud; to shoot forth young leaves. vide చిగర్చడం.

యిగిపోవడం *v. n.* యిగిపోతూ|యిగిపోయి. To exhale; to exhaust. vide యిగరడం.

యిగురు *sub.* యిగుర|యిగుళ్లు. A young leaf, just shot forth. యిగురు కూర. Curry made with *young leaves*, without any sour in it.

యిచ్చకం *sub.* యిచ్చకపు|యిచ్చకాలు. Flattery; weedling; coaxing. యిచ్చకపుమాటలుఆడడం. To *cajole*; to *weedle*. ఆచిన్నదిఅతణ్ణియిచ్చకపు మాటలుఆడితేకకవీరెయిచ్చినాడు. After that girl had *coaxed* him a good deal, he gave her a cloth.

యిజాఫా *sub.* యిజాఫా|యిజాఫాలు. A Revenue term, signifying *overplus* or *increase* of Revenue. It is also used on common occasions. ఆవర్తకములోనాకుఅయిదువేలవరహాలుయిజాఫావచ్చినవి. There was an *overplus* of five thousand Pagodas came to me, from that adventure in trade.

యిజారా *sub.* యిజారా|యిజారాలు. A Revenue term, signifying a *rent* or *farm*. యిజారాదారుడు. A *renter* or *farmer*. యిజారాచెయ్యడం. To *rent* or *farm*.

యిజారు *sub.* యిజారు|యిజార్లు. This word is adopted from the Hindostanny, for what we term *long drawers*, in which gentlemen generally sleep; and in this dress the dancing women sometimes dance, but principally those of the Mahomedan caste.

యిటిక *sub.* యిటిక|యిటికలు. A brick. యిటికలుచెయ్యడం. To make *bricks*. యిటికఆవం. A *brick*-kiln.

యిటు *adv.* This way; in this direction. యిటురా. Come *this way*; or, come *here!* యిటుతరువాత. *After this*; since *this*. యిటుతరువాతనీకు యేపైనావుత్తరంవచ్చినదా. Did you receive any letter, *since this?* యి

టుతరువాతపా రిపోయినాడు. *Afterwards*, he ran away. యిటువంటి or యిమువంటి. *Such like*. యిమువంటిది. *Such like* thing.

యిత్తడి *sub.* యిత్తది. (No Plural.) Brass. యిత్తడిపని. *Brass* work.

యితడు *pro.* యితని|వీరు. This man; he. యితణ్ణిచూడలేదుఅతణ్ణిచూచినాను. *This man*, I did not see; *that man*, I saw. యితణ్ణివెళ్లుమనిచెప్పినాను. I have told *this person*, to go away.

యితను *pro.* యితని|వీరు. This man; this person; he. vide యితడు.

యిద్దరు *sub.* యిద్దరి. (No Singular.) Both; two; always applied to people. యిద్దరువచ్చినారు. They are *both* arrived. యిద్దరుపిల్లలు. *Two* children. యిద్దరుదొంగలువచ్చినానామానుయెత్తుకునిపోయినారు. A *couple* of thieves came and carried off my things.

యిది *pro.* దీని|యివి. This thing; this beast or this woman. యివి. *These things*. యిదిమంచిది. *This thing* is good. యివిభాగావున్నవి. *These* are good *things*.

యినకడం *v.n.* యినుకుతూ|యినికి. To sink; to grow less; as water drying up in a pond, or ink on paper that sinks. యింకడం or యీకడం. Item.

యిన్ని *adv.* So many; such a number. మీరుచెప్పినరూపాయాలుపంచీలోచూస్తేయిన్నిరూపాయాలులేవు. When I look into the bag, I do not find *so many* Rupees there, as you mentioned.

యినుము *sub.* యినుప. (No Plural.) Iron.

యిన్నూరు *adj.* Two hundred.

యింకా *adv.* Yet; still. ఆపనియింకాకాలేదు. That business is not *yet* done. యింకామరివకటితీసుకునిరా. Bring me *still* another one. నేను యింకకొంచంశేపయిక్కడవుంటాను. I mean to remain *still* some time longer here.

యింగిలీకం *sub.* యింగిలీకపు|యింగిలీకాలు. Vermilion; used as a colour; and is also mixed up in medicine by the Native doctors.

యింగువ *sub.* యింగువ. (No Plural.) Asafœtida.

యింత *adv.* This; so much. యింతపని. *So much* business. యింతపరియం తం. To *this* time. యింతలో. Mean *time.* యింతలోమాతమ్ముడువచ్చి నాడు. *In the mean time,* came my brother.

యింతట *adv.* During; the while; this time. నేనువకటిరేరి వ్రాసుకుం టూవుంటిమియింతటవకడొరవచ్చినందునపనిఆటంకంఅయినది. *Whilst* I was writing the Vocabulary, a gentleman came to the house and interrupted my business. యింతటనుంచి. From *this time; henceforward.* యింతటనుంచిమీరుచెప్పినచొప్పునచేస్తాను. *From henceforward,* I will do as you have said. యింతటచాలించు. Stop *here.*

యింద్రధనస్సు *sub.* యింద్రధనస్సు|యింద్రధనస్సులు. The Iris; the rainbow. This word means, properly speaking, the *bow* of *Indradoo,* who is called the God of rain by the Hindoos. వానవెలిసినతరువాతయింద్ర ధనస్సుఅగపడ్డది. When the rain was over, *a rain-bow* made it's appearance.

యిందుకు *adv.* On this account; to this purpose, యిందుకుసాక్షియెవరు. Who is witness *to this purpose?*

యిప్పించడం *v. a.* యిప్పిస్తా|యిప్పించి. To grant; to deliver; or cause to be given. అక్కడికివెళ్లియీపుస్తకంఆదొరకుయిప్పించు. Go there and *deliver* this book to that gentleman. యీగుర్రంనీకుయిప్పిస్తాను. I will *make over* this horse to you.

యిప్పుడు *adv.* Now; at present; presently. యిప్పుడువస్తాను. I will

come *presently*. యిప్పుడుచెబ్బినమాటవిను. Hear what I *now* tell you! యిప్పుడువచ్చినాను. I came *this moment*; that is, *just now*.

యింపు *sub.* యింపు|యింపులు. Agreeableness; beauty. vide చక్కన.

యిమిడ్చుడం *v. a.* యిముడుస్తూ|యిమిడ్చి. To *contract* in space; to *draw* into *narrower* compass. యీమతలబుఅంతాఆకాగితంమీదయిముడ్చు. *Bring* the whole of that writing *within the compass* of this paper. వాణ్ణిలవుద్యోగములోయిముడ్చు. *Bring him into* that employment.

యిమిడడం *v. n.* యిముడుతూ|యిమిడి. To be shut up or confined in a space.

యియ్యడం *v. a.* యిస్తూ|యిచ్చి. To give; to present. నాకువెయ్యివరహాలుయిచ్చినాడు. He *gave* me a thousand Pagodas. యీబట్టనాకుయియ్యడు. He will not *give* me this cloth.

యిర్రి *sub.* యిర్రి|యిర్రులు. A buck antilope.

యిరుకు *sub.* యిరుకు|యిరుకులు. Narrowness; straightness; or, *straight*, when it means *difficulty*. యిరుకువీధి. A *narrow* street. ఆయింటిస్థలంమహాయిరుకు. The ground belonging to that house is extremely *confined*. అతనికిసొమ్ముపోయినందువల్లచాలాయిరుకువచ్చినది. His money being lost, he has got into great *difficulty*.

యిరుగు *sub.* యిరుగు|యిరుగులు. The neighbours, in front and behind. యిరుగుపొరుగులు. *Neighbours*, all round. మాయింటియిరుగుపొరుగున అన్నీబ్రాహ్మణయింట్లవున్నవి. There are nothing but Braminy houses, in my *neighbourhood*. N. B. It is very common to separate these words, in conversation; saying యిరుగు by itseelf, and పొరుగు by itself. మీయిరుగునయెవరువున్నారు. Who live *near* your house? నాపొరుగునవకోమటివున్నాడు. I have got a Banian, as my *neighbour*.

యిరువై *adj.* Twenty.

యిలాకా *sub.* యిలాకా|యిలాకాలు. concern; interest; reference. అతనిపనికినాకుయేమీయిలాకాలేదు. I feel no *interest* in his *concerns.*

యిల్లు *sub.* యింటి|యింట్లు. A house; a dwelling place. యింటిపేరు. A *house-name.* All the Natives have what is termed a *house-name;* which is synonymous with what we term our, *sir-name.* Their house-name so called, is properly speaking the name of their village or family, and sometimes the office held by them. మాయింటిపేరుబందరువారునాపేరురాముడు. My *proper* (or *christian*) name is Ramdoo; and my *house-name* (or *town*) is Bunder. It may be remarked, that the Natives when spoken to, are rather called by their *christian name,* than by their *sir-name;* being the reverse of the custom with us.

యివ్వడం *v. a.* యిస్తూ|యిచ్చి. To give. తిర్గి or మళ్లీయివ్వడం. To *give back* or *return.* నీకుపంపించినపుస్తకంయింకానాకుతిరిగీయివ్వలేదు. You have not yet *returned* me the book I sent you. vide యియ్యడం.

యివతల *adv.* This side; or this way.

యిసుక *sub.* యిసుక|యిసుకలు. Sand. యిసుకదిన్నెలు or దిబ్బలు. *Sand-hills.*

యిస్తువా *sub.* యిస్తువా|యిస్తువాలు. A whole property or Estate. ఆయిస్తువానాది. That is my *property.* అతనియిస్తువాఅమ్మెవెయ్యగలందులకుపంపించినాడు. He has sent the *whole* of his *property* to be sold.

యూ *pro.* This, or these. యూవస్తువ. *This* thing. N. B. This Pronoun sometimes refers to the past. యూరాత్రి. *Last* night; also *this night;* both are used. యూవైపు. In *this direction.* యూపిన్నది. *This* girl. యూగుర్రాలు. *These* horses.

యూకె *sub.* యూకె|యూకెలు. A feather; a plume. కోడియూకెలు. The *feathers* of a fowl.

యూగ *sub.* యూగ|యూగలు. A fly.

యూగడం *v. n.* యూగుతూ|యూగి. To act under, or be subordinate. వుద్యోగంలో అతనికిందయూగివున్నాడు. He is acting under him in office.

యూటె *sub.* యూటె|యూటెలు. A spear. These are made of a long tapering bamboo; at the smallest end of which, a small spear-head of iron is fixed. These are the fighting spears of the Hindoos.

యూడ్చడం *v. a.* యూడుస్తూ|యూడ్చి. To pull; to draw violently. ఆమని షినియూడ్చితీసుకునిరా. *Pull* that fellow along and bring him here.

యూడు *sub.* యూడు|యూళ్లు. Age; time of life, either of human beings or animals. నీయూడుయెంతవుంటుంది. What is your age. అరు రాసినికియు రువైసంవ్వత్సరములయూడువుంటుంది. That horse must be about twenty *years* of *age*.

యూత *sub.* యూత|యూతలు. The act of swimming; also, the act of *bringing forth*, in animals of all descriptions. అతనికియూతరాదు. He does not understand how to *swim*. యూఆవుయెన్నియూతలది. How often has that cow *brought-forth*.

యూదడం *v. n.* యూదుతూ|యూది. To swim. అతనుయూతబాగాయూదుతాడు. He *swims* very well.

యూదు *sub.* యూత|యూదులు. The palm-tree; which yields a juice, like that of the cocoanut or palmira-tree. యూతచెట్టు. Item. యూతకల్లు. *Palm* toddy.

యూనడం *v. n.* యూనుతూ|యూని. To produce or bring forth, like ani-

mals. కుర్రంయీనడం. A mare to *foal.* ఆవుయీనడం. A cow to *calf.* This word is not used to women. చేనుయీనడం. To *produce*, as a crop.

యూరికె *sub.* యూరిక|యూరికలు. A remnant; a piece; applied to cloth or linen, or any fabrick of that kind. యూరికలుచెయ్యడం. To *tear* into *pieces.* vide చీరిక.

యూరు *sub.* యూరు|యూళ్లు. A nit or egg of a louse. యూరుపెన. A *narrow comb*, for clearing the head of *nits.*

యూల *sub.* యూల|యూలలు. A whistling; or a whistle. యూలవెయ్యడం. To *whistle.*

యుక్తం *sub.* యుక్తపు|యుక్తాలు. Propriety. యుక్తంగా. *Properly.*

యుక్తి *sub.* యుక్తి|యుక్తులు. An argument; a reason; a plea. అతనిమాటలలోయేమియుక్తిలేదు. His words contain no *argument.*

యుగం *sub.* యుగపు|యుగాలు. A Period; of which the Hindoos reckon four, viz. కృతయుగం *Crootta yooggum.* త్రేతాయుగం. *Traita yooggum.* ద్వాపరయుగం. *Doovaparra yooggum;* and కలియుగం. *Kallia yooggum.* They are not all of the same number of years; but the present, the *kallia yooggum*, consists of four hundred and thirty-two thousand years; of which number, four thousand nine hundred and nine years have expired, this 1st of January 1809.

యుద్ధం *sub.* యుద్ధపు|యుద్ధాలు. Battle; contest; engagement of troops. ఆయుద్ధంలోయంగిలీసువారిబలంఫరాసువారినిగెలిచినది. The English army gained the victory over the French, in that *battle.*

యెక్కడ *adv.* Where. యెక్కడికి. *Whereto* or *whither.* ఆసామానుయెక్కడచూచినావు. *Where* did you see those things. నీవుయెక్కడికివెళ్లుతావు. *Whither* are you going?

మెక్కడం *v. n.* మెక్కుతూ|మెక్కి. To mount; to get into; to ride. పాలకీమెక్కడం. To *ride* in a palankeen. ఱుర్రంమెక్కడం. To *go* on horse-back. అతనుఱుర్రంమీదమెక్కివచ్చినాడు. He *came* on horse-back. ఆచిన్నవాడుచెట్టుమీదమెక్కికిందపడ్డాడు. That boy *got up into* a tree, and tumbled down from it. విషంమెక్కడం. To *rise* or *mount*, as poison. మత్తుమెక్కడం. To get *intoxicated*. మదంమెక్కడం. To get *must*, as an elephant; that is, to *want* the *female*.

మెక్కిలి *sub.* మెక్కిలి|మెక్కిళ్లు. The hiccough. మెక్కిళ్లురావడం. To *hickup* or hiccough.

మెక్కువ *adj.* More; above measure; superior. మెక్కువమాటలు. *Superfluous* words. అతనుమెక్కువపుచ్చుకున్నాడు. He has taken *above measure*; that is, *more than* his right.

మెఱకాలి *sub.* మెఱకాలి|మెఱకాలిలు. Ridicule; mockery. మెఱకాలిచెయ్యడం. To *ridicule*.

మెఱతియ్యడం *v. a.* మెఱతీస్తూ|మెఱతీసి. To draw up, or raise. బట్టమెఱతియ్యడం. To lift up one's cloth. ధరమెఱతియ్యడం. To raise the price.

మెఱరడం *v. n.* మెఱుగుతూ|మెఱిగి. To fly. బట్టపంజరములోనుంచిబైటికి మెఱిగినది. The bird has *flown* out-side, from the cage.

మెఱరవెయ్యడం *v. a.* మెఱరవేస్తూ|మెఱరవేసి. To throw into the air. గాజుగిన్నెమెఱరవేసినందునకిందపడిబద్దలుఅయినది. He *threw* a glass cup *into the air* and it fell down and broke.

మెళ్గు *sub.* మెళ్గు|మెళ్గులు. Disgrace; blame; reflection.

మెఱుమతీ *sub.* మెఱుమతీ|మెఱుమతీలు. Exportation; shipment. మెఱుమతీదిగుమతీ. *Importation* and *exportation*. మెఱుమతీచెయ్యడం. To *export*; to *ship*. యనూళ్ళారుబస్తాలుచన్నపట్నంపంపించఱలందులుపులివాతమీదమె

ముమతీచేశినారు. They have *shipped* two hundred bales on that ship, to be consigned to Madras. వెయ్యిగరిశెలధాన్యంవాడమీదయెక్కుమతీచేశినారు. They have *put on board* of a vessel, one thousand bags of grain.

యెటు *adv.* Which way. యెటువెళ్లుతావు. *Which way* are you going? యెటువంటి or యెమువంటి. *What like?* యెటువంటిది. *What sort* of a thing? or, *what like* is it.? ఆమాటయెటువంటిది. *What sort* of a language is that?

యెడమ *adj.* The left. యెడమచెయ్యి. The *left* hand. యెడమవైపు. The *left* side.

యెత్తడం *v.a.* యెత్తుతూ|యెత్తి. To lift; to raise; to take up. ఆసామానుయెత్తు. *Take up* those things. ఆమూటవాడినెత్తిమీదయెత్తు. *Lift* that load up to that man's head.

యెత్తు *sub.* యెత్తు|యెత్తులు. Heighth; also weight. ఆస్తంభంపదిమూళ్లయెత్తు. That pillar is ten cubits *high*. ఆగుర్రంమహాయెత్తు. That horse stands very *high*. యెంతయెత్తు. What *heighth?* or what *weight?* ఆరాతియెత్తునీకుతెలిసినదా. Do you know the *weight* of that stone? యెత్తుగా. *Weightily* or *heavily*. ఆమనిషిమహాయెత్తుగావున్నది. That woman is very bulky or *weighty*. చదరంగపుయెత్తు. A *move*, at chess. యెత్తు also means, a *weight*; four of which go to a maund.

యెత్తుకుపోవడం *v.a.* యెత్తుకుపోతూ|యెత్తుకుపోయి. To carry away; to transport. నిన్నరాత్రిదొంగలురాజుయింట్లోనుంచివెయ్యివరహాలుయెత్తుకునిపోయినారు. Last night the thieves *carried away* a thousand Pagodas, from a Rajah's house. నాధేరాయిక్కడినుంచికూలివాండ్లఆవూరికియెత్తుకుపోయినారు. My tents have been *carried to* that village, by coolies.

యెత్తుకురావడం. *v. a.* యెత్తుకువస్తూ|యెత్తుకువచ్చి. To bring. వకావెట్టెవాడ మీదనుంచియెత్తుకువచ్చినారు. They have *brought* a box from on board the ship.

యెత్తుకోవడం. *v. a.* యెత్తుకుంటూ|యెత్తుకుని. To lift up; that is, *yourself to lift up.* ఆసామానుమహాబలువ్యక్తనకయెత్తుకోలేను. Those things are too heavy, I cannot *lift them.*

యెదగడం *v. n.* యెదుగుతూ|యెదిగి. To grow. ఆచిన్నవాడుబాగాయెదిగినాడు. That boy is well *grown.* ఆచెట్టుయెదగలేదు. That tree has not *grown.*

యెదిరించడం. *v. a.* యెదిరింస్తూ|యెదిరించి. To oppose; to be against. అతనుయుద్ధములోనాతోయెదిరించిపోట్లాడినాడు. He *came against* me in the battle and fought with me.

యెద్దు *sub.* యెద్దు|యెద్దులు. An ox; for labour or in the plough.

యెదుట *adv.* Before; in front, or fronting. ఆయింటియెదుటచెరువువున్నది. There is a tank, *in front* of that house. This word is also applied to the etiquette observed amongst people of rank in India, of going *in advance* to receive a person, on occasions of ceremonious visits. రాజువస్తూవుండగాయెదుటవెళ్లియింట్లోకితీసుకునివచ్చినాడు. The Rajah being come, he *advanced to meet* him and brought him into the house.

యెదురొమ్ము *sub.* యెదురొమ్ము|యెదురొమ్ములు. The bosom; the breast. యెదురొమ్మునెప్పి. A pain in the *breast.*

యెన్నడు *adv.* What time; what day. అతనుయిక్కడికియెన్నడువచ్చినాడు. *What time*, or *what day* did he come here.

యెనమన్నూరు *adj.* Eight hundred. యెనమన్నూరుమంది. *Eight hundred* people. యెనమన్నూరుగుర్రాలు. *Eight hundred* horses.

యెన్ని *adv.* How many. యెన్నిమార్లూ. *How often?* or, *how many times?*

యెనిమిది *adj.* Eight. యెనమండుగురు. *Eight* people. యెనిమిదిగుర్రాలు. *Eight* horses.

యెంగిలి *sub.* యెంగిలి|యెంగిళ్లు. Any thing *touched* or *used* with the mouth; which is considered unclean or of no further use. Refuse. యెంగిలిఅన్నం. Remains of victuals. యెంగిలిచెయ్యి. Dirty or defiled; that is, after eating victuals (done with the right hand) the hand is unclean or *yengalee*, until it be washed. యెంగిలిచెయ్యడం. To make dirt in eating. యెంగిలియెత్తడం. To remove the crums or droppings of rice after eating. యెంగిలిమాటలు. Silly talk.

యెంచడం *v. a.* యెంచుతూ|యెంచి. To reckon; to count. యీవేళసర్కారు ఫలఆయమూ బైవేలరూపాయాలుయెంచినాడు. The Shroff has *counted* a lack and a half of Rupees to day. బాకలవాడికిబట్టలుయెంచివెయ్యి. *Take an account* of the clothes and give them to the wash.

యెండ *sub.* యెండ|యెండలు. The heat; as applied to the atmosphere; and, also, as applied to the sun. It may indeed stand for, *the sun.* యెండకాలం. The *hot* season or *hot* weather. యెండగా. *Hotly* or *hot-like.* యీవేళమహాయెండగావున్నది. It is extremely *warm* to day. యెండపెట్టడం To put in the *sun* to *dry.* ఆకాకితాలుతడిశినవిఆనకయెండపెట్టు. Those papers being wet, *dry* them in the *sun.* యీవేళయెండరాలేదు. The *sun* has not come out to day. యెండవచ్చినది. The *sun* shines. యెండమావులు. *Vapours* or *exhalations.*

యెండడం *v. n.* యెండుతూ|యెండి. To dry, to be free'd from moisture. బట్టలుయెండలోయెండినవి. The clothes have been *dried* in the *sun.*

యెంత *adv.* How much. యెంతమాత్రంనోరుయిస్తారు. *How much* alone

am I to have. యెంతసేపుయిక్కడవుంటావు. *How long* are you to remain here? యెంతమందివచ్చినారు. *How many*, or *how much* people came?

యెందుకు *adv.* Why; wherefore; for what reason. నీకుయెందుకుగోపంవచ్చినది. *Why* are you angry. నిన్ననీవుయెందుకురాలేదు. *What is the reason*, you did not come yesterday?

యెప్పటికీ *adv.* Always; perpetually. యెడ్లుమనతోటలోకియెప్పటికీవస్తావుంటవి. The bullocks are *always* coming into our garden.

యెప్పుడు *adv.* When; what time. యెప్పుడువస్తావు. *When* do you mean to come?

యెప్పుడైనా *adv.* Whenever; at any time. యెప్పుడైనాఅలాగుచేస్తివానిచెవులుమెలిపేస్తాను. *Whenever* you do so, I will pull you by the ear!

యెమిడికె *sub.* యెమిడికె|యెమిడికెలు. The small worm, which people and particularly children, are subject to. యెమిడికెపాము. Item.

యెముక *sub.* యెముక|యెముకలు. A bone. కరువునాటనుంచీఆవూరిదగ్గిరశానాయెముకలుఅగపడుతవి. A vast number of *bones* may be seen near that village, from the time of the famine.—The word is of general use.

యెరగడం *v a.* యెరగుతూ|యెరిగి. To know; to understand. అతనుయింగిలీసుబాగావ్రాయయెరగును. He *understands* very well, how to write English. అతనుయిక్కడికివచ్చినసంగతినేనుయెరగను. I *know nothing* about his having been here. ఆమనిషినిబాగాయెరగుదును. I am very well *acquainted* with that man.

యెర్రన *adj.* Red. యెర్రని. Item. యెర్రనిబట్ట. *Red* cloth. యెర్రనిపాగా. A *red* turban. యెర్రనివాడు. A *fair* man. యెర్రనిది. A

fair woman. This term is usually applied to the *colour* of Europeans; and to any Natives whose *colour* approaches to it.

మెరుక *sub.* మెరక. (No Plural.) A Knowledge; or an acquaintance with any body; or a pre-knowledge. ఆసంగతినాకుమెరుకలేదు. I have had no *information* on that subject. అతనునాయెరుకలేనిదేయీపనిచేశనాడు. He has done this business, without my *knowledge.* మెరుకవుండడం. To be *acquainted* with; to have a *pre-knowledge.* మీరుయిక్కడికిరావడంఅతనికిమెరుకవున్నదా. Is he in the *knowledge* of your coming here. మెరుకచెయ్యడం. To *inform;* to *communicate;* to *apprize.* అతనుచేశినపనిదొరకుమెరుకచేశినాను. *I apprized* the Gentleman of what he had done. అతనితోనాకుమెరుకలేదు. I have no *acquaintance* with him. మెరుకచెప్పడం. To *tell fortunes.* This is commonly done by the *Yerrookalla* caste women.

మెరుకల *adj.* Of, or belonging to the Yerrookalla caste. మెరుకలకులం. The Yerrookalla caste. మెరుకలవాడు. *A Yerrookalla* man. మెరుకలది. A *woman* of the same caste. These are, properly, the people who make baskets of the date or palm leaf, and are professed bird catchers and hog breeders; and, by reputation, professed thieves and particularly given to drinking. The women of this caste, like the jipsies in Europe, practice fortune telling.

మెరుపు *sub.* మెరపు|మెరుపులు. Red; redness; red-colour.

మెరపు *sub.* మెరవు|మెరపులు. Dried goat's dung, used in gardens; also any article, either borrowed or lent for temporary use.

మెల్లప్పుడూ *adv.* Constantly; always. మెల్లప్పుడూకాలంవకలాగునవుండదు. The times are not, *always* the same.

మెలుక *sub.* మెలుక|మెలుకలు. A rat. మెలుకలబోను. A *rat* trap.

మెల్లుంది *adv.* The day after to-morrow. నేనుమెల్లుందివస్తాను. I shall come, the *day after to-morrow.*

మెవడు *pro.* మెవడి or ని|మెవరు or మెవండ్లు. Who; what person. మెవరుల్లక్కడ. *Who* is there? యీపనిమెవడుచేశినాడు. *Who* has done this business? ఆయిండ్లోమెవడూలేడు. There is not a soul in that house.

మెసరు *sub.* మెసరు|మెసళ్లు. The water in which any article of food is boiled.

మే *pro.* What or which; any; that which; మేమి. *Any* thing. మేమయ్యా. *What* say you? మేమిరా. Item. The first of these, is spoken to equals or superiors; the second, to the common people. మేమొ. *What then? what* can I say? this is a frequent answer, to an indirect question; in the same way as we would say, *it may be so.* మేమీలేదు. There is not *any thing;* that is, *nothing.* ఆ సంచీలోచూచినానుకానిఅందులోమేమీలేదు. I looked into that bag, but found *nothing* in it. మేపనిమీదవచ్చినావు. *What* business are you come upon? మేవేళప్పుడుమీరుల్లన్నంతింటారు. At *what time,* do you eat your victuals? మేమైనా. *Any.* మేది. *Which thing.* నాది మేది. *Which* is mine? that is, *which thing* is mine. మేమినిమిత్తం. *What* purpose. మేమే. *Each,* or *every one.*

మేకడం *v. a.* మేకుడూ|మేకి. To beat cotton. This is done in India by a particular caste of people, called దూదిమేకులవాండ్లు. Cotton *beaters* or *cleaners.* They have a large frame, made on the principle of a harp, at the extremity of which is a large thick cord of gut. Upon this string, they raise up the cotton by degrees, suspending it by

holding up the handle of the frame. They beat the string with a twanging force, keeping it in constant agitation, with a short heavy stick; This opens the cotton and cleans it.

మేకాంతం *sub.* మేకాంతపు|మేకాంతాలు. A secret. మేకాంతపుమాటలు. *Secret* words.

మేక్రింత *sub.* మేక్రింత|మేక్రింతలు. A bird, so called. It is a small black bird with a long swallow tail, commonly called the *king crow.*

మేచవదం *v. n.* మేడుస్తా|మేడిచి. To cry; to weep. ఆపిల్లమహామేడుస్తుంది. That child *cries* very bitterly.

మేడు *adj.* Seven. మేడుమంది. Seven people.

మేడుపు *sub.* మేడుపు|మేడుపులు. A crying; a weeping. ఆచిన్నదానికిమేడుపుచాతకంన్లవుబ్బిపున్నవి. That girl has been *crying*, 'till her eyes are quite swollen.

మేడుపంది. *sub.* మేడుపంది|మేడుపందులు. A porcupine. The Natives are very fond of the flesh of this animal, and kill it for eating. మేడుపందిముల్లు. The *quils* of a *Porcupine.*

మేనుగ *sub.* మేనుగ|మేనుగలు. An Elephant. మేనుగతొండం. An *Elephant's proboscis.* మేనుగదంతాలు. *Elephant-teeth.*

మేపరచడం *v. a.* మేపరుస్తా|మేపరచి. To *sort*; to separate into distinct and proper classes బట్టలుమేపరచడం. To sort cloth. వ్యాకరణంమేపరచడం. To compile a grammar. పయికంమేపరచడం. To sort money.

మేబ *sub.* మేబ|మేబలు. A sporting dog. This name is generally given to the dogs, used in hunting the wild hog. They have a broader snout than the common dogs of the country, a larger head and jowl, and are

extremely fierce. They are sometimes called చేదు. The word మేదు is also applied to a particular kind of *tree*.

మేరడం *v. a.* మేరుతూ|మేరి. To pick; to choose; to select. ఆపండ్ల ల్లోమంచివిగాకొన్నిమేరు. *Choose* me such as is good, out of that fruit.

మేరు *sub.* మేటి|మేళ్లు. A river. మేటిదరి. The *river*-side. మేటిగట్టు. The *bank* of a *river*. మేటివరద. The swelling of a *river*; or, coming down of the water. మేరుదాటడం. To *cross* a *river*. మేరుదిగిపోవడం. To *ford* a *river*. మేరువాకసాగడం. To break up or plough a fallow.

మేరువాక *sub.* మేరువాక|మేరువాకలు. Ground first made to plough; or broke up by the plough.

మేలడం *v. a.* మేలుతూ|మేలి. To rule; to direct; to govern. మునుపు అన్నిదేశాలూవిక్రమార్కుడులనేరాజుమేలినాడు. Formerly, the Rajah Vikramarkoodoo *reigned* over every country.

మొక్క *pro.* Of; on account of. This preposition is frequently added to the Genitive case of Nouns. నామొక్కసామాను. Things *belonging* to me. యింటిమొక్క. *Of*, or *belonging* to the house.

మోక్షము *sub.* మోక్షలు|మోక్షాలు. Correctness; propriety. మోక్ష మైన. *Correct; proper.* మోక్షమైనవాడు. A *proper, good* man. మోక్షమైనది. A *correct* woman.

రక్కడం *v. a.* రక్కుతూ/రక్కి. To Scratch. ఆబల్లివచ్చినాకాలిమీదరక్కినది. That cat came and *scratched* my leg.

రక్తం *sub.* రక్తపు. (No Plural.) Blood. రక్తంకారడం. To *bleed.* vide నెత్తురు.

రక్కు *sub.* రక్కు/రక్కులు. A Scratch.

రత్నం *sub.* రత్నపు/రత్నాలు. This properly means a *Ruby;* but when written in the Plural Number. రత్నాలు. Means *precious stones* in general.

రద్ది *sub.* రద్ది/రద్దులు. Noise; disturbance. రద్దిచెయ్యడం. To make a noise.

రద్దు *sub.* రద్దు/రద్దులు. Extinction; disqualification. రద్దుకావడం. To be set aside; or made null and void. రద్దుచెయ్యడం. To disqualify; set aside; or disallow.

రథం *sub.* రథపు/రథాలు. The name given to a large heavy vehicle, commonly called the *swaamy coach;* which the Hindoos pull by main force along the streets, at particular Feasts.

రంకు *sub.* రంకు/రంకులు. Gallantry; debauchery. రంకుమొగడు. A *Gallant;* an *Intriguer.* రంకుదాను. A *loose woman.* రంకుపోవడం. To *commit adultery;* or *debauchery.* అతనిపెండ్లాము కెలగాతోటిరంకుపోయినది. That man's wife has *gone astray* with a Gentoo-man.

రంకె *sub.* రంకె/రంకెలు. A roar; a bellowing; a lowing. పెద్దపులిరంకె. The *roar* of a royal Tiger. పెద్దురంకె. The *bellowing* of a bullock. రంకెవెయ్యడం. To *bellow;* to *roar.*

రంగరించడం *v. a.* రంగరింపుచూ/రంగరించి. To rub together, or blend and mix up.

రంగు *sub.* రంగు/రంగులు. Colour; also, paint. తెల్లరంగు. White *colour* or *paint.* రంగుచెయ్యడం or రంగాయించడం. To *paint.* ఆయింటికిటికీలు

రంగాయించడానకుపచ్చరంగు తెచ్చినాడు. He has brought green *paint*, in order to *paint* the windows with it.

రంధ్రం *sub.* రంధ్రపు|రంధ్రాలు. A hole. vide బొక్క.

రమారమీ *sub.* రమారమీ|రమారమీలు. A Revenue term, signifying *the estimate* of an account.

రంపం *sub.* రంపపు|రంపాలు. A saw. రంపంతోకోయ్యడం. To *saw*. రంపకాడు. A *sawyer*. ఆకర్రరంపంతోకోయ్యడానకుయిద్దరురంపకాండ్లువచ్చినారు. Two *sawyers* have come, to *saw* that wood.

రయూనీ *adj.* Of, or belonging to ryotts, or the proper inhabitants and cultivators of the country. రయూనీయిజారా. The *Ryaany* system of rent. రయూనీముచ్చిలికాలు. Agreements of *Ryaany* rents.

రవ *sub* రవ|రవలు. A Diamond; also *small shot*, for firing at game. It also means any *small particle*. రవంత. *Very little*. నాకురవంతపెట్టు. Give me a *very little*.

రవంత *adv.* Little. vide రవ.

రవ్వచెయ్యడం *v. a.* రవ్వచేస్తా|రవ్వచేశి. To give trouble, or incommode.

రవానా *sub.* రవానా|రవానాలు. A despatch; a transmission. రవానాచెయ్యడం. To *transmit*; to *despatch*. నీకురెండుపుత్తరాలుటపామీదరవానాచేశినాను. I have *transmitted* two letters to you by the tappaal. నీవుచెప్పినమీదటవకబంట్రోతునురవానాచేశినాను. I have *despatched* a peon, upon the business which you spoke of.

రసీదు *sub.* రసీదు|రసీదులు. Fees of office రసుంరసీదులు. Allowance and fees.

రసకర్పూరం *sub.* రసకర్పూరపు. (No Plural) Calomel.

రసం *sub.* రసపు. (No Plural) Juice or the liquid from any fruit. పాద రసం. *Quicksilver.*

రసి *sub.* రసి. (No Plural.) Matter. vide చీము.

రహదారి *sub.* రహదారి|రహదారీలు. The highway. రహదారిబీటి. A passport.

రహస్యం *sub.* రహస్యపు|రహస్యాలు. A secret; a private communication. నాకుయేమీరహస్యాలులేవు. I have no *secrets.* రహస్యపుమాట. A *secret* information. రహస్యపుపని. A circumstance or business of *secrecy.* రహస్యమైన. *Secret.* రహస్యంగా. *Secretly.* అతనుచెప్పిన మాటులురహస్యమైనవికావుగానిరహస్యంగాచెప్పినాడు. What he told me was *no secret;* but he spoke it *secretly.*

రహితు *sub.* రహితు|రహితులు A cultivator; commonly called a *ryott.*

రతు *sub.* రతు|రతులు. Firing; that is, the *actual cautery.* రతుచెయ్యడం or వెయ్యడం. To *fire;* to *cauterize.* This mode of cure is extremely familiar to the Native Doctors of India, as practiced both on man and beast.

రక్షించడం *v. a.* రక్షింస్తూ|రక్షించి. To support; to protect.

రాకడ *sub.* రాకడ|రాకడలు. A coming; an arrival. అతనిరాకడకుయిక్కడవేనుకనిఎట్టివున్నాను. I am in expectation of his *arrival* here.

రాకపోవడం *v. n.* రాకపోతూ|రాకపోయి. Not to come. నీవురాకపోతేనాకుమహాకోపంవస్తుంది. If you *do not come,* I shall be very angry.

రాగం *sub.* రాగపు|రాగాలు. This is the name given to the modes in music; of which the changes are considered by the Hindoos, to be thirty-two. In *tones, semitones* and *dieses,* the changes altogether amount to one hundred and twenty-eight. For all these they have

separate names, too numerous to be detailed in this place. Their proper notes, upon which these changes run, are like our's only seven in number.

రాగి *sub.* రాగి. (No Plural.) Copper.

రాచ *adj.* The name of the Raatsa caste; or what is commonly called, the Rajah caste. రాచకులం. The *Raatsa caste.* రాచవారు. A *Raatsavaar*, i. e. a man of the *Raatsa caste.* రాచది. A woman of the *Raatsa caste.* రాచకుమారుడు. A young *Raatsavaar.* This is the second caste of Hindoos and ranks next to that of the Bramins. రాచకార్యం. *News* or *information.*

రాచపుండు *sub.* రాచపుంటి|రాచపుండ్లు. Large boil. vide కురుపు.

రాచుకోవడం *v. n.* రాచుకుంటూ|రాచుకుని. To rub; to scrape. వాకాలు గోడనుపట్టిరాచుకున్నందున నెొప్పిపట్టినది. My leg has got *scraped* against the wall, and gives me pain.

రాజడం *v. n.* రాజుతూ|రాజి, To kindle; to get on fire. ఆకొండమీద చెట్లువరుసుకుని రాజిమండుతూవున్నవి. The trees on that hill, owing to the friction, have *kindled* and are *on fire.*

రాజ్యం *sub.* రాజ్యపు|రాజ్యాలు. This word originally meant a kingdom; but it has since been considered indifferently the name of a *province* or *country.* vide. దేశం.

రాజవెయ్యడం *v. a.* రాజవేస్తూ|రాజవేసి. To kindle; to set on fire; to put in a blaze. అతనుఅన్నంకోసంఅగ్గిరాజచేశినాడు. He has *made a fire*, for dressing his victuals.

రాజీ *sub.* రాజీ|రాజీలు. Permission; consent; agreement. రాజీనామా,

An *acquittance* or *release*. రాజీచెయ్యడం. To *make* or *give* an *acquittance*. రాజీపడడం. To *enter into* an *acquittance* or *release*.

రాజు *sub*. రాజు|రాజులు. A Rajah. This is the highest title amongst the Natives, and was formerly that givento their kings. The term of *Rajah* is also very commonly applied to the Hindoos of the *Raatsa caste*, who rank next to Bramins amongst the Hindoos.

రాట్టం *sub*. రాట్టపు|రాట్టాలు. The name of the *wheel*, on which the women in India wind thread. రాట్టంవడకడం. To *turn* the *wheel*. రంపులరాట్టం. The name of a *frame*, in which a sort of wheel is moved round, at certain intervals of the extreme circle of which are fixed cradles or trays; in which common persons take a seat and get turned round. పత్తిరాట్టం. The name of a *wheel*, by which the cotton taken from the field, is twisted round and cleaned of the husk.

రాత్రి *sub*. రాత్రి|రాత్రులు, The night. రాత్రివేళ. *Night time*. యీ రాత్రివానరాదు. There will be no rain *this night*. రెండుజాములరాత్రి or అర్ధరాత్రి. *Mid-night*. రాత్రింబగళ్లు. *Night and day*. ఆయింట్లో రాత్రింబగళ్లూబంట్రోతులుకనిపెట్టివుంటారు. There are peons watching in that house *night and day*.

రాబట్టుకోవడం *v. n*. రాబట్టుకుంటూ|రాబట్టుకుని. To recover; to regain. నేనుపోయినసొమ్మురాబట్టుకున్నాను. I have *recovered* the money I had lost.

రాయడం *v. a*. రాసి|రాచి. To rub; to wipe; to scour. అతనివంటిమీదమందురాచినాను. I have *rubbed* some physick *upon* his body. పల్లకీమీదతెల్లరంగురాయి. *Rub* some white colour *over* that Palankeen.

రాయి *sub*. రాతి|రాళ్లు. A stone. This word, when added to the name

of any precious stone, is understood to mean sometimes a *false* and sometimes a *real* stone. కెంపురాయి. A *false*; also, a *good Ruby*. పచ్చరాయి. A *mock*; also, a *proper* Emerald. యిటికెరాయి. A *brick*. గాజు or వంటరాయి is the proper name for *counterfeit*, as applied to *precious stones*. ఆకురాయి. *A file*.

రాయించడం *v. a.* రాయింపస్తా|రాయించి. To rub; or cause to rub.

రాలడం *v. n.* రాలుతూ|రాలి To fall from a height. ఆచెట్టుమీదనుంచిరానాపండ్లురాలినవి. A great quantity of fruit *has fallen* from that tree. ఆకూలివాడువెళ్లేటప్పుడువాడిమూటలోనుంచిపండ్లురాలుతున్నవి. As that Cooly is going along, the fruit which he is carrying *keeps tumbling* down from the load.

రావడం *v.n.* వస్తూ|వచ్చి. To come; to arrive; to happen. యిక్కడికిరా. Come here. యింకావకనెలలోకుంపణీవాడలుసీమనుంచివస్తున్నవి. The Company's ships *will arrive* within a month's time from Europe. సుంకటంరావడం. To *get sick*. అతనికిమహాచెడ్డసుంకటంవచ్చినది. He has *fallen* extremely *sick*. పిలిపించేవస్తానని చెప్పినది. When she was called, she said she *would come*. శ్రమరావడం. To *get* into *trouble*.

రావిచెట్టు *sub.* రావిచెట్టు|రావిచెట్లు The *Raavy* tree; to which the Hindoos are supposed to pay particular devotion; on the idea that their Gods are attached to it.

రాసి *sub.* రాసి|రాసులు A heap; a pile. రాసివెయ్యడం. To *pile up*.

రాసి. Means a *sign* of the zodiack

రిజిస్టరు *sub.* రిజిస్టరు|రిజిస్టర్లూ. Register, as an officer of the Revenue courts.

రీతి *sub.* రీతి|రీతులు. A manner; a way. ఆరీతినిపనిచెయ్యడానకుమంచిది

కాదు. To do business after *that manner*, is not proper. రీతుపు or రీతువ are often used.

రుచి[a] *sub.* రుచి|రుచులు. Taste; relish. రుచిచూడడం. To *taste.* ఆపండు రుచిచూస్తేమంచిదికాదనితోచినది. I have *tasted* that fruit and do not think it good. vide చవి.

రుజువు[b c] *sub.* రుజువు|రుజువులు. Testimony; proof; conviction. అతనికిబా కీవున్నమాటనిజం కానిరుజువులేదు. That he owes him money is true enough; but he can *adduce* no *proof* of it. రుజువుచెయ్యడం or కావడం. To *give* or *bring proof*; to *prove.* రుజువుపలకడం. To *convict.* రుజువు పడడం. To be *convicted.* అతనుయీదొంగతనంచేశినట్టురుజువుపడ్డది. He was *convicted* of having committed this theft.

రుద్దడం *v. a.* రుద్దుతూ|రుద్ది. To rub clear; to rub dry. వంటిమీదబండిచే శిచముఱుపూయ్యేటట్టుగారుద్దినాడు. He has put flour on his body in order to rub off the oil.

రుద్రాక్షి *sub.* రుద్రాక్షి|రుద్రాక్షులు. The nut, or berry of the fruit from the *roodratsa* tree. When dried, they are made into beads and strung together into a *Rosery*, which the broad-marked Bramins make use of. vide పూస.

రుంజ[b] *sub.* రుంజ|రుంజలు. The Native drum of the Hindoos; formerly attached to royalty, but at present connected with no part of state. It is about three feet long and narrower, in the circumference, than our's. It is usually made of brass, nearly on the same principle as our's; but is played with the fingers and hands by people of the Goldsmith caste, who make it their profession and earn their livelyhood by it.

రువ్వడం *v. a.* రువ్వుచూ|రువ్వి. To throw; to caste. రాళ్లరువ్వడం. To throw stones. కర్రలురువ్వడం. To throw wood or sticks.

రుబ్బడం *v. a.* రుబ్బుచూ|రుబ్బి. To grind any thing moist; that is mixt up with *water*, and not with any other liquid. గారెలనిమిత్తంమినపబం దిరుబ్బు. Grind that gram into flour, for cakes.

రుమాలు *sub.* రుమాలు|రుమాళ్లు. A handkerchief. The term Roomaal is borrowed from the Mahomedans, and is the name given by them to the goods manufactured at Masulipatam, which are called తొరురుమాలు. Checkered Roomaals; and by several other names.

రుషి *sub.* రుషి|రుషులు. A saint; of whom the Gentoos reckon seven principal persons who have written for the edification of mankind, and have since been translated into heaven.

రుసుము *sub.* రుసుము|రుసుములు. A Revenue term, signifying a *fixt allowance*. రుసుమురసేసులు. A term in Revenue, to imply the *extra charges* or *deductions* from the collection.

రూక *sub.* రూక|రూకలు. A fanam.

రూపం *sub.* రూపపు|రూపాలు. The shape. ఆచిన్నదానిరూపంబాగాప్రన్నది. That young woman has a fine *shape*.

రూపాయా *sub.* రూపాయా|రూపాయాలు. A *Rupee*. రాగిరూపాయా. A bad *Rupee*; with copper in it. సీసపురూపాయా. A bad *Rupee*; with lead in it. సిక్కారూపాయా. A Sicca *Rupee*. ఆరుకాటిరూపాయా. An Arcot *Rupee*.

రూఢించడం *v. a.* రూఢింస్తూ|రూఢించి. To prove, to corroborate. అతనుచెప్పినమాటలుయిద్దరుసాక్షులువచ్చిరూఢించినారు. Two witnesses having come, they *confirmed* what he had said.

రెక్క *sub.* రెక్క|రెక్కలు. A wing; also, the shoulder-blade. బట్ట రెక్క. A bird's *wing*. మనుష్యుల రెక్క. A person's *shoulder-blade*.

రెచ్చడం *v. a.* రెచ్చుతూ|రెచ్చి. To scorn; to be proud or ostentatious. అతనుమనదగ్గిరకురాకుండాఅహంతలరెచ్చితిగుతూవున్నాడు. He *scorns* to come near me and keeps himself *proudly aloof*.

రెట్ట *sub.* రెట్ట|రెట్టలు. Dung of birds.

రెట్టి *adj.* Double; or, as much again. మీరుపదిరూపాయాలుయిస్తేరా రెండునెలలకుమీకురెట్టియిస్తాను. Will you give me ten Rupees, and I will return *double* the *amount at* the end of two months.

రెట్టించడం *v. a.* రెట్టిస్తూ|రెట్టించి. To repeat; to say again. నీకుచెప్పిన మాటమళ్లీరెట్టించవద్దు. Do not *repeat again*, what I have told you!

రెండు *adj.* Two. రెండో ది. A *second*. రెండుమార్లు. *Twice* or *two times*. రెండింటికి. Belonging *to two*. రెంటినికురించి. Regarding *two*. రెండో మగ్గం. The *second* Loom.

రెప్ప *sub.* రెప్ప|రెప్పలు. The eye-lash. రెప్పపాటు. A wink of the eye; or, what is termed, a *twinkling*. నిదగ్గిరకురెప్పపాటులోవస్తాను. I will be with you in a *twinkling*. రెప్పవాల్చడం. To *blink*.

రేవికె *sub.* రేవికె|రేవికెలు A short vest; such as the Hindoo-women wear. It has the arms to reach half way to the elbow, the body part being tied immediately below the bosom.

రేకు *sub.* రేకు|రేకులు. A piece of cloth, generally used as a covering.

రేగుచెట్టు *sub.* రేగుచెట్టు|రేగుచెట్లు. The *raigoo* tree; which produces a small fruit, with a stone in it, very like an apple to the taste.

రేపు *sub.* రేపటి. (No Plural.) To-morrow or the next day. రేపటిదినం. Item. నేను రేపుకోటకువెళ్లుతాను. I am going to the Fort *to-morrow*.

రూబరూ *adv.* Face to face.

రేవు *sub.* రేవు|రేవులు. A harbour; a port.

రొక్కం *sub.* రొక్కపు|రొక్కాలు. Ready money. నాదగ్గిర పదివేలవరహాలరొక్క మున్నయిరు వైవేలవరహాలహుండీలున్నవున్నవి. I have got ten thousand Pagodas in ready-money, and twenty thousand Pagodas in Bills.

రొద *sub.* రొద|రొదలు. A noise; an outcry. రొదచెయ్యడం. To make a *noise* or *outcry*. రొదచెయ్యకపూరుకో. Be quiet; do not make a *noise!*

రొమ్ము *sub.* రొమ్ము|రొమ్ములు. The breast; both in the human species and in animals. రొమ్ముమొన. The *nipple*.

రొంప *sub.* రొంప|రొంపలు. A cold or defluxion from the head. అతనికి రొంపచాతముక్కైంటనీళ్లుకారుతున్నవి. The water runs from his nose, owing to *cold*. vide పడికమురొంప.

రొంబి *sub.* రొంబి. (No Plural.) Mud. vide బురద.

రొయ్య *sub.* రొయ్య|రొయ్యలు. A shrimp or prawn.

రోకలి *sub.* రోకటి|రోకండ్లు. A pestle. రోలు-రోకలి. A *mortar* and *pestle*.

రోగం *sub.* రోగపు|రోగాలు. Sickness; disease. పుండ్లరోగం The *venereal disease*.

రోజు *sub.* రోజు|రోజులు. A day. రోజుమర్రా. A Revenue term, implying the *daily account* of any thing regarding the Revenue.

రోలు *sub.* రోటి|రోళ్లు. A mortar. రోల్లోదంచడం. To *beat* in a *mortar*.

లక్క *sub.* లక్క. (No Plural.) Sealing-wax.

లగాయతు *sub.* లగాయతు|లగాయతులు. Commencement.

లడాయీ *sub.* లడాయీ|లడాయీలు. A battle; a fight. లడాయీచెయ్యడం. To *fight*. This word is applied solely to the operation of troops. నాలుగుఅయిదుసంవత్సరములనుంచిశిపాయీలులడాయీచెయ్యలేదు. The Sepoys have not *fought* in *any battle*, for these four or five years past.

లత్తుక *sub.* లత్తుక. (No Plural.) This is the name given to the *red cotton*, for making red Ink to write with.

లద్దె *sub.* లద్దె. (No Plural.) Dung. గుర్రపులద్దె. *Horse-dung.* గాడిదె లద్దె. *Ass's-dung.* It only refers to some particular animals. The word is usually written లద్ది.

లంక *sub.* లంక|లంకలు. An Island. దీవిలంక. The *Island* of Devie.

లంకె *sub.* లంకె|లంకెలు. The name given to the *string* or *rope*, by which bullocks, cows, or calves are tied together; sometimes fastened by their necks and sometimes by their legs. లంకెవెయ్యడం. To *fasten together*. యెడ్లనులంకెవెయ్యి. *Fasten* the bullocks *together*.

లంగరు *sub.* లంగరు|లంగర్లు. An anchor. లంగరుచెయ్యడం. To *come to anchor*. లంగరుతియ్యడం. To way the *anchor*.

లంఘనం *sub.* లంఘనవు|లంఘనాలు. Abstinence from food. This meaning is applicable to the deprivation of food, which the Native Doctors prescribe to their patients; most commonly, for the cure of bile and fever. లంఘనంచెయ్యడం. The *abstaining* from *victuals*. This word is commonly written లంఖణం.

లంచం *sub.* లంచవు|లంచాలు. A bribe. లంచంతినడం or పుచ్చుకోవడం. To *take a bribe*. లంచంయివ్వడం. To *give a bribe*.

లంజె *sub.* లంజెలు|లంజెలు. A prostitute. This word seems to be generally used in the way of abuse, amongst the Natives; sometimes also, the contrary; as thus; మహాచెడ్డలంజె. *Yously hussy!* The word is usually written లంజ.

లబ్ధం *sub.* లబ్ధపు|లబ్ధాలు. The name given to the *product* in arithmetic, both in multiplication and addition.

లంబాడీ *sub.* లంబాడీ|లంబాడీలు. A *Lombaady.* లంబాడికులం. The *Lombaady* caste. లంబాడివాడు. A *Lombaady* man. లంబాడిది. A *Lombaady* woman. These people speak a distinct language, called the లంబాడిభాష which is not of any particular country. Their women are curiously decorated with beads and brass ornaments, and party-coloured cloths. They bring down large loads of wheat from the interior to the sea side, and return with salt. They are a sect of the Hindoo Religion.

లవంగం *sub.* లవంగపు|లవంగాలు. The name of the spice, called the *clove,*

లక్ష *adj.* A *Lack;* that is, a hundred thousand.

లక్ష్మివారం *sub.* లక్ష్మివారపు|లక్ష్మివారాలు. Thursday. vide గురువారం.

లాగడం *v. a.* లాగుతూ|లాగి. To *pull;* to hawl. తాడులాగడం. To *hawl* a rope. మనిషినిలాగడం. To *pull* any body.

లాగు *adv.* Like; or manner. యీయిల్లులాయింటిలాగులేదు. This house is not *like* that house. యీలాగు. *This way;* or *like* this; ఆలాగు. *That way;* or *like* that; యేలాగు. Which *way* or *like* what? మీరు ఆలాగుశలవుయిస్తేనేనుయేమిచెప్పుదును. If you make conclusions *in that way,* what can I say? మీరుచూచినపిట్టయేలాగువున్నది. The bird which you saw, what is it *like?*

లాకు *sub.* లాకు|లాకులు. The name of a kind of *short-drawers* reaching just above the knee. The same which Sepoys wear.

లాభం *sub.* లాభపు|లాభాలు. Advantage; profit; gain; లాభనష్టాలు. *Profit and loss.* యీసంవత్సరమునాకుయేమీలాభంరాలేదు. I have not got any *profit* this year.

లావు *sub.* లావు. (No Plural.) Bigness; dimension. ఆస్తంభపులావుయెంత. What is the *dimension* of that pillar? లావుమనిషి. A *big* man. లావు చెట్టు. A *big* tree.

లింగం *sub.* లింగపు|లింగాలు. This is the symbol, by which the god *Siemoodoo* or the destroying power, is worshiped by the cross marked sect of Hindoos. People wear a token of it in miniature made of stone, enclosed in a Silver box *called* లింగకాయ. *Lingakaya*, and fixed to the arm; or, attached to a Silver chain, suspended from the neck. It is proper for those who wear the Lingum to bury and not burn their dead.

లూటీ *sub.* లూటీ|లూటీలు. Plunder; robbery. లూటీచెయ్యడం. To plunder.

లెక్క *sub.* లెక్క|లెక్కలు. An account; a reckoning. యింటిఖర్చు లెక్క. *An account* of house-expenses. దేశపుజమావసూలుబాకీ లెక్క. An *account* of the demand collection and balance of a district.

లెస్స *sub.* లెస్స. (No Plural.) Propriety; expedience. లెస్సఅయిన: *Proper; right;* లెస్సగా. *Properly; justly.* అతను లెస్సగావున్నాడు. He lives *properly.* vide యోగ్యం.

లేక *adv.* Or; without; unless. మీరుయీవేళవస్తారాలేకరేపువస్తారా. Are you coming this day, *or* are you coming to-morrow? అతనులేక

యీపనిజరగదు. This business cannot be done, *without* him. N. B. This Adverb seems to form the Negative of some Verbs; such as లేక పోవడం. Not to be; from which comes లేకపోతే. Which is commonly understood for our Adverb, "*Unless;*" that is, "*if it be not.*" నాబాకియివ్వవలెను-లేకపోతేనేమోదఖిలుమాడుచేస్తాను. *Unless* you pay my balance, I must complain against you. చెయ్యలేక. *Not being able* to do. రాలేక. *Not being able* to come; and so for any other Verb. వానచాతఆవూరికివెళ్లలేకమళ్లివచ్చినాడు. *Not being able to go* to that village on account of the rain, he has returned again.

లేది *sub.* లేది|లేళ్లు. A deer; an antilope.

లేత *adj.* Tender; young. లేతచెట్టు. A *young* tree. లేతమనిషి. A *young* person. లేతబిడ్డ. A *young* child. లేతతనం or లేతరికం. *Infancy; youth.* ఆదినములలోనేనులేతరికంలోవున్నాను. In those days, I was in my *infancy.* లేతకోడి. A *young* fowl.

లేదు *adv.* Not; properly, *it is not.* This Adverb, as it seems generally to be considered, is in fact the Negative termination of the Verb. లేకపోవడం. Not to be; in the third person, Present Tense Ind: Mood.

లేపడం *v. a.* లేపుతూ|లేపి. To awake or to rouse a person, so as to make him get up. మమ్మునమూడుఘంటలరాత్రికిలేపినారు. They *roused* me up, at three o'clock in the morning.

లేవడం *v. n.* లేస్తూ|లేచి. To get up; to arise. తెల్లవారినదికానిదొరయింకాలేవలేదు. It is full day-light, but the gentleman has not yet *got up.*

లొట్టి *sub.* లొట్టి|లొట్లు. The name given to the *small earthen pots;* used by the Toddy-people to fix on the stalks of the palmira and other trees of this kind, for collecting the Toddy.

లొట్టిబట్ట *sub.* లొట్టిబట్ట|లొట్టిబట్టలు. The Camel.

లొదితెడు *sub.* లొదితెడు|లొదితెళ్లు. The name of a measure, generally *spanned* with the thumb and fore-finger.

లొంగడం *v. n.* లొంగుతూ|లొంగి. To yield; to be humble. ఆమనిషిము నుపుడాయాగాభం డెగానియిప్పుడులొంగినాడు. That man was formerly very proud; but *is* now *very humble*.

లో *pre.* In; at. This Preposition is commonly attached to the Ablative Case of Nouns. నాయింట్లోవున్నది. It is *in* my house. ఆపూరిలో. *At* that village. ఆసంబీలో. *In* that bag. అందులో. *In* that. యిందులో. *In* this. యెందులో. *In* which.

లోకము *sub.* లోకపు|లోకాలు. The world; also, a multitude. లోకులు. A *crowd*; or, *the people*. ఆపూళ్లోలోకులుయేమిచెప్పుకుంటారు. What do *the people* say in that town? ఆలోకము. The *other world*. యీలోకములోకానిపనులుయెవరుచేస్తేఆలోకములోవారినిశిక్షింస్తారు: Whoever commits sin in *this world*, will be punished in *the other*.

లోగా *adv.* Whilst; in the course of; mean time. అతనువచ్చేలోగానే నుయింట్లోకివస్తాను. *Whilst* he is coming, I shall get to my own house మీరుయింట్లోస్నానంచేశేలోగానేయిక్కడనాపనిచెడిపోతున్నది. Whilst you are ~~making your lustrations~~ bathing at your own house, *mean time* my business here gets spoiled.

లోగిలి *sub.* లోగిలి|లోగిండ్లు. This term means, the *house* and compound and every thing belonging to it.

లోటు *sub.* లోటు|లోట్లు. Loss; detriment. vide నష్టం.

లోతక్కువ *adj.* Remaining, మనపాళ్లతాలూకులోతక్కువపాలుయెప్పుడుయిస్తావు;

When will you give me the *remaining* share out of our respective portions.

లోతు *sub.* లోతు. (No Plural.) Depth. ఆనీళ్లుమహాలోతుగావున్నవి. That water is very *deep*. ఆచెరువులోతుయెన్నిఅడుగులు. What is the *depth* of that tank in feet?

లోపల *adv.* Within; inside. ఆపెట్టెలోపలచూడు. Look *inside* of that Box!

[b]వక *adj.* One; a single. వకటోది. The *first.* వకటి. *One thing.* వకడు. *One man.* వకతె. *One woman.* ఆమాటవకణ్ణెకురించిచెప్పినాడు. He mentioned that matter, in regard to *a certain* person.

[a]వకీలు *sub.* వకీలు|వకీళ్లు. An Agent; also an Embassador or Resident at a Court. మహారాష్ట్రులతరపువకీలుచన్నపట్నంలో ప్రవేశించినాడు. A *Vakeel* or *Embassador* is arrived at Madras, on the part of the Marattahs. నేనురాజుతరపువకీలును. I am *Agent* or *Vakeel* for the Rajah.

[b b]వఱ్ఱడం *v. a.* వఱ్ఱినా|వఱ్ఱిన. To breath hard; to respire with difficulty. మహాలావుమనిషినకచాలావఱ్ఱుస్తాడు. Being a man of great size, he *breaths very hard.*

[a]వఱుకు *sub.* వఱుకు|వఱుళ్లు. Harshness or roughness in taste; like the taste of certain unripe fruits. This word is only applicable to fruit or vegetables.

[a]వఱ్ఱు *sub.* వఱ్ఱువు|వఱ్ఱువులు. A difficulty of respiration; also, the disease by us called the *Asthma.*

[a]వజ్రం *sub.* వజ్రపు|వజ్రాలు. A Diamond. వజ్రపువుంగరం. A *Diamond-ring.*

[b]వట్టం *sub* వట్టపు|వట్టాలు. This is a term used by shroffs and money dealers, for the *deduction* which they make in money offered them, that is short of standard value. The word is usually termed *batta,* amongst Europeans. ఆవరహాకువన్నెతక్కువగనకవకరూకవట్టంపుచ్చుకున్నాడు. That Pagoda being short of standard or touch, he made a *deduction* of one Fanam for the *batta.*

[b]వట్టి *adj.* Empty. వట్టిసీసా. An Empty Bottle. ఆపెట్టెవట్టిది. That trunk is *empty.* వట్టిగడ్డి. *Paddy straw.* వట్టికాలు. The *shinbone.* వట్టిపోవడం.

To *dry up.* వట్టిపోయినఆవు. A *dry* Cow. వట్టివేళ్లు means the *roots* of *dry grass*, which yield a pleasant flavour. This grass gentlemen call kush-kush.

వట్టు *sub* వట్టు|వట్లు. A vow or solemn promise. వట్టుపెట్టడం. To impose a *vow* or *solemn promise.* అతనికివారియింటికివెళ్లకుండావట్టుపెట్టినాను. *I imposed* a *solemn promise* upon him, not to go to their house. వట్టుపెట్టుకోవడం. To make *a vow* or *solemn promise.* నేనుకాశీకివెళ్లతానవట్టుపెట్టుకున్నాను. *I have made* a *vow* to go to *Cassee;* that is, to *Benares.*

వడ *sub.* వడ|వడలు. The hot wind; or, as it is generally termed, the *land wind.* వడతగలడం. To be *struck* by the *land wind.* అతనువడతగిలిపడ్డాడు. He fell down, being *struck* by the *land wind;* that is, he was overpowered by the effects of the *land wind.* వడ means also a *Cake,* made of gram.

వడగల్లు *sub.* వడగంటి|వడగండ్లు. Hail or hail-stones. వడగండ్లుపడడం. To *hail.* After a land wind day in India, the weather sometimes suddenly changes into a storm, accompanied by hail.

వడ్లంగి *sub.* వడ్లంగి|వడ్లంగులు. A Carpenter. vide వడ్లవాడు.

వది *sub.* వది|వళ్లు. The lap; మనవళ్లల్లోపండ్లువెయ్యమను. Tell them to put fruit into our laps. నీళ్లవది. The rapidity of a stream or course of water. వదిగా. Quickly; rapidly. వదిగామాట్లాడడం. To speak hastily and loudly. వదిగారా. Come quickly.

వడ్డీ *sub.* వడ్డీ. (No Plural.) Interest on money. వడ్డీయివ్వడం. To give *interest.* వడ్డీపుచ్చుకోవడం. To take *interest.*

వడుగు *sub.* వడుగు|వడుగులు. This is the name given to *the Ceremony*

observed by certain of the Hindoo castes, of putting on the thread, commonly called the *Braminical string*.

వణకడం *v. n.* వణుకుతూ|వణికి. To shiver; to tremble. అతనుచలిచాత చాలావణుకుతాడు. He is *shivering* considerably, with the cold. పెద్ద పులినిచూచిభయంచాతమహావణికినాను. I saw a royal Tiger, that made me *tremble* not a little *with fear*.

వత్తి *sub.* వత్తి|వత్తులు. A wick. మైనపువత్తి. A wax *wick*; usually called *minapotty*; that is, a *wax candle*. దీపపువత్తి. The wick of a lamp.

వద్ద *pre.* By; with; near; to. నీవద్దికిఅయిదువేలవరహాలుపంబించినాను. I have sent five thousand Pagodas to you. ఆసామానుఅతనివద్దవున్నది. Those things are *with* him.

వదలడం *v. a.* వదులుతూ|వదిలి. To loosen; to untie; to liberate. నన్నుజైలులోనుంచివదిలినారు. They have *liberated* me from prison. ఆకుక్కమీతాడువిప్పివదులు. Untie the rope of that dog and *let* him *loose*.

వదినె *sub.* వదినె|వదినెలు. A sister-in-law; that is, your *eldest brother's* wife; or your *wife's eldest sister*.

వదిలించడం *v. a.* వదిలింపుస్తూ|వదిలించి. To let loose or cause to be liberated. ఆమనిషినివదిలించు. Cause that man to be *released*.

వదులుకోవడం *v. a.* వదులుకుంటూ|వదులుకుని. To relinquish; to abandon. ఆపనివదులుకున్నాను. I have *relinquished* that business.

వన్నె *sub.* వన్నె|వన్నెలు. Colour; touch. This word, when it is called *touch*, refers to the method of the Native Shroffs and Goldsmiths to discover the purity of Gold, by rubbing it on a black smooth stone. They reckon fourteen *touches* or *shades* of colour, to constitute pure unadultered Gold. The Pagoda is considered to be twelve *touches*.

Every touch below is so much short of standard value. వన్నెకట్టురాయి. The stone, on which the *touch* is made. ముచ్చెవాడువచ్చితనవన్నెగురవున్న వన్నెమచ్చుచూపించినాడు. The Moochyman is come, and has produced the *samples* of his colours. వన్నెకాడు. A man of *dress* and *gallantry*. వన్నెకత్తె. A *showy* woman.

b వంక *sub.* వంక|వంకలు. Crookedness. వంకకర్ర. Crooked or twisted wood Here the Genetive Case is used. This word also means *pretence* or *perversion*. మాయింట్లోపనివున్నదనివంకపెట్టుకునివెళ్లినాడు. He pretended business at home, and went away. It also means to turn towards. నావంకచూడు. Look *towards* me.

b వంకర *sub.* వంకర|వంకరలు. Crookedness; unevenness. కర్రవంకర. *Unevenness* in wood; also వంకరకర్ర. A *crooked* piece of wood. వంకరమాటలు. *Crooked* words; that is, *disagreeable* words. వంకరపనులు. *Crooked* acts; that is, *improper* acts.

b వంకాయ *sub.* వంకాయ|వంకాయలు. The name of the vegetable which in Europe, is termed the *Egg-plant*; and in India, is generally called the *Brinjaal*. కర్పూరపువంకాయ. The name of a vegetable, bearing a red head when ripe; used in soups. It is commonly called the *love-apple*.

b వంకె *sub.* వంకె|వంకెలు. A hook. కర్రవంకె. A wooden *hook*. యినుపవంకె. An Iron *hook*. వంకె means also an *Arm-ring*, worn by women and children.

b వంగడం *v. a.* వంగుతూ|వంగి. To bend; to become crooked. అతనుము సలితనంచాతవంగినాడు. He is *bent down* with old age.

b a వంచకుడు *sub.* వంచకుడి|వంచకులు. A man that disgraces another;

b b
వంచడం *v. a.* వంచుతూ|వంచి. To bend. విల్లువంచడం. To *bend* a bow. మనిషినివంచడం. To *force* a man *down*; also, to *humble* a man. వాడు మహాగర్వంగావున్నందునఆగర్వంఅణగేటట్టుగావంచినాడు. That man having shewn a great deal of ostentation, they took occasion to *humble* his pride.

b a
వంచన *sub.* వంచనపు|వంచనలు. A disgrace or humiliation. వంచకత్వం. Item.

b
వంట *sub.* వంటు|వంటలు. A dressing or preparing victuals. వంటచెయ్యడం. To *dress victuals.* వంటచేశినతరువాతనుతినియిక్కడికివచ్చినాను. I came here immediately after *dressing* and eating my *victuals.*

b
వంటకం *sub.* వంటకపు|వంటకాలు. Victuals. vide అన్నం.

b a
వంటచెరుకు *sub.* వంటచెరుకు|వంటచెరుకులు. The general name given to *fuel* or *firing.* యింట్లోవంటచెరుకుయేమీలేదు. There is no *fuel* in the house.

b
వండడం *v. a.* వండుతూ|వండి. To *dress victuals.* vide వంట.

b
వంతు *sub.* వంతు|వంతులు. A share; a portion. vide పాలు. It means also a turn in gradation or period.

b
వంతెన *sub.* వంతెన|వంతెనలు. A Bridge. This word is applicable to the *bridge* over the ditch of a fortress. The Hindoos never build bridges over rivers; but trust to boats or rafts, when they cannot ford them.

a
వంపు *sub.* వంపు|వంపులు. A bend or curve.

a a
వ్యవసాయం *sub.* వ్యవసాయపు|వ్యవసాయాలు. A cultivation. వ్యవసాయం చెయ్యడం. To *cultivate* or *plough* the ground. ఆపూరిపొలములోయిం కావ్యవసాయంచెయ్యలేదు They have not yet *ploughed* the fields of

that village. వ్యవసాయం is also applied to the *cultivation* or *improvement* of the *mind.*

వ్యవహారం *sub.* వ్యవహారపు|వ్యవహారాలు. Office; business; management or direction. తాలూకావ్యవహారం. The *management* or *direction* of a country. వ్యవహారంచెయ్యడం To be *employed*; to manage. vide ఉద్యోగం.

వయస్సు *sub.* వయస్సు. (No Plural.) Age. నావయస్సు నేనుయెరగను. I do not know my *age.*

వ్రయం *sub.* వ్రయపు|వ్రయాలు. Expense; or disbursement. వ్రయంచెయ్యడం. To make *disbursements.* ఆవూళ్లోకివచ్చిపదివరహాలు వ్రయంచేశినాను. I came to that village, and laid out ten Pagodas in *disbursements.*

వృధా *adj.* Vain; fruitless. వృధాగా. Item.

వర *sub.* వర|వరలు. A sheath or scabbard. It also means the earthen *rims* or *rings* fixed round what are termed, *pot-wells* in India. వర is also the name of the *proof* in gold, as produced *on the* stone. కత్తివర. The *scabbard* of a sword or knife. మూతివరలు. The *earthen rims* of a well. వరదుయ్యడం. To draw a sword.

వర్తకం *sub.* వర్తకపు|వర్తకాలు. Merchandize; traffick. వర్తకంచెయ్యడం. To *trade*; to *traffick.* వర్తకుడు. A *merchant.* ఆవర్తకుడుబట్టలవర్తకం విస్తరించిచేస్తాడు. That *merchant* carries on a considerable *traffick*, in cloths.

వర్ణం *sub.* వర్ణపు|వర్ణాలు. Caste; also *colour*; also a *letter* of the alphabet. నాదిబ్రాంహ్మణవర్ణం. I am of the Braminy *caste.* ముచ్చివాడువచ్చియేవర్ణంచేశేదిలనిఅడిగినాడు. The Mootchy man came to know,

what *colour* he must apply. వర్ణం is also the name of a *particular song*, amongst the Hindoos.

వర్తమానము *sub.* వర్తమానవు|వర్తమానాలు. A message; an intimation; a notice. అతనుబంగాళాకువెళ్లుతానినానాకువర్తమానంపంపించినాడు. He sent me a *message*, that he was going to Bengal. యీపనిచెయ్యమనినాకుయేమీవర్తమానంరాలేదు. I have received no *notice*, to do this business. వర్తమానము. In Shanscrit, means the *present time*.

వర్షం *sub.* వర్షవు|వర్షాలు. Rain. వర్షంకురువడం. To *rain*. వర్షంవెలియడం. To *stop raining*. ప్రొద్దుటినుంచివర్షంకురిశియిప్పుడువెలిశినది. It has been *raining* ever since the morning, but now it has *stopped*. వర్షాకాలం. The *rainy* season; commonly termed, the *Monsoon*.

వరహా *sub.* వరహా|వరహాలు. A Pagoda. కరుకువరహా. The Karookoo *Pagoda*; commonly called the *Madras* or the three *Swamy* Pagoda. పువ్వువరహా. The *flowered* Pagoda; or what we call the *Star* Pagoda. The *Madras* Pagoda is the largest, and is current to the Northward; the *Star* Pagoda is ten per cent less of intrinsic value, and is current at Madras.

వరి *sub.* వరి|వరులు. The Grain, commonly called *Paddy grain*. వరిగడ్డి. *Paddy* straw. వరిచేను. A *paddy* crop; free from the husk, it is rice.

వరుగు *sub.* వరుగు|వరుగులు. The name given to *vegetables dried* and kept for use. దోసవరుగు. *Dried* cucumber. పుచ్చితవరుగు. *Dried voochita*. వరుగు also, means the partial *leaning* or *bending* of a tree, or of palankeen to one side.

వరుస *sub.* వరుస|వరుసలు. A line or strait mark; applicable to *letters* in writing, or to *lines* made on paper or on the ground. కపాయీలుమూ

డువరుసలనునిలుచున్నారు. The sepoys are standing in three *lines.*

వల *sub.* వల|వలలు. A net. వలవెయ్యడం. To *threw* or *cast* a *net.* వలలాగడం. To *drag* or *draw* a *net.*

వలకడం *v. n.* వలుకుతూ|వలికి. To drop or spill, from any thing over-full; వలకపొయ్యడం. To spill, &c. by throwing any thing over.

వల్లకాడు *sub.* వల్లకాటి|వల్లకాళ్లు. Burning or burying place of the dead.

వల్ల *pre.* By; with. This Preposition is often attached to the Ablative Case of Nouns. గుర్రంవల్ల. *By or with* the Horse. నావల్లకాదు. Not *by me;* meaning, that it *cannot be done* by me. అతనుయీపనిచెయ్యమనిచెప్పగా లేనావల్లకాదనిఅన్నాడు. When he was desired to do this business, he said *he could not.* నావల్లఅతనికియేమీపనిలేదు. He has no business *with* me.

వలవడం *v. n.* వలుస్తూ|వలసి. To wish; to desire; to covet. నీవుఆపనియీవేళతయారుచెయ్యవలసినది. It is *desirable you should* (or you *must*) finish this business to day. అతనుయీవూళ్లోకియీరాత్రిరావలసినది. It is *wished* he *should* (or he *might*) arrive in this town to night. ఆస్త్రీనివాడువలసినాడు. He *covets* the possession of that woman.

వశము *sub.* వశపు|వశాలు. Custody; charge. ఆగుర్రంనావశానఅప్పగించినారు. They have put that horse under my *charge.* ఆసామానునావశానలేదు. That thing is not in my *custody.*

వసతి *sub.* వసతి|వసతులు. An allowance. నాకువసతియేమీలేదు. I have not got any *allowance.* The proper meaning in Shanscrit is *residence.*

వసనాభి *sub.* వసనాభి. (No Plural.) Arsenic; properly the word is వత్సనాభి. Aconite

వస్తువు *sub.* వస్తువు|వస్తువులు. An article; a thing; applicable to any

solid inanimate body. నావస్తువులుయెక్కడవున్నవి. Where are my *things?* ఆవస్తువునాదికాదు. That *article* does not belong to me.

a వసూలు *sub.* వసూలు|వసూళ్లు. A Revenue term, signifying the *collections.* వసూలుచెయ్యడం. To *collect.*

a వక్కాగ్రం *sub.* వక్కాగ్రపు|వక్కాగ్రాలు. A superior kind of *beetel nut.* There are several other kinds.

b వాకర *sub.* వాకర|వాకరలు. A vomition, or the act of vomiting. vide వాంతి.

b వాకిలి *sub.* వాకిలి|వాకిండ్లు. A gate. vide ద్వారం.

b వాగడం *v. n.* వాగుతూ|వాగి. To speak continually; to jabber. అతను యెప్పుడుచూచినావాగుతూవుంటాడు. You always see that man *jabbering.*

a వాగు *sub.* వాగ|వాగులు. A torrent or current of water. కొండవాగు. A *torrent* from a hill.

a వాజ్బీ *sub.* వాజ్బీ|వాజ్బీలు. Custom; rule; right. vide మర్యాద.

b వాడ *sub.* వాడ|వాడలు. A ship; a vessel. మూడుకొయ్యలవాడ. A three masted *ship.* వాడనడవడం. A *ship* to sail. ఆవాడత్వర గానడుస్తావున్నది. That *ship* sails well. వాడమునిగిపోవడం. A *ship* to sink. వాడరవాసాచెయ్యడం. To despatch a *ship.* వాడమోదసరుకుచెయ్యడం. To load a *ship.* వాడతెరచాపలు. The sails of a *ship.* వాడకోడి. A *ship's* colour. వాడ is also the name of any small assemblage of houses, or a small town composed of people of one caste. పల్లెవాడ. A *fishing town.* వాడకట్టు means the *side* of a *street,* or the *range* of *houses* in a street.

b వాడడం *v. n.* వాడుతూ|వాడి. To wither; to shrivel up; also to wear. ఆపుష్పాలుయెండచాతవాడినవి. Those flowers are all *shriveled up,* by

the heat. అతనునానగలుకానాదినములువాదినాడు. He has *worn* my jewels a long time. యీమాటలుపూర్వులువాదినారు. These words are *derived* from *former authority*.

b వాది *sub.* వాది. (No Plural.) Sharpness; as applied to weapons. వాదికల. *Sharp; cutting;* వాదికలకత్తి. A *sharp* sword or knife.

b వాడిక *adj.* Current; in circulation; in use. మీరుచెప్పినమాటమనతెనుగులోవాడికలేదు. The word which you have mentioned, is not *current* amongst us in the Gentoos. ఆసామానుకొత్తదివాడికలోకిరాలేదు. That thing is new, and has not *been* in use yet.

b వాడు *pro.* వాని|వారు. He; also, that man; vide అతను.

a వాత *sub.* వాత|వాతలు. Firing; the *actual cautery*, As it is used upon cattle in India. వాతవెయ్యడం. To fire. The word రతువెయ్యడం is applicable to this operation, on human beings.

a వాదం *sub.* వాదపు|వాదాలు. Matter in dispute, or discussion; మాయిద్దరికియాభూమినికురించివాదంజరిగినది. There has happened a dispute between us two, regarding this ground.

a వాది *sub.* వాది|వాదులు. Complainant, disputant, or Plaintiff in a suit.

a b వాదించడం *v. a.* వాదిస్తా|వాదించి. To hold dispute with, or to advocate for, in a cause or matter of difference.

a వాదు *sub.* వాదు|వాదులు. A blame, or accusation. యెవరిమీదనైనావాదురావడం. Blame to fall upon any one.

b వాన *sub.* వాన|వానలు. Rain. vide వర్షం.

a వాంతి *sub.* వాంతి|వాంతులు. A vomiting. వాంతిచేసుకోవడం. To *vomit*.

a వాపు *sub.* వాపు|వాపులు. A swelling; a protuberance. vide పుబ్బు.

వామం *sub.* వామపు. (No Plural.) The name of a *small seed*, taken by the Natives to cure the belly-ache.

వామి *sub.* వామి|వాములు. A heap of grass; or, a *hay stack.*

వ్యాజ్యం *sub.* వ్యాజ్యపు|వ్యాజ్యాలు. A complaint or reference; a dispute. నాబాకీయివ్వనందునఅతనిమీదవ్యాజ్యంపేశినాను. As he did not pay me my balance; I have made a *complaint* against him. అతనికినాకూ భూమినిగురించినవ్యాజ్యంవున్నది. There is a *dispute* between him and me, regarding a piece of ground. The proper word in Shanscrit is వ్యాజం. No - that is a separate word.

వాయడం *v. n.* వాస్తూ|వాచి. To swell. అతనివళ్లుఅంతావాచినది. His whole body is *swelled up.* vide వుబ్బడం.

వాయిదా *sub.* వాయిదా|వాయిదాలు. A Revenue term, signifying a *limited period* or *date.* ఆముస్తాజరుకిస్తిలువాయిదాచొప్పునచెల్లించలేదు. That Renter has not discharged his instalments, agreeable to the *limited period*; that is, according to *dates.*

వాయించడం *v. a.* వాయింస్తూ|వాయించి. This Verb is applicable to the different modes of producing sound from Instruments; whether with sticks, with the fingers, or the bow. It does not apply to wind Instruments for which the Verb వూదడం is used. వీణెవాయించడం To *play* on the *Veenai*; performed with the fingers. తంబురావాయించడం. To *play* on the *Tomboora*; also with the fingers. మద్దెలవాయించడం. To *beat* the *maddela*; also done with the fingers. డోలువాయించడం. To *beat* the *doloo*; or *tom, tom*; which is done with a thin stick.

వాయువు *sub.* వాయువు. (No Plural.) This is the name given by the

Natives, to complaints which affect the limbs or joints, with any fixed pain. వాయువు సంకటం. Item.

వ్రాత *sub.* వ్రాత|వ్రాతలు. Writing; hand-writing. ఆపుస్తరంచూస్తే అతని వ్రాతకాదనితోస్తుంది. On examining that letter, I do not think it is his own *hand-writing.*

వ్రాయడం *v. n.* వ్రాస్తా|వ్రాసి. To write. పత్తరాలువ్రాయడం. To *write* letters or to *copy.* లెక్క వ్రాయడం. To keep *accounts.* బాగావ్రాయడం. To *write* well; that is, to *write* a *good-hand.*

వ్రాలు *sub.* వ్రాల. (No Singular.) Letters; impressions. By use, this word is understood for *signature.* చేవ్రాలు. Item.

వార *sub.* వార|వారలు. The name of a *bundle* of *thread,* for weaving; containing eight punjums; వార also means, a *difference* or *variance* in any thing. లెక్కలోవార. A *difference* in an account.

వార్చడం *v. a.* వారుస్తా|వార్చి. To strain the water from the boiled rice. This constitutes what is called *conjee.* It is from hence called వార్పు. vide సంధ్య for the use of this Verb, as to prayers.

వారం *sub.* వారవు|వారాలు. A week. The days of the week are referred to the *week* and not to the *day.* ఆదివారం. *Sunday;* so of all the other days of the week.

వారంటు *sub.* వారంటు|వారంట్లు. Warrant; order of attachment, in the Courts.

వారు *sub.* వారు|వార్లు. A leather belt; or any strap or long piece of leather.

వార్పు *sub.* వార్పు|వార్పులు. The drink, commonly called *conjee,* vide గంజి.

వాలడం *v. n.* వాలుతూ|వాలి. To roost; to sit or light upon any thing, as a bird. ఆచెట్టుమీదనుంచివకపక్షియొకటివచ్చియింటిమీదవాలినది. A bird has flown from that tree and is come to *settle upon* the house. ఆచెట్టుమీదరాత్రిళ్లుకానాబట్టలువాలుతున్నవి. A great number of birds *roost upon* that tree every night. వాలడం also means to *bend down*; as a tree, by the wind.

వాలు *sub.* వాలు|వాళ్లు. Low ground; where the water generally lodges.

వాసన *sub.* వాసన|వాసనలు. Scent; flavour; smell. మంచివాసన. A good *flavour*. చెడ్డవాసన. A bad *smell* or *flavour*. వాసనచూడడం. To perceive a *smell*; that is, *to smell*. వాసనకొట్టడం-తకలడం or వెయ్యడం. To *scent*; to *yield* a *flavour* or *smell*.

వాసం *sub.* వాసపు|వాసాలు. A rafter; as applied to house building.

వికశించడం *v. n.* వికశిస్తూ|వికశించి. To blow, as a flower.

వికారం *sub.* వికారపు|వికారాలు. Languor; lassitude, figuratively. వికారపుమనిషి. A week or foolishman. వికారపుమాటలు. Silly words.

విగ్రహం *sub.* విగ్రహపు|విగ్రహాలు. The name given to the *Images* or *Idols*, preserved for worship at the different Pagodas; some made of stone, and others of a mixed metal.

విచ్చడం *v. n.* విచ్చుతూ|విచ్చి. To burst; to break in two. కడుపువిచ్చేటట్టుగాఅన్నంతిన్నాడు. He has eat victuals enough to make him *burst*. విచ్చిపోవడం. Item.

విచ్చలవిడి *sub.* విచ్చలవిడి. Lavishment; profusion; prodigality. విచ్చలవిడిచెయ్యడం. To lavish; to squander.

విచారం *sub.* విచారపు|విచారాలు. Grief. Sorrow; lamentation. విచార

పడడం. To *grieve*; to *lament*; also, to *reflect*. అతనుతనభార్యాచచ్చి నందునమహావిచారపడుతున్నాడు. He *grieves* very vehemently for the loss of his wife. విచారంచెయ్యడం. To *consider*; to *enquire*. ఆమాట నుగురించివిచారంచేస్తాము. We will *take* those words into *consideration*.

విచారించడం *v. a.* విచారింస్తూ|విచారించి. To enquire; to investigate; also, to be grieved.

విచిత్రం *sub.* విచిత్రపు|విచిత్రాలు. Beauty; admiration.

విడడం *v. n.* విడుతూ|విడి. To come untied; to get loose; to separate or part. మూటవిడడం. A bundle to come untied. దారివిడడం. To part in the way. స్నేహంవిడడం. To separate in friendship. విడిపోవడం: Item.

విడిచిపెట్టడం *v. a.* విడిచిపెట్టుతూ|విడిచిపెట్టి. To release; to liberate, vide వదలడం.

విడిది *sub.* విడిది|విడుదులు. A temporary lodging. vide బస.

విడిబించడం *v. a.* విడిబింస్తూ|విడిబించి. To separate; to release; to loosen.

విత్తడం *v. a.* విత్తుతూ|విత్తి. To sow seed.

విత్తనము *sub.* విత్తనపు|విత్తనాలు. Seed. విత్తనాలుచల్లడం or వెదవెయ్యడం: To *sow seeds* This applies to seed sown in the ground for produce.

విత్తు *sub.* విత్తు|విత్తులు. The seed of fruit or vegetables. It also means the seed used for the soil.

విద్య *sub.* విద్య|విద్యలు. Language. సంస్కృతపువిద్య. The Shanscrit *language*. తెనుగువిద్య. The Gentoo *language*. అరవవిద్య. The Malabar *language*. పారసివిద్య. The Persian *language*. వడియావిద్య. The Woddiah *language*. తురకవిద్య. The Hindostanny *language*. యింగిరీ

ఆంగ్లవిద్య. The English *language*. విద్య also means an *art*. దొమ్మరవిద్య. The *art* of tumbling. గారడీవిద్య. The slight of hand *art*.

వినడం *v. a.* వింటూ|విని. To hear; also, to make another hear. నామాటలువిను. *Hear* my words. నేనుఅలాగునవిన్నాను. So, I have *heard*: ఆమాటలువిన్నాడుకాడు. He did not *hear* those words.

విన్నపం *sub.* విన్నపపు|విన్నపాలు. A representation; a statement of facts. ఆయనవచ్చినప్పుడునాసంగతులుయావత్తువిన్నపంచేసినాను. When he came, I laid a *statement* of all my circumstances before him.

వినయం *sub.* వినయపు|వినయాలు. Respectfulness; humbleness.

వింత *sub.* విరత|వింతలు. Estimation; repute; celebrity. వింతమనిషి. A man of *celebrity*. వింతవస్తువు. An article of *estimation*. వింతసంగతి. A circumstance of *repute*; that is, of *fame*.

విందు *sub.* విందు|విందులు. Invitation. విందుచెయ్యడం. To invite. విందుకు బిలవడం. To call for, by invitation; or to invite.

విప్పడం *v. a.* విప్పుతూ|విప్పి. To untie; to loosen. ఆయెద్దులనువిప్పు. *Untie* those bullocks. ఆమూటవిప్పు. *Untie* that bundle. విప్పబడడం. To be *untied*.

విభజన *sub.* విభజన|విభజనలు. Distinction; separation. విభజనచెయ్యడం. To *separate*. ఆకాకితాలువిభజనచెయ్యి. *Separate* those papers. విభజనగా. *Separately*; *distinctly*. నేనూనాతండ్రివిభజనగావున్నాము. I and my father live *separately*.

విమర్శ *sub.* విమర్శ|విమర్శలు. Inquiry; investigation. విమర్శచెయ్యడం. To *inquire*; to *investigate*. నీమీదచేసినవేరంవిమర్శచేసినతరువాతఅందునకుదించిపరుపుంయిస్తాము. After *having inquired* into your misconduct, I will give orders respecting it. అతనువిమర్శచెయ్యకనాదగ్గిరజులుమానా

పుచ్చుకున్నాడు. He has levied a fine upon me, without making any *investigation.*

a విరగడం *v. n.* విరుగుతూ|విరిగి. To break; to go in pieces. This Verb is applied to the breaking of wood or iron; or any article not of a brittle nature.

a b విరచడం *v. a.* విరుచుతూ|విరిచి. To break. ఆనగపుచ్చుకునివిరిచినాడు. He took hold of that trinket and *broke it.*

a విరోధం *sub.* విరోధపు|విరోధాలు. Enmity; unfriendliness. నాకూఅతనికీ యే మీవిరోధంలేదు. There is no *enmity* between him and me. యీపనిచేశినందువల్లనీకుమరియేమీవిరోధంలేదు. You will incur no *mischief,* by doing this business. విరోధంచెయ్యడం. To make *opposition* or cause *enmity;* also, to *offend* or *injure.* విరోధి. An *enemy.*

a a విలవ *sub.* విలవ|విలవలు. Valuation; value; worth; price. ఆవస్తువువిలవ యెంత. What is the *value* of that article. ఆగుర్రపువిలవయింకాచెప్ప నాడుకాడు. He has not yet fixed the *price* of that horse. విలవచెయ్యడం. To *estimate* or *fix* a price.

a విల్లు *sub.* వింటి|విండ్లు. A bow. వింటిబద్ద and విల్లంబు. Item. విల్లుయెక్కుపెట్టడం. To *bend a bow;* that is, to apply the string. విల్లూ|అంబూ. Bow and arrow. విల్లుపేట. *Sporting* with the *bow.* This is generally practiced with pellets, fired at birds; in which most Natives are very dexterous. విల్లుపేటగాడు. The person, who *sports with* the *bow.* విలుకాడు. An *archer.* విలువిద్య. *Archery.* The ల below is lost, because of the junction of the other word.

a a వివాహం *sub.* వివాహపు|వివాహాలు. Marriage; wedlock. వివాహంచెయ్యడం. To *marry.* vide పెండ్లి.

విశదం *sub.* విశదపు|విశదములు. Information; intelligence; communication. vide తెలివి.

విశదపర్చడం *v. a.* విశదపరుస్తూ|విశదపర్చి. To inform; to communicate; to apprize. ఇనకయీసంగతినిపువిశదపర్చినాను. Therefore these circumstances are *communicated* for your information.

విశ్వాసం *sub.* విశ్వాసపు|విశ్వాసాలు. Trustiness; confidence; faithfulness. vide నమ్మకం.

విశేషం *sub.* విశేషపు|విశేషాలు. Charitable and virtuous excellence.

విషం *sub.* విషపు|విషాలు. Poison. విషంపెట్టడం. To *poison*. విషంపుచ్చుకోవడం or తినడం. To be *poisoned*; or *poison yourself*.

విసకడం *v. n.* విసుకుతూ|విసికి. To tire; to be uneasy.

విసనకర్ర *sub.* విసనకర్ర|విసనకర్రలు. This is a corruption of the word. విసురుకర్ర. A Fan; commonly called a *Punkah*.

విసరడం *v. a.* విసురుతూ|విసిరి. To fan; to ventilate. యెండచాతచమటపట్టినదిఇనకనాపువిసురు. I am perspiring with the heat; therefore, *fan* me! విసరడం. To *grind*. గోదుములువిసరడం. To *grind* wheat; విసిరడం also means, to *blow-hard*; as a high wind.

విస్తరించి *adj.* Abundant; plenty. విస్తరించిసొమ్ముయిచ్చినాడు. He has given *plenty* of money. This word is taken from the Verb. విస్తరించడం.

విస్తారం *sub.* విస్తారపు. (No Plural.) Abundance; plenty. అతనిదగ్గరవిస్తారంరూపాయాలువున్నవి. That man has got a great *abundance* of Rupees. విస్తారపుదండువచ్చినది. A *large* camp is arrived.

విసికించడం *v. n.* విసికింస్తూ|విసికించి. To vex; to tire. మీరునన్నువిసికింస్తారు. You quite *tire* me out!

విసికిన *adj.* Tired; weary. విసికినమనిషి. A *tired* person.

వసుకు *sub.* విసుకు. (No Plural.) Fatigue; weariness.

వీగడం *v. n.* వీగుట|వీగి. To turn back or yield; to be overcome. అతని వళ్లుమహావీగివున్నందునతడవలేడు. That man *is* so *unwieldy*, that he can hardly walk. యుద్ధంలోవారిబలమువీగినది. Their army was *discomfitted* in the battle.

వీడు *pro.* వీని|వీరు. He; also, this man. వీరుచేశినారు. It was *these people* did it.

వీణె *sub.* వీణె|వీణెలు. This is the name of a musical instrument, on the principle of the guitar and played upon something in the same way. It has seven strings, on the finger board; and there is a separate line of strings along the left side of the finger board, that go over a second bridge and serve as a sort of base. కస్తూరివీణె. The *musk bag*, taken from the animal.

వీధి *sub.* వీధి|వీధులు. A street. పెద్దవీధి. A large *street*. చిన్నవీధి. A small *street*.

వీపు *sub.* వీపు|వీపులు. The back. వీపుమీదకొట్టడం. To strike on the back. That is, to punish.

వీరముష్టివాడు *sub.* వీరముష్టివాని|వీరముష్టివాండ్లు. This is the name of a particular description of itinerant *beggars*, supposed to be possessed of the supernatural power of restoring by incantations and sacrifices, any *Lingum* which a person may have lost.

వీలు *sub.* వీలు|వీళ్లు. Arrangement; also, the *estimate* of the Revenue of a village or district. వీలుచెయ్యడం. To form an *Estimate*. అతనుచేశినవీలుప్రకారంసొమ్ముయిచ్చినాడు. He has paid the money agreeable to the *arrangement* made with him. వీలుజాబితా. An account *esti-*

timate; a term used in Revenue. ఆవూరువీలుచేశిజమాబందీకట్టినారు. They have concluded the settlement of that village, upon inspection of the village *estimate.*

c వుక్క *sub.* వుక్క. (No Plural.) Closeness; sultriness; from the want of air in a room, or the denseness of the atmosphere.

c వుక్కు *sub.* వుక్కు. The metal called steel.

b వుగ్గం *sub.* వుగ్గువుగ్గాలు. A cord or string attached to any thing to support it by.

b వుగ్గు *sub.* వుగ్గువుగ్గులు. *Wuggoo;* a drink so called, made of lamp oil and the mother's milk, which is given morning and evening to infants in India, and continued to the age of one year or till the child is allowed victuals.

b b వుచ్చు *sub.* వుచ్చు. (No Plural.) Urine. వుచ్చుపొయ్యడం. To urine. This word is applied to people and to beasts.

b వుట్టి *sub.* వుట్టివుట్లు. This is the name given to a sort of *hanging frame,* slung over a beam in the houses of the Natives by ropes, in which they keep their pots and pans suspended after use.

b వుడకడం *v. n.* వుడుకుతూవుడికి. To grow hot; to be heated; to boil. This Verb seems only applicable to animal heat; or, to the operation of heating victuals. అన్నంవుడకడం. *Rice* or *victuals* to *boil.* వళ్లువుడుకుతూవున్నది. My *body* feels *heated.*

b వుడగడం *v. n.* వుడుగుతూవుడిగి. To stop or cease breeding or producing, is applied to all classes and all things.

c వుడత *sub.* వుడత|వుడతలు. A squirrel. It means the common small squirrel, of a grey colour and two dark stripes down it's back, కొండవుడత:

The *hill squirrel*, with the head very much resembling a rat, is of a chocolate colour, with a yellow belly and a long bushy tail.

వుడుకు *sub.* వుడుకు|వుడుకులు. Heat. నీళ్లవుడుకుచాతచెయ్యికాలినది. The water is so *hot*, that it has burnt my hand. వుడుకునీళ్లు. *Hot*-water. వుడుకుగా. *Hotly*; with *heat*. వళ్లుమహావుడుకుగావున్నది. My body is very *hot*.

వుడుము *sub.* వుడుప|వుడుములు. The name of a description of reptiles of the Lizard species, which grow to the size of a foot or a foot and a half; commonly called the *guaana*, by Europeans in India.

వుతకడం *v. a.* వుతుకుతూ|వుతికి. To wash or cleanse clothes. చాకలవాడుబట్టలువుతికినాడు. The washer has *washed* the clothes.

వుతకాలుఅడడం *v. n.* వుతకాలుఅడుతూ|వుతకాలుఅది. To be brought to bed. అచిన్నదినిన్నవుతకాలుఅదినది. That girl was *brought to bed* yesterday.

వుత్తరం *sub.* వుత్తరపు|వుత్తరాలు. A letter; an epistle. It also means the *North*. మారువుత్తరం. A *reply*. వుత్తరపుసంగతులు. The contents of a *letter*. వుత్తరదేశం. The *northern* districts.

వుత్సవం *sub.* వుత్సవపు|వుత్సవాలు. Celebration, as applied to the Pagoda ceremonies.

వుత్సాహం *sub.* వుత్సాహపు|వుత్సాహాలు. Gladness; happiness. vide వుల్లాసం.

వుదయం *sub.* వుదయపు|వుదయాలు. A birth; the beginning; an offspring. సూర్యోదయం. *Sun rise*. చంద్రోదయం. The *rising* of the moon. These words mean also certain *preparations* of medicine.

వుద్యోగం *sub.* వుద్యోగపు|వుద్యోగాలు. Employ; service; office. నాకుమం

చివుద్యోగందొరికినది. I have obtained a good *employ*. ఫుంబణీవుద్యోగంవి
దిచిపెట్టిరాజుదగ్గరకువెళ్లినాడు. He has left the company's *service* and
is gone to a rajah. వుద్యోగస్థుడు. A person in *office*. అతనుకల్లటూరువా
రితరఫునవుద్యోగస్థుడు He is *in office* under the collector.

వునికి *sub.* వునికి|వునుకులు. Condition; state; appearance. ఆవూరిలోఅ
తనివునికియెక్కడ. Where is his *situation* in that village. అతనివునికిచూ
స్తేసంకటపడ్డట్టుగాఅగపడుతున్నది. To judge by his *appearance*, he
seems to be taken sick or to have got ill.

వున్ని *sub.* వున్ని: (No Plural.) Wool.

వుంగరం *sub.* వుంగరవు|వుంగరాలు. A ring. వజ్రవువుంగరం. A diamond
ring. కెంవువుంగరం. A *ring* with a ruby. శిక్కావుంగరం. A seal *ring*.
The Natives commonly wear a cornelian in a ring, with their cypher
or name cut in it, in the manner of a seal.

వుంచడం *v. a.* వుంచుతూ|వుంచి. To place, to put; to fix; to appoint.
స్తంభంఅక్కడవుంచు. *Put* the post, there. నన్నుయీపనిలోవుంచినాడు.
He has *placed* me in this business. సామానుఅక్కడవుంచు, *Put* the
things there.

వుంచుకోవడం *v. a.* వుంచుకుంటూ|వుంచుకుని. To keep; to entertain. పదిమం
దినౌకర్లనువుంచుకున్నాను. I have *entertained* a number of servants.
ఆచిన్నదాన్నిపదిపన్నెండుసంవత్సరములువుంచుకున్నాడు He has *kept*
that girl, for ten or twelve years.

వుండ *sub.* వుండ|వుండలు. A *pellet*, when made of clay or earth; and a
bolus, when composed of medicine. మంటివుండ. A clay *pellet*; such as
the Natives use with the *pellet bow*. వుండవిల్లుఎద్ద. A *pellet* bow. వుండ

లువెయ్యడం. To shoot pellet-balls. ఔషధవుండలు. A *bolus* of physick.

వుండడం *v. n.* వుంటూ|వుండి. To be; to remain. N. B. This is the only Verb in Gentoo, to use for our Verb *to have*. నీవుయింట్లోవుండులావెన కవస్తాను. Do you *remain* at home, and I will come by and by. ఆమనిషియెక్కడవున్నాడు. Where *is* that man? ఆపుస్తకంనాదగ్గిరవున్నది. That book *is* with me. వకసరాఫదగ్గిరమాత్రంవరహాలువున్నవిగానిమరివరిదగ్గిరలేవు. There is only one shroff who *has* pagodas; none of the others *have* any.

వుపకారం *sub.* వుపకారపు|వుపకారాలు. Kindness; benevolence. అతని. వుపకారంనేనుమరిచిపోను. I shall never forget his *kindness*. వుపకారపుమనిషి. A man of *benevolence*; a *kind* man. వుపకారంగల or అయిన. *Benevolent; kind.* వుపకారంగా. *Kindly.*

వుప్పర *adj.* Of, or belonging to the caste of *tank-diggers*. వుప్పరకులం. The *tank-digger caste*. వుప్పరవాడు or వుప్పరి. A *tank-digger*. వుప్పరిది. A *female*, of the same caste. They are employed in the country, to repair water channels and tanks, or banks; and are generally in companies from forty and fifty, to two or three hundred.

వుపవాసం *sub.* వుపవాసపు|వుపవాసాలు. A fast; or abstaining from food.

వుపాయం *sub.* వుపాయపు|వుపాయాలు. Information; instruction; intelligence. అతనికియ్యపనిలోబాగావుపాయంవున్నది. That man possesses *capacity*, for that business.

వుప్పు *sub.* వుప్పు. (No Plural.) Salt. వుప్పుగంట్లు. *Salt-pans*; in which the salt is produced. వుప్పుపంట. *Salt produce*. వుప్పుగుత్త. *Salt farm* or *contract*. వుప్పుచాప. *Salt fish* వుప్పుటేరు. A *salt-water* creek.

c పుప్పెన *sub.* పుప్పెన|పుప్పెనలు. A term given to the rising and overflowing of the sea, which sometimes occurs on the coasts of India. పుప్పెనరావడం. To *sea*; to *overflow.*

a పుబ్బడం *v. n.* పుబ్బుతూ|పుబ్బి. To swell; to enlarge. వాయుపుచాతఆమనిషి కడుపుపుబ్బినది. That man's belly is *swelled out* with the dropsy.

a పుబ్బు *sub.* పుబ్బు|పుబ్బులు. A swelling; a protuberance.

a పుభయలు *adj.* Both sides. పుభయవాదులు. Item. వారుపుభయులుమాయింటికివచ్చితమతోగురించినమాటలుమాట్లాడివెళ్లినారు. *Both parties* came to my house and stating their several circumstances, went away again.

a పుమ్మె *sub.* పుమ్మె|పుమ్ములు. Spittle. పుమ్మెవెయ్యడం. To spit.

a పుయ్యాల *sub.* పుయ్యాల|పుయ్యాలలు. A swing. పుయ్యాలమంచం. A cradle; also, a *swinging bed*; the beds of the Natives being frequently swung to a beam of the room. పుయ్యాలపూగడం. A *cradle* or *bed* to be *moved* or rocked. పుయ్యాలపూచడం. To *rock* a *cradle* or *bed.*

c పురకడం *v. n.* పురుకుతూ|పురికి. To jump; to vault. నూతిలోపురకడం. To jump into a well. పాలకితోపురకడం. To run on the side of a palankeen.

c పురమడం *v. n.* పురుముతూ|పురిమి. To thunder. నిన్నటిరాత్రిఅపూరిలోపురుముగొప్పగాపురిమినంతల్లోపిడుగుపడియిద్దరుమనుష్యులుచచ్చినారు. Last night, after *thundering* excessively hard, a thunder bolt fell in that Village, and two people were killed.

c పురి *sub.* పురి|పురులు. A hanging; that is, by the neck. పురితియ్యడం. To *hang* a person. పురిని or లోపడడం. To be hanged.

c పురుము *sub.* పురుము|పురుములు. Thunder.

b పుల్లంకి *sub* పుల్లంకి|పుల్లంకులు. This is the general name given to *small birds* of various kinds, such as sand-larks, found in marshy ground and

along the edges of salt or fresh waters. వుల్లంకిపిట్ట is also, the name commonly given to the *snipe*, which abounds in all parts of India.

b a
వులవ *sub.* వులవ|వులవలు. A gram crop. వులవచేను. Item. వులవలు being the Plural, is applied to the grain itself called *gram.*

a
వుల్లాసం *sub.* వుల్లాసపు|వుల్లాసాలు. Joy; gladness; happiness.

a
వులి *sub.* వులి|వులులు. A chisel.

b
వుల్లి *sub.* వుల్లి|వుల్లులు. The onion. నీరుల్లి. Item. వెల్లుల్లి. The *garlic.* వుల్లిపాయ also, the name of *onion.* వుల్లిపాషాణం. *Arsenic.*

b
వులికిపడడం *v. n.* వులికిపడుతూ|వులికిపడి. To start; to be suddenly alarmed; to *wake abruptly* from *sleep.* అతనువెనకనుండావచ్చిజడిపించినందున నేనువులికిపడ్డాను. He came behind and frightened me, which made me *start.* నేనునిద్రలోచెడ్డకలకన్నందునవులికిపడ్డాను. I had a bad dream, which made me *start* out of my sleep.

b
వుల్లిపాషాణం *sub.* వుల్లిపాషాణపు|వుల్లిపాషాణాలు. Arsenic.

a
వూక *sub.* వూక. (No Plural.) The husk of grain.

b
వూగడం *v. n.* వూగుతూ|వూగి. To swing or to get *rocked* in a bed or swing. అట్లతద్దియావూరిలోఅంతావుయ్యాలవూగినారు. They are all amusing themselves with *swinging*, on the occasion of the *atlatud-day* feast.

a b
వూచ *sub.* వూచ|వూచలు. The name given to the *stalks* of the *Junnaloo grain* when young and before the proper time of cutting. వూచవియ్యం. The name of *young Junnaloo grain.* వూచ also means, an *arrow.*

a b
వూచడం *v. a.* వూస్తూ|వూచి. To rock a bed or cradle. vide వుయ్యాల.

c
వూట *sub.* వూట|వూటలు. A spring. మంచినీళ్లనూతిలోవూటబాగావు.

న్నది. That well has good water and a plentiful *spring*. వూటు also means a *heavy weight*; also, the liquor of any pickle.

c
వూడ *sub.* వూడ|వూడలు. The name of the drops from the Banian tree, which reach the ground and take root.

a b
వూడ్చుడం *v. a.* వూడుస్తూ|వూడిచి. To sweep; also, to transplant. యిల్లువూడ్చుడం. To *sweep* a house. వరిఆకువూడ్చుడం. To *transplant* paddy.

c
వూడడం *v. n.* వూడుతూ|వూడి. To separate; to come undone. ఆకలం దానుమూతవూడినది. The lid of that writing case *is come undone*.

a b
వూడిపోవడం *v. n.* వూడిపోతూ|వూడిపోయి. To separate; to be unfastened. vide వూడడం.

c
వూడుపు *sub.* వూడుపు|వూడుపులు. Transplantation. ఆవూరిలోయింకా వూడుపులుకాలేదు. The *transplantation* is not yet finished in that Village.

a
వూదడం *v. a.* వూడుతూ|వూది. To blow out; that is, with the breath. పొయివూదడం. To *blow* the fire place. దీపంవూదడం. To *blow* out the light! seldom used in this sense.

c
వూనడం *v. a.* వూనుతూ|వూని. To stand firm; to fix yourself firmly, ఆమనిషిబాగాకాలువూనివిలుచున్నాడు. That man *stands* in a *firm erect* posture, upon his feet.

a
వూపిరి *sub.* వూపిరి|వూపిర్లు. The breath; respiration. వూపిరిపుచ్చుడం or విడడం. To *breath*. వూపిరిపట్టుడం. To *hold* the *breath*.

c
వూబి *sub.* వూబి. (No Plural.) Mud; mire. vide బురద.

వూరడం *v. n.* వూరుతూ|వూరి. To *rise*, as water in a spring; to ripen or mature, as a pickle. ఆనూతిలోనీరువూరినది. The water has risen

in that well. వూర గాయయీవేళకువూరినది. The pickle has by this time got strong, or matured. మనిషివూరడం. A man to swell out with good living.

[b][a]వూరవెయ్యడం *v. a.* వూరవేస్తూ|వూరవేసి. To pickle, either with salt or vinegar; also, to soak or steep. కర్ర వూరవెయ్యడం. Wood to soak or be immersed, to preserve it.

[c]వూరికె *adv.* Only; unnecessarily; without reason. వూరికెనన్ను అన్యాయంచేశినాడు. He did me injustice *without reason*. నన్ను వూరికేబలిపించితిరిగిపంపించినారు. They called me unnecessarily and sent me away again.

[a]వూరు *sub.* వూరి|వూళ్లు. A Village.

[a][a]వూరుకోవడం *v. n.* వూరుకుంటూ|వూరుకుని To be quiet; to be silent; not to hinder or prevent. యింతటనుంచిమాట్లాడకవూరుకో. From hence forward be *quiet* and speak no more. అతనుయింట్లోదొంగ ప్రవేశపడగాచూచివూరుకున్నాడు. He saw a thief enter that man's house without preventing him. నన్నుకొట్టిలేనేనువూరుకుంటానా. If you beat me, do you think I will remain quiet?

[a]వూష్ణం *sub.* వూష్ణపు|వూష్ణాలు. Fever. vide జ్వరం.

[a]వెక్కసం *sub.* వెక్కసపు|వెక్కసాలు. Repletion. వెక్కసంగాఉండడం. To be replete; figuratively, it means to be angry.

[a][b]వెక్కిరించడం *v. a.* వెక్కిరిస్తూ|వెక్కిరించి. To ridicule; to mock; to jeer at: This Verb is vulgarly pronounced. యెక్కిరించడం; but this, వెక్కిరించడం is the proper way. అతణ్ణియీసంగతినిగురించిమాట్లాడితేమమ్మునవెక్కిరించినాడుగానిజవాబుయిచ్చినాడుకాడు. Speaking to him upon that subject, he *jeered at me* and would give no answer.

వెక్కిరింత *sub.* వెక్కిరింత|వెక్కిరింతలు. A jeering; a jesting.

వెగటు *sub.* వెగటు|వెగటులు. Roughness or harshness of taste.

వెచ్చన *sub.* వెచ్చన. (No Plural.) Warmth; heat. శరీరపువెచ్చన. Heat of body. వెచ్చనచెయ్యడం. To make warm.

వెచ్చని *adj.* Hot; warm. వెచ్చనినీళ్లు. *Warm* water. వెచ్చనిబట్టలు. *Warm* clothes.

వెచ్చం *sub.* వెచ్చపు|వెచ్చాలు. Any articles of provision taken up, on credit. కోమటిదగ్గిర వెచ్చంపుచ్చుకున్నాను కానినెలసరిఅయినతరువాతరూపాయాలుయిస్తానని చెప్పినాను. I have *taken up* some articles, on *credit*, from a Banian and told him, I would pay at the end of the month.

వెట్ట *sub.* వెట్ట. (No Plural.) Heat of the body. vide కాక.

వెడల్పు *sub.* వెడల్పు|వెడల్పులు. Breadth. ఆయింటివెడల్పుయెన్నిమూళ్లవుంటుంది. How many cubits is the *breadth* of that house. వెడల్పుబట్ట. *A broad* piece of cloth.

వెతకడం *v. n.* వెతుకుతూ|వెతికి. To search; to seek. వకడొంగపారిపోయినాధనివూరిలో వెతికినారు గానిదొరికినాడుకాడు. A thief has made his escape whom they have searched for through the town, but cannot find.

వెద *sub.* వెద|వెదలు. A cast; applied to scattering or sowing seeds. వెదవెయ్యడం. To *cast* or sow seeds.

వెదురు *sub.* వెదుర|వెదుళ్లు. A bamboo. వెదుగుచెట్టు. A bamboo tree or bush. వెదుగబొంకు. A bamboo pole. వెదురుచాప. A bamboo mat. వెదుగఅడివి. A bamboo jungle.

వెధవ *sub.* వెధవ|వెధవలు. A widow. The proper word విధవ.

[a]వెన్న *sub.* వెన్న. (No Plural.) Butter. వెన్నపూస. Item. వెన్నతియ్యడం. To make butter.

[a]వెనక *adv.* Behind; after. వెనకవస్తాను. I shall come after. నేనుముంద రవెల్లినానుఅతడువెనకవచ్చినాడు. I went first and he came after. వెనకతియ్యడం. To hesitate, to draw back, to prevaricate. వెనక is also, frequently called ఆనక; being a contraction of ఆ and వెనక.

[a]వెన్ను *sub.* వెన్ను|వెన్నులు. The back; either of a human being or of animals. వెన్నుపూస. The back bone. vide వీపు. This word also means the ear of the grain. జొన్నవెన్నువిడుస్తూవున్నది. The jonna crop is shooting into ears. వెన్ను is also applied to the *seed* in vegetables.

[a]వెన్నెల *sub.* వెన్నెల. (No Plural.) Moon light. యీరాత్రిమబ్బుచాత వెన్నెలబాగావున్నదికాదు. Owing to the clouds last night, there was no *proper moon light.*

[a]వెంట్రుక *sub.* వెంట్రుక|వెంట్రుకలు. The hair. వెంట్రుకలుదువ్వడం. To *comb* the *hair* or *dress* the *hair.*

[a]వెండి *sub.* వెండి. (No Plural.) Silver. వెండిసామాను. *Silver* things. వెండికరగడం. To melt *silver.*

[a]వెంబడి *adv.* Along with; accompanying. ఆగుర్రపుసవారునావెంబడివచ్చినాడు. That horseman came *along with* me.

[a][b]వెంబడించడం *v. a.* వెంబడిస్తూ|వెంబడించి. To pursue. అతనుపారిపోతూవుండగాపట్టుకోవలెనని వెంబడించినాడు. As he was running away they *pursued* him in order to apprehend him.

[a]వెయ్యడం *v. a.* వేస్తూ|వేశి. To put; to place; to arrange. ఆరూపాయీ

ఱు తెచ్చి పెట్టెలో వేశినాడు. He brought the Rupees and *put* them in the box. ఆ కాగితాలు బల్లమీద వెయ్యి. *Put* those papers on the Table!

వెయ్యి *adj.* A thousand. వెయ్యిరూపాయీలు. A *thousand* Rupees. వెయ్యింటికి పదిరూపాయీలచొప్పునవడ్డీవుచ్చుకుంటారు. They take interest at the rate of ten Pagodas to the *thousand.*

వెరసి *sub.* వెరసి|వెరసులు. Total. లెక్కవెరసి. The *total* of an account, vide మెట్టు.

వెర్రి *adj.* Mad. వెర్రివాడు. A *mad*-man. వెర్రికుక్క. A *mad*-dog. వెర్రియెత్తడం. To *turn* or *run mad.* వెర్రితనం. *Madness.* వెర్రిపని. A *mad, silly* business.

వెల *sub.* వెల|వెలలు. Price; valuation. vide విలవ.

వెలగ *sub.* వెలగ|వెలగలు. This is the fruit called by Europeans, the *wood-apple.* వెలగపండు. Item. వెలగచెట్టు. The *wood-apple* tree. This fruit is of a round shape, about the size of an apple and of an apple green colour. It has a hard brittle shell, the inside of which contains the fruit.

వెలగడం *v. n.* వెలుగుతూ|వెలిగి. To give light. దీపంబాగావెలుగుతూవున్నది. The lamp *gives* a good *light.*

వెలమ *sub.* వెలమ|వెలమలు. The Vellama people. వెలమకులం. *Vellama caste.* వెలమవాడు. A *vellama caste* man. వెలమది. A *female* of that *caste.* This caste is reckoned among the Sooders. There are many professions among the Sooders, who have the name of వెలమ annexed to their occupation; such as ఆదివెలమ. *Aadivellama.* గూనవెలమ. *Goona vellama.* Most of them are painters of cloth; and others are traders in different articles.

వెలి *sub.* వెలి|వెలులు. The term for being turned out of caste; that is,

excluded or *excommunicated*. వెలివెయ్యడం. To *expell* from the *caste*; వెలిచెయ్యడం. To *exclude* from society; though, not expelled from the caste. వెలివాడ. The name of the *abodes* or *village*, occupied by the *chucklers* and *parriahs*; considered of no caste.

[a]వెలిగారం *sub.* వెలిగారపు. (No Plural.) Borax; used in the soldering of metals; also, to mix in some medicines.

[a]వెలిగించడం [b]*v. a.* వెలిగింస్తూ|వెలిగించి. To make or cause light. దీపంవెలిగించడం. To *light* a candle. మషాలువెలిగించడం. To *light* a mashaal. This Verb seems only applicable in this sense.

[a]వెలితి *adv.* Less; inferior. వెలితిగా. Item. vide తక్కువ.

[a]వెలియడం *vn.* వెలుస్తూ|వెలిసి To *hold up*, as the rain; also to *fade*, as a colour. వర్షం మొన్న ప్రొద్దునపట్టిసాయంతనంవెలిసినది. The rain began the day before yesterday in the morning, and *stopt again* at night. ఆ పాలకీరంగుబొత్తుగావెలిసినది. The colour of that Palankeen is completely *faded*.

[a]వెలుగు *sub.* వెలుగు. (No Plural.) Light; as opposed to darkness. ఇప్పుడుమూడుగంటలరాత్రిగనకయింకావెలుగులేదు. It is only three o'clock of the morning, it is therefore not yet *light*. వెలుగురాజడం. To be *hoarse*.

[a]వెలుగుబంటి *sub.* వెలుగుబంటి|వెలుగుబంట్లు. A bear.

[a]వెలుతురు *sub.* వెలుతురు. (No Plural.) Light. vide వెలుగు.

[a]వెల్లుల్లి *sub.* వెల్లుల్లి. (No Plural.) Garlick.

[a]వెసనం *sub.* వెసనపు|వెసనాలు. Sorrow. vide విచారం.

[a]వెళ్లడం *v. n.* వెళ్లుతూ|వెళ్లి. To go; to proceed; to depart. అతనువూరికి వెళ్లినాడు. He is *gone* into the country. అతనుఅయిదుఆరునెలలకిందట

యిక్కడినుంచివెళ్ళినాడు. He departed from this place about five or six-months ago.

వేగడం *v. n.* వేగుతూ|వేగి. To fry; as rice or fish, in a frying pan;

వేగిరం *adv.* Quickly; expeditiously. అక్కడికివెళ్లితిగ్గివేగిరంరా. Go there and return *quickly* again.

వేగు *sub.* వేగు|వేగులు. A secret search or enquiry; a prying. వేగుచూడడం. To spy; search privately.

వేట *sub.* వేట|వేటలు. The sport; the chase; a hunt. పందివేట. A wild-hog *hunt.* బట్టవేట. The *sport* after birds. The common people also call it చాపలవేట. For *fishing.* Wild-hog hunting is performed with dogs bred for the purpose, and with spears on foot. As to birds, they are killed with match locks by people for sale; but, otherwise, always taken in nets or with hawks, or bird-lime, and never fired at, in the way of sport or amusement. Fishing is left to the fisherman, and seldom pursued by those in a superior line of life. వేట is also the name for a *sheep.*

వేటుబడి *sub.* వేటుబడి|వేటుబళ్లు. An advance, as applied to merchandize. వేటుబడివెయ్యడం. To make an advance.

వేడి *sub.* వేడి. (No Plural.) Heat. వేడిచెయ్యడం. To *heat;* to *make hot.* vide కాక.

వేడుకోవడం *v. n.* వేడుకుంటూ|వేడుకుని. To pray; to say prayers. అతను ప్రతిదినమున్నస్వామినివేడుకుంటాడు. That man *says* his daily *prayers* to Swaamy.

వేదం *sub.* వేదవు|వేదాలు. The name of the sacred volume, in which the religion of the Hindoos is written. The vaidum is comprised of four

parts, called ఋగ్వేదం. The *ruggoo-vaidum*. యజుర్వేదం. The *yedjooroo-vaidum*. సామవేదం. The *saama-vaidum*; and అథర్వణవేదం. The *adterrawanna-vaidum*.

వేము *sub.* వేప|వేములు. The murgosa tree. వేపచెట్టు. Item. The bark of this tree is used in fevers, like the peruvian bark. వేపచెక్క or వెరడు. *Murgosa bark*.

వేయించడం *v. a.* వేయుస్తూ|వేయించి. To fry; applied to all articles.

వేరు *sub.* వేరు|వేళ్లు. The root of a tree or plant. చెట్టువేరు. Item.

వేరే *adj.* Different; separate; distinct. నాతోవకమాటచెప్పి అతనితో వేరే మాటచెప్పినాడు. He spoke in one way to me and in a *different* way to him. యిదివేరేపనిమునపటిపనికాదు. This is a *separate distinct* business and not the former business.

వేలం *sub.* వేలపు|వేలాలు. An auction; an outcry. వేలంవెయ్యడం. To put up to *auction*.

వేలు *sub.* వేలి|వేళ్లు. A finger. వేలికణుపు. A *knuckle*. పొటమనవేలు. The *thumb*. చిటికినవేలు. The *little finger*. నడిమివేలు. The *middle finger*.

వేషం *sub.* వేషపు|వేషాలు. A dress; also a mask or a feigned character in a play or masquerade. వేషంవెయ్యడం. To *put* on a *dress* in *character*. వేరేవేషం. A change of *dress* or *character*. మారువేషం. Item.

వేసడం *sub.* వేసడపు|వేసడాలు. A mule.

వేసవి *sub.* వేసవి|వేసవులు. The summer. వేసవికాలం. *Summer* time.

వేసారడం *v. n.* వేసారుతూ|వేసారి. To fret; to get vexed.

వేళ *sub.* వేళ|వేళలు. Time; day; period. యీవేళవస్తాను. I shall come this *day*. ప్రొద్దుటివేళ. *Morning time*. సంధ్యవేళ. *Evening time*. నీవు యేవేళప్పుడువచ్చినావు. You come at this time? at what time did you come

వేళాకోళం *sub.* వేళాకోళపు|వేళాకోళాలు. Joke; or humour.

వైఖరి *sub.* వైఖరి|వైఖరులు. Behaviour; conduct; manner.

వైడూర్యం *sub.* వైడూర్యపు|వైడూర్యాలు. The stone, called the *cats-eye.*

వైద్యం *sub.* వైద్యపు|వైద్యాలు. Medical aid; medical advice or prescription. వైద్యంచెయ్యడం. To afford *medical aid* or to *prescribe* as a Doctor. వైద్యుడుఆవూరిలోవరమనిషికిసంకటంగావుండగావెళ్లివైద్యంచేశకుదిర్చినాడు. The *doctor* went to that village where there was a man sick, whom he *prescribed* for and recovered.

వైద్యుడు *sub.* వైద్యుని|వైద్యులు. A medical man or physician. This word is frequently called వైదుకుడు. But not properly so.

వైనం *sub.* వైనపు|వైనాలు. The particulars; a detail. ఆలెక్కవైనంచూచుకో, Examine the *particulars* of that account. జినుసులవైనం. A *detail* of articles. అమ్మవలసినజినుసులవైనం. The *detail* or list of articles to be sold.

వైపు *sub.* వైపు|వైపులు. A direction. యీవైపు. In this *direction.* ఆవైపు. In that *direction.* అన్నివైపులు. In all *directions.* వకపెద్దవాడయీవైపుకువస్తుందిఅనిచెప్పుతున్నారు. The people say, that a large ship is coming *this way.*

వైరాను *sub.* వైరాను|వైరానులు. Distraction; ruin. వైరానుకావడం. To be in confusion.

వైశాఖం *sub.* వైశాఖపు|వైశాఖాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the *month* of *May.*

వైష్ణవం *sub.* వైష్ణవపు. (No Plural.) This is the name given to the sect of Hindoos, who mark their foreheads length-ways, and are usually

called the *long marked;* in contradistinction of those with the *broad-mark.*

[b] వొడకడం *v. n.* వొడుకుతూ|కొడికి. To spin. నూలువొడకడం. To *spin* thread.

[a] వొడపొయ్యడం *v. a.* వొడపోస్తూ|కొడపోశి. To strain; to filtre; to clarify.

[b] వొడ్డు *sub.* వొడ్డు|కొడ్లు. The water side. సముద్రపువొడ్డు. The *sea-shore.* యేటివొడ్డు. The *bank* of a river. చెరువువొడ్డు. The *edge* of a tank; that is, of the water in the tank. వొడ్డు also means, the *multiplicand* or *sum multiplied,* in arithmetic.

[b] వొత్తడం *v. a.* వొత్తుతూ|కొత్తి. To press with the hand; to compress; to squeeze. నాచెయ్యిపట్టుకునివొత్తిచాలానెప్పించినాడు. He laid hold of my hand, *squeezed* it, and gave me a great deal of pain. పోకలువొత్తడం. To *break* the beetel-nut; that is, when using it.

[a] వొప్పడం *v. n.* వొప్పుతూ|కొప్పి. To agree; to consent. అతనుచెప్పినమాటలకునేనువొప్పినాను. I have *agreed* to his propositions. vide పమ్మతించడం.

[a] వొప్పందం *sub.* వొప్పందపు|కొప్పందాలు. An agreement; a contract. వొప్పందంచెయ్యడం. To *make* a *contract;* to *close* a *bargain.* ఆకోమటిదగ్గిరయిరువైపుట్లధాన్యంవొప్పందంచేశినాను. I have *closed a bargain* with that Banian, for twenty candies of paddy. వర్తకులుతొగరుపరుపునిమిత్తంవొప్పందపుకాకితాలువ్రాశియిచ్చినారు. The Merchants have *entered* into written *contracts,* for the provision of chay goods.

[a] వొప్పుకోవడం *v. n.* వొప్పుకుంటూ|కొప్పుకుని. To agree; to consent; vide వొప్పడం.

a వొరగడం *v. n.* వొరుగుతూ|కొరిగె. To lean back. vide వరుగు. From which. వరగడం, Item.

a వొరుసుకుపోవడం *v. a.* వొరుసుకుపోతూ|కొరుసుకుపోయె. To hurt; to touch lightly; to graze. అతనికిలడాయిలోఫిరంగికుండుచేతివొరుసుకుపోయినది. A shot from one of the guns, *grazed* that man's hand in the battle.

b వొళ్లు *sub.* వొళ్లు|కొళ్లులు. The body. vide శరీరం.

b a వొకచెట్టు *sub.* వొకచెట్టు|వొకచెట్లు. The *kalacka* tree. వొకకాయలు, *Kalacka* fruit. This word should be written వాకచెట్టు.

b వొకిలింత *sub.*|వొకిలింత|వొకిలింతలు. Reaching, or vomiting. వొకిలింతచేసుకోవడం. To *vomit.*

b వొకు *sub.* వొకు|వొకులు. Detriment; injury; badness. వొకుబొకులూ, *Good and bad.* vide కీడు.

b వొడచడం *sub.* వొడుస్తూ|వొడిచి. To pour out; to discharge.

b వొడడం *v. n.* వొడుతూ|వొడి. To lose; to be deprived of. తగువులోవొడడం. To *lose* an arbitration. ఆటవొడడం, To *lose* at play. సొమ్మువొడడం. To *lose* property.

b a వొడిపోవడం *v. a.* వొడిపోతూ|వొడిపోయి. To *lose*; not to win. ఆకుండలోనుంచినీళ్లువొడిపోతూవున్నవి. The water is *running out* of that earthen Vessel.

b వొడుబిళ్ల *sub.* వొడుబిళ్ల. (No Plural.) Pantiles. వొడుబిళ్లవెంకు, Item.

b వొడు *sub.* వొటి. Decay. వొటికుండ, A *decayed* Vessel; that is, worn out by time. వొటిమాటలు. Unsound words; not to be depended on.

b వొదార్చడం *v. a.* వొదాగ్చుతూ|వొదార్చి. To console; to comfort; also

to condole. అతనితమ్ముడుచచ్చినందునాఅతనిదగ్గరకువెళ్లివొదార్చినాను; I went and *condoled* with him, on the death of his brother.

వొర్చడం *v. n.* వొరుస్తూ|వొర్చి. To suffer; to bear; to endure. నొప్పినివొర్చడం. To *endure* pain. ఆసిపాయీనిమేనూరుదెబ్బలుకొట్టుమన్నారుగానివాటిలన్నింటికీవొర్చినాడు. That Sepoy was ordered five hundred lashes, and *bore* them all.

వొర్చలేకపోవడం *v. n.* వొర్చలేకపోతూ|వొర్చలేకపోయి. To be envious; to envy.

వొర్చలేనితనం *sub.* వొర్చలేనితనపు|వొర్చలేనితనములు. Envy; jealousy. మాశుభాగ్యంయెక్కువకావడంఅతనికివొర్చలేనితనంవిస్తరించినది. His *envy* seems to have increased, in proportion to the increase of my good fortune.

శక్తి *sub.* శక్తి|శక్తులు. The name of the Goddess, to whom devotion is paid by the Hindoos, to avert the calamity of the small pox. vide అమ్మవారు. This word also means *strength* and *vigur*. ఆమనిషికిమహాశక్తివున్నది. That man has a great deal of *strength*. శక్తి also means *evil-spirits* or *demons*. శక్తిపట్టడం. To be possessed by an *evil-spirit*. Ability; capacity.

శకునం *sub.* శకునవు|శకునాలు. An Omen; a sign; a prognostic. నేను యిక్కడికిరావలెననివిచారించేవరకుశకునంమంచిదిఅయినదికాదుఅనరాకపోయినాము. I was in the act of comming here, but observed a bad *omen* and therefore did not come.

శతృత్వం *sub.* శతృత్వపు|శతృత్వాలు. Enmity; opposition. vide పగ.

శతృవుడు *sub.* శతృవుని|శతృవులు. An enemy. ఆవూరిలోఅంతానాకుశతృవులువున్నారు. They are all *enemies* to me in that town.

శబ్దం *sub.* శబ్దపు|శబ్దాలు. The sound of a *voice* or of the people speaking; also, words or speech. పాటశబ్దం. The *sound* of the *voice* in singing. బాజాలశబ్దం. The *sound* of *musical instruments*. వీణెశబ్దం. The *sound* of the *veenai*.

శ్రమ *sub.* శ్రమ|శ్రమలు. Difficulty; trouble; distress. శ్రమపడడం. To get into *difficulty*. శ్రమచెయ్యడం or పెట్టడం. To cause *difficulty*, or give *uneasiness*. vide ప్రయాసం.

శరీరం *sub.* శరీరవు|శరీరాలు. The body; either of a human being, or of beasts. మనుష్యశరీరం. A man's *body*. ఆడదానిశరీరం. The *body* of a woman. గుర్రపుశరీరం. The *body* of a horse. పశువులశరీరాలు. The *bodies* of beasts.

శలంకి *sub.* శలంకి|శలంకులు. The name of a bird. శలంకిబట్ట. Item.

శలవు *sub.* శలవు|శలవులు. Order; permission; concurrence. మీశలవు అయితేవస్తాను. With your *concurrence*, I will come. మీశలవు చొప్పున గుర్రాన్ని తెస్తారు. They are bringing the horse agreeable to your *orders*.

శల్లా *sub.* శల్లా|శల్లాలు. Muslin.

శవం *sub.* శవపు|శవాలు. A corpse. vide పీనుగ.

శానా *adv.* Many; plenty; sufficient; or enough. శానామందిదొరలు వచ్చినారు. A *great many* gentlemen have arrived. శానాదినములు. A *great number* of days; that is, a *considerable period*. శానాదినములనుంచియీదేశములోవున్నాను. I have been from a *long period* back, in this country. శానాకాలం. A *long time* ఆరూపాయీలునాకుశాన. Those Rupees are *enough* for me.

శ్రావణం *sub.* శ్రావణపు|శ్రావణాలు. One of the Gentoo months, nearly answering to the month of *August*. శ్రావణం also means a *goldsmith's pincers*.

శాస్త్రం *sub.* శాస్త్రపు|శాస్త్రాలు. The *shaastrums* or book of the laws of the Hindoos. మహమ్మదీశాస్త్రం. The Mahomedan *code*. తెనుగుశాస్త్రం. The Gentoo *code*. శాస్త్రోక్తంగా or శాస్త్రప్రకారంగా. According to *law* or the *shaasters*. There are six different shaasters, according to the Hindoo Religion, which are as follows: viz. వ్యాకరణం. Viaakurnum. The doctrine of grammar and language. తర్కం. Tarkum. The doctrine of the earth and fit's properties. మీమాంసం. Meemaamsum. The doctrine of rites and ceremonies, and incantations. వేదాంతం. Vaidantum. The doctrine of the divinity. జ్యోతిషం. Djoteshum. The doctrine of the heavenly bodies. వైద్యం. Vydium. The doctrine of medicine.

శిరా *sub.* శిరా. (No Plural.) Ink. తెలుగుశిరా. Gentoo *ink.* జాతిశిరా. Europe *ink.*

శిశువు *sub.* శిశువు|శిశువులు. An infant. vide బిడ్డ.

శిష్యుడు *sub.* శిష్యుని|శిష్యులు. A scholar or a disciple.

శిక్ష *sub.* శిక్ష|శిక్షలు. Punishment. శిక్షచెయ్యడం. To inflict punishment.

శీఘ్రం *sub.* శీఘ్రపు. (No Plural.) Quickness; expedition. శీఘ్రంచెయ్యడం. To be *quick* or *expeditious.* శీఘ్రంగా. *Quickly*; *expeditiously.* vide త్వర.

శుక్రవారం. *sub.* శుక్రవారపు|శుక్రవారాలు. Friday.

శుభ్రం *sub.* శుభ్రపు|శుభ్రాలు. Cleanliness; neatness. శుద్ధి. Item.

శూద్ర *adj.* Of or belonging to Sooders. శూద్రకులం. The *Soodra* caste, శూద్రవాడు. A *man* of that *caste.* శూద్రది. A *woman* of that *caste.* This is the name given to the fourth caste of the Hindoos. The word is commonly called. శూద్ర.

శనివారం *sub.* శనివారపు|శనివారాలు. Saturday.

శైత్యం *sub.* శైత్యపు. (No Plural.) The complaint, which we term a *cold.* శైత్యంచెయ్యడం To have a *cold.* అతనికిచాలాశైత్యంచేసినది. He has got a very bad *cold.*

షమ్మా *sub.* ష్మమ్మా|షమ్మాలు. A lampstand used in Cutcherries; commonly called శెమ్మా.

షరతు *sub.* షరతు|షరతులు. Stipulation; Agreement.

షరాఖతు *sub.* షరాఖతు|షరాఖతులు. Partnership.

షాలూ *sub.* షాలూ|షాలూలు. A *shawl*; worn by people in India.

షాహిదీ *sub.* షాహిదీ|షాహిదీలు. A witness. vide సాయీ.

సురువు *sub.* సురవు|సురువులు. Beginning; commencement. సాలుసురవు. Beginning of the year.

సకలము *sub.* సకలము. (No Plural.) The whole; the aggregate. సకలమైన వారు. *Every body; all persons* of every description. సకలమైనవారికి తెలియచెయ్యవలెను. Be it known to *every one!*

సకిలించడం *v. n.* సకిలింస్తూ|సకిలించి. To neigh. ఆగుర్రంయెప్పుడూ సకిలింస్తూవుంటుంది. That horse is always *neighing.*

సక్తు *sub.* సక్తు|సక్తులు. Duress; distress; oppression. సక్తుచెయ్యడం. To use *violence;* to *distress.* అతనువరహాలనిమిత్తంకోజున్నుమాయింటికాడకూర్చుండిసక్తుచేస్తాడు. He comes every day to demand his Pagodas, sits down in my house and places me in *duresse.*

సగటు *sub.* సగటు|సగట్లు. An average; an estimate. లెక్కసగటు. The *average* of an account.

సగం *sub.* సగపు|సగాలు. A half. సగంసగం. *Half* and *half.* vide అర.

సణగడం *v. a.* సణుగుతూ|సణిగి. To mutter; to grumble. మేముచెప్పినమాటులుఅతనికిసమ్మతిలేక సణుగుతూవున్నాడు. Not being satisfied with what we told him, he went off *grumbling.*

సత్యం *sub.* సత్యపు|సత్యాలు. Truth; asseveration; oath. యీమాటనిజమనినీవు సత్యంచేస్తావా. Will you make *asseveration* to the truth of this word? that is, *swear?* నేనుఅక్కడికివెళ్లినమాటసత్యం. That I went there, is a *fact* or *truth.*

సత్రం *sub.* సత్రపు|సత్రాలు. This is the Gentoo name of the charitable buildings on the roads in India, which we call *choultries;* usually so built, as to accommodate travellers of every different caste.

సత్తు *sub.* సత్తు. (No Plural.) Pewter.

సత్తువ *sub.* సత్తువ|సత్తువలు. Strength; force; capability. అతనికిపోట్లాడడానకుయేమీసత్తువలేదు. He has no *power* left for fighting.

స్తంభం *sub.* స్తంభపు|స్తంభాలు. Any kind of post or pillar. రాతిస్తంభం. A stone *pillar.* కర్రస్తంభం. A wooden *pillar* or *post.* దీపస్తంభం. A lamp-stand; used in all Native houses.

సలం *sub.* స్థలపు|స్థలాలు. A place; a situation; a residence. ఆస్థలంలో నుంచి వెళ్లవద్దు. Do not go away from that *place*! నీకాపురస్థలంయెక్కడ Where is your *place* of *residence*? కల్టరువారుతమకచేరీలో నాపనికి కరీచెప్పించడానపుస్థలంలేదనిచెప్పినారు. The collector has told me, there is no *place* for me in his cutcherry.

సదరహీ *adv.* Aforesaid; abovementioned; foregoing. సదరహీ చెప్పినమాటుబాగాజ్ఞాపకంవుంచుకో. Keep the *aforesaid* words well in your recollection.

సదుత్తరం *sub.* సదుత్తరపు|సదుత్తరాలు. A reply; an answer. అతనికివుత్తరం వ్రాశిపంబించినాను సదుత్తరంయింకారాలేదు I have written him a letter, but his *answer* is not yet received. నామాటకుయేమిసదుత్తరంచెప్పుతావు. What *reply* do you make, to what I have said?

సన్న *adj.* Fine; thin; సన్నబట్ట. A *Fine* cloth. సన్నతనం *Fineness.*

సనదు *sub.* సనదు|సనదులు. A voucher; contract; agreement; better known by the word *sannud.*

సన్నం *sub.* సన్నపు|సన్నాలు. Fineness; thinness; సన్నపుబట్టలు. *Fine* clothes. నూలుసన్నం. The *fineness* of thread. సన్నపుచీర. A *fine* cloth; such as women wear.

సన్యాసం *sub.* సన్యాసపు|సన్యాసాలు. The name of a particular persuasion of religionists, amongst the Hindoos; who travel into different parts, as beggars. The *head* of the *Sanyashies* is placed in a superior

light by Bramins, and considered the *head* over all the Religions of the Hindoos.

సన్యాసి *sub.* సన్యాసి|సన్యాసులు. A Sanyashy.

సన్నిధి *sub.* సన్నిధి. (No Plural.) Presence. vide సముఖం.

సంకటం *sub.* సంకటపు|సంకటాలు. Sickness; indisposition. అతను సంకటం చాతయిక్కడికి రావడం లేదు. He is not come here on account of *sickness.* అతనికి వాయువు సంకటం వచ్చినది. He is affected with the *vayuvu sickness.* సంకటం పడడం. To fall *sick.*

సంకెల *sub.* సంకెల|సంకెళ్లు. A fetter; or Iron. సంకెళ్లు వెయ్యడం. To put in *Irons.* సంకెళ్లు విడకొట్టడం. To *unfetter* or release from *Irons.*

సంగది *sub.* సంగది|సంగళ్లు. The name given to the double boats, placed as ferries on rivers; made of two entire trunks of palmira trees, hollowed out.

సంగతి *sub.* సంగతి|సంగతులు. Business; subject; case; circumstance. యీ సంగతినికురించినీవు యేమిచెప్పుతావు. What do you say regarding this *circumstance?* యీ సంగతులు నేనువిన లేదు. I have heard nothing of these *things.* నాయింటి సంగతులు యావత్తూ నీకుచెప్పుతాను. I will make you acquainted with all my family *affairs.* The word. సంగతి in Shanscrit, means *society.*

సంగీతం *sub.* సంగీతపు|సంగీతములు. A song or singing. సంగీతం పాడడం. To *sing* a *song.* సంగీతపాఠకుడు or సంగీతగాడు. A *singer.* సంగీతకత్తె. A *female singer.*

సంగోరు *sub.* సంగోరు|సంగోర్లు. A Revenue term, meaning a *half.* సంగోరుపాలు. A *half* share; such as, the *half* share to the ryott, and *half* share to the Circar.

సంబీ *sub.* సంబీ|సంచులు. A bag. రూపాయాలసంబీ. A bag for *Rupees.*

సంత *sub.* సంత|సంతలు. A fair; generally held in the same manner as they are in Europe.

సంతకం *sub.* సంతకవు|సంతకాలు. Signature. సంతకంచెయ్యడం. To *sign.* సంతకంచేయించడం. To cause to *sign.*

సంతతి *sub.* సంతతి|సంతతులు. Issue; offspring; vide సంతానం.

సంతానం *sub.* సంతానవు|సంతానాలు. Issue; offspring. అతనికిపెండ్లిఅయిఐదుసంవత్సరములుఅయినదికానియింకాసంతానంలేదు. He has been married five years, but has not yet got any *issue.*

సంతోషం *sub.* సంతోషవు|సంతోషాలు. Pleasure; gladness; satisfaction. సంతోషంకావడం. To be *pleased*; to be *glad*; సంతోషంపెట్టడం. To make *glad*; to give *pleasure.*

సందడి *sub.* సందడి|సందళ్లు. The buzzing noise made by a crowd of people; also, the crowd itself. అక్కడిమనుష్యులసందడివల్లయీవేళసంతఅనితెలిసినది. From the *noise* of *those people*, I can tell there is a Fair to day.

సందు *sub* సందు|సందులు. A lane; a narrow street; also, any particular direction. అతనియిల్లుఆసందులోవున్నది. His house is in that *small* street. అతనుఆసందుకువెళ్లినాడు. He has gone in *that direction.*

సందేహం *sub.* సందేహవు|సందేహాలు. Suspicion. సందేహంపడడం. To be *suspected.* సందేహించడ. To *suspect.* అతనుయీపనిచేశినట్టుసందేహించినాను. I *suspected* him of having done this business.

సంధ్య *sub.* సంధ్య|సంధ్యలు. The evening. సంధ్యవేళ. *Evening time.* సంధ్యవేళవెళ్లిపోయినాడు. He went away in the *evening.* సంధ్య also means *morning* and *evening prayers*; అతనుప్రొద్దున్నేసంధ్యానంచేశినం

ధ్యవారున్నాపున్నాడు. Having made his ablutions in the morning, he is saying his *usual prayers*. సంధ్యవార్చడం. To make supplication.

సబ్బు *sub.* సబ్బు. (No Plural.) Soap. This is of the very coarsest kind, used by washers. No soap is made in India, fit for washing the skin, like the Europe soap.

సమ్మతి *sub.* సమ్మతి|సమ్మతులు. Acquiessence; compliance; consent. సమ్మతిపడడం. To *comply*; to *agree*; to be *satisfied*. సమ్మతిచెయ్యడం. To *conciliate*; to *render compliant*; to *satisfy* or to *reconcile*.

సమ్మన్సు *sub.* సమ్మన్సు|సమ్మన్సులు. Summons; a law term, for calling people to appear.

సమం *sub.* సమపు|సమాలు. Equality; similitude. సమంచెయ్యడం. To make *equal*. సమంగా. *Equally* or *alike*. వీరుయిద్దరూసమంగావున్నారు. Those two people are *like each other*.

సమయం *sub.* సమయపు|సమయాలు. Time; opportunity; leisure. మీదగ్గిరకురావడానకునాకుసమయంఅయినదికాదు. I have not had an *opportunity* of coming to you.

సమస్తం *sub.* సమస్తపు. (No Plural.) The whole; the whole body. vide సకలము.

సమాచారం *sub.* సమాచారపు|సమాచారాలు. An occurrence; circumstance; news. యీవేళయేమిసమాచారం. What is the *news* to day? మంచిసమాచారం. Good *news*; చెడ్డసమాచారం. Bad *news*. మీయంటిసమాచారాలుఅన్నిబాగావున్నవా. Is *every thing going on* well, at home?

సమాధానం *sub.* సమాధానపు|సమాధానాలు. Agreement; consent; compliance. సమాధానంపడడం. To *consent*, vide సమ్మతి.

సమీపం *sub.* సమీపపు|సమీపాలు. Nearness; proximity; neighbourhood. మాయింటిసమీపమందువకరాజుదిగినాడు. A Rajah has taken up his residence, *close* to my house. సమీపంగా. *Near*; *close to*; నేనుఅతనికిసమీపంగావున్నాను. I am very *near* him.

సముఖం *sub.* సముఖపు. (No Plural.) Presence. మీసముఖానకువస్తున్నాను. I am coming into your *presence*.

సముద్రం *sub.* సముద్రపు|సముద్రాలు. The sea. సముద్రపుగాలి. The *sea breeze*. సముద్రపుకొస్ద. The *sea shore*.

సమ్మెట *sub.* సమ్మెట|సమ్మెటలు. A sledge; that is, any large heavy hammer.

సమేతు *adv.* Including; along with. నాసామానుగుర్రాలసమేతుతీసుకునిరా. Bring my things, *including* horses and all. రాముడువచ్చినాడులచ్చుమువచ్చినాడుబాపన్నసమేతువచ్చినాడుకానివీవువచ్చినావుకావు. Ramdoo came, Letchmoodoo came, *along with* Baupanah; but you did not come.

సంప్రతి *sub.* సంప్రతి|సంప్రతులు. A Revenue term, applied to the *person who officiates*, along with the authorized Kurnum of a Village.

సంపాదన *sub.* సంపాదన|సంపాదనలు. The act of procuring. సంపాదనచేయ్యడం. To *procure*; to *obtain*.

సంపాదించడం *v. a.* సంపాదిస్తా|సంపాదించి. To provide; to procure; to acquire. అతనుశానావరహాలుసంపాదించినాడు. He has *acquired* a good many pagodas.

సంబరం *sub.* సంబరపు|సంబరాలు. A Feast; a celebration; or festival; generally applied in a religious sense. మాయింట్లోయాపెళసుబ్బరంచే

స్తాగు. We have a *feast* at our house to day. రేపు దేవుడి సంబరం చేస్తాగు. To-morrow the *festival* of the God is to be celebrated.

సంరక్షణ *sub.* సంరక్షణ|సంరక్షణలు. Support; maintenance. సంరక్షణచెయ్యడం. To *support*; to *maintain*; to *protect*. చిన్ననాటనుంచీనన్ను సంరక్షణచేసినాడు. He has been my *support*, ever since the days of my infancy.

సంరక్షించడం *v. a.* సంరక్షించస్తా|సంరక్షించి. To support; to maintain; vide సంరక్షణ.

సంవత్సరం *sub.* సంవత్సరపు|సంవత్సరాలు. A year. సంవత్సరాది. *New year's day*; which, amongst the Hindoos, occurs on the 1st of the month *Chytrum*, answering nearly to the month of April. సంవత్సరాదిపండుగ. *New year's* holy days, or feast.

సంశయం *sub.* సంశయపు|సంశయాలు. Suspicion. సంశయించడం. To *suspect*. సంశయపడడం. To be *suspected*. vide సందేహం.

సంస్కృతము *sub.* సంస్కృతపు|సంస్కృతములు. The Shanscrit language. సంస్కృతపుమాట or విద్య. Item.

సంసారం *sub.* సంసారపు|సంసారాలు. A family; the same meaning as the word implies in Europe. సంసారంచెయ్యడం. To live as a *family* man; that is, referring also to caste.

సంసారి *sub.* సంసారి|సంసార్లు. A family-man or woman; that is, a person living according to the Rules of his particular caste. నేను సంసారినిగానిసుండగాయ్యనుకాను. I am a person of *proper family*; and not an abandoned person or one who has lost his caste. ఆవీధిలోవిఅన్నీసంసార్లయిండ్లు. All the houses in that street are *family* houses.

సరడడం *v. a.* సరుదుతూ|సరిది. To arrange; to assort; to place toge-

ther. కాకితాలుసరదడం. To *assort* papers. బట్టలుసరదడం. To *put up* or *arrange* clothes.

సరంజాము *sub.* సరంజాము|సరంజాములు. Articles of provision or other requisites, either for troops or travellers, prepared at particular stages. సరంజాముచెయ్యడం. To prepare articles of provision. లష్కరుకోసంఆవూర్లోసరంజాముచేశినారు. They have prepared *articles of provision* for the camp, in that town.

సరంబీ *sub.* సరంబీ|సరంబీలు. A ceiling or inner roof.

సర్కారు *sub.* సర్కారు|సర్కార్లు. The *circar*; that is, the *Government* of the country.

సరాపు *sub.* సరాపు|సరాపులు. A shroff; that is, a teller of money. The *shroffs* manage all the money concerns and exchange of the bazaar; the same as the soucars do, of the countries in which they reside.

సరి *sub.* సరి. (No Plural.) Sufficiency; enough. This word is very much used in conversation or on common occasions, in the way we would use, *surely? enough said, truely!* సరిమహమంచిమాటచెప్పినావు. *Truely!* these are fine words of your's! సరిసరియూపాటిచాలించు. *Enough, enough;* do not grieve any more. సరిపడడం. To *fill*, to *complete*. కాకితాలుసరిపడ్డవి. All the paper is *filled* up. యీవేళనాకునలుబైసంవస్సరములుసరిపడ్డవి. I have at this day *completed* my fortieth year. సరిబేసులు. *Odd and even.* సరిపుచ్చడం or సరిపెట్టడం. To finish. సరిచెయ్యడం. To dress the threads before weaving. సరిచూడడం. To examine.

సరిగా *adv.* Properly; rightly; correctly. నీవు వ్రాసిన కాగితం సరిగ్గావున్నది. You have written that paper very *properly.*

సరిహద్దు *sub.* సరిహద్దు|సరిహద్దులు. A boundary. వూరిసరిహద్దు. The *boundary* of a Village. దేశపుసరిహద్దు. The *boundary* of a country.

సరుకు *sub.* సరుకు|సరుకులు. Articles; goods; merchandize. తోటసరుకు. *Chay goods.* వాడసరుకు. *Ship goods.*

సరేసు *sub.* సరేసు. (No Plural.) Glue. సరేసుపెట్టడం. To *glue.*

సలహా *sub.* సలహా|సలహాలు. Advice; council; peace; contentment; rest. అతనిసలహాచూపునపనిచెయ్యలేక దేశాంతరంవెళ్లినాడు. Without taking his *advice*, he is gone away into other parts. సలహావడడం. To be at *peace.* సలహాచెయ్యడం. To make a *peace.* సలహాపుచ్చుకోవడం. To take *advice.* మహరాష్ట్రులుమనిబీవారితోసలహాపడ్డారు. The Marattahs *are* at *peace* with the Company.

సలాం *sub.* సలాం|సలాంలు. A talus or *maalas* ation. సలాంచెయ్యడం. To *salaam*; a term borrowed from the Mahomedans.

స్వంతం *sub.* స్వంతపు (No Plural.) Own or private property. ఆయిల్లునా స్వంతమైనది. That house is my *own* property. స్వంతమైనవస్తువులు. Things that are one's *own private property.* This is a corruption of the Shanscrit word. స్వయం. vide భాసా.

స్వప్నం *sub.* స్వప్నపు|స్వప్నాలు. A dream. vide కల.

స్వభావం *sub.* స్వభావపు|స్వభావాలు. Nature; disposition. మంచిస్వభావం. A good *disposition.* దుస్స్వభావం. *Ill-nature*; a bad *disposition.*

స్వర్గం *sub.* స్వర్గపు|స్వర్గాలు. Heaven; or the upper regions. There are several descriptions amongst the Hindoos. అతనుస్వర్గానికివెళ్లినాడు. He has gone *to heaven*; that is, he *is dead.*

స్వరం *sub.* స్వరపు|స్వరాలు. The voice. అతనిస్వరంమంచిది. He has got a good *voice*. This is also the name given to a note of musick, of which the Gentoos have seven, as with us. On these, there are not less than 128 changes; for which. vide రాగం.

సవతి *sub.* సవతి|సవతులు. The term given, when there are two or more women married to the same man. ఆకోమటిమన్ననయిద్దరినీపెండ్లిఆడినాడుగనకమేముసవతులమయినాము. That Banian having married both of us, we are become *savatees*. సవతితల్లి. A *Father's wife*; not the mother who begot you properly; a *mother*, in common with others of your Father's wives.

సవారీ *sub.* సవారీ|సవారీలు. The general term for any manner of *conveyance*, used for exercise or pleasure. సవారీబోయీలు. *Palankeen* bearers. అతడుగుర్రపుసవారీవెళ్లినాడుగానినేనుయేనుగుసవారీఅన్నాను. He means to go out on *horse-back*, but I mean to ride on the *Elephant*. The term is principally applied to a *Palankeen*.

సవాలు *sub.* సవాలు|సవాళ్లు. Question. జవాబుసవాలు. Conference.

సస్తాని *sub.* సస్తాని|సస్తానులు. The term of an imaginary valuation of money, supposing the *amount* of *two Dubs*.

సహనం *sub.* సహనవు. (No Plural.) Patience; quiet; resignation. సహనంవుండడం. To have *patience*; to be *quiet*; to be *pacified*.

సహాయం *sub.* సహాయవు|సహాయములు. Protection; assistance; an asylum. సహాయంచెయ్యడం. To *protect*; to *assist*. vide ఆసరా.

సహించడం *v. n.* సహింప్తా|సహించి. To suffer; to endure; also, to forbear. నెప్పినిసహించడం. To *endure* pain. అతనుయేన్నిమాటులుఆడినానేనుసహించినాను, I *bore* all he said.

సఖపు *sub.* సఖవు|సఖపులు. Severe pain; constant, drawing pain; fever. అతనికిపురుపుసఖపుచాతజ్వరంవచ్చినది. The *severe pain* of that boil, has occasioned him fever. అతనికిశైత్యంచేతనందుచాతవంటికిసఖపువచ్చినది. He has got a cold, which has induced a *fever*.

సాగకొట్టడం *v. a.* సాగకొట్టుతూ|సాగకొట్టి. To beat out; to expand. ఆవెండికంసాలిజానెడుపొడుగునసాగకొట్టినాడు. The Silversmith *has beat out* not that silver, the full *length* of a span.

సాగడం *v. a.* సాగుతూ|సాగి To stretch out; to distend; also, to beat out. పనిసాగడం. To go through or push out a business. యేరువాకసాగడం To plough up a fallow.

సాగనారచెట్టు *sub.* సాగనారచెట్టు|సాగనారచెట్లు. The Aloe tree. సాగనార మట్ట. The leaf of the *aloe*.

సాగుబడి *sub.* సాగుబడి|సాగుబళ్లు. Cultivation. సాగుబడిచెయ్యడం. To *cultivate*.

సాదరువారు *sub.* సాదరువారు|సాదరువార్లు. A Revenue term signifying the *expenses* attending the collection of the Revenue.

స్నానం *sub.* స్నానళ్ళు|స్నానాలు. The term given for the *ablutions* performed by the Hindoos. స్నానంచెయ్యడం. To perform *ablutions*. It is applicable to *bathing* in general. The word is usually pronounced స్తానం.

సాన *sub.* సాన|సానలు. The name of a particular Stone, upon which the Sandal-wood is ground into powder, to be used by the Natives to rub on their bodies. కత్తులుపట్టేసాన. A Stone for *sharpening* knifes. వజ్రాలుపట్టేసాన. A *Stone* for *cutting* Diamonds.

సాని *sub.* సానీ|సానులు. The general name of dancing women. సాని lso means, a *girl made* a *woman* of సాని. When added to the word

దార means a *man's wife*. ఆచిన్నదియింకాసానికాలేదు. That *girl* has not yet been *made a woman* of. మాదొరసానియీవేళయేమిx మీద సవారిపెళ్లతుంది. *Our lady* takes an airing to day on the Elephant. పండరంనిమిత్తంయీరాత్రి సానులువస్తారు. The *dancing girls* are coming this night, for the celebration of the Feast.

సానికె *sub.* సానికె|సానికెల్లు. The name of small earthen plates, on which some of the Hindoo and Mahomedan castes, eat their victuals.

సానె *adj.* Of or belonging to the *saanay* caste. సానెపులం. The *saanay* caste. This is a particular caste of dancing women, who dance whilst beating small sticks according to time, accompanied by singing.

సాపడడం *v. n.* సాపడుతూ|సాపడి. To eat. మీరుసాపిడ్డారా. *Have* you *eat* your victuals? vide తినడం.

సాపు *sub.* సాపు. (No Plural.) Fair; clean. ఆకాకితాలుసాపుచ్రాయి. *Copy* those papers fair. ఆనేలసాపుచెయ్య. *Clear out* that ground!

సాబెతు *sub.* సాబెతు. (No Plural.) Proof; conviction. సాబెతుకావడం or పడడం. To be *convicted*. సాబెతుచెయ్యడం. To *convict*; to bring to *proof*.

సామంతం *sub.* సామంతపు|సామంతాలు. Power; authority. సామంతంచెయ్యడం. To exercise *power* or *authority*. The word సామంతం in Shanscrit, means *neighbourhood*.

సామాను *sub.* సామాను. (No Plural.) Baggage; things. యింటిసామాను. *House furniture*. యీవేళనేనురాజమహేంద్రవరంనుంచివచ్చినా మనాసామానువెనకవస్తూవున్నది. I arrived this day from Rajahmundry; but my *things* are coming behind.

సాము *sub.* సాము|సాములు. The name given to all kinds of manual and bodily exercise, which certain castes of Hindoos practice during their youth. సాముచెయ్యడం. To practice *exercises.*

సామెత *sub.* సామెత|సామెతలు. A proverb; a comparison; an alegory; a saying. అతనితో మాట్లాడపోతే "మాతాతకుదగ్గులునేర్పుతావా"అనిసామెతచెప్పినాడు. When I went to speak to him, "will you teach your grand-father to cough?" was the *proverb* he gave me, in reply.

సాంబ్రాణి *sub.* సాంబ్రాణి. (No Plural.) Benjamin. పగుండేగదిలో దోమలుచావడానకుసాంబ్రాణిపొగవెయ్యి. Burn some *benjamin* in the bed-room, to kill the musquitoes.

సాయంకాలం *sub.* సాయంకాలపు|సాయంకాలాలు. The evening. vide సాయంతనం.

సాయంతనం *sub.* సాయంతనపు|సాయంతనాలు. The evening. అతణ్ణినిన్నసాయంతనంచూచినాను. I Saw him yesterday *evening.* This word should properly be written సాయంతనం from the Shanscrit.

సాయరు *sub.* సాయరు. (No Plural) A Revenue term, signifying the *collection* of *customs* and duties. సాయరువారు. A *custom Officer.*

సారధి *sub.* సారధి|సారథులు. The name of the man who sits in front of the Native vehicles and drives the bullocks.

సారంగి *sub.* సారంగి|సారంగీలు. A small musical instrument, mounted with five wires and played with a bow. It has a long neck and a short round body. సారంగివాయించడం. To play on the *saarangy.*

సారువా *sub.* సారువా|సారువాలు. A Revenue term, signifying *low ground cultivation.* సారువాపంట. *Low-ground* crop.

సారె *sub.* సారె|సారెలు. The name given to the pieces or powns, with which the Hindoos play their game called *sogataaloo.* సారె is also the name of the Pot-maker's *wheel*; called కుమ్మరసారె.

సాల *sub.* సాల|సాలలు. A *stable* properly an eating place or cooking place. గుర్రపుసాల. A horse stable. వంటసాలలోఅన్నంతింటువున్నాడు He is eating his victuals in the *Cooking place.*

సాలు *sub.* సాల|సాళ్లు. The year. సాలుగుజప్తు. The expired or last *year*, a term used in Revenue. సాలూబాదుచొప్పున. Agreeable to *former years.* సాలుమొదవు. The biginning of the year. సాలుఆఖరు. The end of the year.

సాలె *adj.* Of or belonging to the *weaver-caste.* సాలెపులం. Item. సాలెవాడు. A *weaver.* సాలీడు. A *spider*; సాలెపురుగు. Item.

సావకాశం *sub.* సావకాశపు|సావకాశాలు. Leisure; opportunity; vide తీరుబడి.

సావుకారు *sub.* సావుకారు|సావుకార్లు. A *Soucar.* A caste of Hindoos who may be considered the monied men, or Bankers of India. సావుకారుకొఠీ. A *Soucar's* office or place of residence. జయరాందాసుసావుకారుబందరులోతనకొఠీవేసినాడు. Jairamdoss, the *Soucar*, has established his *office* or *place of residence* at Masulipatam.

సాక్ష్యం *sub.* సాక్ష్యపు|సాక్ష్యములు. Evidence; testimony. తప్పుసాక్ష్యం False *evidence.* సాక్ష్యంపలకడం. To give *evidence.*

సాక్షి *sub.* సాక్షి|సాక్షులు. A witness; an evidence. సాక్షిపలకడం. To *testify* or give *evidence.*

సిక్కా *sub.* సిక్కా|సిక్కాలు. A stamp; a seal; an impression. సిక్కాచెయ్యడం. To *stamp*; to *seal.* పత్రరంమీదసిక్కాచెయ్యడం. To *seal* a letter.

సిక *sub.* సిక|సికలు. A plat or twist of the hair; in the manner practised by the Natives in Hindoostan.

సిగ్గు *sub.* సిగ్గు. (No Plural.) Shame; reproach. అతనుచెప్పినమాటకు నాకుమహాసిగ్గువచ్చినది. I felt great *shame*, at what he said. సిగ్గుమాలిన. *Shameless*; *impudent*. సిగ్గుమాలినమనిషి. *A shameless* fellow.

సిడి *sub.* సిడి|సిళ్లు. The name given to a religious performance in the manner of a vow, made to the *Amoovaaroo*, or Village Goddess; once every year the devoted person has a large double pointed hook fixed through the flesh of the back, near the waist, and is swung twice or thrice round the Goddess, from an elevated beam, and then let loose. This Ceremony is termed కాలుసిడి. They have another manner termed కంచసిడి. Which is performed like the first, except that of placing the devoted person in a *basket* instead of having hooks fixed through the flesh of the back, when they swing round.

సిది *sub.* సిది|సిదులు. Circumstance; matter.

సిద్దె *sub.* సిద్దె|సిద్దెలు. A large round or oval bag, made of thick hide, in which ghee or oil is commonly transported and stored. It is generally called *Dupper* by Europeans. సిద్దె is also the name given to the vessel in which the mashaljee carries the oil, to feed the mashall with in travelling, also made of leather.

సిద్ధము *sub.* సిద్ధము. (No Plural.) State of readiness or preparation. యుద్ధంనిమిత్తంసిద్ధమైవున్నారు. They are in a *state* of *readiness* for fighting. వూరికివెళ్లడానకుసిద్ధమైనాడు. He is *prepared* to set out for

the country. అపనియం కాసిద్ధముకాలేదు. That business is not yet *ready.*

సింధూరం *sub.* సింధూరపు. (No Plural.) The red colour used by painters in India, called *red lead* in Europe.

సిపాయి *sub.* సిపాయి|సిపాయీలు. A sepoy.

సిబ్బందీ *sub.* సిబ్బందీ|సిబ్బందీళ్లు. This is the general name of *armed peons*, either kept in attendance at the house or employed as guards, and occasionally to fight.

సిబ్బి *sub.* సిబ్బి|సిబ్బలు. The name of a *brass plate* used as a *cover* to the vessels, in which the rice is boiled by the natives. తరాజుసిబ్బలు. The *plates* of a pair of scales, in which the article and weights are placed.

సింహం *sub.* సింహపు|సింహాలు. A Lion, altogether a Shanscrit word.

సివంగి *sub.* సివంగి|సివంగులు. The animal, which is vulgarly termed the *hunting cheeta;* used in India by crowned heads, and by Rajahs, for the diversion of hunting the antilope and deer; to which it is trained.

సిస్తు *sub.* సిస్తు|సిస్తులు. A Revenue term, signifying the *settlement* of the Revenue.

స్త్రీ *sub.* స్త్రీ|స్త్రీలు. A Female; a woman. vide ఆడది.

సితాకాలం *sub.* సితాకాలపు|సితాకాలాలు. Cold season; or Winter.

సితాఫలం *sub.* సితాఫలపు|సితాఫలాలు. The name of a fruit in India, which Europeans call *custard apple.* It has a soft white substance inside, very sweet and cloying; from which, perhaps, the name is adopted.

సీమ *sub.* సీమ|సీమలు. The common name of *country* or boundary; also of *district.* It is also applied to the word *Europe*, in particular. యీ సంవత్సరం సీమనుంచి చానామంది సోజల్లూ వచ్చినారు. A great number of soldiers have arrived from *Europe* this year.

సీల *sub.* సీల|సీలలు. A nail; either of wood or iron. సీల also means the *silver* or *gold pin* and sometimes *screw*, with which the *joys* worn by women are fastened. సీలమంద. The *ancle.*

సీసం *sub.* సీసపు. (No Plural.) Lead.

సీసా *sub.* సీసా|సీసాలు. A bottle. Properly సీపా.

సుఖం *sub.* సుఖపు|సుఖాలు. Comfort; ease; happiness; pleasure. కష్టసుఖాలు. *Good and bad.* అతనికష్టసుఖాలుయెవరుకనిపెట్టుతారు. Who will look after his *fortune in life.* మీరుసుఖంగావుం చేటట్టు వేను జాగ్రతచేస్తాను. I shall take upon myself, your *welfare in life.* సుఖ వంకటం. The *venerial disease.*

సుడి *sub.* సుడి|సుళ్లు. This means any thing turning, or curling, or being twisted. నీళ్లసుడి. A *whirl-pool.* సుడిగాలి. A *whirl-wind.* అత నిజెత్తినిసుడివున్నది. That man is *curly-headed.* ఆగుర్రానికిసుళ్లుమంచి వికావు. That horse has no good *marks* or *feathers.* These *feathers* are particular *curls in* the *hair*, considered indications of good caste in horses.

సుత్తె *sub.* సుత్తె|సుత్తెలు. A hammer.

సుద్ద *sub.* సుద్ద|సుద్దలు. A description of *pumice stone*, taken out of hilly grounds and from the banks of rivers near hills. It is made into powder and used by some castes of the Natives, to rub on their

faces; and by painters, to rub on the paper before they apply the colour.

సున్న *sub.* సున్న|సున్నాలు. A cypher; also, the name of one of the *marks* placed in the rank of a Vowel in the Gentoo Alphabet, expressed thus ం.

సున్నతీ *sub.* సున్నతీ|సున్నతీలు. Circumcision; as practiced by the Mahomedans. సున్నతిచెయ్యడం. To *circumcise.*

సున్నము *sub.* సున్నపు|సున్నాలు. Chunam; that is, *mortar.* సున్నము దంచడం To beat *chunam*; commonly done by women, with heavy sticks. గుల్లసున్నము. Shell *chunam.* రాతిసున్నము. Stone *chunam.* తెల్లసున్నము. White *chunam*, usually called fine chunam. సున్నపు కాయ. The *chunam box*, in which chunam is kept, a little of which is usually rubbed in the beetleleaf used by the Natives in India.

సుంకం *sub.* సుంకపు|సుంకాలు. The customs or collection of duties. సుంకపుచౌకి. The *custom-house.* సుంకంవుచ్చుకోవడం. To *collect customs.*

సురటి *sub.* సురటి|సురటిలు. The name given to the thing they make use of in India, to flap away flies with; commonly made of a *handle* fixed to a *tuft* of *feathers* or *hair*; some people call them *chowries.*

సురంగము *sub.* సురంగపు|సురంగాలు. A hole, or cavity; such as are made by rats under ground, It is commonly written సొరంగం.

సులోచనం *sub.* సులోచనపు|సులోచనాలు. Spectacles or glasses. ఆమని సిసులోచనాలుపెట్టుకుంటాడు. That man wears *spectacles.* The word, in Shanscrit, properly means *good sight.*

సుళువు *sub.* సుళువు. (No Plural.) Lightness; want of weight, opposed to heaviness, సుళువుఅయిన. *Light, not heavy*, vide చులకన.

సూటి *sub.* సూటి|సూట్లు. Sight; aim; view. సూటిచూచడం. To *take* an *aim*. సూటితిన్న గాచూచిదుపాకికాలుచు. *Take* a proper *aim* and then fire off your gun.

సూది *sub.* సూది|సూదులు. A needle. దర్జికిబట్టలుకుట్టడానకుసూదులులే వు. The tailor has got no *needles* to sew the clothes with.

సూర్యుడు. *sub.* సూర్యుని|సూర్యులు. The sun. సూర్యోదయం. *Sun rise.* సూర్యాస్తమయం. *Sun set.* సూర్యకిరణాలు. *Sun beams.* సూర్యప్ర కాశం. Sunshine. సూర్యగ్రహణం. An *Eclipse* of the sun.

సూరెకారము. *sub.* సూరెకారము. (No Plural.) Salt petre; of which great abundance is manufactured in all parts of India.

సెగ *sub.* సెగ|సెగలు. Heat. సెగరోగం. *Gonorrhea.*

సెట్టి *sub.* సెట్టి|సెట్లు. The term of distinction of the heads of the Banian caste; that is, to men of respectability and eminence amongst them. It is commonly called Chitty; such as వెంకటసెట్టి. Venkata *setty* or *chitty*; రమణప్పసెట్టి. Ramanapah setty or *chitty*.

సెనగ *sub.* సెనగ|సెనగలు. A small round grain, commonly known by the name of *Bengal-gram*. It is frequently pronounced శనగ.

సెలగ *sub.* సెలగ|సెలగలు. A cant term, used by measurers of grain; who call out the number of *cunchums* or *mercalls*, until they get to one hundred; when they say sellaga, and begin the reckoning again from one.

సెలవు *sub.* సెలవు|సెలవులు. Order; command. This word is commonly written శలవు.

సేగ *sub.* సేగ|సేగలు. Harm. vide కీడు.

స్నేహము *sub.* స్నేహపు|స్నేహాలు. Friendship; Intimacy. అతనికినాకూ

యే మీ నేస్నేహము లేదు. There is no *friendship* whatever between him and me. నేస్న హితుడు. A *friend*. నేస్న హితురాలు. A female *friend*.

నేపు *sub.* నేపు. (No Plural.) Time; interval; period. కొంచం నేపువుండు. Wait a *little while*. అతనితో కానా నేపుచెప్పినాను. I was a *long time* explaining to him.

నేరు *sub.* నేరు|నేర్లు. The measurement which we commonly call a *sear*. నేరుంబావు. A *sear* and a *quarter*. నేరున్నర. A *sear* and a *half*. This word is usually written సేరు.

నేవకుడు *sub.* నేవకుని|నేవకులు. A male slave.

నేవకురాలు *sub.* నేవకురాలి|నేవకురాండ్లు. A female slave.

సొక్కడం *v. a.* సొక్కుతూ|సొక్కి. To *reel;* to stagger; also, to swagger. ఆమనిషివిస్తారంసారాతాగిదారివెంటసొక్కుతాడు. That man seems to have drunk a good deal of liquor and is *staggering* along the road.

సొక్కు *sub.* సొక్కు. (No Plural.) The term given to a *man reeling* when in liquor; also a woman *walking* with a *proud air*. సొక్కు. Is also applied to a person in the *state of fainting*. అదివీధివెంటసొక్కుతూవస్తుంది. She is coming down the street, *with* a *fine air*. సొక్కుమెత్తడం is technically applied to the *effect*, sometimes occasioned on eating beetel; by a nut of a stronger taste than usual, producing a sudden *sickness* and *faintness*.

సొగటా *sub.* సొగటా|సొగటాలు. This is a game, played by the Hindoos with dice and *men* to move on a table, according to the throw; for which. vide పాశిక.

సొగసు *sub.* సొగసు|సొగసులు. Beauty; comeliness. సొగసైన. *beau-*

tiful or *handsome*. సొగసైనచిన్నది. A *beautiful* girl. సొగసుకాడు. A *handsome* man; also a *well dressed* man. సొగసుకత్తె. A *handsome fashionable* girl.

సొట్ట *sub.* సొట్ట|సొట్టలు. This is applied to any *dents* in the arms or body, occasioned by the remains of distemper or wounds; also, the state of the limbs, when imperfectly formed in your birth. సొట్టకాలు. A *withered* leg. ఆకుర్రంమెదమీద రెండుమూడుసొట్టలువున్నవి. That horse has two or three *dents* in his neck.

సొట్టు *sub.* సొట్టు|సొట్లు. A dent. ఆతపేలాకునిండాసొట్లువున్నవి. That brass pot is full of *dents*. సొట్టపడడం. To get *dented*.

సొనాయీ *sub.* సొనాయీ|సొనాయీలు. The musical instrument of the Hindoos; used at their religious ceremonies and at marriages, bearing some resemblance to the clarionet.

సొంటి *sub.* సొంటి. (No Plural.) The name given to ginger prepared with chunam, and left to dry; in which state it is used in medicine.

సొమ్ము *sub.* సొమ్ము|సొమ్ములు. Money; property; including jewels. అతనిదగ్గిరచాలాసొమ్మువున్నది. That man possesses a good deal of *money*.

సొంపు *sub.* సొంపు|సొంపులు. Excellency; propriety. సొంపులయిన. *Proper; good; choice*. సొంపులయినమాటలు. *Choice words*.

సొర *sub.* సొర|సొరలు A shark. సొరచాప. Item.

సొరుగు *sub.* సొరుగు|సొరుగులు. The drawer of a table or box.

సోకడం *v.n.* సోకుతూ|సోకి. To contract; imbibe; or acquire.

స్తోత్రం *sub.* స్తోత్రపు|స్తోత్రాలు. Praise; applause. స్తోత్రంచెయ్యడం. To *praise*; to *applaud*. అతణ్నేమహాస్తోత్రంచేసినాడు. He *praised* him abundantly.

సోదె *sub.* సోదె/సోదెలు. Prophecy; foretelling; or rather, fortune-telling. సోదెగాడు. A male *prophecyer* or *fortune-teller*. సోదెకత్తె. A *woman* of the same description. సోదెచెప్పడం. To *fore-tell*; to *prophecy*; to *tell* your *fortune*.

సోపు *sub.* సోపు. (No Plural.) Caraway seeds; which the Natives use in their Curries.

సోమవారం *sub.* సోమవారపు/సోమవారాలు. The day of the week called, *monday*.

సోరుంగి *sub.* సోరంగి/సోరంగులు. The name of the fish which we call, the *whiting*. సోరంగిచాప. Item.

సోల *sub.* సోల/సోలలు. A measurement, equal to half a sear.

సోలడం *v. a.* సోలుతూ/సోలి. To reel; to stagger; to swagger, vide సొక్కడం.

సొదాగరీ *sub.* సొదాగరీ/సొదాగరీలు. Merchandize; Commodity. సొదాగరీచెయ్యడం. To trade; to send articles.

సొదాగరు *sub.* సొదాగరు/సొదాగళ్లు. A merchant; or trader.

హకీఖత్తు *sub.* హకీఖత్తు|హకీఖత్తులు. A representation; a narrative. నాహకీఖత్తునిన్నారుకారు. They did not attend to my *representation.*

హజూరు *sub.* హజూరు|హజూర్లు. This is a Revenue term, signifying the *place* where the *business* of the *district* or any particular *branch* of the *Revenue* is conducted. It is usually termed *presence* or *Hazoor.* నీవు రూపాయాలుపట్టుకుని హజూరుకురా. Take the Rupees and come with them to the *Hazoor.* హజూరుకచేరీ. The *head cutcherry.*

హద్దు *sub.* హద్దు|హద్దులు. A boundary to a district or place. సరిహద్దు. Item.

హర్కారా *sub.* హర్కారా|హర్కారాలు. A messenger; well known by the name of *Hercarrah.*

హవాలా *sub* హవాలా|హవాలాలు. Charge; custody; keeping. ఆసకునాహవాలాచేసినాడు. He placed those articles under my *charge.* ఆమనిషినినాహవాలానులప్పగించలేదు. He did not place that person under my *custody.*

హాజరు *sub.* హాజరు. (No Plural.) Present, not absent; in readiness; in attendance. నేనువచ్చినప్పుడునీరుహాజరులేరు. When I came, you were not *present.* వూరికివెళ్లడానకుభోయీలువగైరాలుఅంతాహాజరవున్నారు. My palankeen boys, &c. are all in *attendance,* for me to go into the country. హాజరుజామీను. A *personal* surety.

హారం *sub.* హారపు|హారాలు. Garland, or necklace of any kind.

హాలుసాలు *sub.* హాలుసాలు. (No Plural.) A Revenue term, signifying the *current year.*

హాస్సిలు *sub.* హాస్సిలు|హాస్సిళ్లు. Duty; custom; imposition.

హాస్యం *sub.* హాస్యపు|హాస్యాలు. A jest; a jeering. అతనుమాటలుతిన్న గా చెప్ప లేకహాస్యంచేస్తాడు. He won't speak properly and affects *to joke.* హాస్యగాడు. A man who *jests* and *jeers.* హాస్యగాడు is also applied to the people, who *mimick* trades and professions; in the manner of *lecturers* upon heads in Europe.

హుకుం *sub.* హుకుం|హుకుములు. An order; an injunction; command.

హుండా *sub.* హుండా|హుండాలు. A division of land; an estate; as applicable to Revenue.

హుండావణీ *sub.* హుండావణీ|హుండావణీలు. Discount; frequently taken by people on paying a Bill drawn on them from a distant part, at the rate of 1 or 2 per cent.

హుండీ *sub.* హుండీ|హుండీలు. A Bill of exchange. నాకుమాబైపేలవరహాలకుచన్నపట్నంమీదికిహుండీయిచ్చినాడు. He gave me *a Bill* on Madras for fifty thousand Pagodas.

హెచ్చరిక *sub.* హెచ్చరిక|హెచ్చరికలు. Gladness; satisfaction; pleasure. This word, in its original meaning, signifies *carefulness.*

హెచ్చు *sub.* హెచ్చు. (No Plural.) An increase; accession. హెచ్చుతగ్గులు. *more* or *less.* vide యెక్కువ.

హేతువు *sub.* హేతువు|హేతువులు. Purpose; design; cause. యేమిహేతువుచాతయీపనిచేసినావు. For what *purpose,* did you do this thing? This word is commonly pronounced హేతుక but not correctly so.

హెూర *sub.* హెూర|హెూరలు. Sense; intelligence. హెూరకలు. *Intelligent.* హెూరకలమనిషి. A man of quick *perception.*

హౌదా *sub.* హౌదా|హౌదాలు. The name of *the* seat, in which you ride on an Elephant. It generally means a *seat without a top.*

తుమం *sub.* తుణపు|తుణాలు. A measure of time, so minute, that it may be rendered into our word *moment*.

తుత్రియుడు *sub.* తుత్రియుడి|తుత్రియులు. A man of Ratsa caste. vide రాజు.

తుమ *sub.* తుమ|తుమలు. Excuse; pardon. తుమచెయ్యడం. To excuse; to *forgive*. యీతప్పునన్నుతుమచెయ్యవలెను. You must *forgive* me this *fault*!

తువ్వరకుడు *sub.* తువరకుని|తువరకులు. A Barber.

తువ్వరం *sub.* తువరపు|తువరములు. A shaving. తువరంచెయ్యడం. To *shave*. యీవేళనాతలతువరంచేయించుకున్నాను. I have had my head *shaved* today. This word is properly written తొరం.

తూమం *sub.* తూమపు|తూమాలు. Famine. vide కరవు.

తుత్తు *sub.* తుత్తు. (No Plural.) Hunger, Appetite. vide ఆకలి.

తేత్రం *sub.* తేత్రపు|తేత్రాలు. Place. vide పలం.

తేమం *sub.* తేమపు. (No Plural.) Welfare.